

Prawo o ruchu drogowym.

Dz.U.2022.988 t.j. z dnia 2022.05.11

Status: Akt obowiązujący

Wersja od: 1 stycznia 2023r. do: 13 marca 2023r.

Wejście w życie:

1 stycznia 1998 r. , 1 lipca 1998 r. , 1 stycznia 1999 r. , 1 lipca 1999 r.

zobacz:

art. 152

Art. 152. [Wejście w życie ustawy]

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1998 r., z wyjątkiem:

1)

art. 49 ust. 2 pkt 5, art. 80, 99 i 109 ust. 4, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1998 r.;

2)

art. 39 ust. 3 i art. 85, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.;

3)

art. 74 ust. 2 pkt 2 lit. a, art. 77, 87, 88, 90-98 i 100-108, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1999 r.

USTAWA

z dnia 20 czerwca 1997 r.

Prawo o ruchu drogowym ¹

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 1. [Przedmiot regulacji]

1. Ustawa określa:

- 1) zasady ruchu na drogach publicznych, w strefach zamieszkania oraz w strefach ruchu;
 - 2) zasady i warunki dopuszczenia pojazdów do tego ruchu, a także działalność właściwych organów i podmiotów w tym zakresie;
 - 3) wymagania w stosunku do innych uczestników ruchu niż kierujący pojazdami;
 - 4) zasady i warunki kontroli ruchu drogowego.
2. Przepisy ustawy stosuje się również do ruchu odbywającego się poza miejscami wymienionymi w ust. 1 pkt 1, w zakresie:
- 1) koniecznym dla uniknięcia zagrożenia bezpieczeństwa osób;
 - 2) wynikającym ze znaków i sygnałów drogowych.
3. Zadania samorządu województwa, o których mowa w art. 75aa-75ac, art. 140g ust. 2, art. 140i i art. 140k, stanowią zadania z zakresu administracji rządowej.

Art. 2. [Definicje]

Użyte w ustawie określenia oznaczają:

1)²

droga - drogę w rozumieniu art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1693 i 1768);

1a)³

droga publiczna - drogę w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych;

1b)⁴

droga wewnętrzna - drogę wewnętrzną w rozumieniu art. 8 ust. 1 i 1¹ ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych;

2)⁵

(uchylony);

2a)⁶

droga o nawierzchni gruntowej - drogę z jezdnią o nawierzchni z gruntu rodzimego lub nasypowego, ulepszonego mechanicznie lub chemicznie, w której wierzchnia warstwa może być wykonana z kruszywa naturalnego, sztucznego lub pochodzącego z recyklingu;

2b)⁷

droga o nawierzchni twardej - drogę niebędącą drogą o nawierzchni gruntowej;

3) ⁸

autostrada - autostradę w rozumieniu art. 4 pkt 11 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi, przeznaczoną tylko do ruchu pojazdów samochodowych, z wyłączeniem czterokołowca, które na równej, poziomej jezdni mogą rozwinąć prędkość wynoszącą co najmniej 40 km/h, w tym również w razie ciągnięcia przyczep;

4) ⁹

droga ekspresowa - drogę ekspresową w rozumieniu art. 4 pkt 10 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi, przeznaczoną tylko do ruchu pojazdów samochodowych, z wyłączeniem czterokołowca;

4a) ¹⁰

droga dla pieszych - drogę lub część drogi przeznaczoną do ruchu pieszych i osób poruszających się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch oraz pełnienia innych funkcji, w szczególności zatrzymania lub postoju pojazdów;

4b) ¹¹

droga dla pieszych i rowerów - drogę lub część drogi, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi, przeznaczoną do ruchu pieszych, osób poruszających się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, rowerów, hulajnóg elektrycznych i urządzeń transportu osobistego;

5) ¹²

droga dla rowerów - drogę lub część drogi niebędącą jezdnią, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi, przeznaczoną do ruchu rowerów, hulajnóg elektrycznych i urządzeń transportu osobistego oraz osób poruszających się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch i ruchu pieszych, w przypadkach przewidzianych w ustawie;

5a)

pas ruchu dla rowerów - część jezdni przeznaczoną do ruchu rowerów w jednym kierunku, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi;

5b)

śluzka dla rowerów - część jezdni na wlocie skrzyżowania na całej szerokości jezdni lub wybranego pasa ruchu przeznaczona do zatrzymania rowerów w celu zmiany kierunku jazdy lub ustąpienia pierwszeństwa, oznaczona odpowiednimi znakami drogowymi;

6) 13

jezdni - jezdnię w rozumieniu art. 4 pkt 5 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych;

7) pas ruchu - każdy z podłużnych pasów jezdni wystarczający do ruchu jednego rzędu pojazdów wielośladowych, oznaczony lub nieoznaczony znakami drogowymi;

8) 14

pobocze - część drogi usytuowaną przy jezdni, która może być przeznaczona do ruchu pieszych lub niektórych pojazdów, postoju pojazdów, jazdy wierzchem lub pędzenia zwierząt;

9) 15

chodnik - część drogi dla pieszych przeznaczoną wyłącznie do ruchu pieszych i osób poruszających się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch;

10) 16

skrzyżowanie - część drogi będącą połączeniem dróg albo jezdni jednej drogi w jednym poziomie, z wyjątkiem połączenia drogi o nawierzchni twardej z drogą o nawierzchni gruntowej lub z drogą wewnętrzną;

10a)

szkoda istotna - szkodę w zakresie elementów układu nośnego, hamulcowego lub kierowniczego pojazdu mającą wpływ na bezpieczeństwo ruchu drogowego, kwalifikującą pojazd do dodatkowego badania technicznego i stwierdzoną przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny lub przez zakład ubezpieczeń w związku z otrzymanym zgłoszeniem szkody z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia, o którym mowa w dziale II w grupach 3 i 10 załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1130, 2140 i 2328 oraz z 2022 r. poz. 655);

11) 17

przeście dla pieszych - powierzchnię jezdni, drogi dla rowerów lub torowiska, przeznaczoną do przekraczania tych części drogi przez pieszych, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi;

11a) 18

przeście sugerowane - nieoznakowane, dostosowane technicznie miejsce umożliwiające przekraczanie jezdni, drogi dla rowerów lub torowiska przez pieszych, niebędące prześciem dla pieszych;

12) 19

przejazd dla rowerów - powierzchnię jezdni lub torowiska przeznaczoną do przekraczania tych części drogi przez osoby kierujące rowerami, hulajnogami elektrycznymi i urządzeniami transportu osobistego oraz osoby poruszające się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi;

13)

przystanek - miejsce zatrzymywania się pojazdów transportu publicznego, oznaczone odpowiednimi znakami drogowymi;

14) ²⁰

tunel - budowlę przeznaczoną do przeprowadzenia drogi przez lub pod przeszkodą, oznaczoną odpowiednimi znakami;

15)

obszar zabudowany - obszar oznaczony odpowiednimi znakami drogowymi;

16)

strefa zamieszkania - obszar obejmujący drogi publiczne lub inne drogi, na którym obowiązują szczególne zasady ruchu drogowego, a wjazdy i wyjazdy oznaczone są odpowiednimi znakami drogowymi;

16a)

strefa ruchu - obszar obejmujący co najmniej jedną drogę wewnętrzną, na który wjazdy i wyjazdy oznaczone są odpowiednimi znakami drogowymi;

17)

uczestnik ruchu - pieszego, osobę poruszającą się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, kierującego, a także inne osoby przebywające w pojeździe lub na pojeździe znajdującym się na drodze;

18)

pieszy - osobę znajdującą się poza pojazdem na drodze i niewykonującą na niej robót lub czynności przewidzianych odrębnymi przepisami; za pieszego uważa się również osobę prowadzącą, ciągnącą lub pchającą rower, motorower, motocykl, hulajnogę elektryczną, urządzenie transportu osobistego, urządzenie wspomagające ruch, wózek dziecięcy, podręczny lub inwalidzki, osobę poruszającą się w wózku inwalidzkim, a także dziecko w wieku do 10 lat kierujące rowerem pod opieką osoby dorosłej;

18a)

urządzenie wspomagające ruch - urządzenie lub sprzęt sportowo-rekreacyjny, przeznaczone do poruszania się osoby w pozycji stojącej, napędzane siłą mięśni;

19)

kolumna pieszych - zorganizowaną grupę pieszych prowadzoną przez kierownika lub dowódcę;

20)

kierujący - osobę, która kieruje pojazdem lub zespołem pojazdów, a także osobę, która prowadzi kolumnę pieszych, jedzie wierzchem albo pędzi zwierzęta pojedynczo lub w stadzie;

21)

kierowca - osobę uprawnioną do kierowania pojazdem silnikowym lub motorowerem;

21a)

profil kandydata na kierowcę - profil kandydata na kierowcę w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1212, 1997, 2269, 2328 i 2490 oraz z 2022 r. poz. 655);

21b)

profil kierowcy zawodowego - profil kierowcy zawodowego w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami;

22)

szczególna ostrożność - ostrożność polegająca na zwiększeniu uwagi i dostosowaniu zachowania uczestnika ruchu do warunków i sytuacji zmieniających się na drodze, w stopniu umożliwiającym odpowiednio szybkie reagowanie;

23)

ustąpienie pierwszeństwa - powstrzymanie się od ruchu, jeżeli ruch mógłby zmusić kierującego do zmiany kierunku lub pasa ruchu albo istotnej zmiany prędkości, pieszego - do zatrzymania się, zwolnienia lub przyspieszenia kroku, a osobę poruszającą się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch - do zatrzymania się, zmiany kierunku albo istotnej zmiany prędkości;

24)

ruch kierowany - ruch otwierany i zamykany za pomocą sygnalizacji świetlnej albo przez uprawnioną osobę;

25)

niedostateczna widoczność - widoczność występująca od zmierzchu do świtu, a także w

warunkach zmniejszonej przejrzystości powietrza od świtu do zmierzchu;

26)

wymijanie - przejeżdżanie (przechodzenie) obok pojazdu lub uczestnika ruchu poruszającego się w przeciwnym kierunku;

27)

omijanie - przejeżdżanie (przechodzenie) obok nieporuszającego się pojazdu, uczestnika ruchu lub przeszkody;

28)

wyprzedzanie - przejeżdżanie (przechodzenie) obok pojazdu lub uczestnika ruchu poruszającego się w tym samym kierunku;

29)

zatrzymanie pojazdu - unieruchomienie pojazdu niewynikające z warunków lub przepisów ruchu drogowego, trwające nie dłużej niż 1 minutę, oraz każde unieruchomienie pojazdu wynikające z tych warunków lub przepisów;

30)

postój pojazdu - unieruchomienie pojazdu niewynikające z warunków lub przepisów ruchu drogowego, trwające dłużej niż 1 minutę;

31)

pojazd - środek transportu przeznaczony do poruszania się po drodze oraz maszynę lub urządzenie do tego przystosowane, z wyjątkiem urządzenia wspomagającego ruch;

32)

pojazd silnikowy - pojazd wyposażony w silnik, z wyjątkiem motoroweru, pojazdu szynowego, roweru, wózka rowerowego, hulajnogi elektrycznej, urządzenia transportu osobistego i wózka inwalidzkiego;

33)

pojazd samochodowy - pojazd silnikowy, którego konstrukcja umożliwia jazdę z prędkością przekraczającą 25 km/h; określenie to nie obejmuje ciągnika rolniczego;

34)

pojazd wolnobieżny - pojazd silnikowy, którego konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do 25 km/h, z wyłączeniem ciągnika rolniczego;

35)

pojazd członowy - zespół pojazdów składający się z pojazdu silnikowego złączonego z naczepą;

35a)

pojazd nienormatywny - pojazd lub zespół pojazdów, którego naciski osi wraz z ładunkiem lub bez ładunku, wymiary lub rzeczywista masa całkowita wraz z ładunkiem lub bez niego są większe od dopuszczalnych przewidzianych w przepisach niniejszej ustawy;

35b)

ładunek niepodzielny - ładunek, który bez niewspółmiernie wysokich kosztów lub ryzyka powstania szkody nie może być podzielony na dwa lub więcej mniejszych ładunków;

35c)

pilot - osobę odpowiedzialną za zapewnienie bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz minimalizację utrudnień w ruchu drogowym w czasie przejazdu pojazdu;

36)

pojazd specjalny - pojazd samochodowy lub przyczepę przeznaczone do wykonywania specjalnej funkcji, która powoduje konieczność dostosowania nadwozia lub posiadania specjalnego wyposażenia; w pojeździe tym mogą być przewożone osoby i rzeczy związane z wykonywaniem tej funkcji;

37)

pojazd używany do celów specjalnych - pojazd samochodowy przystosowany w sposób szczególny do przewozu osób lub ładunków, używany przez Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej, Policję, Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencję Wywiadu, Służbę Kontrwywiadu Wojskowego, Służbę Wywiadu Wojskowego, Centralne Biuro Antykorupcyjne, Służbę Ochrony Państwa, Straż Graniczną, Służbę Celno-Skarbową, jednostki ochrony przeciwpożarowej, Inspekcję Transportu Drogowego i Służbę Więzienną;

38)

pojazd uprzywilejowany - pojazd wysyłający sygnały świetlne w postaci niebieskich świateł błyskowych i jednocześnie sygnały dźwiękowe o zmiennym tonie, jadący z włączonymi światłami mijania lub drogowymi; określenie to obejmuje również pojazdy jadące w kolumnie, na której początku i na końcu znajdują się pojazdy uprzywilejowane wysyłające dodatkowo sygnały świetlne w postaci czerwonego światła błyskowego;

39)

pojazd zabytkowy - pojazd, który na podstawie odrębnych przepisów został wpisany do rejestru zabytków lub znajduje się w wojewódzkiej ewidencji zabytków, a także pojazd wpisany do inwentarza muzealiów, zgodnie z odrębnymi przepisami;

40)

samochód osobowy - pojazd samochodowy przeznaczony konstrukcyjnie do przewozu nie więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą oraz ich bagażu;

41)

autobus - pojazd samochodowy przeznaczony konstrukcyjnie do przewozu więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą;

41a)

autobus szkolny - autobus przeznaczony do przewozu dzieci do szkoły, barwy pomarańczowej, oznaczony z przodu i z tyłu prostokątnymi tablicami barwy białej, z napisem barwy czarnej "autobus szkolny";

42)

samochód ciężarowy - pojazd samochodowy przeznaczony konstrukcyjnie do przewozu ładunków; określenie to obejmuje również samochód ciężarowo-osobowy przeznaczony konstrukcyjnie do przewozu ładunków i osób w liczbie od 4 do 9 łącznie z kierowcą;

42a)

ciągnik samochodowy - pojazd samochodowy przeznaczony konstrukcyjnie wyłącznie do ciągnięcia przyczepy; określenie to obejmuje ciągnik siodłowy i ciągnik balastowy;

42b)

czterokołowiec - pojazd samochodowy przeznaczony do przewozu osób lub ładunków, z wyłączeniem samochodu osobowego, ciężarowego i motocykla, którego masa własna nie przekracza:

a) w przypadku przewozu rzeczy 550 kg,

b) w przypadku przewozu osób 400 kg;

42c)

czterokołowiec lekki - czterokołowiec, którego masa własna nie przekracza 350 kg i konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do 45 km/h;

43)

taksówka - pojazd samochodowy, odpowiednio wyposażony i oznaczony, przeznaczony do

przewozu osób w liczbie nie większej niż 9 łącznie z kierowcą oraz ich bagażu podręcznego za opłatą ustaloną na podstawie:

a) taksometru albo

b) aplikacji mobilnej, o której mowa w art. 13b ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 180 i 209);

44)

ciągnik rolniczy - pojazd silnikowy, którego konstrukcja umożliwia rozwijanie prędkości nie mniejszej niż 6 km/h, skonstruowany do używania łącznie ze sprzętem do prac rolnych, leśnych lub ogrodniczych; ciągnik taki może być również przystosowany do ciągnięcia przyczep oraz do prac ziemnych;

45)

motocykl - pojazd samochodowy dwukołowy kategorii L3e albo dwukołowy z bocznym wózkiem kategorii L4e, albo trójkołowy kategorii L5e o symetrycznym rozmieszczeniu kół, spełniający kryteria klasyfikacji dla pojazdów odpowiednio dla kategorii L3e albo L4e, albo L5e, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 168/2013 z dnia 15 stycznia 2013 r. w sprawie homologacji i nadzoru rynku pojazdów dwu- lub trzykołowych oraz czterokołowców (Dz. Urz. UE L 60 z 02.03.2013, str. 52, z późn. zm.);

46)

motorower - pojazd dwu- lub trójkołowy zaopatrzony w silnik spalinowy o pojemności skokowej nieprzekraczającej 50 cm³ lub w silnik elektryczny o mocy nie większej niż 4 kW, którego konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do 45 km/h;

47)

rower - pojazd o szerokości nieprzekraczającej 0,9 m poruszany siłą mięśni osoby jadącej tym pojazdem; rower może być wyposażony w uruchamiany naciskiem na pedały pomocniczy napęd elektryczny zasilany prądem o napięciu nie wyższym niż 48 V o znamionowej mocy ciągłej nie większej niż 250 W, którego moc wyjściowa zmniejsza się stopniowo i spada do zera po przekroczeniu prędkości 25 km/h;

47a)

wózek rowerowy - pojazd o szerokości powyżej 0,9 m przeznaczony do przewozu osób lub rzeczy poruszany siłą mięśni osoby jadącej tym pojazdem; wózek rowerowy może być wyposażony w uruchamiany naciskiem na pedały pomocniczy napęd elektryczny zasilany prądem o napięciu nie wyższym niż 48 V o znamionowej mocy ciągłej nie większej niż 250 W,

którego moc wyjściowa zmniejsza się stopniowo i spada do zera po przekroczeniu prędkości 25 km/h;

47b)

hulajnoga elektryczna - pojazd napędzany elektrycznie, dwuosiowy, z kierownicą, bez siedzenia i pedałów, konstrukcyjnie przeznaczony do poruszania się wyłącznie przez kierującego znajdującego się na tym pojeździe;

47c)

urządzenie transportu osobistego - pojazd napędzany elektrycznie, z wyłączeniem hulajnoги elektrycznej, bez siedzenia i pedałów, konstrukcyjnie przeznaczony do poruszania się wyłącznie przez kierującego znajdującego się na tym pojeździe;

48)

wózek inwalidzki - pojazd konstrukcyjnie przeznaczony do poruszania się osoby niepełnosprawnej, napędzany siłą mięśni lub za pomocą silnika, którego konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do prędkości pieszego;

49)

zespół pojazdów - pojazdy złączone ze sobą w celu poruszania się po drodze jako całość; nie dotyczy to pojazdów złączonych w celu holowania;

49a)

kolejka turystyczna - zespół pojazdów składający się z ciągnika rolniczego, którego konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do 25 km/h, albo pojazdu wolnobieżnego oraz przyczepy (przyczep) dostosowanej do przewozu osób, wykorzystywanych w ramach prowadzonej działalności w zakresie świadczenia usług turystycznych;

50)

przyczepa - pojazd bez silnika, przystosowany do łączenia go z innym pojazdem;

51)

przyczepa lekka - przyczepę, której dopuszczalna masa całkowita nie przekracza 750 kg;

52)

naczepa - przyczepę, której część spoczywa na pojeździe silnikowym i obciąża ten pojazd;

53)

masa własna - masę pojazdu z jego normalnym wyposażeniem, paliwem, olejami, smarami i

cieczami w ilościach nominalnych, bez kierującego;

54)

dopuszczalna masa całkowita - największą określoną właściwymi warunkami technicznymi masę pojazdu obciążonego osobami i ładunkiem, dopuszczonego do poruszania się po drodze;

55)

rzeczywista masa całkowita - masę pojazdu łącznie z masą znajdujących się na nim rzeczy i osób;

56)

dopuszczalna ładowność - największą masę ładunku i osób, jaką może przewozić pojazd, która stanowi różnicę dopuszczalnej masy całkowitej i masy własnej pojazdu;

57)

nacisk osi - sumę nacisków, jaką na drogę wywierają koła znajdujące się na jednej osi;

58)

VIN - numer identyfikacyjny pojazdu nadany i umieszczony przez producenta;

59)

urządzenie rejestrujące - stacjonarne, przenośne albo zainstalowane w pojeździe albo na statku powietrznym urządzenie ujawniające i zapisujące za pomocą technik utrwalania obrazów naruszenia przepisów ruchu drogowego przez kierujących pojazdami;

60)

kategoria pojazdu - klasyfikację pojazdu według wymagań homologacyjnych;

61)

maksymalna masa całkowita - największą masę pojazdu obciążonego osobami i ładunkiem, określoną przez producenta pojazdu;

62)

nowy pojazd - pojazd fabrycznie nowy, który nie był zarejestrowany;

63)

państwo członkowskie - państwo członkowskie Unii Europejskiej, Konfederację Szwajcarską lub państwo członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;

64)

pojazd kompletny - pojazd, który w celu spełnienia wymagań technicznych oraz uzyskania założonych cech użytkowych nie wymaga kompletacji;

65)

pojazd marki "SAM" - pojazd zbudowany przy wykorzystaniu nadwozia, podwozia lub ramy, konstrukcji własnej;

66)

pojazd produkowany w małych seriach - pojazd produkowany w limitowanej liczbie, określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 70zm ust. 1 pkt 3;

67)

pojazd niekompletny - pojazd, który w celu spełnienia wymagań technicznych oraz uzyskania założonych cech użytkowych powinien przejść co najmniej jeden etap kompletacji;

68)

pojazd skompletowany - pojazd, który w celu spełnienia wymagań technicznych oraz uzyskania założonych cech użytkowych powstał w wyniku co najmniej jednego etapu kompletacji;

69)

pojazd z końcowej partii produkcji - pojazd będący częścią zapasów producenta, który nie spełnia wymagań technicznych z powodu zmiany warunków stanowiących podstawę do wydania świadectwa homologacji typu WE pojazdu albo świadectwa homologacji typu pojazdu, a świadectwo to utraciło ważność;

70)

przedmiot wyposażenia lub część - rozumie się przez to układ, oddzielny zespół techniczny lub część, podlegające wymaganiom technicznym określonym w dziale III, rozdziale 1a i 1b, przepisach Unii Europejskiej dotyczących badań homologacyjnych lub regulaminach EKG ONZ, przeznaczone do zastosowania w pojeździe;

71)

świadectwo homologacji typu - świadectwo homologacji typu EKG ONZ, świadectwo homologacji typu pojazdu, świadectwo homologacji typu WE;

72)

świadectwo homologacji typu EKG ONZ - dokument wydany przez właściwy organ państwa - strony Porozumienia dotyczącego przyjęcia jednolitych wymagań technicznych dla pojazdów kołowych, wyposażenia i części, które mogą być stosowane w tych pojazdach, oraz wzajemnego

uznawania homologacji udzielonych na podstawie tych wymagań, sporządzonego w Genewie dnia 20 marca 1958 r. (Dz. U. z 2001 r. poz. 1135 i 1136), zwanego dalej "Porozumieniem", stwierdzający, że typ przedmiotu wyposażenia lub części spełnia wymagania procedury homologacji typu EKG ONZ określone w regulaminach Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych (EKG ONZ) stanowiących załączniki do tego Porozumienia;

73)

świadectwo homologacji typu pojazdu - dokument wydany przez właściwy organ Rzeczypospolitej Polskiej stwierdzający, że typ pojazdu spełnia wymagania procedury homologacji typu pojazdu;

74)

świadectwo homologacji typu WE - dokument wydany przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej stwierdzający, że typ pojazdu, typ przedmiotu jego wyposażenia lub części, spełnia wymagania procedury homologacji typu WE;

75)

typ przedmiotu wyposażenia lub części - oznaczenie przedmiotów wyposażenia lub części, spełniających tę samą funkcję w pojeździe, które nie różnią się od siebie pod względem istotnych cech mających wpływ na bezpieczeństwo ruchu drogowego lub ochronę środowiska, jeżeli wymagania określone w przepisach UE dotyczących badań homologacyjnych lub regulaminy EKG ONZ nie stanowią inaczej;

76)

świadectwo dopuszczenia indywidualnego WE pojazdu - dokument wydany przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej stwierdzający, że pojazd spełnia odpowiednie warunki lub wymagania techniczne procedury dopuszczenia indywidualnego WE pojazdu;

77)

świadectwo homologacji sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem - dokument wydany przez właściwy organ Rzeczypospolitej Polskiej stwierdzający, że sposób montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem oraz elementy tej instalacji spełniają wymagania procedury homologacji sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem;

78)

typ pojazdu - oznaczenie pojazdów jednej kategorii pojazdu, które nie różnią się od siebie pod względem istotnych cech, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 70zm ust. 1 pkt 5;

79)

wprowadzenie do obrotu - odpłatne albo nieodpłatne przekazanie pojazdu, przedmiotu wyposażenia lub części po raz pierwszy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej użytkownikowi;

80)

wariant pojazdu - oznaczenie pojazdów jednego typu, które nie różnią się od siebie co najmniej pod względem istotnych cech, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 70zm ust. 1 pkt 5;

81)

wersja pojazdu - oznaczenie pojazdów jednego wariantu, o kompletacji określonej w opisie technicznym typu pojazdu w świadectwie homologacji typu pojazdu albo świadectwie homologacji typu WE pojazdu;

82)

tramwaj - pojazd przeznaczony do przewozu osób lub rzeczy zasilany energią elektryczną, poruszający się po szynach na drogach publicznych;

83)

troleibus - autobus przystosowany do zasilania energią elektryczną z sieci trakcyjnej;

84)

blokada alkoholowa - urządzenie techniczne uniemożliwiające uruchomienie silnika pojazdu silnikowego i pojazdu szynowego, w przypadku gdy zawartość alkoholu w wydychanym przez kierującego powietrzu wynosi co najmniej 0,1 mg alkoholu w 1 dm³;

85)

kalibracja blokady alkoholowej - ogół czynności służących wzorcowaniu blokady alkoholowej oraz regulacji tego urządzenia w sposób umożliwiający spełnienie wymagania, o którym mowa w pkt 84;

86)

nierzgodność - rozbieżność między danymi zgromadzonymi w centralnej ewidencji pojazdów, centralnej ewidencji kierowców albo centralnej ewidencji posiadaczy kart parkingowych a

stanem prawnym ustalonym na podstawie dostępnych danych lub stanem faktycznym;

87)

salon sprzedaży pojazdów samochodowych, przyczep lub motorowerów - osobę fizyczną, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, prowadzące sprzedaż pojazdów samochodowych, przyczep lub motorowerów w lokalu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i autoryzowane przez producenta pojazdów samochodowych, przyczep lub motorowerów lub jego upoważnionego przedstawiciela. Dotyczy to także sprzedaży w lokalu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio prowadzonej przez producenta pojazdów samochodowych, przyczep lub motorowerów.

DZIAŁ II

Ruch drogowy

Rozdział 1

Zasady ogólne

Art. 3. [Zasady zachowania na drodze]

1. Uczestnik ruchu i inna osoba znajdująca się na drodze są obowiązani zachować ostrożność albo gdy ustawa tego wymaga - szczególną ostrożność, unikać wszelkiego działania, które mogłoby spowodować zagrożenie bezpieczeństwa lub porządku ruchu drogowego, ruch ten utrudnić albo w związku z ruchem zakłócić spokój lub porządek publiczny oraz narazić kogokolwiek na szkodę. Przez działanie rozumie się również zaniechanie.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do osoby znajdującej się w pobliżu drogi, jeżeli jej zachowanie mogłoby pociągnąć za sobą skutki, o których mowa w tym przepisie.
3. Jeżeli uczestnik ruchu lub inna osoba spowodowała jednak zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, jest obowiązana przedsięwziąć niezbędne środki w celu niezwłocznego usunięcia zagrożenia, a gdyby nie mogła tego uczynić, powinna o zagrożeniu uprzedzić innych uczestników ruchu.

Art. 4. [Zasada ograniczonego zaufania (zasada względnej ufności)]

Uczestnik ruchu i inna osoba znajdująca się na drodze mają prawo liczyć, że inni uczestnicy tego ruchu przestrzegają przepisów ruchu drogowego, chyba że okoliczności wskazują na możliwość odmiennego ich

zachowania.

Art. 5. [Hierarchia dyrektyw]

1. Uczestnik ruchu i inna osoba znajdująca się na drodze są obowiązani stosować się do poleceń i sygnałów dawanych przez osoby kierujące ruchem lub uprawnione do jego kontroli, sygnałów świetlnych oraz znaków drogowych, nawet wówczas, gdy z przepisów ustawy wynika inny sposób zachowania niż nakazany przez te osoby, sygnały świetlne lub znaki drogowy.
2. Polecenia i sygnały dawane przez osoby kierujące ruchem lub uprawnione do jego kontroli mają pierwszeństwo przed sygnałami świetlnymi i znakami drogowymi.
3. Sygnały świetlne mają pierwszeństwo przed znakami drogowymi regulującymi pierwszeństwo przejazdu.

Art. 6. [Osoby uprawnione do wydania poleceń i sygnałów]

1. Polecenia lub sygnały może dawać uczestnikowi ruchu lub innej osobie znajdującej się na drodze:
 - 1) policjant;
 - 2) żołnierz Żandarmerii Wojskowej lub wojskowego organu porządkowego, zabezpieczający przemarsz lub przejazd kolumny wojskowej albo w razie akcji związanej z ratowaniem życia lub mienia;
 - 3) funkcjonariusz Straży Granicznej;
 - 3a) inspektor Inspekcji Transportu Drogowego;
 - 3b) umundurowany funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej;
 - 3c) strażnik gminny (miejski);
 - 4) pracownik kolejowy na przejeździe kolejowym;
 - 5) osoba działająca w imieniu zarządcy drogi lub osoba wykonująca roboty na drodze na zlecenie lub za zgodą zarządcy drogi;
 - 6) osoba nadzorująca bezpieczne przejście dzieci przez jezdnię, w wyznaczonym miejscu;
 - 7) kierujący autobusem szkolnym w miejscach postoju związanych z wsiadaniem lub wysiadaniem dzieci;
 - 7a) ratownik górski podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem akcji ratowniczej;
 - 8) strażnik leśny lub funkcjonariusz Straży Parku - na terenie odpowiednio lasu lub parku narodowego;
 - 9) strażak Państwowej Straży Pożarnej podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem

akcji ratowniczej;

- 10) członek ochotniczej straży pożarnej podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem akcji ratowniczej;
 - 11) funkcjonariusz Służby Ochrony Państwa podczas wykonywania czynności związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa ochranianych osób, obiektów i urządzeń;
 - 12) pilot podczas wykonywania czynności związanych z pilotowaniem przejazdu pojazdu nienormatywnego.
2. Osoby, o których mowa w ust. 1 i ust. 4 pkt 2, powinny być łatwo rozpoznawalne i widoczne z dostatecznej odległości, zarówno w dzień, jak i w nocy.
3. Przepis ust. 2 w zakresie łatwej rozpoznawalności:
- 1) dotyczy osoby wymienionej w ust. 1 pkt 1 tylko poza obszarem zabudowanym;
 - 2) nie dotyczy kierującego autobusem szkolnym, jeżeli sygnał do zatrzymania innych pojazdów dawany jest przez tę osobę bez wychodzenia z odpowiednio oznaczonego pojazdu.
- 3a. Osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 4-8 i 12 oraz ust. 4 pkt 2, mogą dawać polecenia lub sygnały uczestnikowi ruchu lub innej osobie znajdującej się na drodze pod warunkiem ukończenia szkolenia organizowanego przez wojewódzki ośrodek ruchu drogowego. Pilot zabezpieczający przejazd pojazdu nienormatywnego będący osobą, o której mowa w ust. 1 pkt 1-3c i 9, nie podlega szkoleniu.
- 3b. Szkolenie, o którym mowa w ust. 3a, może być przeprowadzone odpłatnie. Opłatę ponosi podmiot kierujący na szkolenie, a w pozostałych przypadkach - osoba odbywająca szkolenie. Wysokość maksymalnej opłaty za szkolenie jednej osoby nie może przekraczać 30% minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.
4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu, uwzględniając potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa i porządku w trakcie kierowania ruchem drogowym oraz sprawnego wykonywania czynności w tym zakresie, w drodze rozporządzenia:
- 1) określi organizację i sposób wykonywania czynności, o których mowa w ust. 1, program i tryb prowadzenia szkolenia w tym zakresie, wzór zaświadczenia o ukończeniu szkolenia, wysokość stawki za szkolenie oraz tryb ich pobierania i zwrotu, biorąc pod uwagę w szczególności średnie realne koszty organizacji i przeprowadzania szkolenia;
 - 2) może upoważnić inne osoby do wykonywania czynności, o których mowa w ust. 1, oraz określić okoliczności, szczegółowe warunki, sposób wykonywania czynności w tym zakresie, jak również

warunki, które te osoby muszą spełniać;

3) określi wzór ubioru osób, o których mowa w ust. 1 pkt 4-6.

Art. 7. [Znaki i sygnały obowiązujące w ruchu drogowym]

1. Znaki i sygnały drogowe wyrażają ostrzeżenia, zakazy, nakazy lub informacje.

2. 21

(uchylony).

3. 22

(uchylony).

3a. 23

Minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych i Ministrem Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzory, znaczenia i zakresy obowiązywania znaków i sygnałów drogowych w ruchu drogowym,
- 2) wzory lub rodzaje i zakresy stosowania urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- 3) warunki, jakim powinny odpowiadać znaki i sygnalizatory drogowe oraz urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- 4) podstawowe warunki sytuowania znaków i sygnalizatorów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego w pasie drogowym

- uwzględniając postanowienia umów międzynarodowych oraz czytelność i zrozumiałość znaków i sygnałów drogowych dla uczestników ruchu drogowego, a także konieczność zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego.

3b. 24

Minister właściwy do spraw transportu może wydawać, rozpowszechniać lub rekomendować wzorce i standardy dotyczące szczegółowych warunków sytuowania znaków i sygnalizatorów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego w pasie drogowym, w formie opracowań, na zasadach określonych w art. 17 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych.

Art. 8. [Uprawnienia osób niepełnosprawnych; karta parkingowa]

1. 25

Osoba niepełnosprawna legitymująca się kartą parkingową kierująca pojazdem samochodowym oznaczonym tą kartą, może nie stosować się do niektórych znaków drogowych dotyczących zakazu

ruchu lub postoju, w zakresie określonym przepisami o których mowa w art. 7 ust. 3a.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również do:

- 1) kierującego pojazdem, który przewozi osobę niepełnosprawną legitymującą się kartą parkingową;
- 2) kierującego pojazdem należącym do placówki, o której mowa w ust. 3a pkt 3, przewożącego osobę mającą znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się, pozostającą pod opieką takiej placówki.

3. Kartę parkingową umieszcza się za przednią szybą pojazdu samochodowego, a jeśli pojazd nie posiada przedniej szyby - w widocznym miejscu w przedniej części pojazdu, w sposób eksponujący widoczne zabezpieczenia karty oraz umożliwiający odczytanie jej numeru i daty ważności.

3a. Kartę parkingową wydaje się:

- 1) osobie niepełnosprawnej zaliczonej do znacznego albo umiarkowanego stopnia niepełnosprawności mającej znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się;
- 2) osobie niepełnosprawnej, która nie ukończyła 16 roku życia mającej znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się;
- 3) placówce zajmującej się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się.

4. Kartę parkingową osobie, o której mowa w ust. 3a pkt 1 i 2, wydaje, za opłatą i po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, przewodniczący powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558), na podstawie wydanego przez zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności:

- 1) orzeczenia o niepełnosprawności,
- 2) orzeczenia o stopniu niepełnosprawności,
- 3) orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień

- wraz ze wskazaniem, o którym mowa w art. 6b ust. 3 pkt 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

5. Kartę parkingową placówce, o której mowa w ust. 3a pkt 3, wydaje za opłatą i po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, przewodniczący powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności, na podstawie dokumentów przedstawionych przez wnioskodawcę, przy czym na jeden pojazd wykorzystywany do przewozu osób niepełnosprawnych wydaje się jedną kartę.

5a. (uchylony).

5b. (uchylony).

5c. Kartę parkingową wydaje się osobie, o której mowa w ust. 3a pkt 1 i 2, na okres ważności orzeczenia, o którym mowa w ust. 4, jednakże nie dłużej niż na okres 5 lat, a placówce, o której mowa w ust. 3a pkt 3 na okres 3 lat.

5d. W przypadku zaprzestania wykorzystywania pojazdu do przewozu osób niepełnosprawnych, mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się, podmiot zarządzający placówką, o której mowa w art. 8 ust. 3a pkt 3 jest zobowiązany do niezwłocznego zwrotu karty parkingowej organowi, który ją wydał.

5e. Karta parkingowa traci ważność:

- 1) po upływie terminu ważności karty;
- 2) w przypadku zgłoszenia utraty karty przez osobę lub placówkę, której wydano kartę;
- 3) w przypadku zwrotu karty organowi, który ją wydał;
- 4) w razie likwidacji placówki, której wydano kartę;
- 5) w razie śmierci osoby, której wydano kartę.

5f. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego dokonuje, z zachowaniem przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129, 1598, 2054 i 2269 oraz z 2022 r. poz. 25 i 872), wyboru producenta blankietów kart parkingowych.

6. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w stosunku do kierujących pojazdami zaopatrzonymi w kartę parkingową wydaną za granicą.

6a. Opłata za wydanie karty parkingowej nie może przekroczyć 1% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim roku, ogłaszanego do celów emerytalnych w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

6b. Opłata za wydanie karty parkingowej stanowi dochód budżetu państwa.

7. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór oraz tryb wydawania kart parkingowych osobom, o których mowa w ust. 3a pkt 1 i 2 oraz placówkom, o których mowa w ust. 3a pkt 3, uwzględniając w szczególności zapewnienie jednolitej procedury wydawania kart parkingowych oraz konieczność technicznego zabezpieczenia karty w

sposób gwarantujący jej autentyczność oraz ujednoczenia wzoru karty parkingowej z rozwiązaniami przyjętymi w krajach europejskich, w celu umożliwienia korzystania osobom niepełnosprawnym z ul i przywilejów w ruchu drogowym, określonych w przepisach prawa krajowego;

- 2) zasady nadawania numerów wydawanym kartom parkingowym, uwzględniając w szczególności konieczność stworzenia sprawnego systemu wydawania, ewidencjonowania i kontroli prawidłowości wykorzystywania kart oraz fakt, że w przypadku kart, o których mowa w ust. 3a pkt 3 częścią składową numeru karty jest numer rejestracyjny pojazdu;
 - 3) tryb postępowania w sprawie zwrotu karty parkingowej, mając na względzie zapewnienie jednolitej procedury zwrotu kart parkingowych;
 - 4) wzór wniosku o wydanie karty parkingowej, mając na uwadze zapewnienie jednolitej formy składanych wniosków.
8. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu i ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, rodzaj placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych mających znacznie ograniczone możliwości poruszania się, uprawnionych do uzyskania karty parkingowej, mając na względzie zapewnienie wydawania karty właściwym placówkom.
9. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:
- 1) wysokość opłaty za wydanie karty parkingowej, uwzględniając koszty związane z jej produkcją i dystrybucją;
 - 2) warunki dystrybucji blankietów kart parkingowych, mając na uwadze zapewnienie sprawności i bezpieczeństwa procesu przekazywania tych kart do powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności.

Art. 8a.

(uchylony).

Art. 8b. [Uprawnienia wynikające z karty kombatanta]

1. Członek Korpusu Weteranów Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej legitymujący się kartą kombatanta kierujący pojazdem samochodowym oznaczonym tą kartą może nie stosować się do niektórych znaków drogowych dotyczących zakazu ruchu lub postoju, na zasadach określonych dla osoby niepełnosprawnej legitymującej się kartą parkingową kierującej pojazdem samochodowym oznaczonym kartą, o której mowa w art. 8 ust. 1.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również do kierującego pojazdem, który przewozi członka Korpusu Weteranów Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej legitymującego się kartą kombatanta.

Art. 9. [Obowiązek ułatwienia przejazdu pojazdowi uprzywilejowanemu; korytarz życia]

1. Uczestnik ruchu i inna osoba znajdująca się na drodze są obowiązani ułatwić przejazd pojazdowi uprzywilejowanego, w szczególności przez niezwłoczne usunięcie się z jego drogi, a w razie potrzeby zatrzymanie się.
2. W warunkach zwiększonego natężenia ruchu pojazdów utrudniającego swobodny przejazd pojazdowi uprzywilejowanego w celu umożliwienia swobodnego przejazdu tego pojazdu:
 - 1) na jezdni z dwoma pasami ruchu w tym samym kierunku kierujący pojazdem poruszający się lewym pasem ruchu jest obowiązany usunąć się z drogi przejazdu pojazdu uprzywilejowanego przez zjechanie jak najbliższej lewej krawędzi pasa ruchu, a kierujący pojazdem poruszający się prawym pasem ruchu jest obowiązany usunąć się z drogi przejazdu pojazdu uprzywilejowanego przez zjechanie jak najbliższej prawej krawędzi pasa ruchu;
 - 2) na jezdni z więcej niż dwoma pasami ruchu w tym samym kierunku kierujący pojazdem poruszający się skrajnym lewym pasem ruchu jest obowiązany usunąć się z drogi przejazdu pojazdu uprzywilejowanego przez zjechanie jak najbliższej lewej krawędzi pasa ruchu, a kierujący pojazdami poruszający się pozostałymi pasami ruchu są obowiązani usunąć się z drogi przejazdu pojazdu uprzywilejowanego przez zjechanie jak najbliższej prawej krawędzi pasów ruchu.
3. Kierującemu pojazdem innym niż uprzywilejowany zabrania się korzystania z drogi przejazdu pojazdu uprzywilejowanego utworzonej w sposób, o którym mowa w ust. 2. Kierujący pojazdem może kontynuować jazdę po uprzednio zajmowanym pasie ruchu po przejeździe pojazdu uprzywilejowanego.
4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się do pojazdów zarządców dróg lub pomocy drogowej biorących udział w akcji ratowniczej.

Art. 10. [Organy zarządzające ruchem na drogach oraz wykonywanie nadzoru nad zarządzaniem]

1. Minister właściwy do spraw transportu sprawuje nadzór nad zarządzaniem ruchem na drogach krajowych.
2. Wojewoda sprawuje nadzór nad zarządzaniem ruchem na drogach:
 - 1) wojewódzkich;
 - 2) powiatowych;

- 3) gminnych;
 - 4) publicznych położonych w miastach na prawach powiatu i w mieście stołecznym Warszawie;
 - 5) wewnętrznych położonych w strefach ruchu lub strefach zamieszkania.
3. Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad zarządza ruchem na drogach krajowych, z zastrzeżeniem ust. 6.
4. Marszałek województwa zarządza ruchem na drogach wojewódzkich, z zastrzeżeniem ust. 6.
5. Starosta zarządza ruchem na drogach powiatowych i gminnych, z zastrzeżeniem ust. 6.
6. Prezydent miasta zarządza ruchem na drogach publicznych położonych w miastach na prawach powiatu, z wyjątkiem autostrad i dróg ekspresowych.
7. Zarządzanie ruchem na drogach wewnętrznych, w tym w strefie ruchu i strefie zamieszkania, należy do podmiotu zarządzającego tymi drogami.
8. Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad może powierzyć zadania w zakresie zarządzania ruchem na drogach krajowych marszałkowi województwa.
9. Drogami krajowymi, wojewódzkimi, powiatowymi i gminnymi są drogi publiczne określone zgodnie z przepisami o drogach publicznych.
10. Organy sprawujące nadzór nad zarządzaniem ruchem na drogach mogą nakazać zmianę organizacji ruchu ze względu na ważny interes ogólnospołeczny lub konieczność zapewnienia ruchu tranzytowego.

10a.

Podmioty zarządzające drogami, o których mowa w ust. 7, ustalając organizację ruchu na tych drogach stosują znaki i sygnały drogowe oraz zasady ich umieszczania wynikające z ustawy i jej przepisów wykonawczych. Koszt oznakowania drogi wewnętrznej ponosi podmiot zarządzający drogą.

10b. 26

Ruch na drodze odbywa się na podstawie zatwierdzonej organizacji ruchu, przez którą rozumie się:

- 1) geometrię drogi i zakres dostępu do drogi;
- 2) sposób umieszczania znaków pionowych, poziomych, sygnalizatorów i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- 3) zasady i sposób działania sygnalizacji, znaków świetlnych, znaków o zmiennej treści i innych

zmiennych elementów.

10c. 27

W przypadku wykonywania robót budowlanych dotyczących drogi, wymagających uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej albo zgłoszenia wykonywania robót budowlanych, projekt organizacji ruchu sporządza się przed wszczęciem postępowania w sprawie wydania tych decyzji albo przed dokonaniem zgłoszenia.

11. Minister właściwy do spraw transportu, mając na uwadze konieczność ochrony dróg przed zniszczeniem oraz zapewnienie bezpieczeństwa ruchu w okresie zwiększonego natężenia ruchu pojazdów osobowych, może wprowadzić, w drodze rozporządzenia, okresowe ograniczenia ruchu pojazdów na drogach lub zakaz ruchu niektórych rodzajów pojazdów.
12. Minister właściwy do spraw transportu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych i Ministrem Obrony Narodowej, uwzględniając w szczególności:
 - 1) konieczność zapewnienia bezpieczeństwa wszystkim uczestnikom ruchu drogowego,
 - 2) potrzebę efektywnego wykorzystania dróg publicznych,
 - 3) potrzeby społeczności lokalnej,

określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem.

Rozdział 2

Ruch pieszych oraz osób poruszających się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch

Art. 11. [Obowiązki pieszego]

1. 28

Pieszy jest obowiązany korzystać z drogi dla pieszych lub drogi dla pieszych i rowerów, a w razie ich braku - z pobocza. Jeżeli nie ma pobocza lub czasowo nie można z niego korzystać, pieszy może korzystać z jezdni, pod warunkiem zajmowania miejsca jak najbliżej jej krawędzi i ustępowania miejsca nadjeżdżającemu pojazdowi.

2. Pieszy idący po poboczu lub jezdni jest obowiązany iść lewą stroną drogi.
3. Piesi idący jezdnią są obowiązani iść jeden za drugim. Na drodze o małym ruchu, w warunkach dobrej widoczności, dwóch pieszych może iść obok siebie.

4. 29

Korzystanie przez pieszego z drogi dla rowerów jest dozwolone tylko w razie braku drogi dla pieszych, drogi dla pieszych i rowerów lub pobocza albo niemożności korzystania z nich. Pieszy, z wyjątkiem osoby niepełnosprawnej, korzystając z tej drogi, jest obowiązany ustąpić miejsca osobie poruszającej się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, kierującemu rowerem, hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego.

4a. 30

Pieszy poruszający się po drodze po zmierzchu poza obszarem zabudowanym jest obowiązany używać elementów odblaskowych w sposób widoczny dla innych uczestników ruchu, chyba że porusza się po drodze dla pieszych, drodze dla pieszych i rowerów lub drodze dla rowerów.

5. Przepisów ust. 1-4a nie stosuje się w strefie zamieszkania. W strefie tej pieszy korzysta z całej szerokości drogi i ma pierwszeństwo przed pojazdem oraz osobą poruszającą się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch.

Art. 12. [Ruch kolumny pieszych]

1. Kolumna pieszych, z wyjątkiem pieszych w wieku do 10 lat, może się poruszać tylko prawą stroną jezdni.
2. Do kolumny pieszych w wieku do 10 lat stosuje się odpowiednio przepisy art. 11 ust. 1 i 2.
3. Liczba pieszych idących jezdnią w kolumnie obok siebie nie może przekraczać 4, a w kolumnie wojskowej - 6, pod warunkiem że kolumna nie zajmuje więcej niż połowy szerokości jezdni.
4. Piesi w wieku do 10 lat mogą iść w kolumnie tylko dwójkami pod nadzorem co najmniej jednej osoby pełnoletniej.
5. Długość kolumny pieszych nie może przekraczać 50 m. Odległość między kolumnami nie może być mniejsza niż 100 m.
6. Jeżeli przemarsz kolumny pieszych odbywa się w warunkach niedostatecznej widoczności:
 - 1) pierwszy i ostatni z idących z lewej strony są obowiązani nieść latarki:
 - a) pierwszy - ze światłem białym, skierowanym do przodu,
 - b) ostatni - ze światłem czerwonym, skierowanym do tyłu;
 - 2) w kolumnie o długości przekraczającej 20 m idący po lewej stronie z przodu i z tyłu są obowiązani używać elementów odblaskowych odpowiadających właściwym warunkom technicznym, a ponadto idący po lewej stronie są obowiązani nieść dodatkowe latarki ze światłem białym, rozmieszczone w

taki sposób, aby odległość między nimi nie przekraczała 10 m;

3) światło latarek powinno być widoczne z odległości co najmniej 150 m.

7. Zabrania się:

- 1) ruchu po jezdni kolumny pieszych w czasie mgły; zakaz ten nie dotyczy kolumny wojskowej lub policyjnej;
- 2) ruchu po jezdni kolumny pieszych w wieku do 10 lat w warunkach niedostatecznej widoczności;
- 3) prowadzenia po jezdni kolumny pieszych przez osobę w wieku poniżej 18 lat.

Art. 13. [Przechodzenie pieszego przez jezdnię, drogę dla rowerów lub torowisko; pierwszeństwo pieszych na pasach]

1. 31

Pieszy wchodzący na jezdnię, drogę dla rowerów lub torowisko albo przechodzący przez te części drogi jest obowiązany zachować szczególną ostrożność oraz korzystać z przejścia dla pieszych.

1a. Pieszy znajdujący się na przejściu dla pieszych ma pierwszeństwo przed pojazdem. Pieszy wchodzący na przejście dla pieszych ma pierwszeństwo przed pojazdem, z wyłączeniem tramwaju.

2. 32

Przechodzenie przez jezdnię lub drogę dla rowerów poza przejściem dla pieszych jest dozwolone na przejściu sugerowanym albo poza przejściem sugerowanym jeżeli odległość od przejścia dla pieszych przekracza 100 m. Jeżeli jednak skrzyżowanie znajduje się w odległości mniejszej niż 100 m od wyznaczonego przejścia dla pieszych, przechodzenie jest dozwolone również na tym skrzyżowaniu.

3. 33

Przechodzenie przez jezdnię lub drogę dla rowerów poza przejściem dla pieszych, o którym mowa w ust. 2, jest dozwolone tylko pod warunkiem, że nie spowoduje zagrożenia bezpieczeństwa ruchu lub utrudnienia ruchu pojazdów. Pieszy jest obowiązany ustąpić pierwszeństwa pojazdom i do przeciwległej krawędzi jezdni lub drogi dla rowerów iść drogą najkrótszą, prostopadle do osi jezdni lub drogi dla rowerów.

4. 34

Jeżeli na drodze znajduje się tunel lub wiadukt dla pieszych albo pieszych i rowerów, pieszy jest obowiązany korzystać z niego.

5. 35

Na obszarze zabudowanym na drodze dwujezdniowej pieszy, przechodząc przez jezdnię, jest

obowiązany korzystać tylko z przejścia dla pieszych.

6. ³⁶

Przechodzenie przez torowisko wyodrębnione z jezdni jest dozwolone na przejściu dla pieszych albo przejściu sugerowanym. Przepisy ust. 3 stosuje się odpowiednio.

7. Jeżeli wysepka dla pasażerów na przystanku komunikacji publicznej łączy się z przejściem dla pieszych, przechodzenie do i z przystanku jest dozwolone tylko po tym przejściu.

8. Jeżeli przejście dla pieszych wyznaczone jest na drodze dwujezdniowej, przejście na każdej jezdni uważa się za przejście odrębne. Przepis ten stosuje się odpowiednio do przejścia dla pieszych w miejscu, w którym ruch pojazdów jest rozdzielony wysepką lub za pomocą innych urządzeń na jezdni.

Art. 14. [Zakazy dotyczące pieszych]

Zabrania się:

1) ³⁷

wchodzenia na jezdnię lub drogę dla rowerów:

a) bezpośrednio przed jadącym pojazdem, w tym również na przejściu dla pieszych,

b) spoza pojazdu lub innej przeszkody ograniczającej widoczność drogi;

2) ³⁸

przechodzenia przez jezdnię lub drogę dla rowerów w miejscu o ograniczonej widoczności drogi;

3) ³⁹

zwalniania kroku lub zatrzymywania się bez uzasadnionej potrzeby podczas przechodzenia przez jezdnię, drogę dla rowerów lub torowisko;

4) ⁴⁰

przebiegania przez jezdnię lub drogę dla rowerów;

5) chodzenia po torowisku;

6) wchodzenia na torowisko, gdy zapory lub półzapory są opuszczone lub opuszczanie ich rozpoczęto;

7) ⁴¹

przechodzenia przez jezdnię lub drogę dla rowerów w miejscu, w którym urządzenie zabezpieczające lub przeszkoda oddzielają drogę dla pieszych lub drogę dla pieszych i rowerów

od jezdni lub drogi dla rowerów, bez względu na to, po której stronie jezdni one się znajdują;

8) 42

korzystania z telefonu lub innego urządzenia elektronicznego podczas wchodzenia lub przechodzenia przez jezdnię, drogę dla rowerów lub torowisko, w tym również podczas wchodzenia lub przechodzenia przez przejście dla pieszych - w sposób, który prowadzi do ograniczenia możliwości obserwacji sytuacji na jezdni, drodze dla rowerów, torowisku lub przejściu dla pieszych.

Art. 15. [Ruch zamknięty dla pojazdów]

Przepisów art. 11-14 nie stosuje się w razie zamknięcia ruchu pojazdów na drodze.

Art. 15a. [Zasady poruszania się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch]

1. 43

Osoba poruszająca się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch jest obowiązana korzystać z drogi dla pieszych, drogi dla pieszych i rowerów lub drogi dla rowerów. Osobę poruszającą się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch na drodze dla rowerów obowiązuje ruch prawostronny.

2. Przepisów ust. 1 nie stosuje się w strefie zamieszkania. W strefie tej osoba poruszająca się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch korzysta z całej szerokości drogi i ma pierwszeństwo przed pojazdem.

3. 44

Osoba poruszająca się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, korzystając z drogi dla pieszych lub drogi dla pieszych i rowerów, jest obowiązana poruszać się z prędkością zbliżoną do prędkości pieszego, zachować szczególną ostrożność, ustępować pierwszeństwa pieszemu oraz nie utrudniać jego ruchu.

4. 45

Osoba poruszająca się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, przekraczając jezdnię, drogę dla rowerów lub torowisko, jest obowiązana zachować szczególną ostrożność oraz korzystać z przejazdu dla rowerów, a w przypadku jego braku - z przejścia dla pieszych albo przejścia sugerowanego, na zasadach określonych dla ruchu pieszych w przepisach art. 13.

5. 46

(uchylony).

6. Osoba poruszająca się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch jest obowiązana:

- 1) poruszać się z prędkością zapewniającą panowanie nad tym urządzeniem, z uwzględnieniem warunków, w jakich ruch się odbywa;
 - 2) przy wymijaniu zachować bezpieczny odstęp od wymijanego pojazdu lub uczestnika ruchu;
 - 3) przy omijaniu zachować bezpieczny odstęp od omijanego pojazdu, uczestnika ruchu lub przeszkody;
 - 4) przed wyprzedzeniem upewnić się, czy ma dostateczne miejsce do wyprzedzania bez utrudnienia komukolwiek ruchu;
 - 5) zbliżając się do przejścia dla pieszych, zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na przejściu.
7. Osobie poruszającej się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch zabrania się:
- 1) poruszania się w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu;
 - 2) przewożenia innej osoby, zwierzęcia lub ładunku;
 - 3) ciągnięcia pojazdu lub ładunku;
 - 4) czepiania się pojazdów;
 - 5) poruszania się tyłem.

Rozdział 3

Ruch pojazdów

Oddział 1

Zasady ogólne

Art. 16. [Obowiązki kierującego pojazdem]

1. Kierującego pojazdem obowiązuje ruch prawostronny.
2. Kierujący pojazdem, korzystając z drogi dwujezdniowej, jest obowiązany jechać po prawej jezdni; do jezdni tych nie wlicza się jezdni przeznaczonej do dojazdu do nieruchomości położonej przy drodze.
3. Kierujący pojazdem, korzystając z jezdni dwukierunkowej co najmniej o czterech pasach ruchu, jest obowiązany zajmować pas ruchu znajdujący się na prawej połowie jezdni.
4. Kierujący pojazdem jest obowiązany jechać możliwie blisko prawej krawędzi jezdni. Jeżeli pasy

ruchu na jezdni są wyznaczone, nie może zajmować więcej niż jednego pasa.

5. Kierujący pojazdem zaprzęgowym, rowerem, wózkiem rowerowym, motorowerem, wózkiem ręcznym oraz osoba prowadząca pojazd napędzany silnikiem są obowiązani poruszać się po poboczu, chyba że nie nadaje się ono do jazdy lub ruch pojazdu utrudniałby ruch pieszych.
6. Kierujący pojazdem znajdującym się na części jezdni, po której jeżdżą pojazdy szynowe, jest obowiązany ustąpić miejsca nadjeżdżającemu pojazdowi szynowemu.
7. Na skrzyżowaniu i bezpośrednio przed nim kierujący rowerem, motorowerem lub motocyklem może poruszać się środkiem pasa ruchu, jeśli pas ten umożliwia opuszczenie skrzyżowania w więcej niż jednym kierunku, z zastrzeżeniem art. 33 ust. 1.

Oddział 2

Włączanie się do ruchu

Art. 17. [Zasady włączania się do ruchu]

1. Włączanie się do ruchu następuje przy rozpoczynaniu jazdy po postoju lub zatrzymaniu się niewynikającym z warunków lub przepisów ruchu drogowego oraz przy wjeżdżaniu:
 - 1) na drogę z nieruchomości, z obiektu przydrożnego lub dojazdu do takiego obiektu, z drogi niebędącej drogą publiczną oraz ze strefy zamieszkania;
 - 2) ⁴⁷
na drogę z pola lub na drogę o nawierzchni twardej z drogi o nawierzchni gruntowej;
 - 3) ⁴⁸
na jezdnię z pobocza, z drogi dla pieszych lub z pasa ruchu dla pojazdów powolnych;
 - 3a) ⁴⁹
na jezdnię lub pobocze z drogi dla rowerów lub drogi dla pieszych i rowerów, z wyjątkiem wjazdu na przejazd dla rowerów lub pas ruchu dla rowerów;
 - 4) pojazdem szynowym - na drogę z zajezdni lub na jezdnię z pętli.
2. Kierujący pojazdem, włączając się do ruchu, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność oraz ustąpić pierwszeństwa innemu pojazdowi lub uczestnikowi ruchu.

Art. 18. [Obowiązki zbliżającego się do przystanku autobusowego (trolejbusowego) i kierującego autobusem (trolejbusem)]

1. Kierujący pojazdem, zbliżając się do oznaczonego przystanku autobusowego (trolejbusowego) na obszarze zabudowanym, jest obowiązany zmniejszyć prędkość, a w razie potrzeby zatrzymać się, aby umożliwić kierującemu autobusem (trolejbusem) włączenie się do ruchu, jeżeli kierujący takim pojazdem sygnalizuje kierunkowskazem zamiar zmiany pasa ruchu lub wjechania z zatoki na jezdnię.
2. Kierujący autobusem (trolejbusem), o którym mowa w ust. 1, może wjechać na sąsiedni pas ruchu lub na jezdnię dopiero po upewnieniu się, że nie spowoduje to zagrożenia bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Art. 18a. [Obowiązki zbliżającego się do miejsca postoju autobusu szkolnego i kierującego autobusem]

1. Kierujący pojazdem, zbliżając się do miejsca postoju autobusu szkolnego, jest obowiązany:
 - 1) zatrzymać się, o ile kierujący tym autobusem podał sygnał zatrzymania;
 - 2) zmniejszyć prędkość, a w razie potrzeby zatrzymać się, aby umożliwić kierującemu tym autobusem wjazd na jezdnię lub sąsiedni pas ruchu, o ile sygnalizuje on zamiar wykonania takiego manewru.
2. Kierujący autobusem szkolnym w sytuacji, o której mowa w ust. 1, może wjechać na sąsiedni pas ruchu lub jezdnię dopiero po upewnieniu się, że nie spowoduje to zagrożenia bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Oddział 3

Prędkość i hamowanie

Art. 19. [Bezpieczna prędkość. Odstęp między pojazdami]

1. Kierujący pojazdem jest obowiązany jechać z prędkością zapewniającą panowanie nad pojazdem, z uwzględnieniem warunków, w jakich ruch się odbywa, a w szczególności: rzeźby terenu, stanu i widoczności drogi, stanu i ładunku pojazdu, warunków atmosferycznych i natężenia ruchu.
2. Kierujący pojazdem jest obowiązany:
 - 1) jechać z prędkością nieutrudniającą jazdy innym kierującym;
 - 2) hamować w sposób niepowodujący zagrożenia bezpieczeństwa ruchu lub jego utrudnienia;
 - 3) utrzymywać odstęp niezbędny do uniknięcia zderzenia w razie hamowania lub zatrzymania się poprzedzającego pojazdu.
3. Poza obszarem zabudowanym, na jezdniach dwukierunkowych o dwóch pasach ruchu, kierujący

pojazdem objętym indywidualnym ograniczeniem prędkości albo pojazdem lub zespołem pojazdów o długości przekraczającej 7 m jest obowiązany utrzymywać taki odstęp od pojazdu silnikowego znajdującego się przed nim, aby inne wyprzedzające pojazdy mogły bezpiecznie wjechać w lukę utrzymywaną między tymi pojazdami. Przepisu tego nie stosuje się, jeżeli kierujący pojazdem przystępuje do wyprzedzania lub gdy wyprzedzanie jest zabronione.

- 3a. Kierujący pojazdem podczas przejazdu autostradą i drogą ekspresową jest obowiązany zachować minimalny odstęp między pojazdem, którym kieruje, a pojazdem jadącym przed nim na tym samym pasie ruchu. Odstęp ten wyrażony w metrach określa się jako nie mniejszy niż połowa liczby określającej prędkość pojazdu, którym porusza się kierujący, wyrażonej w kilometrach na godzinę. Przepisu tego nie stosuje się podczas manewru wyprzedzania.
4. Poza obszarem zabudowanym w tunelach o długości przekraczającej 500 m, kierujący pojazdem jest obowiązany utrzymywać od poprzedzającego pojazdu nie mniejszy niż:
 - 1) 50 m - jeżeli kieruje pojazdem o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 t lub autobusem;
 - 2) 80 m - jeżeli kieruje zespołem pojazdów lub pojazdem niewymienionym w pkt 1.
5. Organ zarządzający ruchem na drogach może zmniejszyć lub zwiększyć za pomocą znaków drogowych dopuszczalny odstęp, o którym mowa w ust. 4, w zależności od obowiązującej w tunelu dopuszczalnej prędkości.

Art. 20. [Dopuszczalna prędkość]

1. Prędkość dopuszczalna pojazdu lub zespołu pojazdów na obszarze zabudowanym wynosi 50 km/h, z zastrzeżeniem ust. 2.
 - 1a. (uchylony).
2. Prędkość dopuszczalna pojazdu lub zespołu pojazdów w strefie zamieszkania wynosi 20 km/h.
3. Prędkość dopuszczalna poza obszarem zabudowanym, z zastrzeżeniem ust. 4, wynosi w przypadku:
 - 1) samochodu osobowego, motocykla lub samochodu ciężarowego o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 t:
 - a) na autostradzie - 140 km/h,
 - b) na drodze ekspresowej dwujezdniowej - 120 km/h,
 - c) na drodze ekspresowej jednojezdniowej oraz na drodze dwujezdniowej co najmniej o dwóch pasach przeznaczonych dla każdego kierunku ruchu - 100 km/h,

- d) na pozostałych drogach - 90 km/h;
- 2) zespołu pojazdów lub pojazdu niewymienionego w pkt 1:
 - a) na autostradzie, drodze ekspresowej lub drodze dwujezdniowej co najmniej o dwóch pasach przeznaczonych dla każdego kierunku ruchu - 80 km/h,
 - b) na pozostałych drogach - 70 km/h.
- 4. Dopuszczalna prędkość autobusu spełniającego dodatkowe warunki techniczne określone w przepisach, o których mowa w art. 66 ust. 5, na autostradzie i drodze ekspresowej wynosi 100 km/h.
- 5. (uchylony).
- 5a. Rada Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw energii może, w drodze rozporządzenia, w przypadkach, o których mowa w art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 2249 oraz z 2022 r. poz. 202), wprowadzić ograniczenia w dopuszczalnej prędkości pojazdów samochodowych.
- 6. Prędkość dopuszczalna niektórych pojazdów, z zastrzeżeniem ust. 2, wynosi:
 - 1) ciągnika rolniczego (również z przyczepą) - 30 km/h;
 - 2) pojazdu z urządzeniem wystającym do przodu więcej niż 1,5 m od siedzenia dla kierującego - 30 km/h na obszarze zabudowanym i 60 km/h poza obszarem zabudowanym;
 - 3) motocykla (również z przyczepą), czterokołowca i motoroweru, którymi przewozi się dziecko w wieku do 7 lat - 40 km/h;
 - 4) hulajnogi elektrycznej i urządzenia transportu osobistego - 20 km/h.

Art. 21. [Ograniczenie lub zwiększenie prędkości za pomocą znaków drogowych]

- 1. Organ zarządzający ruchem na drogach może zmniejszyć lub zwiększyć, za pomocą znaków drogowych, prędkość dopuszczalną pojazdów obowiązującą na obszarze zabudowanym.
- 2. Prędkość dopuszczalna, o której mowa w ust. 1, może być:
 - 1) zmniejszona - jeżeli warunki bezpieczeństwa ruchu na drodze lub jej odcinku za tym przemawiają;
 - 2) zwiększona - jeżeli warunki ruchu na drodze lub jej odcinku zapewniają zachowanie bezpieczeństwa ruchu.
- 3. Organ zarządzający ruchem na drogach może zmniejszyć, za pomocą znaków drogowych, prędkość

dopuszczalną pojazdów obowiązującą poza obszarem zabudowanym, jeżeli warunki bezpieczeństwa ruchu na drodze lub jej odcinku za tym przemawiają.

4. Organ rejestrujący pojazd może ustalić dla indywidualnego pojazdu dopuszczalną prędkość niższą niż określona w art. 20, jeżeli jest to uzasadnione konstrukcją lub stanem technicznym pojazdu. Ograniczenie prędkości należy uwidocznić na znaku umieszczonym z tyłu pojazdu.

Oddział 4

Zmiana kierunku jazdy lub pasa ruchu

Art. 22. [Zmiana kierunku jazdy lub pasa ruchu; zakazy zawracania; jazda na suwak]

1. Kierujący pojazdem może zmienić kierunek jazdy lub zajmowany pas ruchu tylko z zachowaniem szczególnej ostrożności.
2. Kierujący pojazdem jest obowiązany zbliżyć się:
 - 1) do prawej krawędzi jezdni - jeżeli zamierza skręcić w prawo;
 - 2) do środka jezdni lub na jezdni o ruchu jednokierunkowym do lewej jej krawędzi - jeżeli zamierza skręcić w lewo.
3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się, jeżeli wymiary pojazdu uniemożliwiają skręcenie zgodnie z zasadą określoną w tym przepisie lub dopuszczalna jest jazda wyłącznie w jednym kierunku.
4. Kierujący pojazdem, zmieniając zajmowany pas ruchu, jest obowiązany ustąpić pierwszeństwa pojazdowi jadącemu po pasie ruchu, na który zamierza wjechać, z wyjątkiem ust. 4a i 4b, oraz pojazdowi wjeżdżającemu na ten pas ruchu z prawej strony.
 - 4a. W warunkach znacznego zmniejszenia prędkości na jezdni z więcej niż jednym pasem ruchu w tym samym kierunku jazdy, w przypadku gdy nie istnieje możliwość kontynuacji jazdy pasem ruchu z powodu wystąpienia przeszkody na tym pasie ruchu lub jego zanikania, kierujący pojazdem poruszający się sąsiednim pasem ruchu jest obowiązany bezpośrednio przed miejscem wystąpienia przeszkody lub miejscem zanikania pasa ruchu umożliwić jednemu pojazdowi lub jednemu zespołowi pojazdów, znajdującym się na takim pasie ruchu, zmianę tego pasa ruchu na sąsiedni, którym istnieje możliwość kontynuacji jazdy.
 - 4b. W warunkach znacznego zmniejszenia prędkości na jezdni z więcej niż dwoma pasami ruchu w tym samym kierunku jazdy, w przypadku gdy nie istnieje możliwość kontynuacji jazdy dwoma pasami ruchu z powodu przeszkód na tych pasach ruchu lub ich zanikania, jeżeli pomiędzy tymi pasami ruchu

znajduje się jeden pas ruchu, którym istnieje możliwość kontynuacji jazdy, kierujący pojazdem poruszający się tym pasem ruchu jest obowiązany bezpośrednio przed miejscem wystąpienia przeszkody lub miejscem zanikania pasów ruchu umożliwić zmianę pasa ruchu jednemu pojazdowi lub jednemu zespołowi pojazdów z prawej strony, a następnie jednemu pojazdowi lub jednemu zespołowi pojazdów z lewej strony.

5. Kierujący pojazdem jest obowiązany zawnazu i wyraźnie sygnalizować kierunkowskazem zamiar zmiany kierunku jazdy lub pasa ruchu oraz zaprzestać sygnalizowania niezwłocznie po wykonaniu manewru.
- 5a. W przypadku gdy pojazd nie jest wyposażony w kierunkowskazy, kierujący pojazdem jest obowiązany zawnazu i wyraźnie sygnalizować zamiar zmiany kierunku jazdy lub pasa ruchu przez wyciągnięcie ręki w stronę zamierzonej zmiany kierunku jazdy lub pasa ruchu.
6. Zabrania się zawracania:
 - 1) w tunelu, na moście, wiadukcie lub drodze jednokierunkowej;
 - 2) na autostradzie;
 - 3) na drodze ekspresowej, z wyjątkiem skrzyżowania lub miejsca do tego przeznaczonego;
 - 4) w warunkach, w których mogłoby to zagrozić bezpieczeństwu ruchu na drodze lub ruch ten utrudnić.

Oddział 5

Wymijanie, omijanie i cofanie

Art. 23. [Wymijanie, omijanie i cofanie]

1. Kierujący pojazdem jest obowiązany:
 - 1) przy wymijaniu zachować bezpieczny odstęp od wymijanego pojazdu lub uczestnika ruchu, a w razie potrzeby zjechać na prawo i zmniejszyć prędkość lub zatrzymać się;
 - 2) przy omijaniu zachować bezpieczny odstęp od omijanego pojazdu, uczestnika ruchu lub przeszkody, w razie potrzeby zmniejszyć prędkość; omijanie pojazdu sygnalizującego zamiar skręcenia w lewo może odbywać się tylko z jego prawej strony;
 - 3) przy cofaniu ustąpić pierwszeństwa innemu pojazdowi lub uczestnikowi ruchu i zachować szczególną ostrożność, a w szczególności:
 - a) sprawdzić, czy wykonywany manewr nie spowoduje zagrożenia bezpieczeństwa ruchu lub jego utrudnienia,

b) upewnić się, czy za pojazdem nie znajduje się przeszkoda; w razie trudności w osobistym upewnieniu się kierujący jest obowiązany zapewnić sobie pomoc innej osoby.

2. Zabrania się cofania pojazdem w tunelu, na moście, wiadukcie, autostradzie lub drodze ekspresowej.

Oddział 6

Wyprzedzanie

Art. 24. [Wyprzedzanie]

1. Kierujący pojazdem jest obowiązany przed wyprzedzaniem upewnić się w szczególności, czy:
 - 1) ma odpowiednią widoczność i dostateczne miejsce do wyprzedzania bez utrudnienia komukolwiek ruchu;
 - 2) kierujący, jadący za nim, nie rozpoczął wyprzedzania;
 - 3) kierujący, jadący przed nim na tym samym pasie ruchu, nie zasygnalizował zamiaru wyprzedzania innego pojazdu, zmiany kierunku jazdy lub zmiany pasa ruchu.
2. Kierujący pojazdem jest obowiązany przy wyprzedzaniu zachować szczególną ostrożność, a zwłaszcza bezpieczny odstęp od wyprzedzanego pojazdu lub uczestnika ruchu. W razie wyprzedzania roweru, wózka rowerowego, motoroweru, motocykla, hulajnogi elektrycznej, urządzenia transportu osobistego, osoby poruszającej się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch lub kolumny pieszych odstęp ten nie może być mniejszy niż 1 m.
3. Kierujący pojazdem jest obowiązany przy wyprzedzaniu przejeżdżać z lewej strony wyprzedzanego pojazdu, z zastrzeżeniem ust. 4, 5, 10 i 12.
4. Pojazd szynowy może być wyprzedzany tylko z prawej strony, chyba że położenie torów uniemożliwia takie wyprzedzanie lub wyprzedzanie odbywa się na jezdni jednokierunkowej.
5. Wyprzedzanie pojazdu lub uczestnika ruchu, który sygnalizuje zamiar skręcenia w lewo, może odbywać się tylko z jego prawej strony.
6. Kierującemu pojazdem wyprzedzanym zabrania się w czasie wyprzedzania i bezpośrednio po nim zwiększania prędkości. Kierujący pojazdem wolnobieżnym, ciągnikiem rolniczym lub pojazdem bez silnika jest obowiązany zjechać jak najbardziej na prawo w celu ułatwienia wyprzedzania. Przepisu nie stosuje się w przypadku, o którym mowa w ust. 12.
7. Zabrania się wyprzedzania pojazdu silnikowego jadącego po jezdni:
 - 1) przy dojeżdżaniu do wierzchołka wzniesienia;

- 2) na zakręcie oznaczonym znakami ostrzegawczymi;
 - 3) na skrzyżowaniu, z wyjątkiem skrzyżowania o ruchu okrężnym lub na którym ruch jest kierowany.
8. Dopuszcza się wyprzedzanie w miejscach, o których mowa w ust. 7 pkt 1 i 2, na jezdni:
- 1) jednokierunkowej;
 - 2) dwukierunkowej na odcinku z wyznaczonymi pasami ruchu, pod warunkiem że kierujący nie wjeżdża na część jezdni przeznaczoną do ruchu w kierunku przeciwnym - w miejscu, gdzie jest to zabronione znakami na jezdni.
9. Dopuszcza się wyprzedzanie w miejscu, o którym mowa w ust. 7 pkt 3, pojazdu sygnalizującego zamiar skręcenia, pod warunkiem że kierujący nie wjeżdża na część jezdni przeznaczoną do ruchu w kierunku przeciwnym.
10. Dopuszcza się wyprzedzanie z prawej strony na odcinku drogi z wyznaczonymi pasami ruchu, przy zachowaniu warunków określonych w ust. 1 i 7:
- 1) na jezdni jednokierunkowej;
 - 2) na jezdni dwukierunkowej, jeżeli co najmniej dwa pasy ruchu na obszarze zabudowanym lub trzy pasy ruchu poza obszarem zabudowanym przeznaczone są do jazdy w tym samym kierunku.
11. Zabrania się wyprzedzania pojazdu uprzywilejowanego na obszarze zabudowanym.
12. Kierujący rowerem może wyprzedzać inne niż rower powoli jadące pojazdy z ich prawej strony.

Oddział 7

Przecinanie się kierunków ruchu

Art. 25. [Skrzyżowanie]

1. Kierujący pojazdem, zbliżając się do skrzyżowania, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa pojazdowi nadjeżdżającemu z prawej strony, a jeżeli skręca w lewo - także jadącemu z kierunku przeciwnego na wprost lub skręcającemu w prawo.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do pojazdu szynowego, który ma pierwszeństwo w stosunku do innych pojazdów, bez względu na to, z której strony nadjeżdża.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się również w razie przecinania się kierunków ruchu poza skrzyżowaniem.
4. Kierującemu pojazdem zabrania się:
 - 1) wjeżdżania na skrzyżowanie, jeżeli na skrzyżowaniu lub za nim nie ma miejsca do kontynuowania

jazdy;

2) rozdzielania kolumny pieszych.

Art. 26. [Obowiązki kierującego pojazdem wobec pieszych]

1. Kierujący pojazdem, zbliżając się do przejścia dla pieszych, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność, zmniejszyć prędkość tak, aby nie narazić na niebezpieczeństwo pieszego znajdującego się na tym przejściu albo na nie wchodzącego i ustąpić pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na tym przejściu albo wchodzącemu na to przejście, z zastrzeżeniem ust. 1a.
- 1a. Kierujący tramwajem, zbliżając się do przejścia dla pieszych, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność, zmniejszyć prędkość tak, aby nie narazić na niebezpieczeństwo pieszego znajdującego się na tym przejściu i ustąpić pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na tym przejściu.
2. Kierujący pojazdem, który skręca w drogę poprzeczną, jest obowiązany ustąpić pierwszeństwa pieszemu przechodzącemu na skrzyżowaniu przez jezdnię drogi, na którą wjeżdża.
3. Kierującemu pojazdem zabrania się:
 - 1) wyprzedzania pojazdu na przejściu dla pieszych i bezpośrednio przed nim, z wyjątkiem przejścia, na którym ruch jest kierowany;
 - 2) omijania pojazdu, który jechał w tym samym kierunku, lecz zatrzymał się w celu ustąpienia pierwszeństwa pieszemu;
 - 3) 50
jazdy wzdłuż po drodze dla pieszych lub przejściu dla pieszych, z zastrzeżeniem art. 33 ust. 6, art. 33a ust. 2 oraz art. 33b ust. 2.
4. 51
Kierujący pojazdem, przejeżdżając przez drogę dla pieszych lub drogę dla pieszych i rowerów, jest obowiązany jechać powoli i ustąpić pierwszeństwa pieszemu.
5. 52
Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio podczas jazdy po placu, na którym, ze względu na brak wyodrębnienia jezdni i dróg dla pieszych lub dróg dla pieszych i rowerów, ruch pieszych i pojazdów odbywa się po tej samej powierzchni.
6. 53
Kierujący pojazdem jest obowiązany zachować szczególną ostrożność przy przejeżdżaniu obok oznaczonego przystanku tramwajowego nieznajdującego się przy drodze dla pieszych lub drodze dla

piesznych i rowerów. Jeżeli przystanek nie jest wyposażony w wysepkę dla pasażerów, a na przystanek wjeżdża tramwaj lub stoi na nim, kierujący jest obowiązany zatrzymać pojazd w takim miejscu i na taki czas, aby zapewnić pieszemu swobodne dojście do tramwaju lub na drogę dla pieszych lub drogę dla pieszych i rowerów. Przepisy te stosuje się odpowiednio przy ruchu innych pojazdów komunikacji publicznej.

7. W razie przechodzenia przez jezdnię osoby niepełnosprawnej, używającej specjalnego znaku, lub osoby o widocznej ograniczonej sprawności ruchowej, kierujący jest obowiązany zatrzymać pojazd w celu umożliwienia jej przejścia.

Art. 27. [Obowiązki kierującego pojazdem wobec kierującego rowerem, hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego oraz osoby poruszającej się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch]

1. 54

Kierujący pojazdem, zbliżając się do przejazdu dla rowerów, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa kierującemu rowerem, hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego oraz osobie poruszającej się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, znajdującym się na przejeździe.

1a. 55

Kierujący pojazdem, który skręca w drogę poprzeczną, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa kierującemu rowerem, hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego oraz osobie poruszającej się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, jadącym na wprost po jezdni, pasie ruchu dla rowerów, drodze dla pieszych i rowerów, drodze dla rowerów lub innej części drogi, którą zamierza opuścić.

2. (uchylony).

3. 56

Kierujący pojazdem, przejeżdżając przez drogę dla pieszych i rowerów lub drogę dla rowerów, jest obowiązany ustąpić pierwszeństwa kierującemu rowerem, hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego oraz osobie poruszającej się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch.

4. 57

Kierującemu pojazdem zabrania się wyprzedzania pojazdu na przejeździe dla rowerów i bezpośrednio przed nim, z wyjątkiem przejazdu, na którym ruch jest kierowany.

Art. 28. [Obowiązki kierującego pojazdem przy zbliżaniu się do przejazdu kolejowego oraz przejeżdżaniu przez przejazd]

1. Kierujący pojazdem, zbliżając się do przejazdu kolejowego oraz przejeżdżając przez przejazd, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność. Przed wjechaniem na tory jest on obowiązany upewnić się, czy nie zbliża się pojazd szynowy, oraz przedsięwziąć odpowiednie środki ostrożności, zwłaszcza jeżeli wskutek mgły lub z innych powodów przejrzystość powietrza jest zmniejszona.
2. Kierujący jest obowiązany prowadzić pojazd z taką prędkością, aby mógł go zatrzymać w bezpiecznym miejscu, gdy nadjeżdża pojazd szynowy lub gdy urządzenie zabezpieczające albo dawany sygnał zabrania wjazdu na przejazd.
3. Kierującemu pojazdem zabrania się:
 - 1) objeżdżania opuszczonych zapór lub półzapór oraz wjeżdżania na przejazd, jeżeli opuszczanie ich zostało rozpoczęte lub podnoszenie nie zostało zakończone;
 - 2) wjeżdżania na przejazd, jeżeli po drugiej stronie przejazdu nie ma miejsca do kontynuowania jazdy;
 - 3) wyprzedzania pojazdu na przejeździe kolejowym i bezpośrednio przed nim;
 - 4) omijania pojazdu oczekującego na otwarcie ruchu przez przejazd, jeżeli wymagałoby to wjechania na część jezdni przeznaczoną dla przeciwnego kierunku ruchu.
4. W razie unieruchomienia pojazdu na przejeździe kolejowym, kierujący jest obowiązany niezwłocznie usunąć go z przejazdu, a jeżeli nie jest to możliwe, ostrzec kierującego pojazdem szynowym o niebezpieczeństwie.
5. Kierujący pojazdem lub zespołem pojazdów o długości przekraczającej 10 m, który nie może rozwijać prędkości większej niż 6 km/h, przed wjazdem na przejazd kolejowy jest obowiązany upewnić się, czy w czasie potrzebnym na przejechanie przez ten przejazd nie nadjedzie pojazd szynowy, lub uzgodnić czas tego przejazdu z dróżnikiem kolejowym.
6. Przepisy ust. 1-4 stosuje się odpowiednio przy przejeżdżaniu przez tory tramwajowe; przepis ust. 3 pkt 3 nie dotyczy skrzyżowania lub przejazdu tramwajowego, na którym ruch jest kierowany.

Oddział 8

Ostrzeżenie oraz jazda w warunkach zmniejszonej przejrzystości powietrza

Art. 29. [Używanie sygnału dźwiękowego lub świetlnego]

1. Kierujący pojazdem może używać sygnału dźwiękowego lub świetlnego, w razie gdy zachodzi

konieczność ostrzeżenia o niebezpieczeństwie.

2. Zabrania się:

- 1) nadużywania sygnału dźwiękowego lub świetlnego;
- 2) używania sygnału dźwiękowego na obszarze zabudowanym, chyba że jest to konieczne w związku z bezpośrednim niebezpieczeństwem;
- 3) ostrzegania światłami drogowymi w warunkach, w których może to spowodować osłepienie innych kierujących.

Art. 30. [Jazda w warunkach zmniejszonej przejrzystości powietrza]

1. Kierujący pojazdem jest obowiązany zachować szczególną ostrożność w czasie jazdy w warunkach zmniejszonej przejrzystości powietrza, spowodowanej mgłą, opadami atmosferycznymi lub innymi przyczynami, a ponadto:
 - 1) kierujący pojazdem silnikowym jest obowiązany:
 - a) wyłączyć światła mijania lub przeciwmgłowe przednie albo oba te światła jednocześnie,
 - b) poza obszarem zabudowanym podczas mgły dawać krótkotrwałe sygnały dźwiękowe w czasie wyprzedzania lub omijania;
 - 2) kierujący innym pojazdem niż pojazd, o którym mowa w pkt 1, jest obowiązany:
 - a) wyłączyć światła, w które pojazd jest wyposażony,
 - b) korzystać z pobocza drogi, a jeżeli nie jest to możliwe, jechać jak najbliżej krawędzi jezdni i nie wyprzedzać innego pojazdu.
2. Obowiązek używania świateł, o którym mowa w ust. 1, dotyczy kierującego pojazdem także podczas zatrzymania wynikającego z warunków lub przepisów ruchu drogowego.
3. Kierujący pojazdem może używać tylnych świateł przeciwmgłowych, jeżeli zmniejszona przejrzystość powietrza ogranicza widoczność na odległość mniejszą niż 50 m. W razie poprawy widoczności kierujący pojazdem jest obowiązany niezwłocznie wyłączyć te światła.

Oddział 9

Holowanie

Art. 31. [Warunki i zakazy holowania]

1. Kierujący może holować pojazd silnikowy tylko pod warunkiem, że:

- 1) prędkość pojazdu holującego nie przekracza 30 km/h na obszarze zabudowanym i 60 km/h poza tym obszarem;
- 2) pojazd holujący ma włączone światła mijania również w okresie dostatecznej widoczności;
- 3) w pojeździe holowanym znajduje się kierujący mający uprawnienie do kierowania tym pojazdem, chyba że pojazd jest holowany w sposób wykluczający potrzebę kierowania nim;
- 4) pojazd holowany jest połączony z pojazdem holującym w sposób wykluczający odłączenie się w czasie jazdy; nie dotyczy to holowania motocykla, który powinien być połączony z pojazdem holującym połączeniem giętkim w sposób umożliwiający łatwe odłączenie;
- 5) pojazd holowany, z wyjątkiem motocykla, jest oznaczony z tyłu po lewej stronie ostrzegawczym trójkątem odblaskowym, a w okresie niedostatecznej widoczności ma ponadto włączone światła pozycyjne; zamiast oznaczenia trójkątem odblaskowym pojazd holowany może wysyłać żółte sygnały błyskowe w sposób widoczny dla innych uczestników ruchu;
- 6) w pojeździe holowanym na połączeniu sztywnym jest sprawny co najmniej jeden układ hamulców, a w pojeździe holowanym na połączeniu giętkim - dwa układy;
- 7) odległość między pojazdami wynosi nie więcej niż 3 m przy połączeniu sztywnym, a od 4 m do 6 m przy połączeniu giętkim, przy czym połączenie jest oznakowane na przemian pasami białymi i czerwonymi albo zaopatrzone w chorągiewkę barwy żółtej lub czerwonej; przepisu tego nie stosuje się w razie holowania pojazdów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Zabrania się holowania:

- 1) pojazdu o niesprawnym układzie kierowniczym lub o niesprawnych hamulcach, chyba że sposób holowania wyklucza potrzebę ich użycia;
 - 2) pojazdu za pomocą połączenia giętkiego, jeżeli w pojeździe tym działanie układu hamulcowego uzależnione jest od pracy silnika, a silnik jest unieruchomiony;
 - 3) więcej niż jednego pojazdu, z wyjątkiem pojazdu członowego;
 - 4) pojazdem z przyczepą (naczepą);
 - 5) na autostradzie, z wyjątkiem holowania przez pojazdy przeznaczone do holowania do najbliższego wyjazdu lub miejsca obsługi podróżnych.
3. W razie holowania pojazdu w sposób wykluczający potrzebę kierowania nim lub użycia hamulców, rzeczywista masa całkowita pojazdu holowanego nie może przekraczać rzeczywistej masy całkowitej pojazdu holującego.

Oddział 10

Ruch pojazdów w kolumnie

Art. 32. [Warunki jazdy w zorganizowanej kolumnie]

1. Liczba pojazdów jadących w zorganizowanej kolumnie nie może przekraczać:
 - 1) samochodów osobowych, motorowerów lub motocykli - 10;
 - 2) rowerów, wózków rowerowych lub hulajnóg elektrycznych - 15;
 - 3) pozostałych pojazdów - 5.
2. Odległość między jadącymi kolumnami nie może być mniejsza niż 500 m dla kolumn pojazdów samochodowych oraz 200 m dla kolumn pozostałych pojazdów.
3. (uchylony).
4. Jazda w kolumnie nie zwalnia kierującego pojazdem od przestrzegania obowiązujących przepisów ruchu drogowego.
5. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do pojazdów uprzywilejowanych oraz pojazdów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.
6. Zabrania się wjeżdżania między jadące w kolumnie rowery, wózki rowerowe lub hulajnogi elektryczne oraz pojazdy, o których mowa w ust. 5.
- 6a. Przejazd kolumny pojazdów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, w skład której wchodzi więcej niż 5 pojazdów, jest dozwolony pod warunkiem uzyskania zezwolenia wojskowego na przejazd drogowy, wydawanego przez właściwy organ wojskowy.
7. (uchylony).

Oddział 11

Przepisy dodatkowe o ruchu rowerów, hulajnóg elektrycznych, urządzeń transportu osobistego, motorowerów oraz pojazdów zaprzęgowych

Art. 33. [Obowiązki kierującego rowerem, motorowerem lub hulajnogą elektryczną]

1. 58

Kierujący rowerem lub hulajnogą elektryczną jest obowiązany korzystać z drogi dla rowerów, drogi dla pieszych i rowerów lub pasa ruchu dla rowerów, jeżeli są one wyznaczone dla kierunku, w którym

się porusza lub zamierza skrócić. Kierujący rowerem lub hulajnogą elektryczną, korzystając z drogi dla pieszych i rowerów, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustępować pierwszeństwa pieszemu.

1a. 59

Kierujący rowerem lub hulajnogą elektryczną może zatrzymać się w służbie dla rowerów obok innych kierujących tymi pojazdami. Jest obowiązany opuścić ją, kiedy zaistnieje możliwość kontynuowania jazdy w zamierzonym kierunku i zająć miejsce na jezdni zgodnie z odpowiednio art. 33 ust. 1 lub art. 16 ust. 4 i 5.

2. Dziecko w wieku do 7 lat może być przewożone na rowerze, pod warunkiem że jest ono umieszczone na dodatkowym siodełku zapewniającym bezpieczną jazdę.

3. Kierującemu rowerem, hulajnogą elektryczną lub motorowerem zabrania się:

- 1) jazdy po jezdni obok innego uczestnika ruchu, z zastrzeżeniem ust. 3a;
- 2) jazdy bez trzymania co najmniej jednej ręki na kierownicy oraz nóg na pedałach lub podnóżkach;
- 3) czepiania się pojazdów.

3a. Dopuszcza się wyjątkowo jazdę po jezdni kierującego rowerem obok innego roweru lub motoroweru, jeżeli nie utrudnia to poruszania się innym uczestnikom ruchu albo w inny sposób nie zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego.

4. (uchylony).

5. 60

Korzystanie z drogi dla pieszych przez kierującego rowerem jest dozwolone wyjątkowo, gdy:

- 1) opiekuje się on osobą w wieku do lat 10 kierującą rowerem;
- 2) 61

szerokość chodnika wzdłuż drogi, po której ruch pojazdów jest dozwolony z prędkością większą niż 50 km/h, wynosi co najmniej 2 m i brakuje drogi dla rowerów, drogi dla pieszych i rowerów lub pasa ruchu dla rowerów;

- 3) warunki pogodowe zagrażają bezpieczeństwu rowerzysty na jezdni (śnieg, silny wiatr, ulewa, gołoledź, gęsta mgła), z zastrzeżeniem ust. 6.

6. 62

Kierujący rowerem, korzystając z drogi dla pieszych, jest obowiązany jechać z prędkością zbliżoną do prędkości pieszego, zachować szczególną ostrożność, ustępować pierwszeństwa pieszemu oraz nie

utrudniać jego ruchu.

7. Kierujący rowerem może jechać lewą stroną jezdni na zasadach określonych dla ruchu pieszych w przepisach art. 11 ust. 1-3, jeżeli opiekuje się on osobą kierującą rowerem w wieku do lat 10.

Art. 33a. [Obowiązki kierującego hulajnogą elektryczną]

1. 63

Kierujący hulajnogą elektryczną jest obowiązany korzystać z jezdni, po której ruch pojazdów jest dozwolony z prędkością nie większą niż 30 km/h, w przypadku gdy brakuje drogi dla rowerów, drogi dla pieszych i rowerów oraz pasa ruchu dla rowerów.

2. 64

Korzystanie z drogi dla pieszych przez kierującego hulajnogą elektryczną jest dozwolone wyjątkowo, gdy droga dla pieszych jest usytuowana wzdłuż jezdni, po której ruch pojazdów jest dozwolony z prędkością większą niż 30 km/h, i brakuje drogi dla rowerów, drogi dla pieszych i rowerów oraz pasa ruchu dla rowerów.

3. Kierującemu hulajnogą elektryczną zabrania się:

- 1) ciągnięcia lub holowania innego pojazdu;
- 2) przewożenia innej osoby, zwierzęcia lub ładunku;
- 3) 65

jazdy po jezdni, z wyjątkiem korzystania z:

- a) pasa ruchu dla rowerów,
- b) przejazdu dla rowerów,
- c) jezdni, po której ruch pojazdów jest dozwolony z prędkością nie większą niż 30 km/h, w przypadku gdy brakuje drogi dla rowerów, drogi dla pieszych i rowerów oraz pasa ruchu dla rowerów.

Art. 33b. [Obowiązki kierującego urządzeniem transportu osobistego]

1. 66

Kierujący urządzeniem transportu osobistego jest obowiązany korzystać z drogi dla rowerów lub drogi dla pieszych i rowerów, jeżeli jest ona wyznaczona dla kierunku, w którym się porusza lub zamierza skręcić. Kierujący urządzeniem transportu osobistego, korzystając z drogi dla pieszych i rowerów, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustępować pierwszeństwa pieszemu.

2. 67

Korzystanie z drogi dla pieszych przez kierującego urządzeniem transportu osobistego jest dozwolone wyjątkowo, gdy brakuje drogi dla rowerów oraz drogi dla pieszych i rowerów.

3. Kierującemu urządzeniem transportu osobistego zabrania się:

- 1) ciągnięcia lub holowania innego pojazdu;
- 2) przewożenia innej osoby, zwierzęcia lub ładunku;
- 3) czepiania się pojazdów;
- 4) 68

jazdy po jezdni, z wyjątkiem korzystania z przejazdu dla rowerów.

Art. 33c. 69 [Obowiązki kierującego hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego podczas korzystania z drogi dla pieszych]

Kierujący hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego, korzystając z drogi dla pieszych, jest obowiązany jechać z prędkością zbliżoną do prędkości pieszego, zachować szczególną ostrożność, ustępować pierwszeństwa pieszemu oraz nie utrudniać jego ruchu.

Art. 33d. [Minimalny wiek osoby kierującej hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego]

1. Zabrania się dopuszczania dziecka w wieku do 10 lat do kierowania hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego na drodze.
2. W strefie zamieszkania dopuszcza się kierowanie hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego przez dziecko w wieku do 10 lat wyłącznie pod opieką osoby dorosłej.

Art. 34. [Kierowanie pojazdem zaprzęgowym]

1. Do zaprzęgu może być używane tylko zwierzę niepełochliwe, odpowiednio sprawne fizycznie i dające sobą kierować.
2. Kierujący pojazdem zaprzęgowym jest obowiązany utrzymywać pojazd i zaprzęg w takim stanie, aby mógł nad nimi panować.
3. Bezpośrednio jeden za drugim może jechać nie więcej niż 5 pojazdów zaprzęgowych. Odległość między piątym pojazdem a następnym nie może być mniejsza niż 200 m.

4. 70

Kierujący pojazdem zaprzęgowym przy wjeżdżaniu na drogę o nawierzchni twardej w miejscu, gdzie nie ma dostatecznej widoczności drogi, jest obowiązany prowadzić zwierzę za uzdę.

5. Kierującemu pojazdem zaprzęgowym zabrania się:
- 1) przeciążania zwierzęcia;
 - 2) jazdy obok innego uczestnika ruchu na jezdni;
 - 3) pozostawiania pojazdu niezabezpieczonego przed ruszeniem;
 - 4) jazdy pojazdem na płozach bez dzwonek lub grzechotek.

Rozdział 4

Ruch zwierząt

Art. 35. [Jazda wierzchem i pędzenie zwierząt]

1. Jazda wierzchem i pędzenie zwierząt powinny się odbywać po drodze przeznaczonej do pędzenia zwierząt. W razie braku takiej drogi jazda wierzchem i pędzenie zwierząt mogą odbywać się po poboczu, a jeżeli brak jest pobocza - po jezdni.
2. Do jazdy wierzchem i pędzenia zwierząt stosuje się odpowiednio przepisy art. 34 ust. 1 i 2 oraz przepisy o ruchu pojazdów.

Art. 36. [Zakazy jazdy wierzchem. Prowadzenie luzem zwierzęcia]

1. Zabrania się jazdy wierzchem:
 - 1) bez uzdy;
 - 2) obok innego uczestnika ruchu na jezdni;
 - 3) po drodze oznaczonej znakami z numerem drogi międzynarodowej oraz po drodze, na której obowiązuje zakaz ruchu pojazdów zaprzęgowych;
 - 4) ⁷¹
po drodze o nawierzchni twardej w okresie niedostatecznej widoczności;
 - 5) ⁷²
po drodze o nawierzchni twardej osobie w wieku poniżej 17 lat.
2. Jeździec może prowadzić luzem tylko jedno zwierzę po swojej prawej stronie.

Art. 37. [Pędzenie zwierząt]

1. Zwierzęta w stadzie mogą być pędzone po drodze tylko pod odpowiednim nadzorem. Zwierzę pojedyncze może być prowadzone tylko na uwięzi.
2. Poganiacz zwierząt jest obowiązany:
 - 1) iść po lewej stronie pędzonych zwierząt;
 - 2) w okresie niedostatecznej widoczności nieść latarkę z widocznym z odległości co najmniej 150 m światłem białym.
3. Zwierzęta mogą być prowadzone luzem przy pojeździe zaprzęgowym z jego prawej strony, w liczbie nie większej niż 2 sztuki.
4. Zabrania się:
 - 1) ⁷³
pędzenia zwierząt po drodze oznaczonej znakami z numerem drogi międzynarodowej, a po innej drodze o nawierzchni twardej - w okresie od zmierzchu do świtu;
 - 2) ⁷⁴
pędzenia zwierząt po drodze o nawierzchni twardej osobie w wieku poniżej 13 lat;
 - 3) pędzenia zwierząt w poprzek drogi w miejscu niewidocznym na dostateczną odległość;
 - 4) zatrzymywania zwierząt na jezdni;
 - 5) ⁷⁵
zajmowania przez zwierzęta więcej niż prawej połowy jezdni albo drogi dla pieszych, drogi dla pieszych i rowerów lub drogi dla rowerów.
5. Rada powiatu może wprowadzić zakaz pędzenia zwierząt na określonych drogach lub obszarach oraz w określonym czasie.

Rozdział 5

Porządek i bezpieczeństwo ruchu na drogach

Oddział 1

Przepisy porządkowe

Art. 38. [Obowiązek posiadania i okazywania dokumentów]

1. Kierujący pojazdem jest obowiązany mieć przy sobie i okazywać na żądanie uprawnionego organu wymagane dla danego rodzaju pojazdu lub kierującego:
 - 1) dokument stwierdzający uprawnienie do kierowania pojazdem inny niż wydane w kraju prawo jazdy albo pozwolenie na kierowanie tramwajem, jeżeli kierujący nie posiada wydanego w kraju prawa jazdy albo pozwolenia na kierowanie tramwajem;
 - 2) (uchylony);
 - 3) (uchylony);
 - 3a) zaświadczenie o przeprowadzonym badaniu technicznym z wynikiem pozytywnym w zakresie wyposażenia pojazdu w blokadę alkoholową w przypadku, o którym mowa w art. 13 ust. 5 pkt 7 ust wy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami;
 - 3b) protokół z ostatniej drogowej kontroli technicznej, jeżeli taka była przeprowadzona - w przypadku pojazdu kategorii M2, M3, N2 i N3, przyczepy kategorii O3 i O4 i ciągnika kołowego kategorii T5 użytkowanego na drodze publicznej do wykonywania zarobkowego przewozu rzeczy;
 - 4) zezwolenie, o którym mowa w art. 106 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami;
 - 4a) dokument potwierdzający kalibrację blokady alkoholowej, wystawiony przez producenta urządzenia lub jego upoważnionego przedstawiciela;
 - 4b) pokwitowanie zatrzymania:
 - a) prawa jazdy albo pozwolenia na kierowanie tramwajem,
 - b) dowodu rejestracyjnego albo pozwolenia czasowego,
 - c) profesjonalnego dowodu rejestracyjnego- w okresie, w którym upoważnia ono do kierowania pojazdem albo jego używania;
 - 4c) kartę kwalifikacji kierowcy, o ile jest wymagana;
 - 5) inne dokumenty, jeżeli obowiązek taki wynika z odrębnej ustawy.
2. Kierujący pojazdem zarejestrowanym za granicą uczestniczącym w ruchu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany mieć przy sobie i okazywać na żądanie uprawnionego organu dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3a-5, oraz dokument stwierdzający dopuszczenie pojazdu do ruchu i dokument potwierdzający zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu lub dowód opłacenia składki za to ubezpieczenie.

- 2a. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, w odniesieniu do pojazdu kategorii M2, M3, N2 i N3, przyczepy kategorii O3 i O4 i ciągnika kołowego kategorii T5 użytkowanego na drodze publicznej do wykonywania zarobkowego przewozu rzeczy kierujący pojazdem jest obowiązany mieć przy sobie i okazywać na żądanie uprawnionego organu również dokument potwierdzający przeprowadzenie badania technicznego, zawierający co najmniej:
- 1) numer VIN albo numer nadwozia, podwozia lub ramy pojazdu;
 - 2) numer rejestracyjny i kraj rejestracji pojazdu;
 - 3) miejsce i datę przeprowadzonego badania technicznego;
 - 4) stwierdzone usterki i ich kategorie;
 - 5) wynik badania technicznego;
 - 6) aktualny termin ważności badania technicznego;
 - 7) nazwę organu kontrolnego lub stacji kontroli pojazdów oraz podpis lub numer ewidencyjny diagnosty który przeprowadził badanie techniczne.
- 2b. Obowiązek, o którym mowa w ust. 2a, nie dotyczy kierującego nowym pojazdem w okresie od dnia jego pierwszej rejestracji za granicą do dnia terminu pierwszego okresowego badania technicznego.
- 2c. Kierujący pojazdem, o którym mowa w art. 73 ust. 3, jest obowiązany mieć przy sobie i okazywać na żądanie uprawnionego organu dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 4 i 5, oraz dokument stwierdzający dopuszczenie pojazdu do ruchu.
3. W przypadku wykonywania pojazdem jazdy testowej z wykorzystaniem profesjonalnego dowodu rejestracyjnego i profesjonalnych tablic (tablicy) rejestracyjnych, podmiot uprawniony, o którym mowa w art. 80s ust. 2, albo jego pracownik, z uwzględnieniem art. 80w ust. 3, jest obowiązany mieć przy sobie i okazywać na żądanie uprawnionego organu dokument stwierdzający dopuszczenie pojazdu do ruchu.

Art. 39. [Korzystanie z pasów bezpieczeństwa]

1. Kierujący pojazdem samochodowym oraz osoba przewożona takim pojazdem wyposażonym w pasy bezpieczeństwa są obowiązani korzystać z tych pasów podczas jazdy, z zastrzeżeniem ust. 3, 3b i 3c.
2. Obowiązek korzystania z pasów bezpieczeństwa nie dotyczy:
 - 1) osoby mającej zaświadczenie lekarskie o przeciwwskazaniu do używania pasów bezpieczeństwa;
 - 2) kobiety o widocznej ciąży;

- 3) kierującego taksówką podczas przewożenia pasażera;
 - 4) instruktora lub egzaminatora podczas szkolenia lub egzaminowania;
 - 5) policjanta, funkcjonariusza Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej, żołnierza Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej - podczas przewożenia osoby (osób) zatrzymanej;
 - 6) funkcjonariusza Służby Ochrony Państwa podczas wykonywania czynności służbowych;
 - 6a) żołnierza Żandarmerii Wojskowej podczas wykonywania czynności ochronnych;
 - 7) zespołu medycznego w czasie udzielania pomocy medycznej;
 - 8) konwojenta podczas przewożenia wartości pieniężnych;
 - 9) osoby chorej lub niepełnosprawnej przewożonej na noszach lub w wózku inwalidzkim;
 - 10) dziecka w wieku poniżej 3 lat przewożonego pojazdem kategorii M2 i M3;
 - 11) dziecka przewożonego na zasadach przewidzianych w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 201 r. poz. 295).
- 2a. Kierujący pojazdem kategorii M2 i M3, o których mowa w załączniku nr 2 do ustawy, wyposażonym w pasy bezpieczeństwa jest obowiązany do poinformowania osób przewożonych pojazdem o obowiązku korzystania z tych pasów podczas jazdy, chyba że zostały one o tym obowiązku poinformowane:
- 1) przez znajdującą się w pojeździe osobę kierującą przewożoną grupą lub
 - 2) za pomocą urządzenia audiowizualnego, lub
 - 3) za pomocą znaku umieszczonego w widoczny sposób przy każdym miejscu siedzącym, zgodnego ze wzorem określonym w załączniku do dyrektywy Rady z dnia 16 grudnia 1991 r. odnoszącej się do obowiązkowego stosowania pasów bezpieczeństwa i urządzeń przytrzymujących dla dzieci w pojazdach (91/671/EWG) (Dz. Urz. WE L 373 z 31.12.1991, str. 26, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polski wydanie specjalne, rozdz. 7, t. 1, str. 353, z późn. zm.), zwanej dalej "dyrektywą nr 91/671/EWG".
3. W pojeździe kategorii M1, N1, N2 i N3, o których mowa w załączniku nr 2 do ustawy, wyposażonym w pasy bezpieczeństwa lub urządzenia przytrzymujące dla dzieci, dziecko mające mniej niż 150 cm wzrostu jest przewożone, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w ust. 3b, w foteliku

bezpieczeństwa dla dziecka lub innym urządzeniu przytrzymującym dla dzieci, zgodnym z:

- 2) właściwymi warunkami technicznymi określonymi w przepisach Unii Europejskiej lub w regulaminach EKG ONZ dotyczących urządzeń przytrzymujących dla dzieci w pojeździe.
- 3a. Foteliki bezpieczeństwa dla dziecka oraz inne urządzenia przytrzymujące dla dzieci są instalowane w pojeździe, zgodnie z zaleceniami producenta urządzenia, wskazującymi, w jaki sposób urządzenie może być bezpiecznie stosowane.
- 3b. Zezwala się na przewożenie w pojeździe kategorii M1, N1, N2 i N3, o których mowa w załączniku nr 2 do ustawy, na tylnym siedzeniu pojazdu, dziecka mającego co najmniej 135 cm wzrostu przytrzymywanego za pomocą pasów bezpieczeństwa w przypadkach, kiedy ze względu na masę i wzrost dziecka nie jest możliwe zapewnienie fotelika bezpieczeństwa dla dziecka lub innego urządzenia przytrzymującego dla dzieci zgodnego z warunkami, o których mowa w ust. 3.
- 3c. Zezwala się na przewożenie w pojeździe kategorii M1 i N1, o których mowa w załączniku nr 2 do ustawy, na tylnym siedzeniu pojazdu, trzeciego dziecka w wieku co najmniej 3 lat, przytrzymywanego za pomocą pasów bezpieczeństwa, w przypadku gdy dwoje dzieci jest przewożonych w fotelikach bezpieczeństwa dla dziecka lub innych urządzeniach przytrzymujących dla dzieci, zainstalowanych na tylnych siedzeniach pojazdu i nie ma możliwości zainstalowania trzeciego fotelika bezpieczeństwa dla dziecka lub innego urządzenia przytrzymującego dla dzieci.
4. Przepis ust. 3 nie dotyczy przewozu dziecka:
- 1) taksówką;
 - 2) specjalistycznym środkiem transportu sanitarnego, o którym mowa w art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2021 r. poz. 2053 i 2459);
 - 3) pojazdem Policji, Straży Granicznej lub straży gminnej (miejskiej);
 - 4) mającego zaświadczenie lekarskie o przeciwwskazaniu do przewożenia w foteliku bezpieczeństwa dla dziecka lub innym urządzeniu przytrzymującym dla dzieci.
5. Zaświadczenia lekarskie, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i ust. 4 pkt 4, zawierają:
- 1) imię i nazwisko;
 - 2) numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL), a w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL - serię, numer i nazwę dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę państwa, które wydało ten dokument;
 - 3) okres ważności;

- 4) znak graficzny zgodny ze wzorem określonym w art. 5 dyrektywy nr 91/671/EWG.
6. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, wzory zaświadczeń lekarskich, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i ust. 4 pkt 4, kierując się przepisami Unii Europejskiej dotyczącymi obowiązkowego stosowania pasów bezpieczeństwa i urządzeń przytrzymujących dla dzieci w pojazdach oraz mając na uwadze potrzebę ujednolicenia stosowanych dokumentów.

Art. 40. [Używanie kasków ochronnych]

1. Kierujący motocyklem, czterokołowcem lub motorowerem oraz osoba przewożona takimi pojazdami są obowiązani używać w czasie jazdy kasków ochronnych odpowiadających właściwym warunkom technicznym.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do motocykli fabrycznie wyposażonych w pasy bezpieczeństwa.
3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do czterokołowców fabrycznie wyposażonych w nadwozie zamknięte i pasy bezpieczeństwa.

Art. 41. [Używanie elementów odblaskowych przez osoby wykonujące roboty na drodze]

Osoba wykonująca roboty lub inne czynności na drodze jest obowiązana używać w sposób widoczny dla innych uczestników ruchu elementów odblaskowych odpowiadających właściwym warunkom technicznym.

Art. 42. [Poruszanie się niewidomych; biała laska]

Niewidomy podczas samodzielnego poruszania się po drodze jest obowiązany nieść białą laskę w sposób widoczny dla innych uczestników ruchu.

Art. 43. [Opieka nad dzieckiem korzystającym z drogi]

1. Dziecko w wieku do 7 lat może korzystać z drogi tylko pod opieką osoby, która osiągnęła wiek co najmniej 10 lat. Nie dotyczy to strefy zamieszkania.
2. (uchylony).
3. 76

Przepis ust. 1 nie dotyczy drogi dla pieszych.

Art. 44. [Postępowanie w razie wypadku drogowego]

1. Kierujący pojazdem w razie uczestniczenia w wypadku drogowym jest obowiązany:

- 1) zatrzymać pojazd, nie powodując przy tym zagrożenia bezpieczeństwa ruchu drogowego;
 - 2) przedsięwziąć odpowiednie środki w celu zapewnienia bezpieczeństwa ruchu w miejscu wypadku;
 - 3) niezwłocznie usunąć pojazd z miejsca wypadku, aby nie powodował zagrożenia lub tamowania ruchu jeżeli nie ma zabitego lub rannego;
 - 4) podać swoje dane personalne, dane personalne właściciela lub posiadacza pojazdu oraz dane dotyczące zakładu ubezpieczeń, z którym zawarta jest umowa obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, na żądanie osoby uczestniczącej w wypadku.
2. Jeżeli w wypadku jest zabity lub ranny, kierujący pojazdem jest obowiązany ponadto:
- 1) udzielić niezbędnej pomocy ofiarom wypadku oraz wezwać zespół ratownictwa medycznego i Policję;
 - 2) nie podejmować czynności, które mogłyby utrudnić ustalenie przebiegu wypadku;
 - 3) pozostać na miejscu wypadku, a jeżeli wezwanie zespołu ratownictwa medycznego lub Policji wymaga oddalenia się - niezwłocznie powrócić na to miejsce.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do innych osób uczestniczących w wypadku.

Art. 45. [Zakazy ruchu drogowego]

1. Zabrania się:

- 1) kierowania pojazdem, prowadzenia kolumny pieszych, jazdy wierzchem lub pędzenia zwierząt osobli w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu;
- 2) holowania pojazdu kierowanego przez osobę, o której mowa w pkt 1;
- 3) otwierania drzwi pojazdu, pozostawiania otwartych drzwi lub wysiadania bez upewnienia się, że nie spowoduje to zagrożenia bezpieczeństwa ruchu lub jego utrudnienia;
- 4) wykorzystywania drogi lub poszczególnych jej części w sposób niezgodny z przeznaczeniem, chyba że przepisy szczegółowe stanowią inaczej;
- 5) wjeżdżania na pas między jezdniami;
- 6) pozostawiania na drodze przedmiotów, które mogłyby zagrozić bezpieczeństwu ruchu; jeżeli jednak usunięcie ich nie jest możliwe, należy je oznaczyć w sposób widoczny w dzień i w nocy;
- 7) umieszczania na drodze lub w jej pobliżu urządzeń wysyłających lub odbijających światło w sposób powodujący oślepienie albo wprowadzających w błąd uczestników ruchu;

- 8) samowolnego umieszczania lub włączania albo usuwania lub wyłączania znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń ostrzegawczo-zabezpieczających lub kontrolnych na drodze, jak również zmiany ich położenia lub ich zasłaniania;
 - 9) zaśmiecania lub zanieczyszczania drogi;
 - 10) samowolnego umieszczania na drodze jakichkolwiek znaków, napisów lub symboli.
2. Kierującemu pojazdem zabrania się:
- 1) korzystania podczas jazdy z telefonu wymagającego trzymania słuchawki lub mikrofonu w ręku;
 - 2) przewożenia osoby, o której mowa w ust. 1 pkt 1, na rowerze lub motorowerze albo motocyklu, chyba że jest przewożona w bocznym wózku;
 - 3) przewożenia pasażera w sposób niezgodny z art. 39, 40 lub 63 ust. 1;
 - 4) przewożenia w foteliku bezpieczeństwa dla dziecka lub innym urządzeniu przytrzymującym dla dziecka siedzącego tyłem do kierunku jazdy na przednim siedzeniu pojazdu samochodowego wyposażonego w poduszkę powietrzną dla pasażera, która jest aktywna podczas przewożenia dziecka
 - 5) przewożenia dziecka w wieku poniżej 3 lat w pojeździe kategorii M1, N1, N2 i N3, o których mowa w załączniku nr 2 do ustawy, niewyposażonym w pasy bezpieczeństwa i fotelik bezpieczeństwa dla dziecka lub w pasy bezpieczeństwa i inne urządzenie przytrzymujące dla dzieci;
 - 6) przewożenia na przednim siedzeniu pojazdu samochodowego, poza fotelikiem bezpieczeństwa dla dziecka lub innym urządzeniem przytrzymującym dla dzieci, dziecka mającego mniej niż 150 cm wzrostu.

Oddział 2

Zatrzymanie i postój

Art. 46. [Miejsce i warunki zatrzymania lub postoju pojazdu]

1. Zatrzymanie i postój pojazdu są dozwolone tylko w miejscu i w warunkach, w których jest on z dostatecznej odległości widoczny dla innych kierujących i nie powoduje zagrożenia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub jego utrudnienia.
2. Kierujący pojazdem, zatrzymując pojazd na jezdni, jest obowiązany ustawić go jak najbliżej jej krawędzi oraz równoległe do niej.
3. W czasie postoju na drodze poza obszarem zabudowanym pojazd powinien znajdować się, jeżeli to

tylko możliwe, poza jezdnią.

4. Kierujący pojazdem jest obowiązany stosować sposób zatrzymania lub postoju wskazany znakami drogowymi.
5. Kierujący pojazdem jest obowiązany w czasie postoju zabezpieczyć pojazd przed możliwością jego uruchomienia przez osobę niepowołaną oraz zachować inne środki ostrożności niezbędne do uniknięcia wypadku.

Art. 47. [Zatrzymanie lub postój na drodze dla pieszych]

1. ⁷⁷

Dopuszcza się zatrzymanie lub postój na drodze dla pieszych kołami jednego boku lub przedniej osi pojazdu samochodowego o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 2,5 t, pod warunkiem że:

- 1) na danym odcinku jezdni nie obowiązuje zakaz zatrzymania lub postoju;
- 2) szerokość chodnika jest nie mniejsza niż 1,5 m i nie utrudni ruchu pieszych;
- 3) pojazd umieszczony przednią osią na drodze dla pieszych nie tamuje ruchu pojazdów na jezdni.

2. ⁷⁸

Dopuszcza się, przy zachowaniu warunków określonych w ust. 1 pkt 1 i 2, zatrzymanie lub postój na drodze dla pieszych przy krawędzi jezdni całego samochodu osobowego, motocykla, motoroweru lub wózka rowerowego. Inny pojazd o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 2,5 t może być w całości umieszczony na drodze dla pieszych tylko w miejscu wyznaczonym odpowiednimi znakami drogowymi.

3. ⁷⁹

Dopuszcza się postój roweru, hulajnogi elektrycznej lub urządzenia transportu osobistego na drodze dla pieszych w miejscu do tego przeznaczonym, a w razie braku takiego miejsca - jak najbliżej zewnętrznej krawędzi drogi dla pieszych najbardziej oddalonej od jezdni oraz równoległe do tej krawędzi, przy zachowaniu warunków określonych w ust. 1 pkt 2.

Art. 47a. [Zatrzymanie pojazdu w tunelu]

Kierujący pojazdem w tunelu, podczas zatrzymania wynikającego z warunków lub przepisów ruchu drogowego, jest obowiązany zachować odstęp od poprzedzającego pojazdu nie mniejszy niż 5 m.

Art. 48.

(uchylony).

Art. 49. [Zakazy zatrzymania i postoju]

1. Zabrania się zatrzymania pojazdu:

- 1) na przejeździe kolejowym, na przejeździe tramwajowym, na skrzyżowaniu oraz w odległości mniejszej niż 10 m od przejazdu lub skrzyżowania;
- 2) ⁸⁰
na przejściu dla pieszych, na przejeździe dla rowerów oraz w odległości mniejszej niż 10 m przed tym przejściem lub przejazdem; na drodze dwukierunkowej o dwóch pasach ruchu zakaz ten obowiązuje także za tym przejściem lub przejazdem;
- 3) w tunelu, na moście lub na wiadukcie;
- 4) na jezdni wzdłuż linii ciągłej oraz w pobliżu jej punktów krańcowych, jeżeli zmusiłoby to innych kierujących pojazdami wielośladowymi do najeżdżania na tę linię;
- 5) na jezdni obok linii przerywanej wyznaczającej krawędź jezdni oraz na jezdni i na poboczu obok linii ciągłej wyznaczającej krawędź jezdni;
- 6) w odległości mniejszej niż 10 m od przedniej strony znaku lub sygnału drogowego, jeżeli zostałyby one zasłonięte przez pojazd;
- 7) na jezdni przy jej lewej krawędzi, z wyjątkiem zatrzymania lub postoju pojazdu na obszarze zabudowanym na drodze jednokierunkowej lub na jezdni dwukierunkowej o małym ruchu;
- 8) na pasie między jezdniami;
- 9) w odległości mniejszej niż 15 m od słupka lub tablicy oznaczającej przystanek, a na przystanku z zatoką - na całej jej długości;
- 10) w odległości mniejszej niż 15 m od punktów krańcowych wysepki, jeżeli jezdnia z prawej jej strony ma tylko jeden pas ruchu;
- 11) ⁸¹
na drodze dla pieszych i rowerów, drodze dla rowerów, pasie ruchu dla rowerów oraz w służbie dla rowerów, z wyjątkiem roweru.

2. Zabrania się postoju:

- 1) w miejscu utrudniającym wjazd lub wyjazd, w szczególności do i z bramy, garażu, parkingu lub wnęki postojowej;

- 2) w miejscu utrudniającym dostęp do innego prawidłowo zaparkowanego pojazdu lub wyjazd tego pojazdu;
 - 3) przed i za przejazdem kolejowym, po obu stronach drogi, na odcinku od przejazdu kolejowego do słupka wskaźnikowego z jedną kreską;
 - 4) w strefie zamieszkania w innym miejscu niż wyznaczone w tym celu;
 - 5) na obszarze zabudowanym, pojazdu lub zespołu pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 16 t lub o długości przekraczającej 12 m, poza wyznaczonymi w tym celu parkingami.
3. Zabrania się zatrzymania lub postoju pojazdu na autostradzie lub drodze ekspresowej w innym miejscu niż wyznaczone w tym celu. Jeżeli unieruchomienie pojazdu nastąpiło z przyczyn technicznych, kierujący pojazdem jest obowiązany usunąć pojazd z jezdni oraz ostrzec innych uczestników ruchu.
4. Zakaz zatrzymania lub postoju pojazdu nie dotyczy unieruchomienia pojazdu wynikającego z warunków lub przepisów ruchu drogowego.

Art. 50. [Sygnalizowanie postoju pojazdu]

1. Kierujący pojazdem jest obowiązany sygnalizować postój pojazdu silnikowego lub przyczepy z powodu uszkodzenia lub wypadku:
 - 1) na autostradzie lub drodze ekspresowej - w każdym przypadku;
 - 2) 82na pozostałych drogach o nawierzchni twardej:
 - a) poza obszarem zabudowanym - w razie postoju na jezdni w miejscu, w którym jest to zabronione na poboczu, jeżeli pojazd nie jest widoczny z dostatecznej odległości,
 - b) na obszarze zabudowanym - w razie postoju na jezdni w miejscu, w którym zatrzymanie jest zabronione.
2. Postój pojazdu, o którym mowa w ust. 1, należy sygnalizować w sposób następujący:
 - 1) na autostradzie lub drodze ekspresowej - przez:
 - a) włączenie świateł awaryjnych pojazdu, a jeżeli pojazd nie jest w nie wyposażony, należy włączyć światła pozycyjne,
 - b) umieszczenie ostrzegawczego trójkąta odblaskowego w odległości 100 m za pojazdem; trójkąt ten umieszcza się na jezdni lub poboczu, odpowiednio do miejsca unieruchomienia pojazdu;

2) na pozostałych drogach:

a) poza obszarem zabudowanym - przez umieszczenie w odległości 30-50 m za pojazdem ostrzegawczego trójkąta odblaskowego i włączenie świateł awaryjnych; w razie gdy pojazd nie jest wyposażony w światła awaryjne, należy włączyć światła pozycyjne,

b) na obszarze zabudowanym - przez włączenie świateł awaryjnych, a jeżeli pojazd nie jest wyposażony, należy włączyć światła pozycyjne i umieścić ostrzegawczy trójkąt odblaskowy za pojazdem lub na nim, na wysokości nie większej niż 1 m.

3. Sygnalizowanie, o którym mowa w ust. 1 i 2, obowiązuje przez cały czas postoju pojazdu.

Art. 50a. [Usuwanie pojazdów bez tablic rejestracyjnych lub nieużywanych]

1. Pojazd pozostawiony bez tablic rejestracyjnych lub pojazd, którego stan wskazuje na to, że nie jest używany, może zostać usunięty z drogi przez straż gminną lub Policję na koszt właściciela lub posiadacza.
2. Pojazd usunięty w trybie określonym w ust. 1, nieodebrany na wezwanie gminy przez uprawnioną osobę w terminie 6 miesięcy od dnia usunięcia, uznaje się za porzucony z zamiarem wyzbycia się. Pojazd ten przechodzi na własność gminy z mocy ustawy.
3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się, gdy nieodebranie pojazdu nastąpiło z przyczyn niezależnych od osoby zobowiązanej.
4. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio, gdy w terminie 6 miesięcy od dnia usunięcia pojazdu nie została ustalona osoba uprawniona do jego odbioru.
5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, kierując się zasadą poszanowania prawa własności oraz potrzebą zapewnienia porządku na drogach publicznych, określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) szczegółowy tryb oraz jednostki i warunki ich współdziałania w zakresie usuwania pojazdów bez tablic rejestracyjnych lub których stan wskazuje na to, że nie są używane;
 - 2) tryb postępowania w zakresie przejęcia pojazdu na własność gminy.

Oddział 3

Używanie świateł zewnętrznych

Art. 51. [Zasady używania świateł mijania, do jazdy dziennej, drogowych i przeciwmgłowych]

1. Kierujący pojazdem jest obowiązany używać świateł mijania podczas jazdy w warunkach normalnej

przejrzystości powietrza.

2. W czasie od świtu do zmierzchu w warunkach normalnej przejrzystości powietrza, zamiast świateł mijania, kierujący pojazdem może używać świateł do jazdy dziennej.
3. W czasie od zmierzchu do świtu, na nieoświetlonych drogach, zamiast świateł mijania lub łącznie z nimi, kierujący pojazdem może używać świateł drogowych, o ile nie oślepi innych kierujących albo pieszych poruszających się w kolumnie. Kierujący pojazdem, używając świateł drogowych, jest obowiązany przełączyć je na światła mijania w razie zbliżania się:
 - 1) pojazdu nadjeżdżającego z przeciwka, przy czym jeżeli jeden z kierujących wyłączył światła drogowe - drugi jest obowiązany uczynić to samo;
 - 2) do pojazdu poprzedzającego, jeżeli kierujący może być oślepiony;
 - 3) pojazdu szynowego lub komunikacji wodnej, jeżeli poruszają się w takiej odległości, że istnieje możliwość oślepienia kierujących tymi pojazdami.
4. (uchylony).
5. Na drodze krętej, oznaczonej odpowiednimi znakami drogowymi, kierujący pojazdem może używać przednich świateł przeciwmgłowych od zmierzchu do świtu, również w warunkach normalnej przejrzystości powietrza.
6. Przepisów ust. 1-3 nie stosuje się do kierującego pojazdem, który nie jest wyposażony w światła mijania, drogowe lub światła do jazdy dziennej. Kierujący takim pojazdem w czasie od zmierzchu do świtu lub w tunelu jest obowiązany używać świateł stanowiących obowiązkowe wyposażenie pojazdu.
7. Przepisy ust. 1-5 stosuje się odpowiednio podczas zatrzymania pojazdu, wynikającego z warunków lub przepisów ruchu drogowego. Jeżeli zatrzymanie trwa ponad 1 minutę, dopuszcza się wyłączenie świateł zewnętrznych pojazdu, o ile na tym samym pasie ruchu, przed tym pojazdem i za nim, stoją inne pojazdy.

Art. 52. [Używanie świateł pozycyjnych i szperacza]

1. Kierujący pojazdem silnikowym lub szynowym, w warunkach niedostatecznej widoczności, podczas zatrzymania niewynikającego z warunków ruchu lub przepisów ruchu drogowego oraz podczas postoju, jest obowiązany używać świateł pozycyjnych przednich i tylnych lub świateł postojowych. W pojeździe niezłączonym z przyczepą oraz w zespole pojazdów o długości nieprzekraczającej 6 m dopuszcza się włączenie świateł postojowych jedynie od strony środka jezdni.

2. Podczas zatrzymania lub postoju, w miejscu oświetlonym w stopniu zapewniającym widoczność pojazdu lub znajdującym się poza jezdnią i poboczem, wszystkie światła pojazdu mogą być wyłączone. Przepis ten nie dotyczy pojazdu szynowego oraz pojazdu, na którym znajduje się urządzenie lub ładunek, wystające poza pojazd i wymagające oznaczenia odrębnymi światłami.
3. Światło oświetlające przedmioty przydrożne (szperacz) może być włączone tylko podczas zatrzymania lub postoju, pod warunkiem że nie oślepi innych uczestników ruchu. Ograniczenie to nie dotyczy pojazdu uprzywilejowanego.

Oddział 4

Warunki używania pojazdów w ruchu drogowym

Art. 53. [Pojazdy uprzywilejowane]

1. Pojazdem uprzywilejowanym w ruchu drogowym może być pojazd samochodowy:
 - 1) jednostek ochrony przeciwpożarowej;
 - 2) zespołu ratownictwa medycznego;
 - 3) Policji;
 - 4) jednostki ratownictwa chemicznego;
 - 5) Straży Granicznej;
 - 5a) Biura Nadzoru Wewnętrzznego;
 - 6) Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
 - 7) Agencji Wywiadu;
 - 7a) Centralnego Biura Antykorupcyjnego;
 - 7b) Służby Kontrwywiadu Wojskowego;
 - 7c) Służby Wywiadu Wojskowego;
 - 8) Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 9) Służby Więziennej;
 - 10) Służby Ochrony Państwa;
 - 10a)
(uchylony);

10b)

(uchylony);

10c)

straży gminnych (miejskich);

10d)

podmiotów uprawnionych do wykonywania zadań z zakresu ratownictwa górskiego;

10e)

Służby Parku Narodowego;

10f)

podmiotów uprawnionych do wykonywania zadań z zakresu ratownictwa wodnego;

10g)

Krajowej Administracji Skarbowej wykorzystywanej przez Służbę Celno-Skarbową;

11) Inspekcji Transportu Drogowego;

12) jednostki niewymienionej w pkt 1-11, jeżeli jest używany w związku z ratowaniem życia lub zdrowia ludzkiego - na podstawie zezwolenia ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

1a. Minister właściwy do spraw wewnętrznych stwierdza wygaśnięcie zezwolenia, o którym mowa w ust.

1 pkt 12, gdy ustaną okoliczności uzasadniające wykorzystanie pojazdu jako uprzywilejowanego.

2. Kierujący pojazdem uprzywilejowanym może, pod warunkiem zachowania szczególnej ostrożności, nie stosować się do przepisów o ruchu pojazdów, zatrzymaniu i postoju oraz do znaków i sygnałów drogowych tylko w razie, gdy:

1) uczestniczy:

a) w akcji związanej z ratowaniem życia, zdrowia ludzkiego lub mienia albo koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa lub porządku publicznego albo

b) w przejeździe kolumny pojazdów uprzywilejowanych,

c) w wykonywaniu zadań związanych bezpośrednio z zapewnieniem bezpieczeństwa osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, którym na mocy odrębnych przepisów przysługuje ochrona;

2) pojazd wysyła jednocześnie sygnały świetlne i dźwiękowe; po zatrzymaniu pojazdu nie wymaga się używania sygnału dźwiękowego;

- 3) w pojeździe włączone są światła drogowe lub mijania.
3. Kierujący pojazdem uprzywilejowanym jest obowiązany stosować się do poleceń i sygnałów dawanych przez osoby kierujące ruchem lub upoważnione do jego kontroli.
4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, uwzględniając w szczególności konieczność zapewnienia porządku, sprawności i bezpieczeństwa ruchu drogowego, określi, w drodze rozporządzenia, okoliczności, w jakich używane są pojazdy uprzywilejowane w kolumnach.

Art. 54. [Żółte sygnały błyskowe]

1. Pojazd wykonujący na drodze prace porządkowe, remontowe lub modernizacyjne powinien wysyłać żółte sygnały błyskowe.
2. Kierujący pojazdem, o którym mowa w ust. 1, może, pod warunkiem zachowania szczególnej ostrożności, nie stosować się do przepisów o obowiązku jazdy na jezdni lub przy jej prawej krawędzi oraz o zatrzymaniu i postoju, z tym że:
 - 1) na jezdni jednokierunkowej oraz poza obszarem zabudowanym, podczas oczyszczania drogi ze śniegu, dopuszcza się również jazdę przy lewej krawędzi jezdni;
 - 2) ⁸³ jazdę po drodze dla pieszych dopuszcza się tylko przy zachowaniu bezpieczeństwa pieszych.
- 2a. Kierujący pojazdem, o którym mowa w ust. 1, może korzystać z autostrady lub drogi ekspresowej nawet wtedy, gdy pojazd ten nie jest pojazdem samochodowym lub jego konstrukcja uniemożliwia rozwinięcie prędkości co najmniej 40 km/h.
3. Pojazd, który ze względu na konstrukcję, ładunek lub nietypowe zachowanie na drodze może zagrażać bezpieczeństwu w ruchu drogowym, powinien wysyłać żółte sygnały błyskowe.
4. Zabrania się, z zastrzeżeniem art. 31 ust. 1 pkt 5, używania żółtych sygnałów błyskowych do innych celów niż określone w ust. 1 i 3.

Art. 55. ["L" - Pojazd do nauki jazdy lub przeprowadzania egzaminu państwowego]

1. Pojazd do nauki jazdy lub przeprowadzania egzaminu państwowego oznacza się tablicą kwadratową barwy niebieskiej z białą literą "L", umieszczoną na pojeździe. W warunkach niedostatecznej widoczności tablica umieszczona na pojeździe, z wyłączeniem tablicy na motocyklu, powinna być oświetlona. Tablica, którą oznaczony jest motocykl, powinna być wykonana z materiału odbłaskowego.

2. Podczas kierowania pojazdem do nauki jazdy przez osobę inną niż osoba ubiegająca się o uprawnienie do kierowania pojazdem tablica, o której mowa w ust. 1, powinna być zasłonięta lub złożona.
3. Kierujący pojazdem, przejeżdżając obok pojazdu, o którym mowa w ust. 1, lub jadąc za nim, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność.

Art. 56.

(uchylony).

Art. 57. [Pojazd przewożący zorganizowane grupy dzieci lub młodzieży]

1. Pojazd przewożący zorganizowaną grupę dzieci lub młodzieży w wieku do 18 lat oznacza się z przodu i z tyłu kwadratowymi tablicami barwy żółtej z symbolem dzieci barwy czarnej. W warunkach niedostatecznej widoczności tablice powinny być oświetlone, chyba że są wykonane z materiału odblaskowego. Kierujący tym pojazdem jest obowiązany włączyć światła awaryjne podczas wsiadania lub wysiadania dzieci lub młodzieży.
2. Kierujący pojazdem, omijając pojazd, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany w czasie wsiadania lub wysiadania dzieci lub młodzieży zachować szczególną ostrożność i w razie potrzeby zatrzymać się.
3. Zabrania się oznaczania pojazdu tablicami, o których mowa w ust. 1, w czasie, gdy dzieci lub młodzież nie są przewożone.

Art. 57a. [Autobus szkolny]

1. Kierujący autobusem szkolnym podczas wsiadania lub wysiadania dzieci jest obowiązany włączyć światła awaryjne.
2. Kierujący pojazdem, przejeżdżając obok autobusu szkolnego, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność.
3. Jeżeli autobus szkolny przewozi inne osoby lub nie przewozi żadnych osób, tablice z napisem "autobus szkolny" powinny być zdjęte, zasłonięte lub złożone.

Art. 58. [Pojazd do przewozu osób niepełnosprawnych]

1. Pojazd przeznaczony konstrukcyjnie do przewozu osób niepełnosprawnych oznacza się z przodu i z tyłu tablicami barwy niebieskiej z międzynarodowym symbolem wózka inwalidzkiego barwy białej.

Tablice te powinny być wykonane z materiału odblaskowego. Kierujący tym pojazdem jest obowiązany włączyć światła awaryjne podczas wsiadania lub wysiadania osoby niepełnosprawnej.

2. Kierujący pojazdem, omijając pojazd, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany w czasie wsiadania lub wysiadania osoby niepełnosprawnej zachować szczególną ostrożność i w razie potrzeby zatrzymać się.

Art. 59. [Oznaczenie pojazdów w ruchu międzynarodowym]

1. Pojazd zarejestrowany w Rzeczypospolitej Polskiej, który ma być używany w ruchu międzynarodowym, powinien być oznaczony znakiem z literami "PL".
2. Pojazd zarejestrowany za granicą uczestniczący w ruchu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej powinien być oznaczony znakiem określającym państwo, w którym jest zarejestrowany.
3. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1 i 2, uważa się za spełniony, jeżeli na tablicy rejestracyjnej jest umieszczony znak określający państwo, w którym pojazd został zarejestrowany.

Art. 60. [Zakazy używania pojazdu]

1. Zabrania się:
 - 1) używania pojazdu w sposób zagrażający bezpieczeństwu osoby znajdującej się w pojeździe lub poza nim;
 - 2) zakrywania świateł oraz urządzeń sygnalizacyjnych, tablic rejestracyjnych lub innych wymaganych tablic albo znaków, które powinny być widoczne;
 - 3) ozdabiania tablic rejestracyjnych oraz umieszczania z przodu lub z tyłu pojazdu znaków, napisów lub przedmiotów, które ograniczają czytelność tych tablic;
 - 3a) umieszczania na pojeździe tablic (tablicy) rejestracyjnych w innym miejscu niż konstrukcyjnie do tego przeznaczone;
 - 3b) umieszczania na pojeździe jednorzędowych zmniejszonych tablic rejestracyjnych, jeżeli pojazd nie posiada zmniejszonych wymiarów miejsca konstrukcyjnie przeznaczonego do umieszczenia tablicy rejestracyjnej;
 - 4) umieszczania na pojeździe znaku określającego inne państwo niż to, w którym pojazd został zarejestrowany.
- 1a. Utrzymywanie tablic (tablicy) rejestracyjnych i innych wymaganych oznaczeń pojazdu w należytym stanie oraz zapewnienie ich czytelności jest obowiązkiem kierującego pojazdem.

2. Zabrania się kierującemu:
 - 1) oddalania się od pojazdu, gdy silnik jest w ruchu;
 - 2) używania pojazdu w sposób powodujący uciążliwości związane z nadmierną emisją spalin do środowiska lub nadmiernym hałasem;
 - 3) pozostawiania pracującego silnika podczas postoju na obszarze zabudowanym; nie dotyczy to pojazd wykonującego czynności na drodze;
 - 4) ciągnięcia za pojazdem kierującego hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego, osoby poruszającej się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, osoby na sankach lub innym podobnym urządzeniu, zwierzęcia lub ładunku;
 - 5) używania opon z umieszczonymi w nich na trwałe elementami przeciwślizgowymi.
3. Używanie łańcuchów przeciwślizgowych na oponach jest dozwolone tylko na drodze pokrytej śniegiem.
4. Zakazu, o którym mowa w ust. 2 pkt 5, nie stosuje się do:
 - 1) pojazdów samochodowych biorących udział w rajdach zimowych i wyścigach zimowych za zgodą zarządcy drogi, wyrażoną w trybie określonym w art. 65a ust. 3 pkt 7a;
 - 2) rowerów.

Art. 61. [Warunki przewozu ładunku]

1. Ładunek nie może powodować przekroczenia dopuszczalnej masy całkowitej lub dopuszczalnej ładowności pojazdu.
2. Ładunek na pojeździe umieszcza się w taki sposób, aby:
 - 1) nie powodował przekroczenia dopuszczalnych nacisków osi pojazdu na drogę;
 - 2) nie naruszał stateczności pojazdu;
 - 3) nie utrudniał kierowania pojazdem;
 - 4) nie ograniczał widoczności drogi lub nie zasłaniał świateł, urządzeń sygnalizacyjnych, tablic rejestracyjnych lub innych tablic albo znaków, w które pojazd jest wyposażony.
3. Ładunek umieszczony na pojeździe powinien być zabezpieczony przed zmianą położenia lub wywoływaniem nadmiernego hałasu. Nie może on mieć odrażającego wyglądu lub wydzielać odrażającej woni.
4. Urządzenia służące do mocowania ładunku powinny być zabezpieczone przed rozluźnieniem się,

swobodnym zwisaniem lub spadnięciem podczas jazdy.

5. Ładunek sypki może być umieszczony tylko w szczelnej skrzyni ładunkowej, zabezpieczonej dodatkowo odpowiednimi zasłonami uniemożliwiającymi wysypywanie się ładunku na drogę.
6. Ładunek wystający poza płaszczyzny obrysu pojazdu może być na nim umieszczony tylko przy zachowaniu następujących warunków:
 - 1) ładunek wystający poza boczne płaszczyzny obrysu pojazdu może być umieszczony tylko w taki sposób, aby całkowita szerokość pojazdu z ładunkiem nie przekraczała 2,55 m, a przy szerokości pojazdu 2,55 m nie przekraczała 3 m, jednak pod warunkiem umieszczenia ładunku tak, aby z jednej strony nie wystawał na odległość większą niż 23 cm;
 - 2) ładunek nie może wystawać z tyłu pojazdu na odległość większą niż 2 m od tylnej płaszczyzny obrys pojazdu lub zespołu pojazdów; w przypadku przyczepy kłonicowej odległość tę liczy się od osi przyczepy;
 - 3) ładunek nie może wystawać z przodu pojazdu na odległość większą niż 0,5 m od przedniej płaszczyzny obrysu i większą niż 1,5 m od siedzenia dla kierującego.
7. Przy przewozie drewna długiego dopuszcza się wystawianie ładunku z tyłu za przyczepę kłonicową na odległość nie większą niż 5 m.
8. Ładunek wystający poza przednią lub boczne płaszczyzny obrysu pojazdu powinien być oznaczony. Dotyczy to również ładunku wystającego poza tylną płaszczyznę obrysu pojazdu na odległość większą niż 0,5 m.
9. Ustala się następujące oznakowanie ładunku:
 - 1) ładunek wystający z przodu pojazdu oznacza się chorągiewką barwy pomarańczowej lub dwoma białymi i dwoma czerwonymi pasami, tak aby były widoczne z boków i z przodu pojazdu, a w okresie niedostatecznej widoczności ponadto światłem białym umieszczonym na najbardziej wystającej do przodu części ładunku;
 - 2) ładunek wystający z boku pojazdu oznacza się chorągiewką barwy pomarańczowej o wymiarach co najmniej 50 x 50 cm, umieszczoną przy najbardziej wystającej krawędzi ładunku, a ponadto w okresie niedostatecznej widoczności białym światłem odblaskowym skierowanym do przodu oraz czerwonym światłem i czerwonym światłem odblaskowym skierowanym do tyłu; światła te nie powinny znajdować się w odległości większej niż 40 cm od najbardziej wystającej krawędzi ładunku; jeżeli długość wystającego z boku ładunku, mierzona wzdłuż pojazdu, przekracza 3 m, to chorągiewkę i światła umieszcza się odpowiednio przy przedniej i tylnej części ładunku;

- 3) ładunek wystający z tyłu pojazdu oznacza się pasami białymi i czerwonymi umieszczonymi bezpośrednio na ładunku lub na tarczy na jego tylnej płaszczyźnie albo na zawieszanej na końcu ładunku bryle geometrycznej (np. stożku, ostrosłupie); widoczna od tyłu łączna powierzchnia pasów powinna wynosić co najmniej 1000 cm², przy czym nie może być mniej niż po dwa pasy każdej barwy; ponadto w okresie niedostatecznej widoczności na najbardziej wystającej do tyłu krawędzi ładunku umieszcza się czerwone światło i czerwone światło odblaskowe; przy przewozie drewna długiego zamiast oznakowania pasami białymi i czerwonymi dopuszcza się oznakowanie końca ładunku chorągiewką lub tarczą barwy pomarańczowej;
 - 4) ładunek wystający z tyłu samochodu osobowego lub przyczepy ciągniętej przez samochód osobowy może być oznaczony chorągiewką barwy czerwonej o wymiarach co najmniej 50 x 50 cm, umieszczoną przy najbardziej wystającej krawędzi ładunku.
10. Wysokość pojazdu z ładunkiem nie może przekraczać 4 m.
 11. (uchylony).
 12. (uchylony).
 13. (uchylony).
 14. (uchylony).
 15. Przy przewozie drewna jego rzeczywistą masę ustala się jako iloczyn objętości ładunku i normatywnej gęstości ustalonej dla danego gatunku drewna.
 16. Minister właściwy do spraw środowiska i minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu określą, w drodze rozporządzenia, gęstość drewna, uwzględniając w szczególności gatunki drewna mające zastosowanie w przemyśle i budownictwie, jego rodzaj i postać, w jakiej jest ono przewożone, mając na uwadze potrzebę ustalenia masy przewożonego drewna w celu uniknięcia przekroczenia nacisków osi pojazdów i ograniczenia negatywnego wpływu na stan techniczny dróg.
 17. Minister właściwy do spraw transportu może określić, w drodze rozporządzenia, sposób przewozu ładunku, mając na względzie sposób jego rozmieszczenia i wpływ mocowania ładunku na pojeździe oraz zapewnienie bezpieczeństwa ruchu drogowego i ochronę środowiska.

Art. 62. [Masa całkowita przyczepy; przejazd zespołu pojazdów]

1. Rzeczywista masa całkowita przyczepy ciągniętej przez:
 - 1) samochód osobowy, samochód ciężarowy o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 t

lub autobus - nie może przekraczać rzeczywistej masy całkowitej pojazdu ciągnącego;

- 2) samochód ciężarowy o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 t - nie może przekraczać rzeczywistej masy całkowitej tego samochodu powiększonej o 40%;
 - 3) motocykl lub motorower - nie może przekraczać masy własnej motocykla lub motoroweru, jednak nie może przekraczać 100 kg.
2. Przepis ust. 1 nie dotyczy naczep.
3. Przepisy ust. 1 i 2 nie dotyczą pojazdów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji, Straży Granicznej oraz jednostek ochrony przeciwpożarowej.
4. Zespół pojazdów może składać się najwyżej z 3 pojazdów, a zespół ciągnięty przez pojazd silnikowy inny niż ciągnik rolniczy lub pojazd wolnobieżny - z 2 pojazdów.
- 4a. Długość zespołu 2 pojazdów nie może przekraczać 18,75 m, a 3 pojazdów - 22 m, z wyjątkiem zespołu pojazdów złożonego z:
- 1) pojazdu samochodowego i naczepy, których długość nie może przekraczać 16,5 m;
 - 2) motocykla i przyczepy, motoroweru i przyczepy, roweru i przyczepy, wózka rowerowego i przyczepy, którego długość nie może przekraczać 4 m.
- 4b. Przejazd zespołu pojazdów:
- 1) złożonego z liczby pojazdów większej niż określona w ust. 4 wymaga zezwolenia, o którym mowa w art. 64d;
 - 2) o długości większej niż określona w ust. 4a wymaga zezwolenia, o którym mowa odpowiednio w art. 64c albo art. 64d.
5. Długości zespołów pojazdów określone w ust. 4a nie dotyczą tramwajów.

Art. 63. [Warunki przewozu osób]

1. Przewóz osób może odbywać się tylko pojazdem do tego przeznaczonym lub przystosowanym. Liczba przewożonych osób nie może przekraczać liczby miejsc określonych w dowodzie rejestracyjnym, z zastrzeżeniem ust. 4. W pojeździe niepodlegającym rejestracji liczba przewożonych osób wynika z konstrukcyjnego przeznaczenia pojazdu.
2. Dopuszcza się przewóz osób samochodem ciężarowym poza kabiną kierowcy, pod warunkiem że:
 - 1) pojazd odpowiada wymaganym warunkom technicznym do przewozu osób;
 - 2) osoby nie znajdują się między ładunkiem a kabiną kierowcy;

- 3) osoby przewożone są na miejscach siedzących;
 - 4) pojazd nie przekracza prędkości 50 km/h.
3. Zabrania się przewozu osób w przyczepie, z tym że dopuszcza się przewóz:
- 1) dzieci do szkół lub przedszkoli i z powrotem w przyczepie dostosowanej do przewozu osób, ciągniętej przez ciągnik rolniczy;
 - 2) konwojentów, drużyn roboczych i osób wykonujących czynności ładunkowe w przyczepie ciągniętej przez ciągnik rolniczy pod warunkiem, że:
 - a) liczba przewożonych osób nie przekracza 5,
 - b) osoby stojące trzymają się uchwytów,
 - c) osoby nie znajdują się pomiędzy ładunkiem a przednią ścianą przyczepy,
 - d) prędkość zespołu pojazdów nie przekracza 20 km/h;
 - 3) osób w przyczepie (przyczepach) kolejki turystycznej pod warunkiem, że osoby te przewożone są wyłącznie na miejscach siedzących;
 - 4) dzieci w przyczepie przystosowanej konstrukcyjnie do przewozu osób, ciągniętej przez rower lub wózek rowerowy.
4. Przepisów ust. 1-3 nie stosuje się do przewozu pojazdami Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji, Straży Granicznej, Służby Więziennej oraz jednostek ochrony przeciwpożarowej.
5. Kierującemu pojazdem silnikowym, który przewozi osobę, zabrania się palenia tytoniu lub spożywania pokarmów w czasie jazdy. Nie dotyczy to kierującego samochodem ciężarowym, który przewozi osobę w kabinie kierowcy, i kierującego samochodem osobowym, z wyjątkiem taksówki.
6. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, warunki przewozu osób pojazdami Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, mając na uwadze bezpieczeństwo przewożonych osób.
7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych i Minister Sprawiedliwości określą, w drodze rozporządzenia, warunki przewozu osób pojazdami Policji, Straży Granicznej, Służby Więziennej oraz jednostek ochrony przeciwpożarowej, mając na uwadze bezpieczeństwo przewożonych osób.

Art. 64. [Warunki ruchu pojazdu nienormatywnego]

1. Ruch pojazdu nienormatywnego jest dozwolony pod warunkiem:
 - 1) uzyskania zezwolenia na przejazd pojazdu nienormatywnego odpowiedniej kategorii, wydawanego, w drodze decyzji administracyjnej, przez właściwy organ, a w przypadku pojazdu nienormatywnego

należącego do Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej pod warunkiem uzyskania zezwolenia wojskowego na przejazd drogowy, wydawanego przez właściwy organ wojskowy;

- 2) przestrzegania warunków przejazdu określonych w zezwoleniu, o którym mowa w pkt 1;
 - 3) pilotowania przejazdu pojazdu nienormatywnego na warunkach i w sposób określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 64i ust. 2, w tym przez wymaganą liczbę pojazdów wyposażonych i oznakowanych zgodnie z tymi przepisami;
 - 4) zachowania szczególnej ostrożności przez kierującego pojazdem nienormatywnym.
2. Zabrania się przewozu pojazdem nienormatywnym ładunków innych niż ładunek niepodzielny, z wyłączeniem pojazdów nienormatywnych uprawnionych do poruszania się na podstawie zezwolenia kategorii I.
 3. Wymiary, masa, naciski osi pojazdów nienormatywnych uprawnionych do poruszania się na podstawie zezwoleń kategorii I-V oraz drogi, po których pojazdy te mogą się poruszać, są określone w tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do ustawy.
 4. Kierujący pojazdem nienormatywnym jest obowiązany mieć przy sobie i okazywać uprawnionym osobom zezwolenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.
 5. Organ wydający zezwolenie na przejazd pojazdu nienormatywnego prowadzi rejestr wydanych zezwoleń. W rejestrze umieszcza się następujące dane:
 - 1) numer zezwolenia;
 - 2) datę wydania zezwolenia;
 - 3) kategorię zezwolenia;
 - 4) podmiotu, na który zezwolenie zostało wydane;
 - 5) pojazdu lub zespołu pojazdów, jeżeli zostały określone w zezwoleniu.

Art. 64a.

(uchylony).

Art. 64b. [Zezwolenie kategorii I na przejazd pojazdu nienormatywnego]

1. Zezwolenie kategorii I jest wydawane na przejazd nienormatywnego pojazdu wolnobieżnego, ciągnika rolniczego albo zespołu pojazdów składającego się z pojazdu wolnobieżnego lub ciągnika rolniczego i przyczepy specjalnej.

2. Zezwolenie wydaje się na wniosek podmiotu wykonującego przejazd. Do wniosku dołącza się dowód wniesienia opłaty za wydanie zezwolenia.
3. Zezwolenie wydaje starosta właściwy ze względu na siedzibę wnioskodawcy albo miejsce rozpoczęcia przejazdu. Zezwolenie wydaje się po uiszczeniu opłaty, w terminie 3 dni roboczych od dnia złożenia wniosku o jego wydanie.
4. Zezwolenie wydaje się na okres 12 miesięcy, wskazując w nim:
 - 1) podmiot wykonujący przejazd;
 - 2) pojazd, którym będzie wykonywany przejazd.
5. Do ruchu pojazdu nienormatywnego, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisu art. 64 ust. 1 pkt 3.

Art. 64c. [Zezwolenia kategorii II-IV na przejazd pojazdu nienormatywnego]

1. Zezwolenia kategorii II-IV na przejazd pojazdu nienormatywnego są wydawane na wskazany we wniosku okres: miesiąca, 6 miesięcy, 12 miesięcy lub 24 miesięcy.
2. Zezwolenie wydaje się na wniosek zainteresowanego podmiotu. Do wniosku dołącza się dowód wniesienia opłaty za wydanie zezwolenia.
3. Zezwolenie wydaje:
 - 1) właściwy ze względu na siedzibę wnioskodawcy albo miejsce rozpoczęcia przejazdu starosta - w zakresie zezwoleń kategorii II;
 - 2) Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad - w zakresie zezwoleń kategorii III i IV.
4. Zezwolenia kategorii II i III przy wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wydaje także naczelnik urzędu celno-skarbowego.
5. Zezwolenie kategorii III uprawnia do poruszania się pojazdami i drogami, określonymi dla zezwolenia kategorii II.
6. (uchylony).
7. Zezwolenie wydaje się po uiszczeniu opłaty, w terminie 3 dni roboczych od dnia złożenia wniosku o jego wydanie. W przypadku niewydania zezwolenia zwraca się wniesioną opłatę.
8. Zezwolenie wydaje się dla podmiotu wykonującego przejazd, bez wskazania pojazdu, którym przejazd będzie wykonywany.
9. Podmiot posiadający zezwolenie kategorii IV, planujący wykonanie przejazdu przez most lub wiadukt

po drogach innych niż krajowe pojazdem, którego rzeczywista masa całkowita jest większa od dopuszczalnej, jest obowiązany zawiadomić pisemnie właściwego dla tego mostu lub wiaduktu zarządcę drogi o terminie i trasie planowanego przejazdu, w terminie 7 dni roboczych przed datą planowanego przejazdu, przy czym 7. dzień terminu jest ostatecznym dniem wpływu zawiadomienia do organu.

10. Zarządca drogi w przypadku, o którym mowa w ust. 9, najpóźniej 3 dni przed datą planowanego przejazdu potwierdza przyjęcie zawiadomienia i może określić warunki przejazdu przez most lub wiadukt albo zgłosić uzasadniony sprzeciw.
11. Warunki przejazdu pojazdu nienormatywnego przez most lub wiadukt określa zarządca drogi, ustalając, zależnie od potrzeb, ograniczenia w zakresie ruchu, sposób przejazdu oraz przystosowanie obiektu do przejazdu.
12. Zarządca drogi może zgłosić sprzeciw, o którym mowa w ust. 10, jeżeli stan technicznej sprawności mostu lub wiaduktu, po którym planowany jest przejazd pojazdu nienormatywnego, określony na podstawie przepisów Prawa budowlanego, uniemożliwia wykonanie tego przejazdu.
13. Zabrania się wykonywania przejazdu przez most lub wiadukt w przypadku zgłoszenia sprzeciwu albo niezgodnie z warunkami przejazdu przez ten obiekt.

Art. 64d. [Zezwolenie kategorii V na przejazd pojazdu nienormatywnego]

1. Zezwolenie kategorii V na przejazd pojazdu nienormatywnego jest wydawane na jednokrotny lub wielokrotny przejazd po drogach publicznych w wyznaczonym czasie, na trasie wyznaczonej w zezwoleniu. Zezwolenie wydaje się dla pojazdu, którego ruch, ze względu na jego wymiary, masę lub naciski osi, nie jest możliwy na podstawie zezwoleń kategorii I-IV.
2. Zezwolenie może być wydane, pod warunkiem że:
 - 1) ładunek jest niepodzielny;
 - 2) uzyskano na przejazd zgodę zarządcy drogi, właściwego dla trasy przejazdu;
 - 3) istnieją możliwości wyznaczenia trasy przejazdu zapewniającej bezpieczeństwo oraz efektywność ruchu drogowego, a w szczególności:
 - a) natężenie ruchu umożliwia bezpieczny przejazd pojazdu nienormatywnego,
 - b) stan technicznej sprawności budowli usytuowanych w ciągu rozpatrywanej trasy przejazdu, określony na podstawie przepisów Prawa budowlanego, umożliwia przejazd,

trasy przejazdu.

3. Zezwolenie wydaje się na wniosek zainteresowanego podmiotu. Do wniosku dołącza się dowód wniesienia opłaty za wydanie zezwolenia. W przypadku niewydania zezwolenia zwraca się wniesioną opłatę.
4. Zezwolenie wydaje, po uzgodnieniu z innymi zarządcami dróg i po uiszczeniu opłaty, Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad, w terminie 14 dni roboczych od dnia złożenia wniosku, z zastrzeżeniem ust. 5. Jeżeli trasa przejazdu pojazdu nienormatywnego przebiega w granicach administracyjnych miasta na prawach powiatu i nie przebiega autostradą lub drogą ekspresową, zezwolenie wydaje prezydent miasta.
5. Zarządca drogi właściwy ze względu na kategorię drogi, po której jest planowany przejazd, uzgadnia trasę przejazdu w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania pisemnego zapytania organu wydającego zezwolenie, uwzględniając warunki przejazdu i stan techniczny drogi. W przypadku braku odpowiedzi na zapytanie uznaje się trasę za uzgodnioną.
6. Jeżeli przejazd pojazdu nienormatywnego wymaga określenia zakresu przystosowania infrastruktury drogowej położonej na trasie przejazdu, termin wydania zezwolenia może ulec przedłużeniu do 30 dni, z tym że organ wydający zezwolenie jest obowiązany powiadomić o tym podmiot składający wniosek w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku.
7. Koszty związane z przystosowaniem odcinków dróg do przejazdu pojazdu nienormatywnego ponosi podmiot wykonujący ten przejazd.
8. Do kosztów, o których mowa w ust. 7, zalicza się koszty dostosowania infrastruktury drogowej na trasie przejazdu pojazdu nienormatywnego, dostaw, usług lub robót, wskazanych w zezwoleniu na przejazd pojazdu nienormatywnego, w tym koszty:
 - 1) wykonania niezbędnych ekspertyz i badań odcinków dróg i drogowych obiektów inżynierskich;
 - 2) przygotowania niezbędnej dokumentacji projektowej i kosztorysowej;
 - 3) czasowego usunięcia ograniczeń skrajni drogowej;
 - 4) wykonania wzmocnienia odcinków dróg i drogowych obiektów inżynierskich;
 - 5) wykonania robót zabezpieczających na trasie przejazdu pojazdu;
 - 6) dokonania geometrycznych korekt trasy przejazdu lub występujących w jej ciągu skrzyżowań;
 - 7) budowy lub dostosowania lokalnych objazdów występujących na trasie przejazdu pojazdu;
 - 8) wykonania prac związanych z przywróceniem odcinków dróg do stanu poprzedniego lub stanu

uzgodnionego z właściwym zarządcą drogi;

9) dokonania zmian w organizacji ruchu lub przywrócenia jej stanu poprzedniego lub stanu uzgodnionego z właściwym zarządcą drogi.

9. Zezwolenie wydaje się dla podmiotu wykonującego przejazd pojazdem nienormatywnym, wskazując w nim:

- 1) okres ważności zezwolenia;
- 2) trasę przejazdu;
- 3) liczbę przejazdów;
- 4) pojazd, którym będzie wykonywany przejazd;
- 5) warunki przejazdu, w tym zakres dostosowania infrastruktury drogowej na trasie przejazdu;
- 6) sposób pilotowania, o ile jest ono wymagane.

10. Zezwolenie jest ważne przez okres:

- 1) 14 dni - w przypadku zezwolenia na jednokrotny przejazd,
- 2) 30 dni - w przypadku zezwolenia na wielokrotny przejazd

- liczonych od dnia wskazanego we wniosku o wydanie zezwolenia.

11. Opłatę za wydanie zezwolenia ustala się zgodnie z wzorem:

$$O_n = p_j + (n - 1) \times 0,7 \times p_j,$$

w którym poszczególne symbole oznaczają:

- O_n - wysokość opłaty za wydanie zezwolenia,
- n - liczbę przejazdów pojazdu nienormatywnego,
- p_j - stawkę opłaty za wydanie zezwolenia na jednokrotny przejazd pojazdu nienormatywnego.

Art. 64e. [Wyłączenia z zezwoleń]

Przepisy art. 64 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2 i 3 i art. 64b-64d nie dotyczą:

- 1) autobusu - w zakresie nacisków osi;
- 2) pojazdu, którego szerokość i długość bez ładunku nie są większe od dopuszczalnych, przewożącego ładunek na zasadach określonych w art. 61 ust. 6, 8 i 9;
- 3) pojazdu biorącego udział w akcjach ratowniczych oraz przy bezpośredniej likwidacji skutków klęsk żywiołowych;

3a)

pojazdu dostarczającego do szpitali wyposażenie i zaopatrzenie niezbędne do zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2021 r. poz. 2069 i 2120 oraz z 2022 r. poz. 64 i 655);

4) pojazdu zarządu drogi;

5) pojazdu Policji, Inspekcji Transportu Drogowego, Służby Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Więziennej, Krajowej Administracji Skarbowej wykorzystywanego przez Służbę Celno-Skarbową oraz jednostek ochrony przeciwpożarowej, wykonującego zadania tych służb.

- 1a. W przypadku przejazdu pojazdu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3a, podmiot wykonujący przejazd informuje o nim zarządców dróg właściwych dla trasy przejazdu.
2. Minister właściwy do spraw transportu może zwolnić, w drodze decyzji administracyjnej, z obowiązku uzyskania zezwolenia na przejazd pojazdu nienormatywnego pojazd wykonujący przejazd w ramach pomocy humanitarnej lub medycznej, pod warunkiem uzyskania na przejazd zgody zarządców dróg właściwych dla trasy przejazdu.
3. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 2, wydaje się na wniosek zainteresowanego podmiotu wykonującego przejazd i właściwego organu państwowego, samorządowego lub organizacji humanitarnej.

Art. 64ea. [Uznanie przejazdu pojazdu nienormatywnego uznaje się za wykonywany bez zezwolenia]

W przypadku wykonywania przejazdu pojazdem nienormatywnym na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 64 ust. 1 pkt 1, kategorii innej niż wymagana albo na podstawie zezwolenia kategorii V z przekroczonymi parametrami technicznymi pojazdu lub zespołu pojazdów wskazanymi w tym zezwoleniu, przejazd pojazdu nienormatywnego uznaje się za wykonywany bez zezwolenia.

Art. 64f. [Maksymalne stawki opłat za wydanie zezwolenia]

1. Ustala się maksymalną wysokość stawek opłat za wydanie zezwolenia na przejazd pojazdu nienormatywnego w:

- 1) kategorii I - 120 zł;
 - 2) kategorii II - 2400 zł;
 - 3) kategorii III - 3600 zł;
 - 4) kategorii IV - 5800 zł;
 - 5) kategorii V na jednokrotny przejazd:
 - a) pojazdu, którego wymiary przekraczają wielkości ustalone dla kategorii II i III i którego naciski i masa nie są większe od dopuszczalnych - 600 zł,
 - b) w pozostałych przypadkach - 2000 zł.
2. Maksymalne stawki opłat za wydanie zezwolenia ulegają corocznie zmianie na następny rok kalendarzowy w stopniu odpowiadającym średniorocznemu wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski".
3. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat za wydanie zezwolenia na przejazd pojazdu nienormatywnego w poszczególnych kategoriach zezwoleń, z uwzględnieniem okresu, na jaki będą wydawane, kosztów wydania zezwolenia i stopnia oddziaływania przejazdu pojazdu nienormatywnego na infrastrukturę drogową.

Art. 64g. [Przeływ środków z opłat; prowizja od opłaty]

1. Opłaty za wydanie zezwolenia na przejazd pojazdu nienormatywnego są przekazywane przez:
 - 1) starostę - do budżetów właściwych jednostek samorządu terytorialnego, za zezwolenia kategorii I i II
 - 2) naczelnika urzędu celno-skarbowego - do budżetu powiatu właściwego ze względu na siedzibę naczelnika urzędu celno-skarbowego, za zezwolenia kategorii II;
 - 3) naczelnika urzędu celno-skarbowego i Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad - na wyodrębniony rachunek bankowy Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, za zezwolenia kategorii III-V;
 - 4) prezydenta miasta na prawach powiatu - do budżetu miasta, za zezwolenia kategorii V.
2. Środki z opłat gromadzone na wyodrębnionym rachunku bankowym Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad są przekazywane w terminie pierwszych 2 dni roboczych następujących po tygodniu, w którym wydano zezwolenie, na rachunek Krajowego Funduszu Drogowego, z przeznaczeniem na budowę lub przebudowę dróg krajowych, drogowych obiektów inżynierskich i

przepraw promowych oraz na zakup urządzeń do ważenia pojazdów.

3. Urzędy celno-skarbowe otrzymują prowizję od pobranych opłat za wydanie zezwolenia w wysokości 12% pobranej opłaty.
4. Prowizja, o której mowa w ust. 3, stanowi dochód budżetu państwa.
5. Od opłat za wydanie zezwolenia urzędy celno-skarbowe odliczają prowizję, a pozostałą część opłaty, w terminie 4 dni po upływie każdego kolejnych 10 dni miesiąca, przekazują odpowiednio do podmiotów wymienionych w ust. 1 pkt 2 i 3.

Art. 64h. [Wybór producenta blankietów zezwoleń]

Minister właściwy do spraw transportu dokona wyboru producenta blankietów zezwoleń na przejazd pojazdu nienormatywnego.

Art. 64i. [Delegacje w zakresie przejazdu pojazdów nienormatywnych]

1. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) warunki dystrybucji blankietów zezwoleń na przejazd pojazdu nienormatywnego,
 - 2) sposób i tryb wydawania zezwoleń na przejazd pojazdu nienormatywnego,
 - 3) warunki wyznaczania trasy przejazdu oraz kryteria ustalania warunków przejazdu pojazdu nienormatywnego, w tym przejazdu przez most lub wiadukt,
 - 4) wzory zezwoleń na przejazd pojazdu nienormatywnego oraz wzory dokumentów związanych z wydawaniem tych zezwoleń
- mając na uwadze potrzebę ujednoczenia zezwoleń i ułatwienie ich identyfikacji oraz sprawność dystrybucji blankietów zezwoleń, a także konieczność zapewnienia sprawności i przejrzystości procedury administracyjnej wydawania zezwoleń oraz bezpieczeństwa infrastruktury drogowej i bezpieczeństwa przejazdu pojazdu nienormatywnego.
2. Minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i sposób pilotowania pojazdów nienormatywnych oraz wyposażenie i oznakowanie pojazdów wykonujących pilotowanie, mając na uwadze potrzebę zapewnienia rozpoznawalności przejazdu pojazdu nienormatywnego oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego podczas takiego przejazdu.
3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych i Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu określą, w drodze rozporządzenia, warunki poruszania się po drogach

pojazdów nienormatywnych, o których mowa w art. 64e ust. 1 pkt 5, mając na uwadze konieczność zapewnienia porządku, sprawności i bezpieczeństwa ruchu drogowego.

4. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) organy wojskowe właściwe do wydawania zezwoleń wojskowych na przejazdy drogowe,
- 2) sposób i tryb wydawania zezwoleń wojskowych na przejazdy drogowe,
- 3) wzory zezwoleń wojskowych na przejazdy drogowe oraz wzory dokumentów związanych z ich wydaniem,
- 4) sposób organizacji i oznakowania kolumn pojazdów,
- 5) warunki i sposób pilotowania pojazdów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz oznakowanie i wyposażenie pojazdu pilotującego

- mając na uwadze potrzebę ujednoczenia procedury wydawania zezwoleń wojskowych na przejazdy drogowe, sprawności wydawania zezwoleń wojskowych na przejazd drogowy oraz zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego podczas przejazdu pojazdów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Oddział 5

Wykorzystanie dróg w sposób szczególny

Art. 65. [Warunki organizowania imprez wymagających wykorzystania z drogi w sposób szczególny]

Zawody sportowe, rajdy, wyścigi, przewóz osób kolejką turystyczną i inne imprezy, które powodują utrudnienia w ruchu lub wymagają korzystania z drogi w sposób szczególny, mogą się odbywać pod warunkiem zapewnienia bezpieczeństwa porządku podczas trwania imprezy oraz uzyskania zezwolenia na jej przeprowadzenie.

Art. 65a. [Obowiązki organizatora imprezy]

1. Organizator imprezy jest obowiązany zapewnić bezpieczeństwo osobom obecnym na imprezie oraz porządek podczas trwania imprezy.
2. Organizator imprezy jest obowiązany zapewnić:
 - 1) spełnienie wymagań określonych w szczególności w przepisach prawa budowlanego, przepisach sanitarnych, przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska;
 - 2) wyróżniającą się elementami ubioru służbę porządkową i informacyjną;

- 3) pomoc medyczną i przedmedyczną, dostosowaną do liczby uczestników imprezy, a także odpowiednie zaplecze higieniczno-sanitarne;
- 4) drogi ewakuacyjne oraz drogi umożliwiające dojazd służb ratowniczych i Policji, Straży Granicznej oraz Żandarmerii Wojskowej;
- 5) warunki zorganizowania łączności między podmiotami biorącymi udział w zabezpieczeniu imprezy;
- 6) sprzęt ratowniczy i gaśniczy oraz środki gaśnicze niezbędne do zabezpieczenia działań ratowniczo-gaśniczych;
- 7) w razie potrzeby pomieszczenie dla służb kierujących zabezpieczeniem imprezy;
- 8) środki techniczne niezbędne do zabezpieczenia imprezy, a w szczególności:
 - a) znaki lub tablice ostrzegawcze i informacyjne,
 - b) liny, taśmy lub wstęgi służące do oznaczenia trasy lub miejsca imprezy,
 - c) bariery, płotki lub przegrody służące do odgradzania miejsca imprezy.

3. Organizator imprezy jest obowiązany:

- 1) uzgodnić z organami zarządzającymi ruchem na drogach przebieg trasy, na której ma się odbyć impreza;
- 2) współdziałać z Policją oraz, jeżeli impreza odbywa się w strefie nadgranicznej albo na drogach przebiegających przez tereny lub przyległych do terenów będących w zarządzie jednostek organizacyjnych podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej lub na drogach przyległych do tych terenów, odpowiednio ze Strażą Graniczną lub Żandarmerią Wojskową:
 - a) uzgadniając przebieg trasy lub miejsce imprezy,
 - b) stosując polecenia dotyczące prawidłowego zabezpieczenia imprezy,
 - c) dokonując wspólnego objazdu trasy lub miejsca imprezy;
- 3) sporządzić plan określający sposoby zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas imprezy na terenie poszczególnych województw, obejmujący:
 - a) listę osób wchodzących w skład służby porządkowej, ich rozmieszczenie oraz elementy ubioru wyróżniające te osoby,
 - b) pisemną instrukcję określającą zadania służb porządkowych, opracowaną w uzgodnieniu z Policją
 - c) rodzaj i ilość środków technicznych, o których mowa w ust. 2 pkt 8, oraz miejsce ich rozlokowania,

- d)rodzaje, zakres i sposób zabezpieczenia ratowniczego imprezy, w uzgodnieniu z właściwym komendantem powiatowym Państwowej Straży Pożarnej oraz innymi służbami ratowniczymi, w tym z właściwym dysponentem jednostki w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 8 września 200 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym,
 - e)sposób oznaczenia miejsc niebezpiecznych dla uczestników imprezy,
 - f)oznakowanie pojazdów uczestniczących w imprezie i towarzyszących tej imprezie,
 - g)rodzaje zezwoleń umożliwiających poruszanie się osób lub pojazdów w miejscach wyłączonych : ruchu publicznego,
 - h)organizację łączności bezprzewodowej między organizatorem imprezy a Policją w trakcie trwania imprezy,
 - i)sposób informowania o ograniczeniach w ruchu drogowym wynikających z przebiegu imprezy - przed imprezą i w trakcie jej trwania;
- 4) opracować regulamin oraz program imprezy;
 - 5) ustalić z Policją oraz, jeżeli impreza odbywa się w strefie nadgranicznej albo na drogach przebiegających przez tereny lub przyległych do terenów będących w zarządzie jednostek organizacyjnych podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej, odpowiednio ze Strażą Graniczną lub Żandarmerią Wojskową terminy wspólnych spotkań organizowanych w celu uzgodnienia spraw związanych z zabezpieczeniem imprezy;
 - 6) zapewnić realizację planu, o którym mowa w pkt 3;
 - 7) uzgodnić z zarządcą drogi obszar wykorzystania pasa drogowego oraz sposób i termin przywrócenia go do stanu poprzedniego;
 - 7a) uzyskać zgodę zarządcy drogi na udział w imprezie pojazdów samochodowych wyposażonych w opony z umieszczonymi w nich na trwałe elementami przeciwślizgowymi;
 - 8) powiadomić przedsiębiorstwa komunikacji publicznej o przewidywanym czasie występowania utrudnień w ruchu drogowym;
 - 9) na polecenie organu zarządzającego ruchem na drodze opracować projekt organizacji ruchu w uzgodnieniu z Policją;
 - 10) udzielić dokładnych informacji dotyczących imprezy, na żądanie Policji lub innych podmiotów wymienionych w pkt 1, 2, 7 i 8, a także wojewody właściwego ze względu na miejsce odbywania się imprezy, jeżeli są one niezbędne do realizacji ich zadań w celu zapewnienia bezpieczeństwa i

porządku publicznego;

- 11) przekazywać do wiadomości publicznej informacje o utrudnieniach w ruchu wynikających z planowanej imprezy.
4. Bezpieczeństwo i porządek podczas imprez zapewnia Policja, z tym że jeżeli impreza odbywa się w strefie nadgranicznej albo jest przeprowadzana na drogach przebiegających lub przyległych do terenów będących w zarządzie jednostek organizacyjnych podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej, odpowiednio we współdziałaniu ze Strażą Graniczną, Żandarmerią Wojskową lub z wojskowymi organami porządkowymi:
- 1) w czasie przygotowywania imprezy - opracowując własny plan zabezpieczenia imprezy;
 - 2) w czasie trwania imprezy:
 - a) wystawiając posterunki kierowania ruchem i blokady ruchu,
 - b) pilotując, w razie potrzeby, przejazd lub przejście uczestników imprezy,
 - c) organizując objazdy wynikające z przeprowadzonej imprezy na drodze;
 - 3) po zakończeniu imprezy - przywracając płynność ruchu na drodze.

Art. 65b. [Wniosek o wydanie zezwolenia na odbycie imprezy]

1. Zezwolenie, o którym mowa w art. 65, wydaje w drodze decyzji administracyjnej, na pisemny wniosek organizatora imprezy, zwany dalej "wnioskiem", złożony co najmniej na 30 dni przed planowym terminem jej rozpoczęcia, organ zarządzający ruchem na drodze, na której odbywa się impreza, z tym że jeżeli impreza odbywa się na drogach podległych kilku organom - organem właściwym jest:
 - 1) w przypadku dróg różnych kategorii - organ zarządzający ruchem na drodze wyższej kategorii;
 - 2) w przypadku dróg tej samej kategorii - organ właściwy ze względu na miejsce rozpoczęcia imprezy.
2. Organizator imprezy przesyła w terminie określonym w ust. 1 kopię wniosku wraz z wymaganymi dokumentami do:
 - 1) właściwego ze względu na miejsce rozpoczęcia imprezy komendanta wojewódzkiego Policji, a także
 - 2) komendanta oddziału Straży Granicznej - jeżeli impreza odbywa się w strefie nadgranicznej, lub
 - 3) komendanta jednostki Żandarmerii Wojskowej - jeżeli impreza jest przeprowadzana na drogach przebiegających lub przyległych do terenów będących w zarządzie jednostek organizacyjnych podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej.
3. Wniosek powinien zawierać w szczególności:

- 1) imię, nazwisko lub nazwę oraz adres zamieszkania lub siedzibę organizatora imprezy;
- 2) rodzaj i nazwę imprezy;
- 3) informację o miejscu i dacie rozpoczęcia, przebiegu oraz zakończenia imprezy;
- 4) informację o przewidywanej liczbie uczestników imprezy;
- 5) wykaz osób reprezentujących organizatora w sprawach zabezpieczenia trasy lub miejsca imprezy na terenie poszczególnych województw;
- 6) podpis organizatora lub jego przedstawiciela.

4. Do wniosku należy dołączyć:

- 1) szczegółowy regulamin imprezy, określający w szczególności zasady zachowania uczestników imprezy istotne dla bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- 2) wykaz osób odpowiedzialnych za prawidłowy przebieg i zabezpieczenie imprezy na terenie poszczególnych województw oraz w miejscach rozpoczęcia i zakończenia każdego odcinka, a także w miejscach wymagających szczególnego zabezpieczenia;
- 3) program imprezy ze szczegółowym opisem trasy i podaniem odległości między poszczególnymi jej odcinkami oraz określony w minutach i kilometrach program przejazdu lub przejścia uczestników przez poszczególne miejscowości i granice województw;
- 4) plan zabezpieczenia trasy lub miejsca określony w art. 65a ust. 3 pkt 3;
- 5) zobowiązanie organizatora do przywrócenia do poprzedniego stanu pasa drogowego na trasie przejazdu, przejścia lub miejsca pobytu uczestników imprezy, a w przypadku uszkodzenia pasa drogowego lub urządzeń drogowych będącego następstwem imprezy - do ich bezzwłocznego naprawienia lub pokrycia kosztów tych napraw;
- 6) pisemną zgodę właściciela lasu na przeprowadzenie imprezy w razie przeprowadzania jej na terenach leśnych.

5. Organ, o którym mowa w ust. 1, wydaje zezwolenie po:

- 1) zasięgnięciu opinii właściwego ze względu na miejsce imprezy komendanta wojewódzkiego Policji, a w przypadku imprezy odbywającej się na drogach w strefie nadgranicznej albo na drogach przebiegających lub przyległych do terenów będących w zarządzie jednostek organizacyjnych podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej - odpowiednio właściwego komendanta oddziału Straży Granicznej lub komendanta jednostki Żandarmerii Wojskowej; opinię doręcza się organowi, który o nią wystąpił, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia

- 2) uzgodnieniu zakresu ograniczenia ruchu i wynikających stąd warunków przeprowadzenia imprezy z organami zarządzającymi ruchem na drogach, na których ma się odbyć impreza.

Art. 65c. [Przesłanki odmowy wydania zezwolenia na odbycie imprezy]

Organ wydający zezwolenie odmawia jego wydania:

- 1) jeżeli organizator nie spełnia warunków określonych w art. 65a ust. 2 i 3;
- 2) jeżeli pomimo spełnienia warunków określonych w art. 65a ust. 2 i 3:
 - a) istnieje niebezpieczeństwo zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia wielkiej wartości,
 - b) impreza zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego, a nie ma możliwości zorganizowania objazdów niepowodujących istotnego zwiększenia kosztów ponoszonych przez uczestników ruchu drogowego.

Art. 65d. [Cofnięcie wydanego zezwolenia na odbycie imprezy]

1. Organ wydający zezwolenie cofa wydane zezwolenie, gdy istnieje niebezpieczeństwo zagrożenia życia lub zdrowia albo mienia wielkiej wartości.
2. Organ, o którym mowa w ust. 1, może cofnąć zezwolenie, gdy impreza zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego.
3. Decyzji, o której mowa w ust. 1 i 2, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

Art. 65e. [Termin wydania decyzji o wydaniu lub odmowie wydania zezwolenia na odbycie imprezy]

Decyzję o wydaniu lub odmowie wydania zezwolenia na odbycie imprezy wydaje się co najmniej na 7 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia imprezy.

Art. 65f. [Przerwanie imprezy odbywającej się bez zezwolenia]

Organ kontroli ruchu drogowego przerywa imprezę, jeżeli odbywa się ona bez zezwolenia.

Art. 65g. [Fakultatywne przesłanki przerwania imprezy]

Organ kontroli ruchu drogowego może przerwać imprezę, jeżeli:

- 1) miejsce, trasa lub czas jej trwania nie są zgodne z warunkami określonymi w zezwoleniu;
- 2) istnieje niebezpieczeństwo zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia wielkiej wartości;

3) jej przebieg powoduje zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Art. 65h. [Imprezy o charakterze religijnym]

1. Przepisy art. 65-65g nie dotyczą procesji, pielgrzymek i innych imprez o charakterze religijnym, które odbywają się na drogach na zasadach określonych w:
 - 1) ustawie z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1347);
 - 2) ustawie z dnia 4 lipca 1991 r. o stosunku Państwa do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1726);
 - 3) ustawie z dnia 30 czerwca 1995 r. o stosunku Państwa do Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1889);
 - 4) ustawie z dnia 30 czerwca 1995 r. o stosunku Państwa do Kościoła Chrześcijan Baptystów w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2015 r. poz. 169);
 - 5) ustawie z dnia 30 czerwca 1995 r. o stosunku Państwa do Kościoła Ewangelicko-Methodystycznego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1712);
 - 6) ustawie z dnia 30 czerwca 1995 r. o stosunku Państwa do Kościoła Polskokatolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1599);
 - 7) ustawie z dnia 20 lutego 1997 r. o stosunku Państwa do Kościoła Starokatolickiego Mariawitów w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2015 r. poz. 14);
 - 8) ustawie z dnia 20 lutego 1997 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego Mariawitów w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2015 r. poz. 44);
 - 9) ustawie z dnia 20 lutego 1997 r. o stosunku Państwa do Kościoła Zielonoświątkowego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2015 r. poz. 13).
2. Przepisy art. 65-65g nie dotyczą także konduktów pogrzebowych, które poruszają się po drogach stosownie do miejscowego zwyczaju.
3. Do imprez, o których mowa w art. 65, nie stosuje się przepisów o bezpieczeństwie imprez masowych, z wyłączeniem przepisów regulujących organizację oraz uprawnienia służb porządkowych.

Art. 65i. [Stosowanie k.p.a. w postępowaniach w przedmiocie zezwoleń na odbycie imprezy]

W sprawach nieuregulowanych w art. 65-65h stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 65j. [Przewóz osób kolejką turystyczną]

Do przewozu osób kolejką turystyczną stosuje się przepisy Oddziału 5 z wyłączeniem przepisów art. 65a ust. 2 pkt 2-5, 7-8, ust. 3 pkt 3, 6-11, ust. 4, art. 65b ust. 4 pkt 4 oraz art. 65h.

Oddział 6

Wykorzystanie dróg na potrzeby prac badawczych nad pojazdami autonomicznymi

Art. 65k. [Definicja pojazdu autonomicznego]

Ilekcro w niniejszym oddziale jest mowa o pojeździe autonomicznym, należy przez to rozumieć pojazd samochodowy, wyposażony w systemy sprawujące kontrolę nad ruchem tego pojazdu i umożliwiające jego ruch bez ingerencji kierującego, który w każdej chwili może przejąć kontrolę nad tym pojazdem.

Art. 65l. [Zezwolenie na prowadzenie prac badawczych związanych z testowaniem pojazdów autonomicznych w ruchu drogowym na drogach publicznych]

1. Prowadzenie prac badawczych związanych z testowaniem pojazdów autonomicznych w ruchu drogowym na drogach publicznych, w szczególności na potrzeby zastosowania pojazdów autonomicznych w transporcie zbiorowym i realizacji innych zadań publicznych, jest możliwe pod warunkiem spełnienia wymagań bezpieczeństwa i uzyskania zezwolenia na przeprowadzenie tych prac.
2. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, wydaje, w drodze decyzji, organ zarządzający ruchem na drodze, na której planuje się przeprowadzenie prac badawczych, na pisemny wniosek organizatora prac badawczych.
3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, zawiera w szczególności:
 - 1) imię, nazwisko lub firmę (nazwę) oraz adres zamieszkania lub siedziby organizatora prac badawczych;
 - 2) informację o miejscu i dacie rozpoczęcia oraz zakończenia prac badawczych;
 - 3) planowany przebieg trasy, po której będzie poruszał się pojazd autonomiczny;
 - 4) wykaz osób odpowiedzialnych za zabezpieczenie trasy pojazdu autonomicznego;
 - 5) podpis organizatora prac badawczych lub jego przedstawiciela.
4. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza się:
 - 1) dokument potwierdzający zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności

cywilnej organizatora prac badawczych za szkody powstałe w związku z prowadzeniem prac badawczych związanych z prowadzeniem pojazdów autonomicznych, która wchodzi w życie w przypadku uzyskania pozwolenia na prowadzenie prac badawczych;

- 2) dowód opłacenia składki za to ubezpieczenie;
 - 3) kopię decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów wydanej na podstawie art. 80t ust. 2.
5. Organ, o którym mowa w ust. 2, konsultuje z mieszkańcami gminy, na terenie której prowadzone będą prace badawcze, wniosek o przeprowadzenie prac badawczych, zamieszczając ten wniosek na swojej stronie internetowej i wyznaczając termin na zgłaszanie uwag. Termin ten nie może być krótszy niż 7 dni. W toku konsultacji właściciel nieruchomości położonej wzdłuż planowanej trasy, po której będzie poruszał się pojazd autonomiczny, może zgłosić sprzeciw.
6. Organ, o którym mowa w ust. 2, wydaje zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, po:
- 1) uzyskaniu zgody właściwego zarządcy drogi, na której planuje się przeprowadzenie prac badawczych oraz
 - 2) zasięgnięciu opinii właściwego ze względu na miejsce prowadzenia prac badawczych komendanta wojewódzkiego Policji dotyczącej wpływu badań na płynność ruchu po planowanej trasie, po której będzie poruszał się pojazd autonomiczny.

Art. 65m. [Odmowa wydania, cofnięcie lub zawieszenie zezwolenia]

1. Organ wydający zezwolenie, o którym mowa w art. 65l ust. 1, odmawia jego wydania, jeżeli:
 - 1) organizator prac badawczych:
 - a) nie podał we wniosku, o którym mowa w art. 65l ust. 2, informacji określonych w art. 65l ust. 3,
 - b) nie dołączył do wniosku, o którym mowa w art. 65l ust. 2, dokumentów wskazanych w art. 65l ust. 4,
 - c) nie uzyskał zgody i opinii, o których mowa w art. 65l ust. 6;
 - 2) pomimo spełnienia wymogów określonych w art. 65l ust. 3 i 4 istnieje niebezpieczeństwo, że prowadzenie prac badawczych będzie stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia wielkiej wartości;
 - 3) właściciel nieruchomości położonej wzdłuż planowanej trasy, po której będzie poruszał się pojazd autonomiczny, zgłosił sprzeciw.
2. Organ wydający zezwolenie może:

- 1) cofnąć zezwolenie, jeżeli:
 - a) organizator prac badawczych podał we wniosku, o którym mowa w art. 65l ust. 2, nieprawdziwe informacje,
 - b) prace badawcze prowadzone są niezgodnie z informacjami podanymi we wniosku, o którym mowa w art. 65l ust. 2,
 - c) dalsze prowadzenie prac badawczych stanowi zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia wielkiej wartości;
- 2) zawiesić zezwolenie, jeżeli dalsze prowadzenie prac badawczych może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia wielkiej wartości - do czasu ustania tego zagrożenia.

Art. 65n. [Obowiązki organizatorów prac badawczych]

1. Organizator prac badawczych jest obowiązany:
 - 1) umożliwić Policji wykonywanie czynności niezbędnych do zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz ochrony życia i zdrowia ludzi oraz mienia w trakcie prowadzenia prac badawczych;
 - 2) zapewnić, aby w trakcie prowadzenia prac badawczych w pojeździe autonomicznym, w miejscu przeznaczonym dla kierującego, znajdowała się osoba posiadająca uprawnienia do kierowania pojazdem, która w każdej chwili może przejąć kontrolę nad tym pojazdem, w szczególności w razie wystąpienia zagrożenia dla bezpieczeństwa w ruchu drogowym;
 - 3) przekazywać do wiadomości publicznej informacje o planowanych pracach badawczych i przebiegu trasy, po której będzie poruszał się pojazd autonomiczny;
 - 4) przekazać Dyrektorowi Transportowego Dozoru Technicznego sprawozdanie z przeprowadzonych prac badawczych związanych z testowaniem pojazdów autonomicznych oraz ich wyposażenia, zgodnie z wzorem określonym w przepisach wydanych na podstawie ust. 2, w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia testów.
2. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, wzór sprawozdania składanego przez organizatorów prac badawczych związanych z testowaniem pojazdów autonomicznych oraz ich wyposażenia, kierując się potrzebą zapewnienia dostępu do jednolitych informacji o niezawodności funkcjonowania tych pojazdów, sposobie poruszania się po drogach, sposobie sterowania tymi pojazdami i bezpieczeństwie ruchu drogowego.

DZIAŁ III

Pojazdy

Rozdział 1

Warunki techniczne pojazdów

Art. 66. [Warunki techniczne pojazdów oraz ich wyposażenie; ogranicznik prędkości; blokada alkoholowa]

1. Pojazd uczestniczący w ruchu ma być tak zbudowany, wyposażony i utrzymany, aby korzystanie z niego:
 - 1) nie zagrażało bezpieczeństwu osób nim jadących lub innych uczestników ruchu, nie naruszało porządku ruchu na drodze i nie narażało kogokolwiek na szkodę;
 - 2) nie zakłócało spokoju publicznego przez powodowanie hałasu przekraczającego poziom określony w przepisach szczegółowych;
 - 3) nie powodowało wydzielania szkodliwych substancji w stopniu przekraczającym wielkości określone w przepisach szczegółowych;
 - 4) nie powodowało niszczenia drogi;
 - 5) zapewniało dostateczne pole widzenia kierowcy oraz łatwe, wygodne i pewne posługiwanie się urządzeniami do kierowania, hamowania, sygnalizacji i oświetlenia drogi przy równoczesnym jej obserwowaniu;
 - 6) nie powodowało zakłóceń radioelektrycznych w stopniu przekraczającym wielkości określone w przepisach szczegółowych.
- 1a. Pojazdy kategorii M₂ oraz M₃ powinny być wyposażone w homologowany ogranicznik prędkości ograniczający maksymalną prędkość tych pojazdów do 100 km/h, pojazdy kategorii N₂ oraz N₃ powinny być wyposażone w homologowany ogranicznik prędkości ograniczający maksymalną prędkość tych pojazdów do 90 km/h. Ogranicznik prędkości powinien być montowany przez producenta lub jednostkę przez niego upoważnioną.
- 1b. Przepis ust. 1a nie dotyczy pojazdu:
 - 1) specjalnego lub używanego do celów specjalnych Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Krajowej Administracji Skarbowej wykorzystywanego przez Służbę Celno-Skarbową, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Więziennej, Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej,

Służby Ochrony Państwa i jednostek ochrony przeciwpożarowej;

- 2) zabytkowego;
 - 3) nierozwijającego, ze względów konstrukcyjnych, prędkości większej niż odpowiednio określone w ust. 1a;
 - 4) używanego do prowadzenia badań naukowych na drogach;
 - 5) przeznaczonego wyłącznie do robót publicznych na obszarach miejskich;
 - 6) kategorii N_3 oraz M_3 o maksymalnej masie całkowitej przekraczającej 10 t, zarejestrowanego przed dniem 1 stycznia 1988 r.;
 - 7) kategorii N_2 , M_2 oraz M_3 o maksymalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 10 t, zarejestrowanego przed dniem 1 października 2001 r.
- 1c. Minister właściwy do spraw transportu, mając na uwadze szczególne zagrożenia występujące podczas przewozu towarów niebezpiecznych, może określić w drodze rozporządzenia niższe niż ustalone w ust. 1a wartości ustawień urządzeń ograniczających maksymalną prędkość pojazdów przewożących niektóre towary niebezpieczne.
- 1d. Pojazd silnikowy i pojazd szynowy może być wyposażony w blokadę alkoholową montowaną przez producenta urządzenia lub jego upoważnionego przedstawiciela.
- 1e. Kalibrację blokady alkoholowej wykonuje się co 12 miesięcy. Pierwszą kalibrację blokady alkoholowej wykonuje się przed montażem urządzenia w pojeździe.
- 1f. Producent urządzenia lub jego upoważniony przedstawiciel przeprowadza kalibrację blokady alkoholowej i wystawia dokument potwierdzający jej kalibrację.
- 1g. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, wymagania funkcjonalne i wymogi techniczne blokady alkoholowej oraz wzór dokumentu potwierdzającego kalibrację blokady alkoholowej, uwzględniając dostępność rynkową takich urządzeń oraz konieczność zapewnienia bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego.
2. Urządzenia i wyposażenie pojazdu, w szczególności zapewniające bezpieczeństwo ruchu i ochronę środowiska przed ujemnymi skutkami używania pojazdu, powinny być utrzymane w należyтым stanie oraz działać sprawnie i skutecznie.
3. Urządzenia służące do łączenia pojazdu ciągnącego z przyczepą powinny zapewnić bezpieczne ciągnięcie przyczepy o dopuszczalnej masie całkowitej przewidzianej do ciągnięcia przez ten pojazd, uniemożliwić samoczynne odłączenie się przyczepy oraz zapewnić prawidłowe działanie świateł i

hamulców, o ile przyczepa jest w nie wyposażona.

3a. Pojazd uczestniczący w ruchu powinien posiadać nadane przez producenta, z zastrzeżeniem art. 66a, cechy identyfikacyjne:

- 1) numer VIN albo numer nadwozia, podwozia lub ramy;
- 2) (uchylony).

4. Zabrania się:

- 1) umieszczania wewnątrz i zewnątrz pojazdu wystających spiczastych albo ostrych części lub przedmiotów, które mogą spowodować uszkodzenie ciała osób jadących w pojeździe lub innych uczestników ruchu;
- 1a) stosowania w pojeździe przedmiotów wyposażenia i części wymontowanych z pojazdów, których ponowne użycie zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego lub negatywnie wpływa na środowisko;
- 2) stosowania w pojeździe przedmiotów wyposażenia i części nieodpowiadających warunkom określonym w przepisach szczegółowych;
- 3) umieszczania w pojeździe lub na nim urządzeń stanowiących obowiązkowe wyposażenie pojazdu uprzywilejowanego, wysyłających sygnały świetlne w postaci niebieskich lub czerwonych świateł błyskowych albo sygnał dźwiękowy o zmiennym tonie;
- 4) wyposażania pojazdu w urządzenie informujące o działaniu sprzętu kontrolno-pomiarowego używanego przez organy kontroli ruchu drogowego lub działanie to zakłócające albo przewożenia w pojeździe takiego urządzenia w stanie wskazującym na gotowość jego użycia; nie dotyczy to pojazdów specjalnych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Krajowej Administracji Skarbowej wykorzystywanych przez Służbę Celno-Skarbową, Służby Ochrony Państwa oraz Biura Nadzoru Wewnętrznego;
- 5) wymiany nadwozia pojazdu posiadającego cechy identyfikacyjne, o których mowa w ust. 3a pkt 1;
- 6) dokonywania zmian konstrukcyjnych zmieniających rodzaj pojazdu, z wyjątkiem:
 - a) pojazdu, na którego typ zostało wydane świadectwo homologacji typu lub inny równoważny dokument, o którym mowa w art. 70j ust. 1, art. 70k ust. 1, art. 70o ust. 1, art. 70zo ust. 1, art. 70z ust. 1 albo art. 70zu ust. 1,
 - b) pojazdu, w którym zmian konstrukcyjnych dokonał przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą w tym zakresie.

- 4a. Przepis ust. 4 nie dotyczy pojazdu zabytkowego - w zakresie pkt 1-3, z zastrzeżeniem, że w przypadku pkt 3 obowiązuje zakaz korzystania z tych urządzeń podczas jazdy i postoju.
5. Minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrami właściwym do spraw wewnętrznych oraz Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, warunki techniczne pojazdów oraz zakres ich niezbędnego wyposażenia.
 - 5a. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, warunki techniczne pojazdów wchodzących w skład kolejki turystycznej oraz zakres ich niezbędnego wyposażenia.
6. Ministrowie Obrony Narodowej oraz właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu określą, w drodze rozporządzenia, warunki techniczne pojazdów specjalnych i używanych do celów specjalnych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.
7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, Minister Obrony Narodowej, minister właściwy do spraw finansów publicznych oraz Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu, określą, w drodze rozporządzenia, warunki techniczne pojazdów specjalnych i używanych do celów specjalnych Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Krajowej Administracji Skarbowej, Służby Więziennej i straży pożarnej.
8. W rozporządzeniach, o których mowa w ust. 5-7, należy uwzględnić w szczególności:
 - 1) konieczność zapewnienia bezpiecznego korzystania z pojazdów;
 - 2) zapewnienie możliwie najmniejszego negatywnego wpływu pojazdów na środowisko;
 - 3) przepisy i porozumienia międzynarodowe dotyczące pojazdów, ich wyposażenia i części;
 - 4) przeznaczenie pojazdów oraz sposób ich wykorzystania.
9. Minister właściwy do spraw transportu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki oraz ministrem właściwym do spraw klimatu, kierując się względami technicznymi, zasadami bezpieczeństwa ruchu drogowego i wymogami ochrony środowiska oraz mając na celu zapobieganie nieprawidłowościom w obrocie przedmiotami wyposażenia i częściami wymontowanymi z pojazdów, określi, w drodze rozporządzenia, wykaz przedmiotów wyposażenia i części wymontowanych z pojazdów, których ponowne użycie zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego lub negatywnie wpływa na środowisko.

Art. 66a. [Cechy identyfikacyjne pojazdu (numer VIN)]

1. Cechy identyfikacyjne, o których mowa w art. 66 ust. 3a, nadaje i umieszcza producent.
2. Starosta właściwy w sprawach rejestracji pojazdu wydaje decyzję o nadaniu cech identyfikacyjnych w przypadku pojazdu:
 - 1) zbudowanego przy wykorzystaniu nadwozia, podwozia lub ramy konstrukcji własnej, którego markę określa się jako "SAM";
 - 2) w którym dokonano wymiany ramy lub podwozia na odpowiednio ramę lub podwozie bez numeru fabrycznego;
 - 3) odzyskanego po kradzieży, w którym cecha identyfikacyjna uległa zatarciu lub sfałszowaniu;
 - 4) nabytego na licytacji publicznej lub od podmiotu wykonującego orzeczenie o przypadku pojazdu na rzecz Skarbu Państwa, w którym cecha identyfikacyjna uległa zatarciu lub sfałszowaniu;
 - 5) w którym cecha identyfikacyjna uległa zatarciu lub sfałszowaniu, a prawomocnym orzeczeniem sądu zostało ustalone prawo własności pojazdu;
 - 6) w którym cecha identyfikacyjna uległa skorodowaniu lub została zniszczona podczas wypadku drogowego albo podczas naprawy;
 - 7) zabytkowego, w którym cecha identyfikacyjna nie została umieszczona.
3. Okoliczności, o których mowa w ust. 2 pkt 6 i 7, powinny być potwierdzone pisemną opinią rzeczoznawcy samochodowego, o którym mowa w art. 79a; opinia powinna wskazywać pierwotną cechę identyfikacyjną lub jednoznacznie wykluczać ingerencję w pole numerowe w celu umyślnego jej zniszczenia lub zafałszowania albo wskazywać na brak oryginalnie umieszczonej cechy identyfikacyjnej.
4. Umieszczone cechy identyfikacyjne starosta wpisuje w dowodzie rejestracyjnym i w karcie pojazdu, jeżeli była wydana.
5. Minister właściwy do spraw transportu, uwzględniając znaczenie cech identyfikacyjnych dla zapewnienia pewności i bezpieczeństwa obrotu pojazdami, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób oraz tryb ich nadawania i umieszczania w przypadkach, o których mowa w ust. 2.

Art. 67. [Odstępstwo od warunków technicznych; hamulec pojazdu zaprzęgowego]

1. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego może, w drodze decyzji administracyjnej, w indywidualnym uzasadnionym przypadku, zezwolić na odstępstwo od warunków technicznych, jakim

powinno zapewnić bezpieczeństwo korzystania z pojazdu oraz bezpieczeństwa pieszych;

- 2) zapewnienie możliwie najmniejszego negatywnego wpływu pojazdu na środowisko i infrastrukturę drogową;
- 3) przeznaczenie pojazdu oraz sposób jego wykorzystania.

- 1a. Nie wymaga się zezwolenia na odstępstwo, o którym mowa w ust. 1, w przypadku wykonywania przez podmiot uprawniony, o którym mowa w art. 80s ust. 2, zajmujący się produkcją pojazdów, jazdy testowej dla niekompletnego samochodu ciężarowego albo niekompletnej przyczepy, jeśli przed kompletacją pojazdy te nie spełniają warunków technicznych w zakresie:
 - 1) przedniego i tylnego zderzaka lub urządzenia ochronnego zabezpieczającego przed wjechaniem pod pojazd innego pojazdu;
 - 2) osłon bocznych;
 - 3) błotników;
 - 4) świateł zewnętrznych pojazdu: kierunkowskazów bocznych i świateł odblaskowych bocznych, pozycyjnych bocznych oraz obrysowych przednich i tylnych.
2. Rada powiatu może wprowadzić obowiązek wyposażenia pojazdów zaprzęgowych w hamulec uruchamiany z miejsca zajmowanego przez kierującego.
3. Zezwolenie na odstępstwo od warunków technicznych, jakim powinien odpowiadać pojazd, jest wydawane na wniosek właściciela lub posiadacza pojazdu, po uiszczeniu opłaty. Maksymalna wysokość opłaty nie może przekroczyć 600 zł.
4. Wniosek o wydanie zezwolenia na odstępstwo od warunków technicznych, jakim powinien odpowiadać pojazd, powinien zawierać:
 - 1) dane pojazdu:
 - a) rodzaj, markę, typ, model,
 - b) numer VIN albo numer nadwozia, podwozia lub ramy;
 - 2) dane dotyczące właściciela lub posiadacza pojazdu:
 - a) imię i nazwisko (nazwę lub firmę),
 - b) adres zamieszkania (siedziby);
 - 3) zakres wnioskowanego odstępstwa od warunków technicznych, jakim powinien odpowiadać pojazd;
 - 4) uzasadnienie wniosku;

5) nazwę i adres organu, który będzie dokonywał rejestracji pojazdu.

5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 3, należy dołączyć:

- 1) dowód własności pojazdu lub dokument potwierdzający powierzenie pojazdu, o którym mowa w art. 73 ust. 5;
 - 2) zaświadczenie o przeprowadzonym badaniu technicznym pojazdu wskazujące, których warunków technicznych pojazd nie spełnia - jeżeli jest wymagane;
 - 3) świadectwo zgodności WE albo świadectwo zgodności wraz z oświadczeniem zawierającym dane i informacje o pojeździe niezbędne do rejestracji i ewidencji pojazdu - jeżeli są wymagane;
 - 4) sprawozdanie z badań potwierdzające spełnienie odpowiednich warunków lub wymagań technicznych w celu dopuszczenia jednostkowego pojazdu w przypadku pojazdu, o którym mowa w art. 70zn ust. 2 - jeżeli jest wymagane;
 - 5) dokument sporządzony przez jednostkę uprawnioną wskazujący warunki lub wymagania techniczne obowiązujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a niespełnione przez pojazd objęty dopuszczeniem jednostkowym udzielonym na dany pojazd przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w przypadku pojazdu objętego procedurą uznania dopuszczenia jednostkowego przez Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego - jeżeli jest wymagany;
 - 6) oświadczenie producenta pojazdu, opinię jednostki uprawnionej albo opinię rzeczoznawcy samochodowego, o którym mowa w art. 79a, dotyczące danych technicznych pojazdu w zakresie objętym wnioskiem - jeżeli jest wymagane;
 - 7) dowód rejestracyjny kraju poprzedniej rejestracji pojazdu - jeżeli jest wymagany;
 - 8) dowód uiszczenia opłaty, o której mowa w ust. 3;
 - 9) wyraźne zdjęcia pojazdu przedstawiające: całą bryłę pojazdu z dwóch przekątnych z przodu i z tyłu, numer VIN albo numer nadwozia, podwozia lub ramy, umieszczony w sposób trwały na nadwoziu, ramie lub innym podobnym podstawowym elemencie konstrukcyjnym, tabliczkę znamionową pojazdu, umiejscowienie kolumny kierowniczej - jeżeli są wymagane.
6. Zezwolenie na odstępstwo od warunków technicznych, jakim powinien odpowiadać pojazd, w przypadku pojazdów, o których mowa w art. 73 ust. 2a i 4, jest wydawane na wniosek, który powinien być złożony za pośrednictwem odpowiednio Ministra Obrony Narodowej albo ministra właściwego do spraw zagranicznych i zawierać:
- 1) dane pojazdu:
 - a) rodzaj, markę, typ, model,

- b) numer VIN albo numer nadwozia, podwozia lub ramy;
- 2) dane dotyczące właściciela lub posiadacza pojazdu oraz okres jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) zakres wnioskowanego odstępstwa od warunków technicznych, jakim powinien odpowiadać pojazd.
7. W przypadku pojazdów, o których mowa w art. 73 ust. 2a i 4, przepisów ust. 3 i 5 nie stosuje się.
8. Właściciel lub posiadacz pojazdu w przypadku uzyskania zezwolenia na odstępstwo od warunków technicznych, jakim powinien odpowiadać pojazd, w przypadku pojazdów, o których mowa w art. 73 ust. 2a i 4, przekazuje zaświadczenie o przeprowadzonym badaniu technicznym pojazdu do Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego, za pośrednictwem odpowiednio Ministra Obrony Narodowej albo ministra właściwego do spraw zagranicznych, w terminie 30 dni od dnia wydania tego zezwolenia.
9. Zezwolenie na odstępstwo od warunków technicznych, jakim powinien odpowiadać pojazd w zakresie mas, nacisków osi lub wymiarów pojazdu, nie zwalnia z obowiązku uzyskania zezwolenia na przejazd pojazdu nienormatywnego, o którym mowa w art. 64 ust. 1 pkt 1.
10. Opłata, o której mowa w ust. 3, stanowi przychód Transportowego Dozoru Technicznego.
11. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty za wydanie zezwolenia na odstępstwo od warunków technicznych, jakim powinien odpowiadać pojazd, mając na uwadze ponoszone koszty związane z jego wydaniem oraz usprawnienie procedur w tym zakresie.

Art. 68.

(uchylony).

Art. 68a.

(uchylony).

Art. 69.

(uchylony).

Art. 70.

(uchylony).

Rozdział 1a

Homologacja

Art. 70a. [Definicje legalne]

Ileokroć w rozdziale jest mowa o:

- 1) oryginalnym przedmiocie wyposażenia lub części - rozumie się przez to przedmiot wyposażenia lub część, które wyprodukowano zgodnie ze specyfikacjami i normami produkcyjnymi przewidzianymi przez producenta pojazdów dla produkcji przedmiotu wyposażenia lub części pojazdu, którego to dotyczy, oraz przedmiot wyposażenia lub część, które wyprodukowano na tej samej linii produkcyjnej; obejmuje to również przedmiot wyposażenia lub część dla których ich producent zaświadczy, że ten przedmiot wyposażenia lub część odpowiadają jakością przedmiotowi wyposażenia lub części, używanym do montażu pojazdu, którego to dotyczy, i zostały wyprodukowane zgodnie ze specyfikacjami i normami produkcyjnymi producenta pojazdu;
- 2) procedurze homologacji typu WE pojazdu albo procedurze homologacji typu pojazdu - rozumie się przez to jedną z następujących procedur:
 - a) krok po kroku - procedurę homologacji typu, w ramach której producent uzyskuje wszystkie wymagane świadectwa homologacji typu WE przedmiotu wyposażenia lub części albo świadectwa homologacji typu EKG ONZ, na podstawie których jednostka uprawniona, o której mowa w art. 70y ust. 1, przeprowadza badanie homologacyjne typu pojazdu będące podstawą do wydania świadectwa homologacji typu WE pojazdu albo świadectwa homologacji typu pojazdu,
 - b) jednostopniową - procedurę homologacji typu, w ramach której jednostka uprawniona, o której mowa w art. 70y ust. 1, przeprowadza badanie homologacyjne dla wszystkich wymaganych przedmiotów wyposażenia lub części oraz badanie homologacyjne typu pojazdu, będące podstawą do wydania świadectwa homologacji typu WE pojazdu albo świadectwa homologacji typu pojazdu,
 - c) mieszaną - procedurę homologacji typu krok po kroku, podczas której producent może nie przedstawić jednego lub kilku świadectw homologacji typu WE przedmiotu wyposażenia lub części albo świadectw homologacji typu EKG ONZ, do badania homologacyjnego typu pojazdu pod warunkiem zastąpienia ich sprawozdaniami zawierającymi wyniki badań homologacyjnych tych przedmiotów wyposażenia lub części;

- 3) wirtualnej metodzie testowania - rozumie się przez to symulacje komputerowe, w tym obliczenia potwierdzające, że typ pojazdu, typ przedmiotu wyposażenia lub części spełnia odpowiednie wymagania techniczne, w zakresie określonym w załączniku XVI do dyrektywy 2007/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 września 2007 r. ustanawiającej ramy dla homologacji pojazdów silnikowych i przyczep oraz układów, części i oddzielnych zespołów technicznych przeznaczonych do tych pojazdów ("dyrektywa ramowa") (Dz. Urz. UE L 263 z 09.10.2007, str. 1, z późn. zm.), zwanej dalej "dyrektywą 2007/46/WE";
- 4) zgodności produkcji pojazdu, przedmiotu wyposażenia lub części albo zgodności montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem - rozumie się przez to produkcję pojazdu, przedmiotu wyposażenia lub części zgodnie z wymaganiami dla typu, który uzyskał odpowiednie świadectwo homologacji typu albo zezwolenie na dopuszczenie do obrotu oraz stosowanie metod produkcji zapewniających spełnienie tych wymagań; w przypadku montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem - rozumie się przez to montaż zgodnie z wymaganiami dla typu, który uzyskał świadectwo homologacji sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem oraz stosowanie metod montażu zapewniających spełnienie tych wymagań.

Art. 70b. [Obowiązek spełnienia odpowiednich wymagań technicznych. Procedura homologacji]

1. Nowy typ pojazdu, typ przedmiotu wyposażenia lub części, który ma być wprowadzony do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, powinien spełniać wymagania techniczne, odpowiednie dla danej kategorii pojazdu, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 70zm ust. 1 pkt 1.
2. Spełnienie odpowiednich wymagań technicznych danego typu pojazdu, typu przedmiotu wyposażenia lub części potwierdza się w procedurze homologacji:
 - 1) typu pojazdu;
 - 2) typu WE pojazdu;
 - 3) typu WE przedmiotu wyposażenia lub części;
 - 4) typu EKG ONZ.
3. Na potrzeby procedury homologacji typu, pojazdy zgodnie z ich maksymalną masą całkowitą lub cechami konstrukcyjnymi dzieli się na kategorie. Kategorie pojazdów określa załącznik nr 2 do ustawy.
4. Obowiązek spełnienia odpowiednich wymagań technicznych dotyczy również sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem, które potwierdza się w procedurze

homologacji sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem.

5. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, w odniesieniu do typu przedmiotu wyposażenia lub części dotyczy typów przedmiotu wyposażenia lub części, dla których zakres wymagań technicznych określają przepisy wydane na podstawie art. 70zm ust. 1 pkt 1.
6. Jeżeli homologacja typu przedmiotu wyposażenia lub części obejmuje przedmioty wyposażenia lub części niezależnie od tego, czy są przeznaczone do napraw, przeglądów lub konserwacji pojazdów, nie wymaga się dodatkowej homologacji typu tych przedmiotów wyposażenia lub części, jeżeli ustawa nie przewiduje dla nich obowiązku uzyskania odrębnego świadectwa homologacji typu.

Art. 70c. [Rodzaje świadectw homologacji]

Potwierdzenie spełnienia wymagań technicznych następuje przez wydanie dla:

- 1) pojazdu:
 - a) świadectwa homologacji typu WE pojazdu,
 - b) świadectwa homologacji typu pojazdu;
- 2) przedmiotu wyposażenia lub części:
 - a) świadectwa homologacji typu WE przedmiotu wyposażenia lub części,
 - b) świadectwa homologacji typu EKG ONZ;
- 3) sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem - świadectwa homologacji sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem.

Art. 70d. [Zakres obowiązku uzyskania świadectwa homologacji]

1. Producent nowego typu pojazdu, typu przedmiotu wyposażenia lub części jest obowiązany uzyskać dla każdego nowego typu pojazdu, typu przedmiotu wyposażenia lub części odpowiednie świadectwo homologacji typu WE, z zastrzeżeniem ust. 2-6.
2. Nowy typ pojazdu zaprojektowanego i zbudowanego do użytku przede wszystkim na placach budowy, w kamieniołomach, w obiektach portowych lub w portach lotniczych oraz pojazdów wolnobieżnego nie podlega obowiązkowi uzyskania świadectwa homologacji typu WE pojazdu oraz świadectwa homologacji typu pojazdu. Producent tego typu pojazdu może wystąpić o dopuszczenie fakultatywne poprzez uzyskanie świadectwa homologacji typu WE pojazdu, potwierdzającego spełnienie odpowiednich wymagań technicznych, w zakresie, w jakim ten typ pojazdu spełnia wymagania określone w załącznikach IV i XI do dyrektywy 2007/46/WE. Przepisu nie stosuje się do pojazdów, o których mowa w załączniku nr 2 do ustawy, oraz do tramwaju i trolejbusu.

3. Nowy typ pojazdu specjalnego Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Służby Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Krajowej Administracji Skarbowej wykorzystywanego przez Służbę Celno-Skarbową, Inspekcji Transportu Drogowego, Służby Więziennej i jednostek ochrony przeciwpożarowej lub nowy typ pojazdu używanego do celów specjalnych nie podlega obowiązkowi uzyskania świadectwa homologacji typu WE pojazdu oraz świadectwa homologacji typu pojazdu. Producent tych typów pojazdów może uzyskać świadectwo homologacji typu WE pojazdu, jeżeli typ pojazdu spełnia odpowiednie wymagania techniczne określone w przepisach wydanych na podstawie art. 70zm ust. 1 pkt 1.

4. Producent:

- 1) tramwaju,
- 2) trolejbusu

- jest obowiązany uzyskać dla każdego nowego typu tego pojazdu świadectwo homologacji typu pojazdu.

5. Podmiot dokonujący montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem jest obowiązany uzyskać świadectwo homologacji sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem.

6. Producent:

- 1) nowego typu pojazdu, jest zwolniony z obowiązku, o którym mowa w ust. 1, jeżeli uzyskał:
 - a) świadectwo homologacji typu WE pojazdu, w odniesieniu do pojazdów produkowanych w małych seriach,
 - b) świadectwo homologacji typu pojazdu, w odniesieniu do pojazdów produkowanych w małych seriach,
 - c) świadectwo homologacji typu pojazdu, w odniesieniu do pojazdów kategorii T4.1, T4.2, T5, C, R
 - d) uznanie świadectwa homologacji typu pojazdu wydanego zgodnie z procedurą homologacji typu przez właściwy organ innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej,
 - e) uznanie świadectwa homologacji typu pojazdu dla pojazdów produkowanych w małych seriach wydanego na dany typ pojazdu zgodnie z procedurą homologacji typu przez właściwy organ innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej,
 - f) dopuszczenie jednostkowe pojazdu,

- g)uznanie dopuszczenia jednostkowego pojazdu wydanego przez właściwy organ innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej,
 - h)świadectwo dopuszczenia indywidualnego WE pojazdu;
- 2) nowego typu przedmiotu wyposażenia lub części jest zwolniony z obowiązku, o którym mowa w ust. 1, jeżeli:
- a)uzyskał świadectwo homologacji typu EKG ONZ,
 - b)nowy typ przedmiotu wyposażenia lub części jest objęty świadectwem homologacji typu WE pojazdu.
7. W procedurze homologacji typu WE pojazdu świadectwa homologacji typu EKG ONZ uznaje się za równoważne świadectwom homologacji typu WE przedmiotu wyposażenia lub części w zakresie, w jakim wymagania określone w regulaminach EKG ONZ wymienionych w części II załącznika IV do dyrektywy 2007/46/WE pokrywają się z zakresem wymagań dla tego przedmiotu wyposażenia lub części, określonym w odpowiednich dyrektywach lub rozporządzeniach Unii Europejskiej.
8. W przypadku gdy pojazd, o którym mowa w ust. 2, nie spełnia wszystkich wymagań dyrektywy 2007/46/WE oraz producent pojazdu nie może uzyskać zwolnienia z niektórych wymagań technicznych, o których mowa w art. 70zm ust. 1 pkt 1, uznaje się go za pojazd niekompletny.
9. Przepisu ust. 6 pkt 1 lit. a nie stosuje się do pojazdów specjalnych.

Art. 70e. [Wyłączenie obowiązku uzyskania świadectwa homologacji]

Obowiązek uzyskania świadectwa homologacji typu nie dotyczy pojazdu:

- 1) kategorii M1, przeznaczonego do zawodów sportowych;
- 2) kategorii L:
 - a) przystosowanego do używania przez osoby niepełnosprawne,
 - b) przeznaczonego do zawodów sportowych;
- 3) kategorii T przeznaczonego do prac leśnych obejmującej:
 - a) ciągnik zrywkowy i ciągnik z przednim systemem załadowniczym,
 - b) pojazd skonstruowany na ramie sprzętu do prac ziemnych.

Art. 70f. [Odpowiedzialność producenta w procedurze homologacji]

1. Producent pojazdu, przedmiotu wyposażenia lub części jest odpowiedzialny za wszystkie aspekty procesu homologacji oraz za zapewnienie zgodności produkcji niezależnie od tego, czy bezpośrednio

uczestniczy we wszystkich etapach wytwarzania pojazdu, przedmiotu wyposażenia lub części.

2. Producent pojazdu skompletowanego jest odpowiedzialny za uzyskanie świadectwa homologacji typu WE przedmiotu wyposażenia lub części albo świadectwa homologacji typu EKG ONZ oraz za zapewnienie zgodności produkcji w zakresie tych przedmiotów wyposażenia lub części, które zostały dodane na etapie dokonywanej przez niego kompletacji pojazdu.
3. Producent pojazdu skompletowanego wprowadzający zmiany w przedmiocie wyposażenia lub części, które były objęte procedurą homologacji typu na wcześniejszym etapie kompletacji pojazdu, jest odpowiedzialny za uzyskanie świadectwa homologacji typu WE przedmiotu wyposażenia lub części albo świadectwa homologacji typu EKG ONZ oraz za zapewnienie zgodności produkcji w zakresie dokonanej zmiany.

Art. 70g. [Zakaz wprowadzania do obrotu nowego pojazdu lub wyposażenia. Wycofanie z obrotu]

1. Zakazuje się wprowadzania do obrotu nowego pojazdu bez wymaganego odpowiedniego świadectwa homologacji typu lub innego równoważnego dokumentu, o którym mowa w art. 70j ust. 1, art. 70k ust. 1, art. 70o ust. 1, art. 70zo ust. 1, art. 70zp ust. 1 albo art. 70zu ust. 1.
2. Podmiot, który wprowadzi do obrotu pojazd wbrew zakazowi określonemu w ust. 1, jest obowiązany na swój koszt wycofać ten pojazd z obrotu.
3. W przypadku odpłatnego wprowadzenia do obrotu pojazdu, o którym mowa w ust. 2, podmiot jest obowiązany również do odkupienia pojazdu od osoby, która faktycznie włada tym pojazdem.
4. W przypadku niewycofania z obrotu pojazdu bez wymaganego odpowiedniego świadectwa homologacji typu lub innego równoważnego dokumentu, o którym mowa w art. 70j ust. 1, art. 70k ust. 1, art. 70o ust. 1, art. 70zo ust. 1, art. 70zp ust. 1 albo art. 70zu ust. 1, właściwy organ, po nałożeniu kary, o której mowa w art. 140m ust. 1 pkt 1, określa, w drodze decyzji administracyjnej, pojazd, który podlega wycofaniu z obrotu oraz termin jego wycofania, a także nakazuje realizację obowiązku określonego w ust. 3. Decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.
5. Pojazdy wycofane z obrotu nie mogą być ponownie wprowadzone do obrotu.
6. Zakazuje się wprowadzania do obrotu nowego przedmiotu wyposażenia lub części bez wymaganego odpowiedniego świadectwa homologacji typu albo zezwolenia na dopuszczenie do obrotu.
7. Podmiot, który wprowadzi do obrotu przedmiot wyposażenia lub część wbrew zakazowi określonemu w ust. 6, jest obowiązany na swój koszt:
 - 1) podać do publicznej wiadomości w środkach masowego przekazu o zasięgu ogólnopolskim lub w

miejscach wprowadzenia do obrotu przedmiotów wyposażenia lub części objęte obowiązkiem wycofania z obrotu, informację o przedmiotach wyposażenia lub częściach objętych obowiązkiem wycofania z obrotu wraz z terminem ich wycofania, który nie powinien być krótszy niż 3 miesiące oraz nie dłuższy niż 12 miesięcy, mając na uwadze czas niezbędny do prawidłowego zrealizowania obowiązków wynikających z przepisów niniejszej ustawy;

- 2) wycofać z obrotu przedmiot wyposażenia lub część, zgodnie z żądaniem, o którym mowa w ust. 9.
8. Przedmiot wyposażenia lub część wycofane z obrotu, nie mogą być ponownie wprowadzone do obrotu.
9. Osoba faktycznie władająca przedmiotem wyposażenia lub częścią objętą obowiązkiem wycofania z obrotu, w terminie określonym w ust. 7 pkt 1, ma prawo żądać od podmiotu, który wprowadził do obrotu przedmiot wyposażenia lub część, odkupienia albo wymiany na nowy przedmiot wyposażenia lub część spełniające wymagania ustawy, na podstawie dokumentu potwierdzającego ich zakup.
10. W przypadku niewykonania obowiązków określonych w ust. 7, po nałożeniu kary, o której mowa w art. 140m ust. 1 pkt 3, właściwy organ określa, w drodze decyzji administracyjnej, przedmiot wyposażenia lub część, który podlega wycofaniu z obrotu, termin jego wycofania, a także nakazuje realizację obowiązków określonych w ust. 7. Decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.
11. Do postępowania w sprawach wycofania z obrotu pojazdu, przedmiotu wyposażenia lub części, stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 70h. [Homologacja pojazdów zasilanych gazem; właściwość organu, wniosek, wysokość opłaty]

1. Świadectwa homologacji typu albo świadectwo homologacji sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem wydaje, zmienia, odmawia wydania lub cofa, w drodze decyzji administracyjnej, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego.
2. Wydanie lub zmiana świadectwa homologacji typu albo świadectwa homologacji sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem następuje za opłatą, przy czym jej wysokość nie może przekroczyć 1600 zł.
3. Wydanie lub zmiana świadectwa homologacji typu albo świadectwa homologacji sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem następuje na wniosek odpowiednio producenta albo podmiotu dokonującego montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem.
4. W przypadku wniosku o wydanie lub zmianę świadectwa homologacji typu WE pojazdu albo

świadczenia homologacji typu pojazdu producent we wniosku wskazuje procedurę homologacji krok po kroku, jednostopniową albo mieszaną, w oparciu o którą przeprowadzono badania homologacyjne.

5. Do wniosku o wydanie lub zmianę świadectwa homologacji typu, z zastrzeżeniem art. 70m ust. 1, dołącza się:
- 1) pakiet informacyjny zawierający:
 - a) spis treści pakietu informacyjnego,
 - b) folder informacyjny składający się z:
 - dokumentu informacyjnego sporządzonego według wzoru określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 70zm ust. 1 pkt 8,
 - dane i informacje o pojeździe niezbędne do rejestracji i ewidencji pojazdu - o ile są wymagane,
 - kopie odpowiednich świadectw homologacji typu WE przedmiotu wyposażenia lub części - o ile są wymagane,
 - kopie odpowiednich świadectw homologacji typu EKG ONZ - o ile są wymagane,
 - informację i instrukcję, określającą warunki lub ograniczenia związane z użytkowaniem pojazdu, przedmiotu wyposażenia lub części, mające wpływ na bezpieczeństwo w ruchu drogowym lub ochronę środowiska - o ile występują,
 - c) protokół z badania homologacyjnego wraz ze sprawozdaniem wydany przez jednostkę uprawnioną w przypadku badania homologacyjnego typu pojazdu - o ile jest wymagany,
 - d) sprawozdanie zawierające wyniki badania homologacyjnego, wydane przez jednostkę uprawnioną w przypadku badania homologacyjnego typu przedmiotu wyposażenia lub części - o ile jest wymagane,
 - e) dokumenty zawierające dane i informacje o wymaganiach technicznych przedmiotów wyposażenia lub części wraz z oświadczeniem, że spełniają one zasadnicze wymagania w tym zakresie, w przypadku pojazdów produkowanych w małych seriach;
 - 2) instrukcję montażu - w przypadku świadectw homologacji typu, o których mowa w art. 70c pkt 2 lit. b;
 - 3) kopię dowodu wniesienia opłaty za wydanie albo zmianę świadectwa homologacji typu;
 - 4) oświadczenie o wpisie do Centralnej Ewidencji Informacji o Działalności Gospodarczej albo do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym;
 - 5) oświadczenie, w przypadku świadectwa homologacji typu WE, o następującej treści:

"Oświadczam, że w zakresie typu pojazdu, typu przedmiotu wyposażenia lub części ... złożyłem tylko jeden wniosek, i tylko w jednym państwie członkowskim Unii Europejskiej";

6) wykaz osób upoważnionych do podpisywania:

a) świadectw zgodności WE albo świadectw zgodności - w przypadku odpowiednio świadectw homologacji typu WE pojazdu albo świadectw homologacji typu pojazdu,

b) oświadczeń o danych i informacjach o pojeździe niezbędnych do rejestracji i ewidencji pojazdu

- zawierający ich dane osobowe: imię i nazwisko, zajmowane stanowisko oraz wzór podpisu;

7) deklarację o sposobie i metodach zapewnienia zgodności produkcji pojazdu, przedmiotu wyposażenia części, z typem podlegającym procedurze homologacji.

6. Do wniosku o wydanie lub zmianę świadectwa homologacji sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem dołącza się:

1) protokół z badania homologacyjnego wraz ze sprawozdaniem wydany przez jednostkę uprawnioną;

2) wykaz osób upoważnionych do podpisywania wyciągów ze świadectwa homologacji sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem zawierający ich dane osobowe: imię i nazwisko, zajmowane stanowisko oraz wzór podpisu;

3) deklarację o sposobie i metodach zapewnienia zgodności montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem;

4) wykaz stosowanych elementów instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem;

5) wykaz zakładów montujących instalacje przystosowujące dany typ pojazdu do zasilania gazem;

6) kopię dowodu wniesienia opłaty za wydanie albo zmianę świadectwa homologacji sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem;

7) oświadczenie o wpisie do Centralnej Ewidencji Informacji o Działalności Gospodarczej albo do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym.

7. Wniosek o zmianę świadectwa homologacji typu składa się wyłącznie w państwie, które wydało to świadectwo homologacji typu.

8. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego może w uzasadnionych przypadkach wezwać producenta do przedstawienia dodatkowych informacji niezbędnych do określenia zakresu wymaganych badań lub do uproszczenia ich przeprowadzania.

Art. 70i. [Procedura wydania świadectwa typu WE dla pojazdów nowatorskich]

1. Do wniosku o wydanie świadectwa homologacji typu WE pojazdu dla pojazdu, w którym w przedmiocie wyposażenia lub części zastosowano nowatorskie rozwiązania konstrukcyjne lub technologie, które nie spełniają wymagań określonych w przepisach dotyczących homologacji typu, producent dołącza również:
 - 1) uzasadnienie zastosowania nowatorskich rozwiązań konstrukcyjnych lub technologii;
 - 2) opis zastosowanych rozwiązań i ich wpływ na bezpieczeństwo i ochronę środowiska;
 - 3) opis przeprowadzonych badań oraz ich wyniki wykazujące, że zapewniono co najmniej równoważny poziom bezpieczeństwa i ochrony środowiska w stosunku do wymagań określonych w przepisach dotyczących homologacji.
2. Badania, o których mowa w ust. 1 pkt 3, przeprowadza jednostka uprawniona, o której mowa w art. 70y ust. 1.
3. W terminie miesiąca od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 1, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego występuje do Komisji Europejskiej z wnioskiem o wydanie zgody na wydanie świadectwa homologacji typu WE pojazdu.
4. Do czasu wydania zgody, o której mowa w ust. 3, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego wydaje, w drodze decyzji administracyjnej, świadectwo homologacji typu pojazdu na okres 10 miesięcy, o ile producent wystąpi we wniosku, o którym mowa w ust. 1, o wydanie takiego świadectwa, a pojazd spełnia warunki, o których mowa w art. 66 ust. 1-1b oraz art. 66a.
5. Po wydaniu świadectwa homologacji typu pojazdu, o którym mowa w ust. 4, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego przekazuje niezwłocznie Komisji Europejskiej i innym niż Rzeczpospolita Polska państwom członkowskim Unii Europejskiej informację o jego wydaniu wraz z dokumentacją, o której mowa w ust. 1.
6. W przypadku uzyskania zgody Komisji Europejskiej, o której mowa w ust. 3, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego niezwłocznie wydaje świadectwo homologacji typu WE pojazdu. W uzasadnionych przypadkach świadectwo homologacji typu WE pojazdu może określać termin jego ważności, jednakże nie krótszy niż 36 miesięcy.
7. W przypadku odmowy wydania zgody przez Komisję Europejską, o której mowa w ust. 3, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego:
 - 1) odmawia wydania świadectwa homologacji typu WE pojazdu;
 - 2) w terminie 6 miesięcy od dnia otrzymania odmowy wydania zgody cofa wydane świadectwo homologacji typu pojazdu - o ile decyzja nie wygasła po upływie terminu, o którym mowa w ust. 4.

8. W przypadku otrzymania od właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej informacji o wydaniu świadectwa homologacji typu pojazdu, o którym mowa w ust. 4, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego podejmuje decyzję o uznaniu tego świadectwa homologacji typu pojazdu w terminie 30 dni od dnia otrzymania tej informacji, na podstawie dokumentacji, o której mowa w ust. 1.

Art. 70j. [Uznanie świadectwa homologacji. Uchylenie decyzji o uznaniu]

1. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego, w drodze decyzji administracyjnej, uznaje świadectwo homologacji typu wydane na dany typ pojazdu przez właściwy organ innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej, na okres odpowiadający jego ważności, jeżeli dany typ pojazdu spełnia wymagania:
 - 1) procedury uzyskania świadectwa homologacji typu WE pojazdu albo
 - 2) procedury homologacji typu pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. W celu uzyskania uznania, o którym mowa w ust. 1, producent nowego typu pojazdu składa wniosek o uznanie świadectwa homologacji typu wydanego na dany typ pojazdu.
3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza się świadectwo homologacji typu, o którym mowa w ust. 1, oraz dokumenty określone w art. 70h ust. 5 pkt 1.
4. Uznanie, o którym mowa w ust. 1, wydane na dany typ pojazdu następuje za opłatą, przy czym jej wysokość nie może przekroczyć 400 zł.
5. Producent jest obowiązany powiadomić Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego, w odniesieniu do świadectwa homologacji typu pojazdu stanowiącego podstawę do uzyskania uznania, o którym mowa w ust. 1, o okolicznościach, o których mowa w art. 70q ust. 4-6.
6. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego uchyla decyzję o uznaniu, o której mowa w ust. 1, w przypadku:
 - 1) wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 70q:
 - a) ust. 4 i 5 - w całości,
 - b) ust. 6 - w zakresie wariantu lub wersji, w ramach których uznane świadectwo homologacji typu pojazdu wygasło;
 - 2) nieusunięcia zagrożeń, o których mowa w art. 70u ust. 1;
 - 3) nieuwzględnienia zastrzeżeń, o których mowa w art. 70u ust. 3 pkt 3.

Art. 70k. [Uznanie świadectwa homologacji typu pojazdu dla pojazdów produkowanych w małych seriach]

1. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego, w drodze decyzji administracyjnej, uznaje świadectwo homologacji typu pojazdu dla pojazdów produkowanych w małych seriach wydane na dany typ pojazdu, jeżeli wymagania techniczne stanowiące podstawę do jego wydania są równoważne wymaganiom technicznym obowiązującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w procedurze homologacji typu pojazdu dla pojazdów produkowanych w małych seriach.
2. W celu uzyskania uznania, o którym mowa w ust. 1, producent pojazdu składa wniosek o uznanie świadectwa homologacji typu pojazdu dla pojazdów produkowanych w małych seriach.
3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza się świadectwo homologacji typu, o którym mowa w ust. 1, oraz dokumenty określone w art. 70h ust. 5 pkt 1.
4. Uznanie, o którym mowa w ust. 1, wydane na dany typ pojazdu następuje za opłatą, przy czym jej wysokość nie może przekroczyć 400 zł.
5. Producent jest obowiązany powiadomić Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego, w odniesieniu do świadectwa homologacji typu pojazdu stanowiącego podstawę do uzyskania uznania, o którym mowa w ust. 1, o okolicznościach, o których mowa w art. 70q ust. 4-6.
6. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego uchyla decyzję o uznaniu, o której mowa w ust. 1, w przypadku:
 - 1) wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 70q:
 - a) ust. 4 i 5 - w całości,
 - b) ust. 6 - w zakresie wariantu lub wersji, w ramach których uznane świadectwo homologacji typu pojazdu wygasło;
 - 2) nieusunięcia zagrożeń, o których mowa w art. 70u ust. 1;
 - 3) nieuwzględnienia zastrzeżeń, o których mowa w art. 70u ust. 3 pkt 3.

Art. 70l. [Kopia świadectwa homologacji typu pojazdu dla pojazdów produkowanych w małych seriach]

1. Na wniosek producenta, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego przekazuje właściwym w sprawach homologacji organom państw członkowskich Unii Europejskiej kopie świadectwa homologacji typu pojazdu dla pojazdów produkowanych w małych seriach, w celu uznania tego świadectwa.

2. W przypadku gdy pojazd, który uzyskał świadectwo homologacji typu pojazdu dla pojazdu produkowanego w małych seriach ma być sprzedany, zarejestrowany lub dopuszczony do ruchu na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego, na wniosek właściciela pojazdu, wydaje kopię świadectwa homologacji typu pojazdu dla pojazdów produkowanych w małych seriach.
3. W przypadku otrzymania od właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub właściciela pojazdu, o którym mowa w ust. 2, świadectwa homologacji typu pojazdu dla pojazdów produkowanych w małych seriach, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego uznaje to świadectwo w terminie 60 dni od dnia otrzymania, jeżeli wymagania techniczne stanowiące podstawę do jego wydania są równoważne wymaganiom technicznym obowiązującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w procedurze homologacji typu pojazdu dla pojazdów produkowanych w małych seriach.

Art. 70m. [Stosowanie procedury mieszanej dla pojazdów produkowanych w małych seriach]

1. W procedurze homologacji typu WE pojazdu dla pojazdów produkowanych w małych seriach, stosuje się wyłącznie procedurę mieszaną, w ramach której Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego, w drodze decyzji administracyjnej:
 - 1) zwalnia producenta z obowiązku przedstawienia jednego lub kilku świadectw homologacji typu WE przedmiotu wyposażenia lub części lub świadectwa homologacji typu EKG ONZ, do badania homologacyjnego typu pojazdu, pod warunkiem zastąpienia ich sprawozdaniami zawierającymi pozytywne wyniki badań homologacyjnych tych przedmiotów wyposażenia lub części sporządzonym przez jednostkę uprawnioną, o której mowa w art. 70y ust. 1;
 - 2) upoważnia producenta do wykonania badań homologacyjnych typu niektórych przedmiotów wyposażenia lub części i przedstawienia sprawozdania zawierającego wyniki tych badań.
2. Przedmioty wyposażenia lub części, o których mowa w ust. 1, określa dodatek 1 do części I załącznik a IV do dyrektywy 2007/46/WE. Do tych przedmiotów wyposażenia lub części przepis art. 70h ust. 5 pkt 1 lit. e stosuje się odpowiednio.
3. W procedurze homologacji typu pojazdu dla pojazdów produkowanych w małych seriach:
 - 1) niektóre wymagania, dotyczące jednego lub kilku przedmiotów wyposażenia lub części, zastępuje się wymaganiami alternatywnymi, określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 70zm ust. 1 pkt 2;
 - 2) Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego zwalnia z obowiązku uzyskania jednego lub kilku

świadectw homologacji typu WE przedmiotu wyposażenia lub części lub świadectwa homologacji typu EKG ONZ pod warunkiem zastąpienia ich:

- a) sprawozdaniami zawierającymi pozytywne wyniki badań tych przedmiotów wyposażenia lub części, uzyskiwanymi na zasadach określonych w ust. 1 pkt 2,
- b) dokumentami zawierającymi dane i informacje o wymaganiach technicznych przedmiotów wyposażenia lub części wraz z oświadczeniem, że spełniają one zasadnicze wymagania określone w przepisach Unii Europejskiej dotyczących badań homologacyjnych lub regulaminach EKG ONZ.

4. Przedmioty wyposażenia lub części, o których mowa w ust. 3, określają załączniki IV i XI do dyrektywy 2007/46/WE.

5. Przepis ust. 3 stosuje się w odniesieniu do pojazdów kategorii L, R, T w zakresie przedmiotów wyposażenia lub części określonych w:

- 1) części I i II oraz części II dodatku 1 do rozdziału B załącznika II do dyrektywy 2003/37/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie homologacji typu ciągników rolniczych lub leśnych, ich przyczep i wymiennych holowanych maszyn, łącznie z ich układami, częściami i oddzielnymi zespołami technicznymi oraz uchylającej dyrektywę 74/150/EWG (Dz. Urz. UE L 171 z 09.07.2003, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 13, t. 31, str. 311, z późn. zm.);
- 2) załączniku I do dyrektywy 2002/24/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 marca 2002 r. w sprawie homologacji typu dwu- lub trzykołowych pojazdów mechanicznych i uchylającej dyrektywę Rady 92/61/EWG (Dz. Urz. WE L 124 z 09.05.2002, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 13, t. 29, str. 399, z późn. zm.).

Art. 70n. [Organ wydający i zmieniający świadectwa homologacji]

1. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego wydaje lub zmienia:

- 1) świadectwo homologacji typu pojazdu lub świadectwo homologacji typu WE pojazdu, jeżeli:
 - a) świadectwa homologacji typu WE przedmiotu wyposażenia lub części albo świadectwa homologacji typu EKG ONZ potwierdzają, że dany typ pojazdu odpowiada wymaganiom i warunkom określonym w pkt 2 i 3,
 - b) protokół z badania homologacyjnego typu pojazdu wraz ze sprawozdaniem potwierdza spełnienie przez dany typ pojazdu warunków technicznych zawartych w opisie technicznym, w odniesieniu

dla danej kategorii pojazdu,

c) warunki lub ograniczenia zawarte w informacji i instrukcji, o której mowa w art. 70h ust. 5 pkt 1 lit. b tiret piąte, nie zagrażają bezpieczeństwu ruchu drogowego lub środowisku;

- 2) świadectwa homologacji typu WE przedmiotu wyposażenia lub części - jeżeli sprawozdanie zawierające wyniki badań homologacyjnych potwierdza, że dany typ przedmiotu wyposażenia lub części odpowiada:
 - a) wymaganiom technicznym określonym w niniejszym rozdziale i przepisach Unii Europejskiej dotyczących badań homologacyjnych,
 - b) warunkom technicznym określonym w rozdziale 1,
 - c) warunkom określonym w ustawie z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 2056);
- 3) świadectwa homologacji typu EKG ONZ - jeżeli sprawozdanie zawierające wyniki badań homologacyjnych potwierdza, że dany typ przedmiotu wyposażenia lub części odpowiada:
 - a) wymaganiom technicznym określonym w niniejszym rozdziale i regulaminach EKG ONZ,
 - b) warunkom technicznym określonym w rozdziale 1,
 - c) warunkom określonym w ustawie z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji;
- 4) świadectwo homologacji sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem - jeżeli protokół z badania homologacyjnego sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem wraz ze sprawozdaniem potwierdza, że:
 - a) elementy instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem odpowiadają wymaganiom technicznym określonym w niniejszym rozdziale i regulaminach EKG ONZ,
 - b) sposób montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem odpowiada warunkom technicznym określonym w rozdziale 1 i wymaganiom technicznym określonym w regulaminach EKG ONZ,
 - c) elementy instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem odpowiadają warunkom określonym w ustawie z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

2. Producentowi, którego siedziba znajduje się poza terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego wydaje świadectwo homologacji typu WE, jeżeli producent posiada upoważnionego przedstawiciela na terytorium państwa członkowskiego

Unii Europejskiej do reprezentowania go w sprawach homologacji.

3. W przypadku stosowania, w procedurze homologacji typu WE pojazdu albo w procedurze homologacji typu pojazdu, procedury mieszanej, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego, na wniosek producenta, zwalnia go, w drodze decyzji administracyjnej, z przedstawienia jednego lub kilku świadectw homologacji typu WE przedmiotu wyposażenia lub części lub świadectwa homologacji typu EKG ONZ, do badania homologacyjnego typu pojazdu, pod warunkiem zastąpienia ich sprawozdaniami zawierającymi pozytywne wyniki badań homologacyjnych tych przedmiotów wyposażenia lub części.

Art. 70o. [Zezwolenie na dopuszczenie do ruchu drogowego pojazdu z końcowej partii produkcji]

1. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego, na wniosek producenta, udziela, w drodze decyzji administracyjnej, zezwolenia na dopuszczenie do ruchu drogowego pojazdu z końcowej partii produkcji, w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku.
2. Zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, udziela się dla pojazdów wyprodukowanych w okresie ważności świadectwa homologacji typu WE pojazdu albo świadectwa homologacji typu pojazdu i znajdujących się na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej, dla limitowanej liczby pojazdów określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 70zm ust. 3.

3. Termin ważności zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, nie może przekraczać:

- 1) 12 miesięcy - dla pojazdów kategorii L,
- 2) 12 miesięcy - dla pojazdów kompletnych kategorii M, N, O,
- 3) 18 miesięcy - dla pojazdów skompletowanych kategorii M, N, O,
- 4) 24 miesięcy - dla pojazdów kompletnych kategorii T, C, R,
- 5) 30 miesięcy - dla pojazdów skompletowanych kategorii T, C, R

- licząc od dnia wygaśnięcia świadectwa homologacji typu WE pojazdu albo świadectwa homologacji typu pojazdu.

4. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się:

- 1) kopię świadectwa homologacji typu WE pojazdu lub świadectwa homologacji typu pojazdu, które utraciło ważność;
- 2) kopię świadectwa zgodności lub kopię świadectwa zgodności WE albo wykaz numerów VIN pojazdów objętych wnioskiem;

- 3) wykaz osób upoważnionych do podpisywania oświadczenia producenta o objęciu pojazdu zezwoleniem na dopuszczenie do ruchu drogowego pojazdu z końcowej partii produkcji zawierający ich dane osobowe: imię i nazwisko, zajmowane stanowisko oraz wzór podpisu.
5. W przypadku dołączenia do wniosku wykazu numerów VIN, producent składa oświadczenie o posiadaniu dla tego pojazdu świadectwa zgodności WE albo świadectwa zgodności wystawionego w okresie ważności odpowiednio świadectwa homologacji typu WE pojazdu albo świadectwa homologacji typu pojazdu.
6. Producent we wniosku, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany podać liczbę pojazdów oraz przyczyny techniczne lub ekonomiczne, powodujące niespełnianie przez pojazdy nowych wymagań technicznych.

Art. 70p. [Przesłanki odmowy wydania świadectw homologacji]

1. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego odmawia wydania:

1) świadectwa homologacji typu - w przypadku gdy:

- a) typ pojazdu, typ przedmiotu wyposażenia lub części nie spełnia wymagań, o których mowa w art 70n ust. 1 pkt 1-3,
- b) zostało wydane świadectwo homologacji typu WE przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, na dany typ;

2) świadectwa homologacji sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem - w przypadku gdy elementy instalacji oraz sposób montażu nie spełnia wymagań, o których mowa w art. 70n ust. 1 pkt 4;

3) zezwolenia na dopuszczenie do ruchu drogowego pojazdu z końcowej partii produkcji - w przypadku

- a) niespełniania warunków końcowej partii produkcji,
- b) niedostatecznego uzasadnienia niespełnienia przez pojazdy nowych wymagań technicznych.

2. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego odmawia zmiany świadectwa homologacji typu w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a i pkt 2.

3. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego może odmówić wydania świadectwa homologacji typu WE, jeżeli stwierdzi, że typ pojazdu, typ przedmiotu wyposażenia lub części stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa w ruchu drogowym lub ochrony środowiska, mimo iż spełnia wymagania, o których mowa w art. 70n ust. 1 pkt 1-3.

Art. 70q. [Obowiązek powiadomienia. Wygaśnięcie świadectwa homologacji]

1. Producent jest obowiązany niezwłocznie powiadomić Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego o:
 - 1) potrzebie zmiany danych i informacji zawartych w świadectwie homologacji typu WE pojazdu wydanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo świadectwie homologacji typu pojazdu w przypadku:
 - a) zmiany warunków stanowiących podstawę do wydania świadectwa,
 - b) zmiany w typie pojazdu, typie przedmiotu wyposażenia lub części wpływającej na zmianę warunków stanowiących podstawę do wydania tego świadectwa;
 - 2) zaprzestaniu produkcji danego typu pojazdu, typu przedmiotu wyposażenia lub części.
2. Po otrzymaniu powiadomienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego dokonuje oceny zakresu zmian w odniesieniu do uprzednio wydanego świadectwa, a następnie niezwłocznie informuje producenta o:
 - 1) konieczności uzyskania zmiany tego świadectwa po przeprowadzeniu badań homologacyjnych albo bez przeprowadzenia tych badań,
 - 2) konieczności uzyskania nowego świadectwa, jeżeli zakres zmian wykracza poza istotne cechy dla danego typu pojazdu określone w przepisach wydanych na podstawie art. 70zm ust. 1 pkt 5 albo
 - 3) braku potrzeby zmiany danych i informacji zawartych w uprzednio wydanym świadectwie.
3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, stosuje się odpowiednio art. 70h.
4. Świadectwo homologacji typu WE pojazdu wydane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo świadectwo homologacji typu pojazdu wygasa:
 - 1) w przypadkach, o których mowa w ust. 1:
 - a) pkt 1 lit. a, jeżeli producent nie uzyska zmiany tego świadectwa albo uzyska nowe świadectwo,
 - b) pkt 2;
 - 2) jeżeli upłynął termin jego ważności.
5. Świadectwo homologacji typu pojazdu, o którym mowa w art. 70i ust. 4 wygasa, jeżeli zostało wydane świadectwo homologacji typu WE pojazdu.
6. W przypadku gdy jeden z wariantów w ramach typu pojazdu lub jedna z wersji w ramach wariantu przestaje spełniać wymagania stanowiące podstawę do wydania świadectwa homologacji, świadectwo homologacji typu pojazdu lub świadectwo homologacji typu WE pojazdu wygasa wyłącznie w takim

zakresie, w jakim dotyczy tego wariantu lub wersji.

Art. 70r. [Cofnięcie świadectwa homologacji. Wezwanie do usunięcia niezgodności]

1. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego cofa świadectwo homologacji typu wydane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku:
 - 1) negatywnego wyniku kontroli zgodności:
 - a) produkcji pojazdu, przedmiotu wyposażenia lub części,
 - b) montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem;
 - 2) uzyskania informacji, że przed dniem wydania tego świadectwa zostało wydane świadectwo homologacji typu WE pojazdu przez inne niż Rzeczpospolita Polska państwo członkowskie Unii Europejskiej, w odniesieniu do tego samego typu pojazdu;
 - 3) niewykonania przez producenta czynności, o których mowa w art. 70u ust. 1.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego wzywa producenta do usunięcia niezgodności, w terminie 90 dni od dnia otrzymania wezwania. W przypadku nieusunięcia niezgodności w tym terminie, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego cofa świadectwo homologacji typu.

Art. 70s. [Obowiązki producenta nowych pojazdów]

1. Producent nowych pojazdów jest obowiązany:
 - 1) wystawić:
 - a) świadectwo zgodności WE albo świadectwo zgodności - do każdego pojazdu, na którego typ wydano odpowiednio świadectwo homologacji typu WE pojazdu albo świadectwo homologacji typu pojazdu, albo
 - b) świadectwo zgodności - do każdego pojazdu, na którego typ wydano świadectwo homologacji typu wydane na dany typ pojazdu zgodnie z procedurą homologacji typu przez właściwy organ innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej i uznanego w trybie art. 70c ust. 1 albo art. 70k ust. 1;
 - 2) złożyć oświadczenie zawierające dane i informacje o pojeździe niezbędne do rejestracji i ewidencji pojazdu;
 - 3) zamieścić w instrukcji obsługi lub podręczniku użytkownika informacje zawierające ograniczenia lub specjalne warunki montażu mające wpływ na bezpieczeństwo w ruchu drogowym lub ochronę

środowiska - o ile występują.

2. W przypadku uzyskania zezwolenia na dopuszczenie do ruchu drogowego pojazdu z końcowej partii produkcji, producent jest obowiązany w oświadczeniu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, podać informację o objęciu pojazdu tym zezwoleniem.
3. Podmiot dokonujący montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem jest obowiązany wystawić wyciąg ze świadectwa homologacji sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem - dla każdego pojazdu, w którym dokonano montażu tej instalacji.
4. Dokumenty, o których mowa w ust. 1 i 3, wydaje się właścicielowi pojazdu.
5. Wtórnik dokumentów, o których mowa w ust. 1 i 3, wydaje, na wniosek zainteresowanego, podmiot, który je wydał.
6. Producent przedmiotu wyposażenia lub części jest obowiązany umieścić:
 - 1) znak homologacji typu przedmiotu wyposażenia lub części, na każdym wyprodukowanym przedmiocie wyposażenia lub części, jeżeli obowiązek ten wynika z odpowiednich wymagań technicznych określonych w przepisach Unii Europejskiej lub regulaminach EKG ONZ albo
 - 2) nazwę lub znak handlowy oraz numer identyfikacyjny, w przypadku braku obowiązku, o którym mowa w pkt 1.

Art. 70t. [Obowiązki i uprawnienia producenta nowych pojazdów w zakresie przedmiotu wyposażenia]

1. Producent pojazdu jest obowiązany udostępnić producentowi przedmiotu wyposażenia lub części, dane i informacje niezbędne do uzyskania świadectwa homologacji typu WE przedmiotu wyposażenia lub części mające wpływ na bezpieczeństwo w ruchu drogowym lub środowisko.
2. Producent pojazdu ma prawo zobowiązać producenta przedmiotu wyposażenia lub części do ochrony poufności wszelkich niejawnych informacji, o których mowa w ust. 1, w tym dotyczących praw własności intelektualnej.
3. Producent przedmiotu wyposażenia lub części jest obowiązany udostępnić producentowi pojazdu dane i informacje zawierające ograniczenia lub specjalne warunki montażu mające wpływ na bezpieczeństwo w ruchu drogowym lub środowisko.

Art. 70u. [Postępowanie w przypadku stwierdzenia w pojeździe zagrożeń dla bezpieczeństwa w ruchu drogowym lub środowiska]

1. Jeżeli producent, który uzyskał świadectwo homologacji typu WE pojazdu, stwierdził w pojeździe wprowadzonym do obrotu zagrożenia dla bezpieczeństwa w ruchu drogowym lub środowiska, jest obowiązany niezwłocznie powiadomić o tym Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego oraz podjąć działania polegające na usunięciu tych zagrożeń.
2. W celu usunięcia zagrożeń, o których mowa w ust. 1, producent:
 - 1) opracowuje plan działań mających na celu usunięcie zagrożeń zawierając w nim zakres i harmonogram czynności;
 - 2) uzgadnia plan działań z Dyrektorem Transportowego Dozoru Technicznego;
 - 3) informuje właściciela pojazdu lub posiadacza pojazdu, o którym mowa w art. 73 ust. 5, o konieczności sprawdzenia stanu technicznego pojazdu w warunkach serwisowych producenta i w przypadku stwierdzenia zagrożeń podejmuje działania mające na celu ich usunięcie.
3. Po otrzymaniu powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, oraz planu działań, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego:
 - 1) ocenia plan działań;
 - 2) przekazuje organom państw członkowskich Unii Europejskiej innych niż Rzeczpospolita Polska właściwym w sprawach homologacji plan działań wraz z informacją, że działania te są na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wystarczające do usunięcia zagrożeń;
 - 3) akceptuje plan działań, a w przypadku otrzymania zastrzeżeń od organów państw członkowskich Unii Europejskiej właściwych w sprawach homologacji, nakazuje producentowi uwzględnić zastrzeżenia w planie działań;
 - 4) określa terminy informowania o realizacji i zakończeniu działań.
4. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego po otrzymaniu od właściwych organów, o których mowa w ust. 3 pkt 2, informacji o stwierdzonych zagrożeniach w pojazdach i propozycji ich usunięcia, w przypadku uznania tych działań za niewystarczające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przekazuje swoje zastrzeżenia tym organom.
5. Producent informuje Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego o:
 - 1) realizacji działań w celu usunięcia stwierdzonych zagrożeń w terminach wskazanych przez Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego;
 - 2) zakończeniu działań, przedstawiając sprawozdanie z przeprowadzonych działań.
6. W przypadku stwierdzenia zagrożeń, o których mowa w ust. 1, Dyrektor Transportowego Dozoru

Technicznego informuje właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej innego niż Rzeczpospolita Polska, które wydało świadectwo homologacji typu WE pojazdu, o stwierdzonych zagrożeniach.

7. W przypadku otrzymania od właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej informacji o stwierdzonych zagrożeniach w pojazdach wprowadzonych do obrotu na podstawie wydanego przez Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego świadectwa homologacji typu WE pojazdu, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego informuje producenta o stwierdzonych zagrożeniach. Przepisy ust. 1-5 stosuje się odpowiednio.
8. Koszty działań związanych z usunięciem zagrożeń ponosi producent pojazdu.

Art. 70v. [Przekazywanie dokumentów homologacyjnych Komisji Europejskiej oraz organom innych państw]

1. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego przekazuje właściwym w sprawach homologacji organom:
 - 1) państw członkowskich Unii Europejskiej:
 - a) kopię świadectwa homologacji typu WE pojazdu - w terminie 20 dni roboczych od dnia wydania lub zmiany świadectwa homologacji typu WE pojazdu,
 - b) wykaz wydanych lub których wydania odmówiono, zmienionych, cofniętych, wygasłych świadectw homologacji typu WE przedmiotu wyposażenia lub części - w terminie 20 dni roboczych po zakończeniu każdego kwartału, z zastrzeżeniem lit. c,
 - c) wykaz wydanych lub których wydania odmówiono świadectw homologacji typu WE przedmiotu wyposażenia lub części - w terminie 5 dni roboczych po zakończeniu każdego miesiąca w odniesieniu do pojazdów kategorii L, T, C,
 - d) informację o:
 - odmowie wydania lub cofnięciu świadectwa homologacji typu WE pojazdu albo świadectwa homologacji typu WE przedmiotu wyposażenia lub części, wraz ze wskazaniem przyczyny - niezwłocznie, ale nie później niż w terminie 20 dni roboczych od dnia odmowy wydania lub cofnięcia odpowiednio świadectwa homologacji typu WE pojazdu albo świadectwa homologacji typu WE przedmiotu wyposażenia lub części,
 - wygaśnięciu świadectwa homologacji typu WE pojazdu - w terminie 20 dni roboczych od dnia wygaśnięcia tego świadectwa,

typu WE pojazdu - w terminie 20 dni roboczych od dnia otrzymania od producenta pojazdu powiadomienia o zaprzestaniu przez niego produkcji określonego typu pojazdu,

- wydanym zezwoleniu na dopuszczenie do ruchu drogowego pojazdu z końcowej partii produkcji, dla których świadectwo homologacji typu WE pojazdu utraciło ważność - w terminie 20 dni roboczych po zakończeniu roku kalendarzowego;

2) państw będących stroną Porozumienia - wykaz wydanych lub których wydania odmówiono, zmienionych, cofniętych, wygasłych świadectw homologacji typu EKG ONZ - w terminie 20 dni roboczych po zakończeniu każdego kwartału.

2. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego przekazuje Komisji Europejskiej informację o:

1) cofnięciu świadectwa homologacji typu WE pojazdu w przypadku niewykonania przez producenta czynności, o których mowa w art. 70u ust. 1 - nie później niż w terminie 20 dni roboczych od dnia cofnięcia tego świadectwa;

2) odmowie wydania świadectwa homologacji typu WE pojazdu albo świadectwa homologacji typu WE przedmiotu wyposażenia lub części, wraz ze wskazaniem przyczyny - niezwłocznie, ale nie później niż w terminie 20 dni roboczych od dnia odmowy wydania odpowiednio świadectwa homologacji typu WE pojazdu albo świadectwa homologacji typu WE przedmiotu wyposażenia lub części.

3. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego, na wniosek innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej, przekazuje kopię wydanego przez niego świadectwa homologacji typu WE pojazdu albo świadectwa homologacji typu WE przedmiotu wyposażenia lub części, w terminie 20 dni roboczych od dnia otrzymania wniosku.

Art. 70w. [Kontrola zgodności produkcji pojazdu, przedmiotu wyposażenia, części lub zgodności montażu instalacji]

1. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego przeprowadza kontrolę zgodności produkcji pojazdu, przedmiotu wyposażenia, części lub kontrolę zgodności montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem:

1) przed wydaniem świadectwa homologacji typu w zakresie sposobu i metod zapewnienia zgodności produkcji, wskazanych przez producenta w deklaracji, o której mowa w art. 70h ust. 5 pkt 7;

2) przed wydaniem świadectwa homologacji sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem w zakresie sposobu i metod zapewnienia zgodności montażu, wskazanych w deklaracji, o której mowa w art. 70h ust. 6 pkt 3;

3) w przypadku uzyskania informacji o zastrzeżeniach co do:

- a) wyprodukowania pojazdów, przedmiotów wyposażenia lub części niezgodnie z warunkami określonymi w odpowiednim świadectwie homologacji typu, wydanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- b) dokonania montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem niezgodnie z warunkami określonymi w odpowiednim świadectwie homologacji sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem, wydanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego przeprowadza kontrolę zgodności produkcji, o której mowa w ust. 1 pkt 3 lit. a, w odniesieniu do świadectwa homologacji typu WE, w przypadku informacji o zastrzeżeniach zgłoszonych przez inne niż Rzeczpospolita Polska państwo członkowskie Unii Europejskiej, do typu pojazdu, typu przedmiotu wyposażenia lub części, które uznał za zasadne.
3. Kontrolę zgodności produkcji w przypadku, o którym mowa w ust. 2, przeprowadza się nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia otrzymania informacji o zastrzeżeniach.
4. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego może upoważnić jednostkę uprawnioną do wykonywania badań homologacyjnych, do przeprowadzenia kontroli zgodności produkcji pojazdu, przedmiotu wyposażenia lub części, lub kontroli zgodności montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem, o której mowa w ust. 1.
5. Przepisu ust. 4 nie stosuje się do jednostki uprawnionej, o której mowa w art. 70zb ust. 1.

Art. 70x. [Przekazanie informacji o zastrzeżeniach organowi państwa, które wydało świadectwo homologacji]

W przypadku otrzymania informacji o zastrzeżeniach do pojazdu, przedmiotu wyposażenia lub części, na którego typ zostało wydane świadectwo homologacji typu WE przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego niezwłocznie przekazuje te informacje do właściwego organu państwa, które wydało świadectwo homologacji typu WE.

Art. 70y. [Jednostka uprawniona. Koszty badań i kontroli]

1. Jednostką właściwą do przeprowadzania badań homologacyjnych, badań potwierdzających spełnienie odpowiednich warunków lub wymagań technicznych oraz kontroli zgodności jest podmiot wyznaczony przez Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego, zwany dalej "jednostką uprawnioną".
2. Do zadań jednostki uprawnionej, odpowiednio do zakresu uprawnienia, należy:

- 1) w zakresie homologacji:
 - a) przeprowadzanie badań homologacyjnych typu pojazdu,
 - b) przeprowadzanie badań homologacyjnych typu przedmiotu wyposażenia lub części,
 - c) przeprowadzanie badań homologacyjnych sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem,
 - d) przeprowadzanie kontroli zgodności produkcji pojazdu, przedmiotu wyposażenia, części lub kontroli zgodności montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem;
- 2) w zakresie dopuszczenia jednostkowego pojazdu - przeprowadzanie badań potwierdzających spełnienie odpowiednich warunków lub wymagań technicznych danego pojazdu, w celu dopuszczenia jednostkowego pojazdu;
- 3) w zakresie dopuszczenia indywidualnego WE pojazdu - przeprowadzanie badań potwierdzających spełnienie odpowiednich warunków lub wymagań technicznych danego pojazdu, w celu dopuszczenia indywidualnego WE pojazdu;
- 4) w zakresie zezwolenia na dopuszczenie do obrotu - przeprowadzanie badań potwierdzających spełnienie wymagań technicznych przez typ przedmiotu wyposażenia lub części.

3. Koszty:

- 1) badań homologacyjnych,
- 2) kontroli zgodności produkcji,
- 3) kontroli zgodności montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem,
- 4) badań potwierdzających spełnienie wymagań technicznych przez typ przedmiotu wyposażenia lub części

- pokrywa producent albo podmiot dokonujący montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem.

4. W przypadku upoważnienia jednostki uprawnionej do przeprowadzenia kontroli, o której mowa w art. 70w ust. 1 pkt 3, koszty tej kontroli pokrywa producent albo podmiot dokonujący montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem, jeżeli wynik kontroli potwierdzi uzyskane informacje o zastrzeżeniach.
5. Koszty badań potwierdzających spełnienie odpowiednich warunków lub wymagań technicznych w celu dopuszczenia jednostkowego pojazdu albo dopuszczenia indywidualnego WE pojazdu pokrywa producent, importer lub właściciel pojazdu.

Art. 70z. [Badania homologacyjne instalacji do zasilania gazem]

1. Jednostka uprawniona przeprowadza badania homologacyjne na wniosek odpowiednio producenta albo podmiotu dokonującego montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem.
2. Do wniosku producent albo podmiot dokonujący montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem dołącza:
 - 1) dokument informacyjny sporządzony według wzoru określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 70zm ust. 1 pkt 8;
 - 2) kopie wymaganych świadectw homologacji typu WE przedmiotu wyposażenia lub części albo świadectw homologacji typu EKG ONZ lub innych dokumentów potwierdzających spełnienie warunków stanowiących podstawę do wydania świadectwa homologacji typu, z zastrzeżeniem art. 70m ust. 1 pkt 1, ust. 2 i ust. 3 pkt 2 oraz art. 70n ust. 3;
 - 3) kopie wymaganych dokumentów określonych w regulaminach EKG ONZ;
 - 4) dokumenty potwierdzające spełnienie wymagań technicznych przez typ przedmiotu wyposażenia lub części przy zastosowaniu wirtualnych metod testowania - o ile producent zastosował takie metody;
 - 5) instrukcję obsługi pojazdu z zamontowaną instalacją przystosowującą dany typ pojazdu do zasilania gazem - jeżeli jest wymagana;
 - 6) dokumenty potwierdzające, że podmiot dokonujący montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem oraz jego zakłady montujące posiadają wieloskładnikowy analizator spalin i przyrząd do badania szczelności tej instalacji - jeżeli są wymagane;
 - 7) w przypadku badań homologacyjnych przeprowadzanych w celu uzyskania świadectwa homologacji typu WE pojazdu albo świadectwa homologacji typu pojazdu, dla pojazdów produkowanych w małych seriach:
 - a) sprawozdania zawierające wyniki badań homologacyjnych typu przedmiotu wyposażenia lub części, o których mowa w art. 70m ust. 1,
 - b) dokumenty i oświadczenie, o którym mowa w art. 70h ust. 5 pkt 1 lit. e;
 - 8) w przypadku badań homologacyjnych przeprowadzanych w celu uzyskania świadectwa homologacji typu WE pojazdu albo świadectwa homologacji typu pojazdu w procedurze mieszanej, o której mowa w art. 70n ust. 3 - sprawozdania zawierające wyniki badań homologacyjnych tych typów przedmiotów wyposażenia lub części.

3. Producent składając wniosek, o którym mowa w ust. 1, może w odniesieniu do typu przedmiotu wyposażenia lub części, o którym mowa w załączniku XVI do dyrektywy 2007/46/WE, określić zakres wymagań technicznych, do sprawdzenia z zastosowaniem wirtualnych metod testowania, załączając dokumenty potwierdzające spełnienie wymagań technicznych przez typ przedmiotu wyposażenia lub części.
4. W celu uzyskania świadectwa homologacji typu WE pojazdu albo świadectwa homologacji typu pojazdu, producent we wniosku, o którym mowa w ust. 1, wskazuje procedurę homologacji, krok po kroku, jednostopniową albo mieszaną, zgodnie z którą będą przeprowadzane badania homologacyjne.
5. W ramach badań homologacyjnych producent dostarcza na żądanie jednostki uprawnionej, na swój koszt, pojazdy, przedmioty wyposażenia lub części, w liczbie i kompletacji koniecznej do przeprowadzenia wymaganych badań.
6. Z przeprowadzonego badania homologacyjnego, z zastrzeżeniem ust. 7, jednostka uprawniona sporządza:
 - 1) protokół wraz ze sprawozdaniem zawierającym wyniki tego badania - w przypadku badań homologacyjnych typu pojazdu oraz sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem, albo
 - 2) sprawozdanie zawierające wyniki tego badania - w przypadku typu przedmiotu wyposażenia lub części.
7. W przypadku określenia przez producenta zakresu wymagań technicznych, do sprawdzenia z zastosowaniem wirtualnych metod testowania, jednostka uprawniona przeprowadza procedurę walidacji, o której mowa w załączniku XVI do dyrektywy 2007/46/WE, z której sporządza sprawozdanie. Jednostka uprawniona w porozumieniu z Dyrektorem Transportowego Dozoru Technicznego na podstawie sprawozdania potwierdza możliwość zastosowania wirtualnych metod testowania.
8. W sprawozdaniu, o którym mowa w ust. 6, jednostka uprawniona zamieszcza informacje o zastosowanych podczas przeprowadzanych badań homologacyjnych typu WE pojazdu, typu WE przedmiotu wyposażenia lub części wirtualnych metodach testowania.

Art. 70za. [Wyznaczenie jednostki uprawnionej do przeprowadzania badań]

1. Wyznaczenia jednostki uprawnionej dokonuje Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego, w drodze decyzji administracyjnej, na wniosek zainteresowanego podmiotu, po uiszczeniu opłaty, przy czym jej wysokość w zależności od zakresu badań lub kontroli nie może przekroczyć 40 000 zł. W

decyzji określa się szczegółowy zakres badań lub kontroli, do których jednostka jest uprawniona.

2. Jednostką uprawnioną może być podmiot, który spełnia następujące warunki:
 - 1) posiada osobowość prawną;
 - 2) posiada personel o wiedzy i doświadczeniu odpowiednio do zakresu realizowanych badań lub kontroli;
 - 3) dysponuje warunkami lokalowymi, środkami i wyposażeniem do przeprowadzania badań homologacyjnych odpowiednio do zakresu uprawnienia;
 - 4) posiada certyfikat akredytacji wydany przez Polskie Centrum Akredytacji dla jednostki kontrolującej lub laboratorium badawczego, odpowiednio do zakresu uprawnienia;
 - 5) jest niezależny i bezstronny w stosunku do podmiotów bezpośrednio lub pośrednio związanych z realizowanymi badaniami lub kontrolami.
3. Do wniosku dołącza się oświadczenie potwierdzające spełnienie warunków, o których mowa w ust. 2.
4. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego przed wydaniem decyzji, o której mowa w ust. 1, przeprowadza kontrolę zainteresowanego podmiotu w zakresie spełnienia warunków, o których mowa w ust. 2, oraz sporządza sprawozdanie oceniające z przeprowadzonej kontroli.
5. Jednostka uprawniona jest obowiązana zawiadomić Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego o zmianie danych i informacji oraz stanu faktycznego stanowiących podstawę do wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, nie później niż w terminie 14 dni od dnia ich wystąpienia.
6. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego, w drodze decyzji administracyjnej, na wniosek jednostki uprawnionej, zmienia uprawnienie, o którym mowa w ust. 1.
7. Informację dotyczącą nazwy, adresu i zakresu uprawnienia jednostki uprawnionej oraz zmian tych danych Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego przekazuje niezwłocznie odpowiednio:
 - 1) Komisji Europejskiej;
 - 2) Sekretariatowi EKG ONZ.
8. W przypadku badań homologacyjnych typu WE i badań potwierdzających spełnienie odpowiednich warunków lub wymagań technicznych danego pojazdu w celu dopuszczenia jednostkowego pojazdu albo dopuszczenia indywidualnego WE pojazdu, jednostka uprawniona może rozpocząć prowadzenie tych badań po dokonaniu przez Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego zgłoszenia, o którym mowa w ust. 7.
9. Minister właściwy do spraw transportu ogłasza, w drodze obwieszczenia, przygotowany przez

Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego wykaz jednostek uprawnionych do przeprowadzania badań homologacyjnych oraz badań potwierdzających spełnienie odpowiednich warunków lub wymagań technicznych danego pojazdu w celu dopuszczenia jednostkowego pojazdu albo dopuszczenia indywidualnego WE pojazdu.

Art. 70zb. [Wyznaczenie producenta pojazdów kategorii M, N, O lub podmiotu przez niego upoważnionego jako jednostki uprawnionej]

1. Producent pojazdów kategorii M, N, O lub podmiot przez niego upoważniony, spełniający warunki, o których mowa w art. 70za ust. 2 pkt 1-4, w odniesieniu do produkowanych przez tego producenta przedmiotów wyposażenia lub części, w zakresie określonym w załączniku XV do dyrektywy 2007/46/WE, może wystąpić z wnioskiem o wyznaczenie go jako jednostkę uprawnioną. Do wyznaczenia, przepisy art. 70za ust. 1 i 3-9, stosuje się odpowiednio.
2. Jednostka uprawniona, o której mowa w ust. 1:
 - 1) przeprowadza badania homologacyjne wyłącznie we własnych obiektach;
 - 2) nie może przeprowadzać badań homologacyjnych typu przedmiotu wyposażenia lub części na potrzeby uzyskania świadectwa homologacji typu WE pojazdu w odniesieniu do pojazdów produkowanych w małych seriach oraz pojazdów kategorii L, T lub C.

Art. 70zc. [Nadzór nad jednostką uprawnioną]

1. Nadzór nad jednostką uprawnioną w zakresie przeprowadzanych badań sprawuje Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego.
2. W ramach sprawowanego nadzoru Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego:
 - 1) sprawdza poprawność wykonywania badań i sporządzenia protokołu;
 - 2) co najmniej raz na trzy lata przeprowadza kontrolę jednostki uprawnionej, o której mowa w:
 - a) art. 70za ust. 1 - w zakresie spełniania warunków, o których mowa w art. 70za ust. 2,
 - b) art. 70zb ust. 1 - w zakresie spełniania warunków, o których mowa w art. 70za ust. 2 pkt 1-4;
 - 3) przeprowadza kontrolę jednostki uprawnionej w przypadku zawiadomienia o zmianie stanu faktycznego w zakresie warunków, o których mowa w art. 70za ust. 2 pkt 3.
3. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego sporządza sprawozdanie oceniające z przeprowadzonej kontroli, o której mowa w ust. 2 pkt 2 i 3, oraz o którym mowa w art. 70za ust. 4, i przedstawia je jednostce uprawnionej.

4. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego przedstawia Komisji Europejskiej, na jej wniosek, sprawozdanie oceniające z przeprowadzonej kontroli, o której mowa w ust. 2 pkt 2 lub 3 lub w art. 70za ust. 4.
5. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego wzywa jednostkę uprawnioną do usunięcia w terminie 90 dni naruszeń stwierdzonych w wyniku przeprowadzonych kontroli, o których mowa w ust. 2, i zawiesza jej uprawnienie do czasu usunięcia tych naruszeń.

Art. 70zd. [Cofnięcie uprawnienia - wyznaczenia jako jednostki uprawnionej]

Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego cofa, w drodze decyzji administracyjnej, uprawnienie, o którym mowa w art. 70za ust. 1 lub art. 70zb ust. 1, w przypadku stwierdzenia, że jednostka uprawniona:

- 1) nie spełnia warunków określonych w:
 - a) art. 70za ust. 2 - w przypadku jednostki, o której mowa w art. 70za ust. 1,
 - b) art. 70za ust. 2 pkt 1-4 - w przypadku jednostki, o której mowa w art. 70zb ust. 1;
- 2) nie usunęła naruszeń w terminie, o którym mowa w art. 70zc ust. 5;
- 3) wielokrotnie przeprowadziła badania niezgodnie z zasadami określonymi w przepisach;
- 4) wielokrotnie sporządziła protokół z badania homologacyjnego lub sprawozdanie z tego badania niezgodnie ze stanem faktycznym;
- 5) nie zawiadomiła Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego o zmianie danych i informacji oraz stanu faktycznego stanowiących podstawę do wydania uprawnienia.

Art. 70ze. [Zezwolenie na dopuszczenie do obrotu przedmiotu wyposażenia lub części, nieobjętego procedurą homologacji]

1. Producent nowego typu przedmiotu wyposażenia lub części, nieobjętego procedurą homologacji, mogącego stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu drogowego lub środowiska zamieszczonego w wykazie części lub wyposażenia określonym w załączniku XIII do dyrektywy 2007/46/WE, jest obowiązany uzyskać dla niego zezwolenie na dopuszczenie do obrotu, z zastrzeżeniem ust. 5.
2. Zezwolenie na dopuszczenie do obrotu wydaje, w drodze decyzji administracyjnej, za opłatą, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego, na wniosek producenta, jeżeli typ przedmiotu wyposażenia lub części odpowiada wymaganiom określonym w przepisach Unii Europejskiej. Wysokość opłaty nie może przekroczyć 160 zł.
3. Do wniosku dołącza się:

- 1) protokół z badania spełnienia wymagań, o których mowa w ust. 2, wraz ze sprawozdaniem, wydany przez jednostkę uprawnioną;
- 2) kopię dowodu wniesienia opłaty za wydanie lub zmianę zezwolenia na dopuszczenie do obrotu;
- 3) informację o sposobie oznaczania i pakowania przedmiotów wyposażenia lub części;
- 4) oświadczenie o wpisie do Centralnej Ewidencji Informacji o Działalności Gospodarczej albo do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym;
- 5) deklarację o sposobie i metodach zapewnienia zgodności produkcji przedmiotu wyposażenia lub części zgodnie z wymaganiami technicznymi, o których mowa w ust. 1;
- 6) oświadczenie o następującej treści:

"Oświadczam, że w zakresie typu przedmiotu wyposażenia lub części ... złożyłem tylko jeden wniosek i tylko w jednym państwie członkowskim Unii Europejskiej".

4. Badanie spełnienia wymagań, o których mowa w ust. 2, przeprowadza na wniosek producenta jednostka uprawniona. Z przeprowadzonego badania jednostka uprawniona sporządza protokół wraz ze sprawozdaniem.
5. Obowiązek, o którym mowa ust. 1, nie dotyczy:
 - 1) oryginalnego przedmiotu wyposażenia lub części, który jest objęty homologacją typu w odniesieniu do typu pojazdu, typu przedmiotu wyposażenia lub części, na który udzielono homologacji typu zgodnie z przepisami jednego z aktów prawnych, których wykaz zamieszczono w załączniku IV albo XI do dyrektywy 2007/46/WE;
 - 2) przedmiotu wyposażenia lub części produkowanego do pojazdów przeznaczonych do zawodów sportowych.
6. Przedmioty wyposażenia lub części, których wykaz zamieszczono w załączniku XIII do dyrektywy 2007/46/WE, używane do pojazdów przeznaczonych do zawodów sportowych, nie mogą być wprowadzane do obrotu w celu użycia ich w pojazdach przeznaczonych do poruszania się po drogach publicznych, chyba że uzyskają one zezwolenie na dopuszczenie do obrotu, o którym mowa w ust. 1.
7. Zezwolenia na dopuszczenie do obrotu wydane przez właściwy organ innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej, są ważne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 70zf. [Zmiana warunków stanowiących podstawę do wydania zezwolenia na dopuszczenie do obrotu]

1. Producent niezwłocznie zawiadamia Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego o wszelkich

zmianach warunków stanowiących podstawę do wydania zezwolenia na dopuszczenie do obrotu.

2. Po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego dokonuje oceny zakresu zmian w odniesieniu do uprzednio wydanego zezwolenia na dopuszczenie do obrotu, a następnie niezwłocznie informuje producenta o:
 - 1) konieczności uzyskania zmiany tego zezwolenia po przeprowadzeniu badań albo bez przeprowadzenia badań;
 - 2) braku potrzeby zmiany danych i informacji zawartych w uprzednio wydanym zezwoleniu.
3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2 pkt 1, stosuje się odpowiednio art. 70ze.

Art. 70zg. [Zapewnienie producenta o zgodności produkcji wyposażenia z warunkami zezwolenia]

1. Producent jest obowiązany zapewnić, że przedmiot wyposażenia lub część przeznaczone do wprowadzenia do obrotu będą produkowane zgodnie z warunkami stanowiącymi podstawę do wydania zezwolenia.
2. Producent jest obowiązany przedstawić na żądanie właściwego organu kontroli dokumenty potwierdzające przeznaczenie produkowanych przedmiotów wyposażenia i części.

Art. 70zh. [Kontrola zgodności produkcji przedmiotu wyposażenia lub części]

1. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego przeprowadza kontrolę zgodności produkcji przedmiotu wyposażenia lub części:
 - 1) przed wydaniem zezwolenia na dopuszczenie do obrotu w zakresie sposobu i metod zapewnienia zgodności produkcji;
 - 2) w przypadku otrzymania informacji o zastrzeżeniach co do wyprodukowania przedmiotów wyposażenia lub części niezgodnie z warunkami określonymi w zezwoleniu na dopuszczenie do obrotu.
2. Kontrolę zgodności produkcji w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, przeprowadza się nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia otrzymania informacji o zastrzeżeniach.
3. W przypadku negatywnego wyniku kontroli zgodności produkcji, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego wzywa producenta do usunięcia braków, w terminie 90 dni od dnia otrzymania wezwania. W przypadku nieusunięcia braków Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego cofa zezwolenie.

Art. 70zi. [Upoważnienie jednostki uprawnionej do przeprowadzenia kontroli zgodności produkcji]

pojazdu lub wyposażenia; koszty kontroli]

1. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego, może upoważnić jednostkę uprawnioną do przeprowadzenia kontroli zgodności produkcji pojazdu, przedmiotu wyposażenia lub części.
2. W przypadku upoważnienia jednostki uprawnionej do przeprowadzenia kontroli, o której mowa w art. 70zh ust. 1 pkt 2, koszty tej kontroli pokrywa producent, jeżeli wynik kontroli potwierdzi uzyskane informacje o zastrzeżeniach.

Art. 70zj. [Przychód z opłat]

Opłaty, o których mowa w art. 70h ust. 2, art. 70j ust. 4, art. 70k ust. 4, art. 70za ust. 1 oraz art. 70ze ust. 2, stanowią przychód Transportowego Dozoru Technicznego.

Art. 70zk. [Prawa i obowiązki podmiotu dokonującego zabudowy nowego pojazdu oraz wprowadzającego do Polski nowy pojazd lub wyposażenie]

Prawa i obowiązki producenta, o których mowa w:

- 1) art. 70d ust. 1-4 i 6-9, art. 70e, art. 70f, art. 70g, art. 70h ust. 1-5, 7 i 8, art. 70m, art. 70n ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 i 3, art. 70o, art. 70p ust. 1 pkt 1 i 3 i ust. 2 i 3, art. 70q, art. 70r ust. 1 pkt 1 lit. a, pkt 2 i 3 i ust. 2, art. 70s ust. 1, 2 i 4-6, art. 70t, art. 70u, art. 70w ust. 1 pkt 1, pkt 3 lit. a i ust. 2-5, art. 70z ust. 1-5 i 7 oraz art. 70zb stosuje się do podmiotu dokonującego zabudowy nowego pojazdu;
- 2) art. 70d ust. 1-4 i 6-9, art. 70e, art. 70f, art. 70g, art. 70h ust. 1-5, 7 i 8, art. 70i, art. 70j, art. 70k, art. 70l ust. 1, art. 70m, art. 70n ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 i 3, art. 70o, art. 70p ust. 1 pkt 1 i 3 i ust. 2 i 3, art. 70q, art. 70r ust. 1 pkt 1 lit. a, pkt 2 i 3 i ust. 2, art. 70s ust. 1, 2 i 4-6, art. 70t, art. 70u, art. 70w ust. 1 pkt 1, pkt 3 lit. a i ust. 2-5, art. 70z ust. 1-5 i 7 oraz art. 70zb stosuje się do podmiotu wprowadzającego do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nowy pojazd oraz nowe przedmioty wyposażenia lub części.

Art. 70zl. [Delegacja ustawowa]

1. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) szczegółowe wymagania, jakie powinien spełniać podmiot wnoszący o wydanie uprawnienia, o którym mowa w art. 70za ust. 1 oraz art. 70zb ust. 1, w zakresie warunków lokalowych, środków i wyposażenia;
 - 2) sposób i tryb przeprowadzania kontroli, o której mowa w art. 70za ust. 4 oraz art. 70zc ust. 2 pkt 2 i 3

- 3) wzór sprawozdania oceniającego, o którym mowa w art. 70za ust. 4 i art. 70zc ust. 3;
 - 4) wysokość opłaty za wydanie decyzji, o której mowa w art. 70za ust. 1 oraz art. 70zb ust. 1.
2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, minister uwzględni:
- 1) zakres uprawnienia;
 - 2) czynności administracyjne oraz koszty związane z wydaniem decyzji;
 - 3) czynności oraz koszty związane z przeprowadzaniem kontroli.

Art. 70zm. [Delegacja ustawowa]

1. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, odpowiednio dla danej kategorii pojazdu:
- 1) zakres wymagań technicznych obowiązujących w procedurach homologacji typu oraz szczegółowy sposób przeprowadzania tych procedur;
 - 2) wymagania alternatywne dotyczące przedmiotów wyposażenia lub części, stosowane w procedurze homologacji pojazdów produkowanych w małych seriach;
 - 3) limity pojazdów kwalifikowanych do małej serii;
 - 4) szczegółowe czynności organów w procedurach homologacji typu;
 - 5) istotne cechy różnicujące kategorię, typ, wariant lub wersję pojazdu;
 - 6) warunki i sposób wyboru pojazdów, przedmiotów wyposażenia lub części, o których mowa w art. 70 ust. 5;
 - 7) zakres i sposób przeprowadzania:
 - a) badań homologacyjnych,
 - b) kontroli zgodności produkcji;
 - 8) wzory dokumentów związanych z homologacją typu oraz szczegółowe wymagania dla dokumentów, o których mowa w art. 70h ust. 5 i art. 70z ust. 2, w zależności od procedury homologacji typu;
 - 9) wzór i opis znaku homologacji typu przedmiotu wyposażenia lub części;
 - 10) terminy ważności świadectw zgodności WE lub świadectw zgodności;
 - 11) wysokość opłat za:
 - a) wydanie i zmianę świadectwa homologacji typu,
 - b) uznanie świadectwa homologacji typu pojazdu dla pojazdów produkowanych w małych seriach,

c)uznanie świadectwa homologacji typu pojazdu, o której mowa w art. 70j ust. 4.

2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, minister uwzględni:

- 1) koszty wydania lub zmiany świadectw homologacji typu w zależności od zakresu tego świadectwa;
- 2) koszty kontroli zgodności produkcji;
- 3) potrzebę zapewnienia zabezpieczenia dokumentów przed podrobieniem lub przerobieniem;
- 4) konieczność zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym i ochrony środowiska.

3. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalenia liczby pojazdów zaliczanych do końcowej partii produkcji oraz wzory dokumentów z tym związanych, uwzględniając konieczność zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym i ochrony środowiska.

4. Minister właściwy do spraw transportu może określić, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki wydawania zezwolenia na dopuszczenie do obrotu oraz wzory dokumentów z tym związanych,
- 2) zakres i sposób przeprowadzania kontroli zgodności produkcji,
- 3) wysokość opłaty za wydanie zezwolenia na dopuszczenie do obrotu

- uwzględniając koszty wydania zezwolenia na dopuszczenie do obrotu oraz konieczność zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym i ochrony środowiska.

5. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres wymagań technicznych obowiązujących w procedurze homologacji sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem;
- 2) szczegółowe czynności organów w procedurze homologacji sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem;
- 3) zakres i sposób przeprowadzania:
 - a) badań homologacyjnych,
 - b) kontroli zgodności montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem;
- 4) wzory dokumentów związanych z homologacją sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem;
- 5) wysokość opłat za wydanie i zmianę świadectwa homologacji sposobu montażu instalacji

przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem.

6. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 5, minister uwzględnia:
- 1) koszty wydania lub zmiany świadectw homologacji sposobu montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem w zależności od zakresu tego świadectwa;
 - 2) koszty kontroli zgodności montażu instalacji przystosowującej dany typ pojazdu do zasilania gazem;
 - 3) potrzebę zapewnienia zabezpieczenia dokumentów przed podrobieniem lub przerobieniem;
 - 4) konieczność zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym i ochrony środowiska.

Rozdział 1b

Dopuszczenie jednostkowe pojazdu

Art. 70zn. [Potwierdzenie dopuszczenia jednostkowego pojazdu]

1. Spełnienie odpowiednich warunków lub wymagań technicznych danego pojazdu, potwierdza się dopuszczeniem jednostkowym pojazdu.
2. Dopuszczeniu jednostkowemu pojazdowi, z zastrzeżeniem ust. 3-6, podlega nowy pojazd:
 - 1) przed wprowadzeniem do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na którego typ producent lub importer nie uzyskał świadectwa homologacji typu WE pojazdu albo świadectwa homologacji typu pojazdu;
 - 2) na którego typ zostało wydane świadectwo homologacji typu WE pojazdu albo świadectwo homologacji typu pojazdu, w którym przed rejestracją zostały wprowadzone zmiany w pojeździe, przedmiocie wyposażenia lub części, wpływające na zmianę warunków stanowiących podstawę do wydania świadectwa homologacji typu tego pojazdu.
3. Nowy pojazd zaprojektowany i zbudowany do użytku przede wszystkim na placach budowy, w kamieniołomach, w obiektach portowych lub w portach lotniczych, pojazd wolnobieżny, pojazd kategorii M1 przeznaczony do zawodów sportowych nie podlega obowiązkowi uzyskania dopuszczenia jednostkowego pojazdu. Producent takiego pojazdu może wystąpić o dopuszczenie fakultatywne poprzez uzyskanie dopuszczenia jednostkowego pojazdu, jeżeli pojazd spełnia odpowiednie warunki lub wymagania techniczne obowiązujące w procedurze dopuszczenia jednostkowego pojazdu, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 70zs ust. 1 pkt 1. Przepisu nie stosuje się do pojazdów, o których mowa w załączniku nr 2 do ustawy.

4. Nowy pojazd specjalny Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Służby Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Krajowej Administracji Skarbowej wykorzystywany przez Służbę Celno-Skarbową, Inspekcji Transportu Drogowego, Służby Więziennej i jednostek ochrony przeciwpożarowej lub nowy pojazd używany do celów specjalnych nie podlega obowiązkowi uzyskania dopuszczenia jednostkowego pojazdu. Producent takiego pojazdu może wystąpić o uzyskanie dopuszczenia jednostkowego pojazdu, jeżeli pojazd spełnia odpowiednie warunki lub wymagania techniczne obowiązujące w procedurze dopuszczenia jednostkowego pojazdu, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 70zs ust. 1 pkt 1.
5. Dopuszczenia jednostkowego pojazdu nie stosuje się do tramwaju i trolejbusu.
6. W przypadku pojazdu kategorii M, N, O podlegającego dopuszczeniu jednostkowemu, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego w uzasadnionych przypadkach zwalnia, w drodze decyzji administracyjnej, wnioskującego o dopuszczenie jednostkowe z obowiązku spełnienia niektórych wymagań technicznych, o których mowa w załączniku IV i XI do dyrektywy 2007/46/WE, pod warunkiem zastosowania wymagań alternatywnych równoważnych z wymaganiami określonymi w tych załącznikach w najwyższym możliwym do realizacji zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego i ochrony środowiska.

Art. 70zo. [Wniosek o dopuszczenie jednostkowe pojazdu. Organ właściwy]

1. Dopuszczenia jednostkowego pojazdu udziela, w drodze decyzji administracyjnej, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego, za opłatą, przy czym jej wysokość nie może przekroczyć 800 zł.
2. Dopuszczenia jednostkowego pojazdu udziela się na wniosek producenta, importera, właściciela pojazdu albo ich upoważnionego przedstawiciela, posiadającego siedzibę lub miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej.
3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza się:
 - 1) dokument informacyjny sporządzony według wzoru określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 70zs ust. 1 pkt 1;
 - 2) sprawozdanie z badań potwierdzające spełnienie odpowiednich warunków lub wymagań technicznych w celu dopuszczenia jednostkowego pojazdu;
 - 3) kopię dowodu uiszczenia opłaty za dopuszczenie jednostkowe pojazdu.

Art. 70zp. [Uznanie dopuszczenia jednostkowego pojazdu udzielonego przez organ państwa UE]

1. Dopuszczenie jednostkowe pojazdu udzielone na dany pojazd przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej zgodnie z procedurą uznaje Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego, w drodze decyzji administracyjnej, jeżeli dany pojazd spełnia odpowiednie warunki lub wymagania techniczne, które są równoważne warunkom lub wymaganiom obowiązującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Wydanie decyzji, o której mowa w ust. 1, następuje na wniosek producenta, importera lub właściciela pojazdu, za opłatą, przy czym jej wysokość nie może przekroczyć 800 zł.
3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza się:
 - 1) dokument potwierdzający dopuszczenie jednostkowe pojazdu wydane przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
 - 2) dokument wydany przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej wskazujący przepisy techniczne, na podstawie których udzielono dopuszczenia jednostkowego pojazdu.
4. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego może zwrócić się o dodatkowe informacje o udzielonym dopuszczeniu jednostkowym pojazdu do właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej.
5. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego, na wniosek właściwego organu państwa członkowskiego Unii Europejskiej, udostępnia temu organowi informacje o udzielonym dopuszczeniu jednostkowym pojazdu.
6. W przypadku gdy pojazd, który uzyskał dopuszczenie jednostkowe pojazdu, ma być sprzedany, zarejestrowany lub dopuszczony do ruchu na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego, na wniosek producenta lub właściciela pojazdu, wydaje dokument wskazujący przepisy techniczne, na podstawie których udzielono dopuszczenia jednostkowego pojazdu.

Art. 70zq. [Badanie potwierdzające spełnienie odpowiednich warunków lub wymagań technicznych]

1. Badanie potwierdzające spełnienie odpowiednich warunków lub wymagań technicznych oraz równoważności zastosowanych wymagań alternatywnych dla danego pojazdu w celu dopuszczenia jednostkowego pojazdu przeprowadza jednostka uprawniona, na wniosek producenta, importera lub właściciela pojazdu.
2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się:

- 1) dokument informacyjny pojazdu według wymagań określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 70zs ust. 1 pkt 1;
 - 2) kopie świadectw homologacji typu lub inne dokumenty potwierdzające spełnienie odpowiednich wymagań technicznych określonych w przepisach Unii Europejskiej lub regulaminach EKG ONZ.
3. Z przeprowadzonego badania jednostka sporządza sprawozdanie z badań potwierdzające spełnienie odpowiednich warunków lub wymagań technicznych w celu dopuszczenia jednostkowego pojazdu.

Art. 70zr. [Przychód z opłat]

Opłaty, o których mowa w art. 70zo ust. 1 oraz art. 70zp ust. 2, stanowią przychód Transportowego Dozoru Technicznego.

Art. 70zs. [Delegacja ustawowa]

1. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) zakres warunków lub wymagań technicznych obowiązujących w procedurze dopuszczenia jednostkowego pojazdu, zakres i sposób przeprowadzania badań potwierdzających spełnienie odpowiednich warunków lub wymagań technicznych w celu dopuszczenia jednostkowego pojazdu oraz wzory dokumentów z tym związanych;
 - 2) warunki oceny równoważności wymagań alternatywnych w procedurze dopuszczenia jednostkowego pojazdu;
 - 3) wysokość opłat za udzielenie dopuszczenia jednostkowego pojazdu oraz wydanie decyzji o uznaniu dopuszczenia jednostkowego pojazdu, wydanego na dany pojazd przez właściwy organ innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej.
2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, minister uwzględnia:
 - 1) konieczność zapewnienia bezpieczeństwa w ruchu drogowym i ochrony środowiska;
 - 2) koszty czynności administracyjnych oraz koszty związane z udzieleniem dopuszczenia jednostkowego pojazdu.

Rozdział 1c

Dopuszczenie indywidualne WE pojazdu

Art. 70zt. [Pojazdy podlegające potwierdzeniu spełnienia odpowiednich warunków lub wymagań technicznych]

1. Spełnienie odpowiednich warunków lub wymagań technicznych danego pojazdu określonych w dodatku 2 do części I do załącznika IV do dyrektywy 2007/46/WE, potwierdza się świadectwem dopuszczenia indywidualnego WE pojazdu.
2. Dopuszczeniu indywidualnemu WE pojazdu podlega nowy pojazd kategorii M1 i N1, o którym mowa w dodatku 2 do części I do załącznika IV do dyrektywy 2007/46/WE, przed wprowadzeniem do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na którego typ producent lub importer nie uzyskał świadectwa homologacji typu WE pojazdu.

Art. 70zu. [Organ wydający świadectwo dopuszczenia indywidualnego WE pojazdu; wniosek i opłata]

1. Świadectwo dopuszczenia indywidualnego WE pojazdu wydaje, w drodze decyzji administracyjnej, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego, za opłatą, przy czym jej wysokość nie może przekroczyć 800 zł.
2. Świadectwo dopuszczenia indywidualnego WE pojazdu wydaje się na wniosek producenta, importera albo właściciela pojazdu.
3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza się:
 - 1) dokumenty, o których mowa w pkt 1 dodatku 2 do części I do załącznika IV do dyrektywy 2007/46/WE;
 - 2) kopię dowodu uiszczenia opłaty za dopuszczenie indywidualne WE pojazdu;
 - 3) oświadczenie o następującej treści:

"Oświadczam, że w zakresie pojazdu o numerze VIN ..., złożyłem tylko jeden wniosek i tylko w jednym państwie członkowskim Unii Europejskiej".

Art. 70zv. [Badanie w celu uzyskania świadectwa dopuszczenia indywidualnego WE pojazdu]

1. Badanie potwierdzające spełnienie odpowiednich warunków lub wymagań technicznych w celu uzyskania świadectwa dopuszczenia indywidualnego WE pojazdu przeprowadza jednostka uprawniona, na wniosek producenta, importera albo właściciela pojazdu.
2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się:
 - 1) dokument informacyjny pojazdu sporządzony zgodnie z załącznikiem I do dyrektywy 2007/46/WE;
 - 2) kopie świadectw homologacji typu lub inne dokumenty potwierdzające spełnienie odpowiednich wymagań technicznych określonych w pkt 4 w dodatku 2 do części I do załącznika IV do dyrektywy

2007/46/WE.

3. Z przeprowadzonego badania jednostka sporządza sprawozdanie z badań potwierdzające spełnienie odpowiednich warunków lub wymagań technicznych w celu dopuszczenia indywidualnego WE pojazdu.

Art. 70zw. [Przychód z opłaty]

Opłata, o której mowa w art. 70zu ust. 1, stanowi przychód Transportowego Dozoru Technicznego.

Art. 70zx. [Delegacja ustawowa - wzory dokumentów i wysokość opłaty]

1. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) wzory dokumentów związanych z wydaniem świadectwa dopuszczenia indywidualnego WE pojazdu
 - 2) wysokość opłat za wydanie świadectwa dopuszczenia indywidualnego WE pojazdu.
2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, minister uwzględni:
 - 1) potrzebę zapewnienia zabezpieczenia dokumentów przed podrobieniem lub przerobieniem;
 - 2) koszty czynności administracyjnych oraz koszty związane z wydaniem świadectwa dopuszczenia indywidualnego WE pojazdu.

Art. 70zy. [Waloryzacja maksymalnych stawek opłat]

Maksymalne stawki opłat, o których mowa w art. 70h ust. 2, art. 70j ust. 4, art. 70k ust. 4, art. 70za ust. 1, art. 70ze ust. 2, art. 70zo ust. 1, art. 70zp ust. 2 i art. 70zu ust. 1 ulegają corocznie zmianie na następny rok kalendarzowy w stopniu odpowiadającym średniorocznemu wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, ogłaszanemu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski".

Art. 70zz. [Wyłączenie zastosowania przepisów]

Przepisów rozdziałów 1a-1c nie stosuje się do:

- 1) pojazdów zabytkowych lub pojazdu określonego w art. 79 ust. 4 pkt 3;
- 2) nowego pojazdu oraz nowego przedmiotu wyposażenia lub części, nieprzeznaczonych do wprowadzenia do obrotu, a krótkotrwale składowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej między operacjami transportowymi - pod warunkiem okazania na żądanie właściwego organu kontroli dokumentów potwierdzających odbiorcę i miejsce docelowego odbioru nowego pojazdu oraz nowego przedmiotu wyposażenia lub części.

Rozdział 2

Warunki dopuszczenia pojazdów do ruchu

Art. 71. [Dowód rejestracyjny; pozwolenie czasowe]

1. Dokumentem stwierdzającym dopuszczenie do ruchu pojazdu samochodowego, ciągnika rolniczego, pojazdu wolnobieżnego wchodzącego w skład kolejki turystycznej, motoroweru lub przyczepy jest dowód rejestracyjny albo pozwolenie czasowe. Przepis ten nie dotyczy pojazdów, o których mowa w ust. 3.
2. 84
Pojazdy określone w ust. 1 są dopuszczone do ruchu, jeżeli odpowiadają warunkom określonym w art. 66 oraz są zarejestrowane i zaopatrzone w zalegalizowane tablice (tablicę) rejestracyjne.
- 2a. Pojazd elektryczny i pojazd napędzany wodorem posiadają tablice rejestracyjne wskazujące na rodzaj paliwa wykorzystywanego do ich napędu.
3. Pojazd niewymieniony w ust. 1, przyczepa motocyklowa oraz przyczepa specjalna przeznaczona do ciągnięcia przez ciągnik rolniczy lub pojazd wolnobieżny jest dopuszczony do ruchu, jeżeli odpowiada warunkom określonym w art. 66.
4. Zespół pojazdów składający się z pojazdu samochodowego o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 t i przyczepy albo autobusu i przyczepy może być dopuszczony do ruchu po uzyskaniu odpowiedniej adnotacji w dowodzie rejestracyjnym pojazdu silnikowego, dokonanej na podstawie przeprowadzonego badania technicznego. Przepis ten nie dotyczy motocykla.
- 4a. Przepis ust. 4 dotyczy także ciągnika rolniczego i pojazdu wolnobieżnego wchodzącego w skład kolejki turystycznej. W przypadku ciągnika rolniczego może być on dopuszczony do ruchu po uzyskaniu odpowiedniej adnotacji w dowodzie rejestracyjnym o ograniczeniu prędkości konstrukcyjnej do 25 km/h.
5. Pojazd zarejestrowany za granicą dopuszcza się do ruchu, jeżeli odpowiada wymaganym warunkom technicznym i jest zaopatrzony w tablice rejestracyjne z numerem rejestracyjnym składającym się z liter alfabetu łacińskiego i cyfr arabskich, z zastrzeżeniem art. 59 ust. 2 i 3, a kierujący pojazdem ma przy sobie dokument stwierdzający dokonanie rejestracji.
- 5a. W przypadku gdy z dokumentu stwierdzającego dokonanie rejestracji pojazdu, o którym mowa w ust. 5, nie wynika prawo do używania pojazdu przez kierującego, osoba ta obowiązana jest posiadać przy sobie i okazywać na żądanie organu kontroli ruchu drogowego dokument potwierdzający to prawo.

6. Pojazd sprowadzony z terytorium państwa niebędącego państwem członkowskim Unii Europejskiej, po dokonaniu zwolnienia pojazdu przez naczelnika urzędu celno-skarbowego do procedury dopuszczenia do obrotu, dopuszcza się do ruchu na okres 30 dni.
7. Właściciel pojazdu, niebędącego nowym pojazdem, sprowadzonego z terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej jest obowiązany zarejestrować pojazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie 30 dni od dnia jego sprowadzenia.

Art. 72. [Dokumenty stanowiące podstawę rejestracji pojazdu]

1. Rejestracji dokonuje się na podstawie:

- 1) dowodu własności pojazdu lub dokumentu potwierdzającego powierzenie pojazdu, o którym mowa w art. 73 ust. 5;
- 2) 85
(uchylony);
- 3) świadectwa zgodności WE albo świadectwa zgodności wraz z oświadczeniem zawierającym dane i informacje o pojeździe niezbędne do rejestracji i ewidencji pojazdu, dopuszczenia jednostkowego pojazdu, decyzji o uznaniu dopuszczenia jednostkowego pojazdu albo świadectwa dopuszczenia indywidualnego WE pojazdu - jeżeli są wymagane;
- 4) zaświadczenia o pozytywnym wyniku badania technicznego pojazdu, jeżeli jest wymagane albo dowodu rejestracyjnego pojazdu lub innego dokumentu wydanego przez właściwy organ państwa członkowskiego, potwierdzającego wykonanie oraz termin ważności badania technicznego;
- 5) dowodu rejestracyjnego, jeżeli pojazd był zarejestrowany;
- 6) dowodu odprawy celnej przywózowej, jeżeli pojazd został sprowadzony z terytorium państwa niebędącego państwem członkowskim Unii Europejskiej i jest rejestrowany po raz pierwszy;
- 6a) dokumentu potwierdzającego zapłatę akcyzy na terytorium kraju albo dokumentu potwierdzającego brak obowiązku zapłaty akcyzy na terytorium kraju albo zaświadczenia stwierdzającego zwolnienie od akcyzy, w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym, jeżeli samochód osobowy, pojazd rodzaju "samochodowy inny", podrodzaj "czterokołowiec" (kategoria homologacyjna L7e) lub podrodzaj "czterokołowiec lekki" (kategoria homologacyjna L6e), samochód ciężarowy (kategoria homologacyjna N1), podrodzaj "furgon", "furgon/podest", "ciężarowo-osobowy", "terenowy", "wielozadaniowy" lub "van" lub samochód specjalny (kategoria homologacyjna M1 i N1), został sprowadzony z terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej i jest rejestrowany po raz

pierwszy;

7) (uchylony);

8) (uchylony);

9) (uchylony).

1a. (uchylony).

1b. W przypadku nabycia od wyspecjalizowanego salonu sprzedaży, w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym, samochodu osobowego lub pojazdu, o którym mowa w ust. 1 pkt 6a, dokument potwierdzający zapłatę akcyzy na terytorium kraju, dokument potwierdzający brak obowiązku zapłaty akcyzy na terytorium kraju albo zaświadczenie stwierdzające zwolnienie od akcyzy samochodu osobowego może być zastąpione oświadczeniem wyspecjalizowanego salonu sprzedaży, że posiada odpowiednio oryginał lub kopię dokumentu potwierdzającego zapłatę akcyzy na terytorium kraju, oryginał lub kopię dokumentu potwierdzającego brak obowiązku zapłaty akcyzy na terytorium kraju od tego samochodu osobowego lub pojazdu albo oryginał lub kopię zaświadczenia stwierdzającego zwolnienie od akcyzy samochodu osobowego.

2. Wymagania ust. 1 nie dotyczą:

1) pojazdu, który był już zarejestrowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - w zakresie ust. 1 pkt 3;

1a) pojazdu, który był już zarejestrowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i od ostatniej rejestracji nie nastąpiła zmiana właściciela tego pojazdu, w przypadku gdy przerejestrowanie pojazdu jest dokonywane na wniosek właściciela tego pojazdu w związku ze zmianą jego miejsca zamieszkania (siedziby) - w zakresie dowodu własności pojazdu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1;

2) 86

pojazdu zakupionego po przepadku na rzecz Skarbu Państwa lub na rzecz jednostki samorządu terytorialnego - w zakresie ust. 1 pkt 5;

3) pojazdu zakupionego od Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Krajowej Administracji Skarbowej lub Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej - w zakresie ust. 1 pkt 5;

4) (uchylony);

5) pojazdu wycofanego czasowo z ruchu - w zakresie ust. 1 pkt 5; w tym przypadku zamiast dowodu

rejestracyjnego wymaga się przedstawienia decyzji o czasowym wycofaniu pojazdu z ruchu;

6) (uchylony);

7) pojazdu wyrejestrowanego, o którym mowa w art. 79 ust. 4 pkt 3 - w przypadku powtórnej rejestracji - w zakresie ust. 1 pkt 5;

8) pojazdu, o którym mowa w art. 81 ust. 4 pkt 1 - w zakresie ust. 1 pkt 4.

2a. W przypadku pojazdu sprowadzanego z terytorium państwa niebędącego państwem członkowskim zamiast dowodu rejestracyjnego, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, dopuszcza się przedstawienie innego dokumentu stwierdzającego rejestrację pojazdu, wydanego przez organ właściwy do rejestracji pojazdów w tym państwie.

2b. W przypadku pojazdu zabytkowego, zamiast dowodu rejestracyjnego, dopuszcza się przedstawienie oświadczenia właściciela pojazdu, złożonego pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania, że nie posiada dowodu rejestracyjnego.

3. Dodatkowo wymaga się dokumentu potwierdzającego spełnienie wymagań, o których mowa w art. 2 pkt 39 - w stosunku do pojazdów zabytkowych.

3a. Świadcstwo zgodności WE lub świadectwo zgodności traci ważność po upływie terminu określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 70zm ust. 1 pkt 10 i nie może być uznane za dokument, o którym mowa w ust. 1 pkt 3.

4. 87

W przypadku utraty dowodu rejestracyjnego albo pozwolenia czasowego pojazdu zarejestrowanego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej organ rejestrujący dokonuje weryfikacji danych zawartych w utraconym dokumencie w centralnej ewidencji pojazdów i pobiera z tej ewidencji dane niezbędne do rejestracji pojazdu.

5. W przypadku utraty dowodu rejestracyjnego pojazdu zarejestrowanego za granicą zamiast tego dokumentu należy przedstawić jego wtórnik albo dokument wystawiony przez organ rejestrujący właściwy ze względu na miejsce ostatniej rejestracji pojazdu, potwierdzający dane zawarte w utraconym dokumencie niezbędne do rejestracji pojazdu. Jeżeli organ rejestrujący właściwy ze względu na miejsce ostatniej rejestracji pojazdu za granicą odmówił wydania wtórnika dowodu rejestracyjnego albo dokumentu potwierdzającego dane zawarte w utraconym dokumencie, starosta może wystąpić do tego organu o potwierdzenie tych danych. Uzyskane potwierdzenie tych danych, w postaci papierowej albo elektronicznej, zastępuje dokument potwierdzający dane zawarte w utraconym dokumencie niezbędne do rejestracji pojazdu.

6. W przypadku utraty dowodu rejestracyjnego pojazdu wywiezionego z kraju, uprzednio zarejestrowanego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, organ rejestrujący właściwy ze względu na miejsce ostatniej rejestracji pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek właściciela pojazdu, wydaje zaświadczenie potwierdzające dane zawarte w utraconym dowodzie rejestracyjnym.

Art. 73. [Organy rejestrujące pojazdy; zachowanie dotychczasowego numeru rejestracyjnego; dodatkowa tablica rejestracyjna do oznaczenia bagażnika]

1. 88

Rejestracji pojazdu dokonuje, na wniosek właściciela pojazdu, starosta właściwy ze względu na miejsce jego stałego zamieszkania (siedzibę) lub czasowego zamieszkania, wydając decyzję o rejestracji pojazdu, dowód rejestracyjny i zalegalizowane tablice (tablicę) rejestracyjne.

- 1a. Składający wniosek o rejestrację pojazdu może wnioskować o zachowanie dotychczasowego numeru rejestracyjnego, w tym tablic (tablicy) rejestracyjnych, jeżeli pojazd był już zarejestrowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i posiada tablice (tablicę) rejestracyjne zgodne z przepisami wydanymi na podstawie art. 76 ust. 1 pkt 1 lit. a oraz utrzymane w należyтым stanie i czytelne. W takim przypadku starosta, dokonując rejestracji pojazdu, wydaje decyzję o rejestracji pojazdu i dowód rejestracyjny oraz dokonuje legalizacji dotychczasowych tablic (tablicy) rejestracyjnych. Jeżeli tablice (tablica) rejestracyjne nie są zgodne z przepisami wydanymi na podstawie art. 76 ust. 1 pkt 1 lit. a albo nie są utrzymane w należyтым stanie, albo nie są czytelne, stosuje się przepis ust. 1.
- 1b. Właściciel albo podmiot, o którym mowa w ust. 2 i 5, będący posiadaczami pojazdu samochodowego zarejestrowanego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem motocykla, mogą wnioskować do organu rejestrującego właściwego ze względu na miejsce ostatniej rejestracji pojazdu o wydanie dodatkowej zalegalizowanej tablicy rejestracyjnej do oznaczenia bagażnika zakrywającego tylną tablicę rejestracyjną. Dodatkowa tablica rejestracyjna posiada ten sam numer rejestracyjny co numer rejestracyjny pojazdu samochodowego. W przypadku gdy pojazd samochodowy nie posiada tablic rejestracyjnych zgodnych z przepisami wydanymi na podstawie art. 76 ust. 1 pkt 1 lit. a, organ rejestrujący wydaje nową decyzję o rejestracji pojazdu wraz z kompletem zalegalizowanych tablic rejestracyjnych z nowym numerem rejestracyjnym dla pojazdu samochodowego i nowym dowodem rejestracyjnym oraz dodatkową zalegalizowaną tablicę rejestracyjną.
- 1c. Dodatkową zalegalizowaną tablicę rejestracyjną, o której mowa w ust. 1b, organ rejestrujący wydaje po:
 - 1) dokonaniu czasowej rejestracji pojazdu z urzędu lub przy wydaniu dowodu rejestracyjnego, jeżeli pojazd samochodowy jest rejestrowany przez ten organ, albo

2) zarejestrowaniu pojazdu samochodowego przez ten organ.

1d. Numer rejestracyjny na tablicach (tablicy) rejestracyjnych stanowią litery i cyfry (cyfra). Numer ten składa się odpowiednio z wyróżnika województwa lub powiatu i wyróżnika pojazdu albo wyróżnika indywidualnego pojazdu, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 76 ust. 1 pkt 1 lit. a i c.

1e. Organ rejestrujący wydaje decyzję o odmowie rejestracji pojazdu:

- 1) w przypadku braku pozytywnej weryfikacji dokumentów, o których mowa w art. 72 ust. 1, z uwzględnieniem przy tej weryfikacji art. 72 ust. 1b-5;
- 2) jeżeli na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2007 r. o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w Systemie Informacyjnym Schengen oraz Wizowym Systemie Informacyjnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1041) uzyskał informację, że zgłoszony do rejestracji pojazd został skradziony, przywłaszczony lub utracony w inny sposób;
- 3) jeżeli w odpowiedzi na jego pytanie skierowane do organu rejestrującego właściwego ze względu na miejsce ostatniej rejestracji pojazdu za granicą lub punktu kontaktowego wyznaczonego przez państwo członkowskie Unii Europejskiej lub Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, uzyskał potwierdzenie, że status prawny pojazdu uprzednio zarejestrowanego w tym państwie powoduje przeszkodę do rejestracji pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Rejestracji pojazdu, którego właścicielem jest przedsiębiorstwo wielozakładowe lub inny podmiot, w skład którego wchodzi wydzielone jednostki organizacyjne, może dokonać starosta właściwy ze względu na siedzibę zakładu lub jednostki, na wniosek kierownika zakładu lub wydzielonej jednostki organizacyjnej upoważnionego przez właściciela.

2a. Rejestracji pojazdów należących do członków obcych sił zbrojnych, personelu cywilnego i członków rodzin, oraz pojazdów ich wykonawców kontraktowych, przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie umów międzynarodowych, na wniosek władz wojskowych tych sił zbrojnych, dokonuje starosta właściwy ze względu na miejsce pobytu tych osób na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2b. 89

Rejestracji pojazdów należących do obcych sił zbrojnych przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie umów międzynarodowych, dokonuje właściwy organ Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Organ ten wydaje dowód rejestracyjny i zalegalizowane tablice

(tablicę) rejestracyjne, chyba że dla danego pojazdu tablice (tablica) rejestracyjne nie są wymagane, a numer rejestracyjny umieszcza się bezpośrednio na pojeździe.

3. 90

Rejestracji pojazdów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Służby Ochrony Państwa, Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Krajowej Administracji Skarbowej wykorzystywanych przez Służbę Celno-Skarbową dokonują właściwe organy tych jednostek. Organy te wydają dowód rejestracyjny i zalegalizowane tablice (tablicę) rejestracyjne, chyba że dla danego pojazdu tablice (tablica) rejestracyjne nie są wymagane, a numer rejestracyjny umieszcza się bezpośrednio na pojeździe.

3a. 91

Wytwórca blankietów dowodów rejestracyjnych, pozwoleń czasowych i innych dokumentów wymaganych do rejestracji pojazdów, a także starostowie przekazują odpłatnie wojewodzie mazowieckiemu odpowiednio: blankiety dowodów rejestracyjnych, pozwoleń czasowych, nalepek kontrolnych i innych dokumentów wymaganych do rejestracji pojazdów, a także zalegalizowane tablice rejestracyjne niezbędne do rejestracji, o której mowa w art. 76 ust. 4. Informacje dotyczące przekazanych blankietów dowodów rejestracyjnych, pozwoleń czasowych, nalepek kontrolnych i innych dokumentów wymaganych do rejestracji oraz tablic rejestracyjnych podlegają ochronie zgodnie z przepisami o ochronie informacji niejawnych o klauzuli tajności "tajne" lub "ściśle tajne".

4. Rejestracji pojazdu należącego do przedstawicielstwa dyplomatycznego, urzędu konsularnego i misji specjalnej państw obcych lub organizacji międzynarodowej, a także ich personelu korzystającego z przywilejów i immunitetów dyplomatycznych lub konsularnych na mocy ustaw, umów bądź powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych lub na zasadzie wzajemności, dokonuje wojewoda mazowiecki na wniosek ministra właściwego do spraw zagranicznych.
5. W razie powierzenia pojazdu przez zagraniczną osobę fizyczną lub prawną podmiotowi polskiemu, pojazd ten jest rejestrowany przez określony w ust. 1 organ właściwy ze względu na miejsce zamieszkania (siedzibę) podmiotu polskiego.

Art. 73a. [Ewidencja tablic rejestracyjnych indywidualnych; wyznaczenie pojemności tablic rejestracyjnych dla tablic tymczasowych oraz samochodowych jednorzędowych zmniejszonych i tymczasowych]

1. Właściwy miejscowo dla siedziby sejmiku województwa prezydent miasta na prawach powiatu:

- 1) prowadzi ewidencję tablic rejestracyjnych indywidualnych wydanych na terenie województwa;
- 2) wyznacza w ramach województwa dla każdego organu rejestrującego pojemność rejestracyjną dla tablic rejestracyjnych:
 - a) tymczasowych oraz
 - b) samochodowych jednorzędowych zmniejszonych i tymczasowych, dla pojazdu posiadającego zmniejszone wymiary miejsca konstrukcyjnie przeznaczonego do umieszczenia tablicy rejestracyjnej.
2. Ewidencję tablic rejestracyjnych indywidualnych prowadzi się w postaci elektronicznej lub papierowej.
3. Wyznaczone w ramach województwa dla każdego organu rejestrującego pojemności rejestracyjne dla tablic rejestracyjnych, o których mowa w ust. 1 pkt 2, a także numery rejestracyjne tablic rejestracyjnych indywidualnych wpisane do ewidencji tych tablic zawierają informację o wyróżniku województwa i wyróżnikach pojazdów albo wyróżnikach indywidualnych pojazdów.
4. Wpisanie wyróżnika indywidualnego pojazdu do ewidencji tablic rejestracyjnych indywidualnych następuje na wniosek organu rejestrującego, o ile identyczny wyróżnik indywidualny pojazdu nie został nadany na terenie województwa dla innego pojazdu.
5. Właściwy miejscowo dla siedziby sejmiku województwa prezydent miasta na prawach powiatu udostępnia organom rejestrującym informacje z ewidencji tablic rejestracyjnych indywidualnych oraz pojemności rejestracyjne, o których mowa w ust. 1 pkt 2.
6. Ewidencję tablic rejestracyjnych indywidualnych prowadzi się w sposób zabezpieczający przed zniszczeniem oraz dostępem osób nieuprawnionych. Wyznaczenia i udostępnienia pojemności rejestracyjnych, o których mowa w ust. 1 pkt 2, dokonuje się w sposób zabezpieczający przed dostępem osób nieuprawnionych.

Art. 73b. [Wymiana informacji o pojazdach zarejestrowanych między państwami członkowskimi UE lub EFTA - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym]

1. Minister właściwy do spraw informatyzacji oraz minister właściwy do spraw transportu wyznaczają i prowadzą punkty kontaktowe umożliwiające wymianę informacji o pojazdach zarejestrowanych z państwami członkowskim Unii Europejskiej lub Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.
2. Urząd obsługujący ministra właściwego do spraw informatyzacji oraz urząd obsługujący ministra

właściwego do spraw transportu informują o wyznaczonych punktach kontaktowych, o których mowa w ust. 1, administracje państw członkowskich, o których mowa w ust. 1, właściwe w sprawach rejestracji lub ewidencji pojazdów, podając:

- 1) nazwę urzędu obsługującego ministra prowadzącego punkt kontaktowy i adres siedziby tego urzędu;
 - 2) zakres zadań wykonywanych przez punkt kontaktowy;
 - 3) dane osoby obsługującej punkt kontaktowy: imię, nazwisko i zajmowane przez nią stanowisko oraz adres poczty elektronicznej tej osoby;
 - 4) adres poczty elektronicznej punktu kontaktowego.
3. Punkt kontaktowy prowadzony przez ministra właściwego do spraw informatyzacji informuje właściwy organ w sprawach rejestracji lub ewidencji pojazdów państwa członkowskiego, o którym mowa w ust. 1, albo właściwy wyznaczony punkt kontaktowy tego państwa o rejestracji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pojazdu sprowadzonego z państwa członkowskiego, o którym mowa w ust. 1, podając następujące dane pojazdu:
- 1) cechę identyfikacyjną;
 - 2) numer rejestracyjny nadany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 3) uprzedni numer rejestracyjny z państwa członkowskiego, o którym mowa w ust. 1, z którego pochodzi pojazd;
 - 4) datę rejestracji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 5) inne dane, jeżeli konieczność ich przekazania została uzgodniona z właściwymi organami w sprawach rejestracji lub ewidencji pojazdów państw członkowskich, o których mowa w ust. 1.
4. Dane, o których mowa w ust. 3, przekazuje się nie później niż do 20. dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego dane dotyczą.
5. Punkt kontaktowy prowadzony przez ministra właściwego do spraw transportu jest wyznaczony do otrzymywania od właściwych organów w sprawach rejestracji lub ewidencji pojazdów państw członkowskich, o których mowa w ust. 1, albo wyznaczonych punktów kontaktowych tych państw informacji o zarejestrowaniu za granicą pojazdu pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Punkt kontaktowy prowadzony przez ministra właściwego do spraw transportu przekazuje otrzymaną informację punktowi kontaktowemu prowadzonemu przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, który na podstawie danych zgromadzonych w centralnej ewidencji pojazdów ustala krajowy organ rejestrujący, który uprzednio zarejestrował pojazd wskazany w tej informacji, i przekazuje ją temu organowi.

6. Czynności, o których mowa w ust. 3 i 5, mogą być wykonywane za pomocą środków komunikacji elektronicznej lub systemu teleinformatycznego obsługującego centralną ewidencję pojazdów.
7. Organ rejestrujący, wykonując czynności związane z rejestracją pojazdu, współpracuje z właściwymi organami w sprawach rejestracji państw członkowskich, o których mowa w ust. 1, lub z właściwymi wyznaczonymi punktami kontaktowymi tych państw, w celu sprawdzenia, w uzasadnionych przypadkach, statusu prawnego pojazdu przed jego rejestracją na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli pojazd był uprzednio zarejestrowany na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.
8. Jeżeli w związku z zarejestrowaniem pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej państwo członkowskie, o którym mowa w ust. 1, wymaga zwrotu wydanego przez siebie dowodu rejestracyjnego, zwrotu dokonuje organ rejestrujący. Dowód rejestracyjny zwraca się właściwemu organowi w sprawach rejestracji państwa członkowskiego, o którym mowa w ust. 1, lub właściwemu wyznaczonemu punktowi kontaktowemu tego państwa.

Art. 73c. [Rejestracja pojazdu za pośrednictwem salonu sprzedaży pojazdów samochodowych]

1. Właściciel nowego pojazdu samochodowego, przyczepy lub motoroweru nabytego w salonie sprzedaży pojazdów samochodowych, przyczep lub motorowerów może upoważnić ten salon lub uprawnionego przedstawiciela tego salonu do:
 - 1) złożenia wniosku o rejestrację pojazdu lub
 - 2) odbioru decyzji o czasowej rejestracji pojazdu, pozwolenia czasowego i zalegalizowanych tablic (tablicy) rejestracyjnych.
2. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, opatruje się odpowiednio podpisem własnoręcznym, kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.
3. Salon sprzedaży pojazdów samochodowych, przyczep lub motorowerów lub uprawniony przedstawiciel tego salonu niezwłocznie składają wniosek o rejestrację pojazdu przy użyciu formularza elektronicznego udostępnionego w systemie teleinformatycznym wskazanym na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej ministra właściwego do spraw informatyzacji.
4. Wniosek o rejestrację pojazdu zawiera:
 - 1) imię i nazwisko lub nazwę właściciela pojazdu;
 - 2) adres miejsca zamieszkania lub siedziby właściciela pojazdu;

- 3) adres do doręczeń;
 - 4) numer PESEL lub numer identyfikacyjny REGON właściciela pojazdu, a w przypadku cudzoziemca, który nie ma nadanego numeru PESEL - serię, numer i nazwę dokumentu potwierdzającego jego tożsamość oraz nazwę państwa, które wydało ten dokument;
 - 5) datę i miejsce urodzenia właściciela pojazdu;
 - 6) rodzaj pojazdu i jego przeznaczenie;
 - 7) markę, typ, model pojazdu;
 - 8) rok produkcji pojazdu;
 - 9) numer VIN albo numer nadwozia, podwozia lub ramy pojazdu;
 - 10) informację o sposobie odbioru przez właściciela pojazdu decyzji o rejestracji pojazdu i dowodu rejestracyjnego - w urzędzie obsługującym organ rejestrujący albo za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 896) na koszt odbiorcy oraz informację o sposobie odbioru decyzji o czasowej rejestracji pojazdu, pozwolenia czasowego i zalegalizowanych tablic (tablicy) rejestracyjnych - w urzędzie obsługującym organ rejestrujący przez salon sprzedaży pojazdów samochodowych, przyczep lub motorowerów lub jego uprawnionego przedstawiciela albo przez właściciela pojazdu, albo za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe na koszt odbiorcy, i przesłaniu ich przez organ rejestrujący na adres salonu sprzedaży pojazdów samochodowych, przyczep lub motorowerów lub jego uprawnionego przedstawiciela albo na adres do doręczeń, wskazane we wniosku o rejestrację pojazdu;
 - 11) adres poczty elektronicznej, numer telefonu oraz adres salonu sprzedaży pojazdów samochodowych przyczep lub motorowerów lub uprawnionego przedstawiciela tego salonu.
5. Wniosek o rejestrację pojazdu może zawierać wskazanie, że właściciel pojazdu wnosi o wydanie:
- 1) indywidualnych tablic rejestracyjnych;
 - 2) tablic samochodowych zmniejszonych;
 - 3) dodatkowej tablicy rejestracyjnej do oznaczenia bagażnika zakrywającego tylną tablicę rejestracyjną.
6. Do wniosku o rejestrację pojazdu dołącza się w postaci elektronicznej oryginał lub kopię:
- 1) upoważnienia, o którym mowa w ust. 1;
 - 2) dowodu nabycia pojazdu;

- 3) dokumentów, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 3, 6 lub 6a lub ust. 1b;
 - 4) potwierdzenia dokonania opłat za wydanie pozwolenia czasowego, zalegalizowanych tablic (tablicy) rejestracyjnych i dowodu rejestracyjnego;
 - 5) potwierdzenia dokonania opłaty ewidencyjnej;
 - 6) potwierdzenia dokonania opłaty skarbowej za udzielone pełnomocnictwo.
7. Złożenie formularza elektronicznego, o którym mowa w ust. 3, stanowi potwierdzenie zgodności kopii dokumentów dołączonych do wniosku o rejestrację pojazdu z ich oryginałami.
8. Opłaty, o których mowa w ust. 6 pkt 4-6, stanowią koszt właściciela pojazdu.
9. Decyzję o czasowej rejestracji pojazdu, pozwolenie czasowe i zalegalizowane tablice (tablicę) rejestracyjne organ rejestrujący:
- 1) przekazuje salonowi sprzedaży pojazdów samochodowych, przyczep lub motorowerów lub jego uprawnionemu przedstawicielowi albo
 - 2) przesyła na adres salonu sprzedaży pojazdów samochodowych, przyczep lub motorowerów lub jego uprawnionego przedstawiciela, wskazane we wniosku o rejestrację pojazdu, za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe na koszt odbiorcy, albo
 - 3) przekazuje właścicielowi pojazdu, albo
 - 4) przesyła właścicielowi pojazdu na adres do doręczeń wskazany we wniosku o rejestrację pojazdu za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe na koszt odbiorcy.
10. Decyzję o rejestracji pojazdu i dowód rejestracyjny właściciel pojazdu odbiera w urzędzie obsługującym organ rejestrujący albo organ rejestrujący przesyła te dokumenty na adres do doręczeń wskazany we wniosku o rejestrację pojazdu za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe na koszt odbiorcy.
11. Minister właściwy do spraw informatyzacji, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw transportu, określi wzór wniosku o rejestrację pojazdu w formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2070).

Art. 73d. [Baza punktów kontaktowych przedstawicieli producentów pojazdów na terytorium RP]

1. Przedstawiciel producenta pojazdów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przekazuje dane swojego punktu kontaktowego do Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego, podając: nazwę i adres przedstawiciela producenta pojazdów oraz adres jego poczty elektronicznej i jego numer telefonu, a także imię i nazwisko osoby reprezentującej przedstawiciela producenta. Dane te przekazuje się niezwłocznie po powołaniu przedstawiciela producenta, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia tego powołania.
2. Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego prowadzi bazę punktów kontaktowych przedstawicieli producentów pojazdów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W bazie tej zamieszcza się dane punktu kontaktowego przedstawiciela producenta pojazdów, o których mowa w ust. 1, oraz datę wprowadzenia danych do tej bazy.
3. Przedstawiciel producenta pojazdów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany zawiadomić Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego o zmianie danych swojego punktu kontaktowego, o których mowa w ust. 1, oraz o zaprzestaniu działalności przez przedstawiciela producenta pojazdów, niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia zaistnienia tych okoliczności. Na podstawie tego zawiadomienia Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego aktualizuje bazę punktów kontaktowych przedstawicieli producentów pojazdów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
4. W celu ułatwienia prowadzenia przez organy rejestrujące postępowań w sprawach rejestracji pojazdów Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego udostępnia organom rejestrującym:
 - 1) bazę punktów kontaktowych przedstawicieli producentów pojazdów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 2) wzory wymaganych podpisów na wydawanych dokumentach, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 3 - za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 75e ust. 1.

Art. 74. [Czasowa rejestracja pojazdu]

1. Czasowej rejestracji pojazdu dokonuje, w przypadkach określonych w ust. 2, organ rejestrujący właściwy ze względu na miejsce stałego zamieszkania (siedzibę) lub czasowego zamieszkania właściciela pojazdu, wydając decyzję o czasowej rejestracji pojazdu, pozwolenie czasowe i zalegalizowane tablice (tablicę) rejestracyjne.
- 1a. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 lit. b, czasowej rejestracji może dokonać również organ rejestrujący właściwy ze względu na miejsce zakupu pojazdu lub jego odbioru na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Czasowej rejestracji dokonuje się:

- 1) z urzędu - po złożeniu wniosku o rejestrację pojazdu;
- 2) na wniosek właściciela pojazdu - w celu umożliwienia:
 - a) wywozu pojazdu za granicę,
 - b) przejazdu pojazdu z miejsca jego zakupu lub odbioru na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - c) przejazdu pojazdu związanego z koniecznością dokonania jego badania technicznego lub napraw;
- 3) (uchylony);

2a. Czasowej rejestracji, o której mowa w ust. 2 pkt 1, można dokonać pomimo braku dołączonych do wniosku o rejestrację dokumentów, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 6 i 6a. Dokumenty te powinny zostać złożone przed wydaniem dowodu rejestracyjnego.

2b. Czasowej rejestracji pojazdu dokonuje się warunkowo, jeżeli właściciel pojazdu złoży oświadczenie, że w okresie od tej rejestracji do wydania dowodu rejestracyjnego nie nastąpi zmiana w zakresie własności pojazdu.

2c. Przepisów ust. 2a i 2b nie stosuje się w przypadku wniosku o rejestrację pojazdu złożonego przez salon sprzedaży pojazdów samochodowych, przyczep lub motorowerów lub uprawnionego przedstawiciela tego salonu, o którym mowa w art. 73 c ust. 1 pkt 1.

2d. Organ rejestrujący nie dokonuje czasowej rejestracji, o której mowa w ust. 2 pkt 1, w przypadku gdy są spełnione jednocześnie następujące warunki:

- 1) pojazd był ostatnio zarejestrowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a właściciel pojazdu albo podmiot, o którym mowa w art. 73 ust. 2 i 5, składając wniosek o rejestrację pojazdu, wnioskują o zachowanie dotychczasowego numeru rejestracyjnego;
- 2) organ rejestrujący pozytywnie zweryfikował w dniu złożenia wniosku o rejestrację pojazdu dane zawarte w dotychczasowym dowodzie rejestracyjnym w centralnej ewidencji pojazdów;
- 3) w dotychczasowym dowodzie rejestracyjnym jest miejsce na dokonanie przez organ rejestrujący adnotacji o treści: "W dniu... złożono wniosek o rejestrację pojazdu w...." oraz wpisanie daty i nazwy urzędu obsługującego organ dokonujący adnotacji.

2e. W przypadku, o którym mowa w ust. 2d, organ rejestrujący:

- 1) dokonuje legalizacji dotychczasowych tablic (tablicy) rejestracyjnych;
- 2) wydaje decyzję o rejestracji pojazdu i dowód rejestracyjny.

2f. Właściciel pojazdu albo podmiot, o którym mowa w art. 73 ust. 2 i 5, są obowiązani odebrać decyzję

o rejestracji pojazdu i dowód rejestracyjny w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o rejestrację pojazdu.

3. Czasowej rejestracji dokonuje się na okres nieprzekraczający 30 dni. Termin ten może być jednorazowo przedłużony o 14 dni w celu wyjaśnienia spraw związanych z rejestracją pojazdu.
4. (uchylony).
5. Po upływie terminu czasowej rejestracji tablice rejestracyjne zwraca się do organu, który je wydał, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 lit. a.
6. W przypadku gdy właściciel pojazdu zamierza skorzystać z wyrejestrowania pojazdu z urzędu, o którym mowa w art. 79 ust. 3b, składając wniosek o czasową rejestrację pojazdu, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 lit. a, składa oświadczenie, że pojazd zostanie wywieziony za granicę. Oświadczenie to składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składając oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

Art. 74a. [Zasady wydawania wtórnika dowodu rejestracyjnego, pozwolenia czasowego, nowego dowodu rejestracyjnego oraz wtórników tablic rejestracyjnych]

1. Organ rejestrujący na wniosek właściciela pojazdu albo podmiotu, o którym mowa w art. 73 ust. 2 i 5, wydaje wtórnik dowodu rejestracyjnego, nowy dowód rejestracyjny, wtórnik pozwolenia czasowego, wtórnik tablic (tablicy) rejestracyjnych lub nowe tablice (tablicę) rejestracyjne, po pozytywnej weryfikacji, w dniu złożenia wniosku, w centralnej ewidencji pojazdów danych zawartych odpowiednio w dotychczasowym dowodzie rejestracyjnym albo w dotychczasowym pozwoleniu czasowym.
2. Właściciel pojazdu albo podmiot, o którym mowa w art. 73 ust. 2 i 5, są obowiązani niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia stwierdzenia utraty dowodu rejestracyjnego albo jego zniszczenia w stopniu powodującym jego nieczytelność, złożyć do organu rejestrującego wniosek o wydanie wtórnika dowodu rejestracyjnego oraz:
 - 1) złożyć oświadczenie o utracie dowodu rejestracyjnego - w przypadku jego utraty;
 - 2) oddać dotychczasowy dowód rejestracyjny - w przypadku jego zniszczenia w stopniu powodującym jego nieczytelność.
3. Właściciel pojazdu albo podmiot, o którym mowa w art. 73 ust. 2 i 5, mogą złożyć do organu rejestrującego wniosek o wydanie wtórnika pozwolenia czasowego w przypadku jego utraty albo

zniszczenia w stopniu powodującym jego nieczytelność, przy czym składając ten wniosek właściciel pojazdu albo podmiot, o którym mowa w art. 73 ust. 2 i 5, są obowiązani:

- 1) złożyć oświadczenie o utracie pozwolenia czasowego - w przypadku jego utraty;
- 2) oddać dotychczasowe pozwolenie czasowe - w przypadku jego zniszczenia w stopniu powodującym jego nieczytelność.

4. Właściciel pojazdu albo podmiot, o którym mowa w art. 73 ust. 2 i 5, są obowiązani złożyć do organu rejestrującego wniosek o wydanie nowego dowodu rejestracyjnego w przypadku:

- 1) dokonania w pojeździe zmian konstrukcyjnych lub wymiany elementów powodujących zmianę stanu faktycznego w zakresie danych zawartych w dotychczasowym w dowodzie rejestracyjnym, albo
- 2) zmiany stanu faktycznego w zakresie danych obecnego właściciela lub posiadacza pojazdu zawartych w dotychczasowym dowodzie rejestracyjnym

- w terminie 30 dni od dnia, w którym nastąpiła zmiana tego stanu.

5. Organ rejestrujący wydaje nowy dowód rejestracyjny również w przypadku wniosku właściciela pojazdu albo podmiotu, o którym mowa w art. 73 ust. 2 i 5:

- 1) o wydanie tablic (tablicy) rejestracyjnych albo ich wtórników z nowym numerem rejestracyjnym dla pojazdu;
- 2) jeżeli w dotychczasowym dowodzie rejestracyjnym brakuje miejsca na dokonanie adnotacji, o której mowa w art. 75 ust. 1;
- 3) gdy właściciel pojazdu albo podmiot, o którym mowa w art. 73 ust. 2 i 5, wyrazili wolę wymiany dowodu rejestracyjnego, jeżeli diagnosta wypełnił wszystkie rubryki w dowodzie rejestracyjnym przeznaczone do wpisania terminu następnego badania technicznego pojazdu.

6. W przypadku wniosku, o którym mowa w ust. 4 i 5, organ rejestrujący, w dniu złożenia wniosku, dokonuje w dotychczasowym dowodzie rejestracyjnym adnotacji, jeżeli jest miejsce na jej dokonanie, o treści: "W dniu ... złożono wniosek o nowy dowód rejestracyjny w ..." oraz wpisuje datę i nazwę urzędu obsługującego organ dokonujący adnotacji. Dotychczasowy dowód rejestracyjny jest ważny do czasu wydania nowego dowodu rejestracyjnego.

7. Organ rejestrujący, po wyprodukowaniu wtórnika dowodu rejestracyjnego albo nowego dowodu rejestracyjnego, wydaje, a właściciel pojazdu albo podmiot, o którym mowa w art. 73 ust. 2 i 5, są obowiązani odebrać wtórnik dowodu rejestracyjnego albo nowy dowód rejestracyjny w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o ich wydanie. Na wniosek właściciela pojazdu albo podmiotu, o którym mowa w art. 73 ust. 2 i 5, organ rejestrujący przesyła wtórnik dowodu rejestracyjnego albo

nowy dowód rejestracyjny za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe na koszt odbiorcy.

8. Właściciel pojazdu albo podmiot, o którym mowa w art. 73 ust. 2 i 5, są obowiązani niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia stwierdzenia utraty albo zniszczenia tablic (tablicy) rejestracyjnych, złożyć do organu rejestrującego wniosek o wydanie wtórnika tablic (tablicy) rejestracyjnych oraz:
 - 1) złożyć oświadczenie o utracie tablic (tablicy) rejestracyjnych - w przypadku ich utraty;
 - 2) oddać zniszczone tablice (tablicę) rejestracyjne - w przypadku ich zniszczenia.
9. W przypadku wniosku, o którym mowa w ust. 2, 4, 5 i 8, organ rejestrujący, w dniu złożenia tego wniosku, wydaje, na wniosek właściciela pojazdu albo podmiotu, o którym mowa w art. 73 ust. 2 i 5, pozwolenie czasowe oraz zalegalizowane tablice (tablicę) rejestracyjne. Pozwolenie czasowe oraz zalegalizowane tablice (tablica) rejestracyjne są ważne do czasu wydania odpowiednio wtórnika dowodu rejestracyjnego, nowego dowodu rejestracyjnego, wtórnika tablic (tablicy) rejestracyjnych lub nowych tablic (tablicy) rejestracyjnych.
10. Oświadczenia, o których mowa w ust. 2 pkt 1, ust. 3 pkt 1 i ust. 8 pkt 1, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.
11. W przypadkach, o których mowa w ust. 8, właściciel pojazdu albo podmiot, o którym mowa w art. 73 ust. 2 i 5, mogą złożyć do organu rejestrującego wniosek o wydanie zalegalizowanych tablic (tablicy) rejestracyjnych z nowym numerem rejestracyjnym dla pojazdu. W takim przypadku organ rejestrujący wydaje nową decyzję o rejestracji pojazdu, zalegalizowane tablice (tablicę) rejestracyjne z nowym numerem rejestracyjnym dla pojazdu i nowy dowód rejestracyjny.
12. Do wniosku o wydanie wtórnika dodatkowej zalegalizowanej tablicy rejestracyjnej, o której mowa w art. 73 ust. 1b, stosuje się przepis ust. 8.
13. Właściciel pojazdu albo podmiot, o którym mowa w art. 73 ust. 2 i 5, mogą zwrócić organowi rejestrującemu dodatkową zalegalizowaną tablicę rejestracyjną, o której mowa w art. 73 ust. 1b, albo jej wtórnik po przedstawieniu dowodu rejestracyjnego.

Art. 74b. [Zwrot wycofanych z użytkowania tablic rejestracyjnych do producenta tablic]

1. Tablice rejestracyjne przekazane organowi rejestrującemu w wyniku ich wymiany albo zwrotu oraz

wyrejestrowania albo przerejestrowania pojazdu, będące wycofanymi z użytku, organ rejestrujący przekazuje przedsiębiorcy, o którym mowa w art. 75a ust. 2, produkującemu tablice rejestracyjne na zamówienie tego organu rejestrującego.

2. Tablice rejestracyjne będące wycofanymi z użytku, o których mowa w ust. 1, przedsiębiorca, o którym mowa w art. 75a ust. 2, odbiera na własny koszt w siedzibie urzędu obsługującego organ rejestrujący, dokonuje ich zniszczenia i zagospodarowuje je zgodnie z przepisami o odpadach.

Art. 75. [Wpis zastrzeżenia. Opłaty]

1. Jeżeli używanie pojazdu uzależnione jest od szczególnych warunków określonych przepisami, organ rejestrujący wpisuje w dowodzie rejestracyjnym lub pozwoleniu czasowym odpowiednie zastrzeżenie.

2. 92

Dowód rejestracyjny, pozwolenie czasowe, zalegalizowane tablice (tablica) rejestracyjne oraz ich wtórniki są wydawane za opłatą oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej. Opłatę oraz opłatę ewidencyjną pobiera organ dokonujący rejestracji.

3. Zabrania się rejestracji pojazdu złożonego poza wytwórnią, z wyjątkiem pojazdu marki "SAM" oraz pojazdu zabytkowego.

Art. 75a. [Produkcja tablic rejestracyjnych]

1. Produkcja tablic rejestracyjnych, w tym profesjonalnych tablic rejestracyjnych, oraz wtórników tablic rejestracyjnych jest działalnością regulowaną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 i 2105 oraz z 2022 r. poz. 24) i wymaga wpisu do rejestru przedsiębiorców produkujących tablice rejestracyjne, zwanego dalej "rejestrem". Ilekroć w przepisie niniejszym oraz w art. 75aa-75c jest mowa o tablicach rejestracyjnych, należy przez to rozumieć także ich wtórniki, z tym że nie dotyczy to profesjonalnych tablic rejestracyjnych.

2. Działalność, o której mowa w ust. 1, może wykonywać przedsiębiorca, który spełnia następujące warunki:

- 1) posiada możliwości techniczne gwarantujące wykonywanie tablic rejestracyjnych lub materiałów służących do ich produkcji zgodnie z warunkami technicznymi; warunek ten nie dotyczy przedsiębiorców sprowadzających z zagranicy materiały służące do wyrobu tablic rejestracyjnych;
- 2) posiada certyfikat na zgodność tablic rejestracyjnych lub materiałów służących do ich produkcji z warunkami technicznymi;
- 3) nie jest podmiotem, w stosunku do którego wszczęto postępowanie upadłościowe lub likwidacyjne;

- 4) nie zalega z uiszczeniem podatków, opłat lub składek na ubezpieczenie społeczne;
 - 5) nie został prawomocnie skazany za przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub przestępstwo przeciwko dokumentom - dotyczy osoby fizycznej lub członków organów osoby prawnej.
3. Za przedsiębiorcę produkującego tablice rejestracyjne, o którym mowa w ust. 2, uważa się jednostkę:
- 1) produkującą tablice rejestracyjne z wytłoczonymi numerami rejestracyjnymi;
 - 2) produkującą tablice rejestracyjne bez wytłoczonych numerów rejestracyjnych;
 - 3) tłoczącą numery rejestracyjne;
 - 4) produkującą lub sprowadzającą z zagranicy materiały mające szczególne znaczenie do produkcji tablic rejestracyjnych;
 - 5) przetwarzającą materiały mające szczególne znaczenie do produkcji tablic rejestracyjnych.
4. Tablice rejestracyjne są produkowane wyłącznie na zamówienie:
- 1) organu właściwego w sprawach rejestracji pojazdów - z wytłoczonymi numerami rejestracyjnymi;
 - 2) przedsiębiorcy, o którym mowa w ust. 3 pkt 3 - bez wytłoczonych numerów rejestracyjnych.
5. Materiały, o których mowa w ust. 3 pkt 4 i 5, są przetwarzane, produkowane lub sprowadzane z zagranicy na zamówienie przedsiębiorcy, o którym mowa w ust. 2.
6. Przedsiębiorca, o którym mowa w ust. 2, prowadzi ewidencje:
- 1) materiałów do produkcji tablic rejestracyjnych, o których mowa w ust. 3 pkt 4 i 5;
 - 2) wyprodukowanych tablic rejestracyjnych;
 - 3) sprzedanych tablic rejestracyjnych.

Art. 75aa. [Organ prowadzący rejestr; prostowanie z urzędu wpisu do rejestru; obowiązek złożenia wniosku o zmianę wpisu w rejestrze w razie zmiany danych]

1. Organem właściwym do prowadzenia rejestru jest marszałek województwa właściwy ze względu na siedzibę przedsiębiorcy.
2. Rejestr może być prowadzony w systemie teleinformatycznym.
3. Właściwy marszałek województwa prostuje z urzędu wpis do rejestru zawierający oczywiste błędy lub niezgodności ze stanem faktycznym.
4. W przypadku zmiany danych wpisanych do rejestru przedsiębiorca jest obowiązany złożyć wniosek o

zmianę wpisu w rejestrze w terminie 14 dni od dnia, w którym nastąpiła zmiana tych danych.

Art. 75ab. [Wniosek o wpis do rejestru]

1. Wpisu do rejestru dokonuje się na podstawie wniosku przedsiębiorcy, zawierającego następujące dane:
 - 1) firmę przedsiębiorcy oraz jego siedzibę i adres albo adres zamieszkania;
 - 2) numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, o ile przedsiębiorca taki numer posiada;
 - 3) numer identyfikacji podatkowej (NIP);
 - 4) adres siedziby oraz adresy jednostek, w których będzie wykonywana działalność, o której mowa w art. 75a ust. 1;
 - 5) podpis przedsiębiorcy oraz oznaczenie daty i miejsca złożenia wniosku.
2. Wraz z wnioskiem przedsiębiorca składa:
 - 1) oświadczenie o posiadaniu certyfikatu, o którym mowa w art. 75a ust. 2 pkt 2, wraz z danymi umożliwiającymi jego identyfikację;
 - 2) zaświadczenie albo oświadczenie o niekaralności za przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub przestępstwo przeciwko dokumentom:
 - a) przedsiębiorcy, jeżeli jest on osobą fizyczną,
 - b) osób - członków władz organów osoby prawnej lub nieposiadającej osobowości prawnej jednostki organizacyjnej oraz
 - 3) oświadczenie następującej treści:

"Oświadczam, że:

 - 1) dane zawarte we wniosku o wpis do rejestru są kompletne i zgodne z prawdą;
 - 2) znane mi są i spełniam szczególne warunki wykonywania działalności, o której mowa w art. 75a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym;
 - 3) posiadam aktualny dokument określający status jednostki będącej osobą prawną lub nieposiadającą osobowości prawnej jednostką organizacyjną albo dokument stwierdzający tożsamość w przypadku osoby fizycznej."
3. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli

następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

4. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, powinno również zawierać:
 - 1) firmę przedsiębiorcy oraz jego siedzibę i adres albo adres zamieszkania;
 - 2) oznaczenie miejsca i datę złożenia oświadczenia;
 - 3) podpis osoby uprawnionej do reprezentowania przedsiębiorcy, ze wskazaniem imienia i nazwiska oraz pełnionej funkcji.
5. Minister właściwy do spraw transportu określi wzór wniosku, o którym mowa w ust. 1, zawierającego oświadczenie o posiadaniu certyfikatu, o którym mowa w art. 75a ust. 2 pkt 2, wraz z danymi umożliwiającymi jego identyfikację, w formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

Art. 75ac. [Treść podlegająca wpisowi do rejestru; zaświadczenie o dokonaniu wpisu]

1. Wpisowi do rejestru podlegają dane określone w art. 75ab ust. 1 pkt 1-4 oraz informacje o certyfikacie, o którym mowa w art. 75a ust. 2 pkt 2.
2. Wpisem do rejestru jest również wykreślenie albo zmiana wpisu.
3. Wydając z urzędu zaświadczenie o dokonaniu wpisu do rejestru, właściwy marszałek województwa określa w nim zakres prowadzonej przez przedsiębiorcę działalności w zakresie produkcji tablic rejestracyjnych, zgodnie z art. 75a ust. 3.

Art. 75ad. [Rażące naruszenie warunków wykonywania działalności w zakresie produkcji tablic rejestracyjnych]

Rażącym naruszeniem warunków wykonywania działalności w zakresie produkcji tablic rejestracyjnych jest naruszenie warunków, o których mowa w art. 75a ust. 2 pkt 2, 3 i 5 oraz ust. 4 i 5, oraz określonych w przepisach dotyczących warunków oraz sposobu produkcji i dystrybucji tablic rejestracyjnych.

Art. 75ae. [Termin dokonania wpisu przedsiębiorcy do rejestru]

1. Właściwy marszałek województwa jest obowiązany dokonać wpisu przedsiębiorcy do rejestru w terminie 7 dni od dnia wpływu do niego wniosku o wpis wraz z dokumentami, o których mowa w art. 75ab ust. 2.
2. Jeżeli właściwy marszałek województwa nie dokona wpisu w terminie, o którym mowa w ust. 1, a od

dnia wpływu wniosku do niego upłynęło 14 dni, przedsiębiorca może rozpocząć działalność. Nie dotyczy to przypadku, gdy marszałek województwa wezwał przedsiębiorcę do uzupełnienia wniosku o wpis nie później niż przed upływem 7 dni od dnia jego otrzymania. W takiej sytuacji termin, o którym mowa w zdaniu pierwszym, biegnie odpowiednio od dnia wpływu uzupełnienia wniosku o wpis.

Art. 75af. [Decyzja o zakazie wykonywania przez przedsiębiorcę działalności objętej wpisem]

1. Właściwy marszałek województwa wydaje decyzję o zakazie wykonywania przez przedsiębiorcę działalności objętej wpisem, w przypadku gdy:
 - 1) przedsiębiorca złożył oświadczenie, o którym mowa w art. 75ab ust. 2 pkt 3, niezgodne ze stanem faktycznym;
 - 2) przedsiębiorca nie usunął naruszeń warunków wymaganych prawem do wykonywania działalności regulowanej w wyznaczonym przez marszałka terminie;
 - 3) stwierdzi rażące naruszenie warunków wymaganych prawem do wykonywania działalności regulowanej przez przedsiębiorcę.
2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, podlega natychmiastowemu wykonaniu.
3. Przed wydaniem decyzji na podstawie ust. 1 pkt 2 marszałek województwa wyznacza termin usunięcia stwierdzonych naruszeń.
4. W przypadku wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, marszałek województwa z urzędu wykreśla przedsiębiorcę z rejestru.
5. W przypadku wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, jeżeli przedsiębiorca wykonuje działalność gospodarczą objętą wpisem także na podstawie wpisów do innych rejestrów działalności regulowanej w tym samym zakresie działalności gospodarczej, z urzędu wykreśla się przedsiębiorcę także z tych rejestrów działalności regulowanej.

Art. 75ag. [Ponowny wpis do rejestru]

1. Przedsiębiorca, którego wykreślono z rejestru, może uzyskać ponowny wpis do rejestru w tym samym zakresie działalności gospodarczej nie wcześniej niż po upływie 3 lat od dnia wydania decyzji, o której mowa w art. 75af ust. 1.
2. Przepis ust. 1 stosuje się do przedsiębiorcy, który wykonywał działalność gospodarczą bez wpisu do rejestru. Nie dotyczy to sytuacji określonej w art. 75ae ust. 2.

Art. 75ah. [Wykreślenie przedsiębiorcy z rejestru]

Właściwy marszałek województwa wykreśla przedsiębiorcę z rejestru na jego wniosek, a także po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy.

Art. 75b. [Legalizacja tablic]

Organ właściwy w sprawach rejestracji legalizuje tablice rejestracyjne, w tym profesjonalne tablice rejestracyjne, umieszczając na nich znak legalizacyjny.

Art. 75ba. [Warunki techniczne oraz wzór znaku legalizacyjnego w przypadku profesjonalnych tablic rejestracyjnych]

Warunki techniczne oraz wzór znaku legalizacyjnego służącego do legalizacji profesjonalnych tablic (tablicy) rejestracyjnych są zgodne z warunkami technicznymi i wzorem nalepki legalizacyjnej określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 75c pkt 2.

Art. 75c. [Delegacja ustawowa w zakresie tablic rejestracyjnych]

Minister właściwy do spraw transportu, uwzględniając konieczność prawidłowego zabezpieczenia obrotu tablicami rejestracyjnymi oraz materiałami mającymi szczególne znaczenie do produkcji tablic rejestracyjnych, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki produkcji i szczegółowy sposób dystrybucji tablic rejestracyjnych i znaków legalizacyjnych oraz prowadzenia ewidencji, o których mowa w art. 75a ust. 6;
- 2) tryb legalizacji tablic rejestracyjnych, warunki techniczne oraz wzór znaku legalizacyjnego, o którym mowa w art. 75b;
- 3) materiały mające szczególne znaczenie do produkcji tablic rejestracyjnych.

Art. 75ca. [Delegacja ustawowa - warunki produkcji i sposób dystrybucji profesjonalnych tablic rejestracyjnych i znaków legalizacyjnych, legalizacja profesjonalnych tablic rejestracyjnych]

Minister właściwy do spraw transportu, uwzględniając konieczność prawidłowego zabezpieczenia obrotu profesjonalnymi tablicami rejestracyjnymi oraz materiałami mającymi szczególne znaczenie dla produkcji tych tablic, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki produkcji i szczegółowy sposób dystrybucji profesjonalnych tablic rejestracyjnych i znaków legalizacyjnych, materiały mające szczególne znaczenie dla produkcji tych tablic oraz warunki prowadzenia ewidencji, o których mowa w art. 75a ust. 6, w zakresie profesjonalnych

tablic rejestracyjnych;

- 2) tryb legalizacji profesjonalnych tablic rejestracyjnych.

Art. 75d.

(uchylony).

Art. 75e. [System teleinformatyczny wytwórcy dowodów rejestracyjnych; umożliwienie podmiotom uprawnionym odczytu danych zakodowanych w dowodzie rejestracyjnym]

1. Wytwórca dowodów rejestracyjnych zapewnia system teleinformatyczny umożliwiający realizację zadań organów rejestrujących w zakresie rejestracji, czasowej rejestracji, czasowego wycofania z ruchu, wyrejestrowania i profesjonalnej rejestracji pojazdów, w tym w zakresie procesu wytwarzania, personalizacji i dystrybucji dokumentów związanych z realizacją tych zadań.
2. System teleinformatyczny, o którym mowa w ust. 1, zapewnia integralność powiązania procesu wytwarzania dokumentów związanych z realizacją zadań, o których mowa w ust. 1, z danym gromadzonym w centralnej ewidencji pojazdów, z uwzględnieniem referencyjności tych danych przy realizacji tych zadań.
3. System teleinformatyczny, o którym mowa w ust. 1, zapewnia co najmniej funkcjonalności spójne z systemem teleinformatycznym obsługującym centralną ewidencję pojazdów.
4. Minister właściwy do spraw informatyzacji nadzoruje interoperacyjność systemu teleinformatycznego, o którym mowa w ust. 1, z systemem teleinformatycznym obsługującym centralną ewidencję pojazdów.
5. Minister właściwy do spraw informatyzacji zawiera z wytwórcą dowodów rejestracyjnych umowę regulującą:
 - 1) zasady współpracy w zakresie:
 - a) określenia charakteru i zakresu zmian dostosowujących system teleinformatyczny, o którym mowa w ust. 1, do zmian w Systemie teleinformatycznym obsługującym centralną ewidencję pojazdów,
 - b) udostępniania ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji informacji i doświadczenia technicznego, w tym dokumentacji, dotyczących systemu teleinformatycznego, o którym mowa w ust. 1, niezbędnych ministrowi do sprawowania nadzoru, o którym mowa w ust. 4;
 - 2) odpłatności za realizację zmian oraz za udostępnianie informacji i doświadczenia technicznego, o których mowa w pkt 1.

6. Koszty związane z zawarciem i realizacją umowy, o której mowa w ust. 5, są finansowane ze środków Funduszu - Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców.
7. Wytwórca dowodu rejestracyjnego umożliwi odczyt danych zakodowanych w dowodzie rejestracyjnym podmiotom, o których mowa w art. 80c ust. 1 i 2a, o ile są one niezbędne do realizacji ich ustawowych zadań, na wniosek danego podmiotu, albo innym podmiotom za pośrednictwem podmiotów, o których mowa w art. 80c ust. 1 i 2a. Wniosek zawiera nazwę wnioskodawcy i jego adres oraz cel odczytu danych zakodowanych w dowodzie rejestracyjnym.
8. Wytwórca dowodu rejestracyjnego przedstawia wnioskodawcy warunki umożliwienia odczytu danych zakodowanych w dowodzie rejestracyjnym, w tym koszty z tym związane.
9. Po uzgodnieniu warunków, o których mowa w ust. 8, wytwórca dowodu rejestracyjnego udziela wnioskodawcy, na czas oznaczony i na określonych polach eksploatacji, licencji na wykorzystanie biblioteki umożliwiającej odczyt danych zakodowanych w dowodzie rejestracyjnym.

Art. 76. [Delegacja ustawowa]

1. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, ministrem właściwym do spraw wewnętrznych oraz Ministrem Obrony Narodowej:
 - a) ⁹³ warunki i tryb rejestracji, czasowej rejestracji i wyrejestrowania pojazdów, z zastrzeżeniem ust. 2-3, oraz wzory:
 - dowodu rejestracyjnego i pozwolenia czasowego oraz ich opis,
 - tablic rejestracyjnych oraz innych tablic, cech identyfikacyjnych i oznaczeń, w które zaopatruje się pojazd, a także ich opis oraz sposób ich umieszczania,
 - b) ⁹⁴ warunki dystrybucji blankietów dowodów rejestracyjnych, pozwoleń czasowych,
 - c) szczegółowe wymagania techniczne dla tablic rejestracyjnych oraz zakres i sposób ich badania,
 - d) ⁹⁵ wzory innych dokumentów związanych z rejestracją pojazdów:
 - wniosku o rejestrację, czasową rejestrację, wyrejestrowanie pojazdu lub zawiadomienia o nabyciu lub zbyciu pojazdu,
 - decyzji o rejestracji, czasowej rejestracji albo wyrejestrowaniu pojazdu,
 - wniosku o wydanie wtórnika dowodu rejestracyjnego, wtórnika pozwolenia czasowego, wtórnika tablic (tablicy) rejestracyjnych, nowego dowodu rejestracyjnego lub tablic (tablicy)

- zaświadczenia potwierdzającego dane zawarte w utraconym dowodzie rejestracyjnym,
- wniosku o wydanie dodatkowej zalegalizowanej tablicy rejestracyjnej do oznaczenia bagażnika zakrywającego tylną tablicę rejestracyjną dla pojazdu zarejestrowanego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

2) ⁹⁶

wysokość opłat za wydanie dowodu rejestracyjnego, pozwolenia czasowego i zalegalizowanych tablic (tablicy) rejestracyjnych oraz ich wtórników;

3) w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, szczegółowe czynności organów w sprawach związanych z dopuszczeniem pojazdu do ruchu oraz wzory dokumentów w tych sprawach.

2. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, ministrem właściwym do spraw transportu oraz ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb rejestracji oraz wzory dowodu rejestracyjnego i tablic rejestracyjnych pojazdów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz pojazdów należących do obcych sił zbrojnych przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie umów międzynarodowych, o których mowa w art. 73 ust. 2b, a także jednostki organizacyjne właściwe w tych sprawach.
- 2a. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, ministrem właściwym do spraw transportu oraz ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb rejestracji oraz wzory dowodu rejestracyjnego i tablic rejestracyjnych pojazdów Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Służby Wywiadu Wojskowego, a także jednostki organizacyjne właściwe w tych sprawach.
3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu, ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, ministrem właściwym do spraw informatyzacji oraz Ministrem Obrony Narodowej oraz po zasięgnięciu opinii Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb rejestracji oraz wzory dowodu rejestracyjnego i tablic rejestracyjnych pojazdów Służby Ochrony Państwa, Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Krajowej Administracji Skarbowej wykorzystywanych przez Służbę Celno-Skarbową, a także jednostki organizacyjne właściwe w tych sprawach.
4. Prezes Rady Ministrów, uwzględniając wymagania wynikające z obowiązku ochrony informacji niejawnych określi, w drodze zarządzenia niepodlegającego ogłoszeniu:

1) warunki i tryb rejestracji pojazdów resortu spraw wewnętrznych, obrony narodowej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego i Krajowej Administracji Skarbowej wykorzystywanych przez Służbę Celno-Skarbową, wykorzystywanych do prowadzenia czynności operacyjno-rozpoznawczych;

2) ⁹⁷

szczególny tryb i warunki przekazywania blankietów dowodów rejestracyjnych, pozwoleń czasowych i innych dokumentów wymaganych do rejestracji oraz tablic rejestracyjnych, o których mowa w art. 73 ust. 3a;

3) szczególne wymagania w zakresie personalizacji tych blankietów.

5. W rozporządzeniach, o których mowa w ust. 1-3, należy uwzględnić w szczególności:

1) konieczność przeciwdziałania dopuszczeniu do ruchu pojazdów pochodzących z kradzieży;

2) prawidłowe zabezpieczenie dokumentów związanych z rejestracją, tablicami rejestracyjnymi i innym oznaczeniami;

2a) ⁹⁸

potrzebę ujednoczenia dokumentów związanych z rejestracją pojazdów oraz sposobu oznaczania pojazdów;

3) koszty działania administracji publicznej w sprawach rejestracji pojazdów;

4) sposób wykorzystania pojazdów, o których mowa w ust. 2-3, przy wykonywaniu zadań określonych w przepisach dotyczących Służby Ochrony Państwa, Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej i Krajowej Administracji Skarbowej.

Art. 77. ⁹⁹

(uchylony).

Art. 78. [Przeniesienie własności pojazdu]

1. ¹⁰⁰

W razie przeniesienia na inną osobę własności pojazdu zarejestrowanego, dotychczasowy właściciel przekazuje nowemu właścicielowi dowód rejestracyjny oraz zaświadczenie o przeprowadzonym badaniu technicznym pojazdu, jeżeli w dowodzie rejestracyjnym nie jest określony aktualny termin

ważności badania technicznego.

1a. 101

W razie przeniesienia na inną osobę własności pojazdu czasowo wycofanego z ruchu dotychczasowy właściciel przekazuje nowemu właścicielowi decyzję o czasowym wycofaniu pojazdu.

2. Właściciel pojazdu zarejestrowanego jest obowiązany zawiadomić w terminie nieprzekraczającym 30 dni starostę o:

- 1) nabyciu lub zbyciu pojazdu;
- 2) zmianie stanu faktycznego wymagającej zmiany danych zamieszczonych w dowodzie rejestracyjnym

3. 102

(uchylony).

4. Właściciel lub posiadacz pojazdu jest obowiązany wskazać na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, chyba że pojazd został użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec.

5. W przypadku, gdy właścicielem lub posiadaczem pojazdu jest:

- 1) osoba prawna,
- 2) jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, której odrębne przepisy przyznają zdolność prawną,
- 3) jednostka samorządu terytorialnego,
- 4) spółka kapitałowa w organizacji,
- 5) podmiot w stanie likwidacji,
- 6) przedsiębiorca niebędący osobą fizyczną,
- 7) zagraniczna jednostka organizacyjna

- do udzielenia informacji, o której mowa w ust. 4, obowiązana jest osoba wyznaczona przez organ uprawniony do reprezentowania tego podmiotu na zewnątrz, a w przypadku niewyznaczenia takiej osoby - osoby wchodzące w skład tego organu zgodnie z żądaniem organu, o którym mowa w ust. 4, oraz sposobem reprezentacji podmiotu.

Art. 78a. [Czasowe wycofanie pojazdu z ruchu]

1. Czasowego wycofania pojazdu z ruchu dokonuje, na wniosek właściciela pojazdu lub podmiotu, o którym mowa w art. 73 ust. 2 i 5, organ rejestrujący właściwy ze względu na miejsce ostatniej

rejestracji pojazdu, wydając decyzję o czasowym wycofaniu pojazdu z ruchu.

2. Wycofaniu czasowemu, na wniosek podmiotów, o których mowa w ust. 1, podlegają zarejestrowane:
 - 1) samochody ciężarowe i przyczepy o dopuszczalnej masie całkowitej od 3,5 t;
 - 2) ciągniki samochodowe;
 - 3) pojazdy specjalne;
 - 4) autobusy;
 - 5) samochody osobowe w związku z koniecznością wykonania naprawy pojazdu wynikającej z uszkodzenia zasadniczych elementów nośnych konstrukcji:
 - a) w przypadkach, o których mowa w art. 81 ust. 11 pkt 1 lit. b oraz pkt 6,
 - b) w przypadku wystąpienia szkody istotnej.
3. Decyzję o czasowym wycofaniu pojazdu z ruchu wydaje za opłatą organ, o którym mowa w ust. 1, po złożeniu przez właściciela pojazdu lub podmiot, o którym mowa w art. 73 ust. 2 i 5, do depozytu w tym organie dowodu rejestracyjnego i tablic rejestracyjnych.
4. Pojazd, o którym mowa w ust. 2 pkt 1-4, może być czasowo wycofany z ruchu na okres od 2 do 24 miesięcy. Okres ten może być przedłużony, jednak łączny okres wycofania pojazdu z ruchu nie może przekraczać 48 miesięcy, licząc od dnia wydania decyzji o jego czasowym wycofaniu z ruchu.
- 4a. Samochód osobowy może być czasowo wycofany z ruchu na okres od 3 do 12 miesięcy bez możliwości przedłużenia tego okresu i nie wcześniej niż po upływie 3 lat od dnia, w którym upłynął okres czasowego wycofania określony w ostatniej decyzji o jego czasowym wycofaniu z ruchu.
- 4b. W przypadku samochodu osobowego właściciel pojazdu lub podmiot, o którym mowa w art. 73 ust. 2 i 5, składając wniosek o czasowe wycofanie pojazdu z ruchu, składają oświadczenie, że pojazd ten wymaga wykonania naprawy w związku z uszkodzeniem zasadniczych elementów nośnych konstrukcji w przypadkach, o których mowa w art. 81 ust. 11 pkt 1 lit. b oraz pkt 6, lub w przypadku wystąpienia szkody istotnej. Oświadczenie to składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.
- 4c. Warunkiem dopuszczenia samochodu osobowego do ruchu po jego czasowym wycofaniu jest wykonanie dodatkowego badania technicznego pojazdu potwierdzone w centralnej ewidencji

pojazdów. W przypadku braku w centralnej ewidencji pojazdów informacji o dodatkowym badaniu technicznym dopuszczenie do ruchu następuje na podstawie przedłożonego zaświadczenia o przeprowadzonym dodatkowym badaniu technicznym pojazdu.

3. Decyzję o czasowym wycofaniu pojazdu z ruchu wydaje za opłatą organ, o którym mowa w ust. 1, po złożeniu przez właściciela pojazdu lub podmiot, któremu powierzono pojazd w trybie przepisu art. 73 ust. 5, do depozytu w tym organie dowodu rejestracyjnego i tablic rejestracyjnych.
4. Pojazd może być czasowo wycofany z ruchu na okres od 2 do 24 miesięcy. Okres ten może być przedłużony, jednak łączny okres wycofania pojazdu z ruchu nie może przekraczać 48 miesięcy, licząc od dnia wydania decyzji o jego czasowym wycofaniu z ruchu.
5. Właściciel pojazdu lub podmiot, o którym mowa w art. 73 ust. 2 i 5, jest obowiązany zapewnić wycofanemu z ruchu pojazdowi postój poza drogą publiczną, strefą zamieszkania i strefą ruchu. Przepis art. 46 ust. 5 stosuje się odpowiednio.
6. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, tryb i warunki czasowego wycofania pojazdów z ruchu, wysokość opłat w zależności od okresu wycofania z ruchu, w wysokości nie wyższej niż 150 zł, oraz wzory dokumentów stosowanych w tym zakresie, mając na względzie konieczność przeciwdziałania używaniu pojazdów czasowo wycofanych z ruchu oraz koszty ponoszone przez organy administracji publicznej.

Art. 78b. [Opłaty stanowiące dochód powiatu]

Opłata za wydanie:

1) 103

dowodu rejestracyjnego, pozwolenia czasowego, zalegalizowanych tablic (tablicy) rejestracyjnych oraz ich wtórników, o których mowa w art. 75 ust. 2,

2) 104

(uchylony),

3) decyzji o czasowym wycofaniu pojazdu z ruchu, o której mowa w art. 78a ust. 3,

4) decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów, blankietów profesjonalnych dowodów rejestracyjnych oraz zalegalizowanych profesjonalnych tablic (tablicy) rejestracyjnych, o których mowa w art. 80t ust. 2

- stanowi dochód powiatu.

Art. 79. [Wyrejestrowanie pojazdu]

1. Pojazd podlega wyrejestrowaniu przez organ właściwy ze względu na miejsce ostatniej rejestracji pojazdu, na wniosek jego właściciela, w przypadku:
 - 1) przekazania pojazdu do przedsiębiorcy prowadzącego stację demontażu lub przedsiębiorcy prowadzącego punkt zbierania pojazdów, na podstawie zaświadczenia o demontażu pojazdu, o którym mowa w ust. 2 bądź w art. 24 ust. 1 pkt 2 lub art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, albo równoważnego dokumentu wydanego w innym państwie;
 - 2) kradzieży pojazdu, jeżeli jego właściciel złożył stosowne oświadczenie pod odpowiedzialnością karną za fałszywe zeznania;
 - 3) wywozu pojazdu z kraju, jeżeli pojazd został zarejestrowany za granicą lub zbyty za granicę;
 - 4) zniszczenia (kasacji) pojazdu za granicą;
 - 5) udokumentowanej trwałej i zupełnej utraty posiadania pojazdu bez zmiany w zakresie prawa własności;
 - 6) przekazania niekompletnego pojazdu do przedsiębiorcy prowadzącego stację demontażu lub przedsiębiorcy prowadzącego punkt zbierania pojazdów, na podstawie zaświadczenia o przyjęciu niekompletnego pojazdu, o którym mowa w art. 25 ust. 1 lub art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, albo równoważnego dokumentu wydanego w innym państwie;
 - 7) wycofania pojazdu z obrotu, o którym mowa w art. 70g ust. 5.
- 1a. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, pojazd podlega wyrejestrowaniu na wniosek właściciela pojazdu będącego zbywcą albo nabywcą pojazdu wywożonego za granicę.
2. W przypadku przekazania przedsiębiorcy prowadzącemu stację demontażu lub przedsiębiorcy prowadzącemu punkt zbierania pojazdów pojazdu innego niż określony w art. 3 pkt 4 ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, w celu jego wyrejestrowania, przedsiębiorca wydaje zaświadczenie o demontażu tego pojazdu, odpowiadające wymogom określonym dla zaświadczenia, o którym mowa w art. 24 ust. 1 pkt 2 lub art. 33 ust. 3 tej ustawy.
3. W przypadku nieprzedłożenia przez właściciela pojazdu zaświadczenia o demontażu pojazdu, o którym mowa w ust. 2 bądź w art. 24 ust. 1 pkt 2 lub art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, lub zaświadczenia o przyjęciu niekompletnego pojazdu, o którym mowa w art. 25 ust. 1 lub art. 33 ust. 3 tej ustawy, albo równoważnego dokumentu

wydanego w innym państwie, organ rejestrujący, po upływie 30 dni od dnia otrzymania informacji od administratora danych i informacji zgromadzonych w ewidencji o przekazaniu przez stację demontażu lub punkt zbierania pojazdów danych, o których mowa w art. 80b ust. 1 pkt 16, dokonuje wyrejestrowania pojazdu z urzędu.

- 3a. W przypadku otrzymania informacji od organu właściwego do rejestracji pojazdów państwa członkowskiego, innego niż Rzeczpospolita Polska, o zarejestrowaniu pojazdu, organ rejestrujący dokonuje wyrejestrowania pojazdu z urzędu.
- 3b. Organ rejestrujący dokonuje wyrejestrowania pojazdu z urzędu w przypadku gdy wydane zostało pozwolenie czasowe na podstawie art. 74 ust. 2 pkt 2 lit. a i właściciel pojazdu złożył oświadczenie, o którym mowa w art. 74 ust. 6.
4. Pojazd wyrejestrowany nie podlega powtórnej rejestracji, z wyjątkiem pojazdu:
 - 1) odzyskanego po kradzieży;
 - 2) zabytkowego;
 - 3) mającego co najmniej 25 lat uznanego przez rzeczoznawcę samochodowego za unikatowy lub mający szczególne znaczenie dla udokumentowania historii motoryzacji;
 - 4) ciągnika i przyczepy rolniczej;
 - 5) wywiezionego z kraju lub zbytego za granicą, o którym mowa w ust. 1 pkt 3.
5. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, warunkiem wyrejestrowania pojazdu jest wniesienie przez właściciela pojazdu opłaty na rzecz gminy na realizację zadań związanych z utrzymaniem czystości i porządku w gminach. Przepisu nie stosuje się do pojazdów Policji i jednostek ochrony przeciwpożarowej.
6. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, uwzględniając w szczególności koszty ponoszone przez gminy związane z usuwaniem negatywnych skutków utraty pojazdu oraz kosztów związanych z usuwaniem wraków, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty, o której mowa w ust. 5.

Art. 79a. [Rzeczoznawca samochodowy]

1. Rzeczoznawcą samochodowym jest osoba, która:
 - 1) (uchylony);
 - 2) posiada co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe;

- 3) posiada 2-letnią praktykę zawodową w dziedzinie związanej z motoryzacją;
 - 4) posiada prawo jazdy kategorii A, B oraz C1 lub C;
 - 5) nie była karana wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne;
 - 6) posiada certyfikat w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego wydany przez jednostkę akredytowaną w polskim systemie akredytacji;
 - 7) została wpisana na listę rzeczoznawców samochodowych.
- 1a. Wymogu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, nie stosuje się do osób, które posiadają dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku studiów w obszarze nauk technicznych o specjalności samochodowej.
 2. Minister właściwy do spraw transportu wpisuje na listę rzeczoznawców samochodowych osobę, która spełnia wymagania określone w ust. 1 pkt 2-6, i potwierdza wpis, wydając zaświadczenie.
 3. Wpis dokonywany jest za opłatą, na okres wynikający z terminu ważności certyfikatu, o którym mowa w ust. 1 pkt 6.
 4. Na liście rzeczoznawców samochodowych umieszcza się imię i nazwisko rzeczoznawcy oraz jego numer identyfikacyjny.
 5. Lista rzeczoznawców jest ogólnie dostępna.
 6. Minister właściwy do spraw transportu prowadzi ewidencję i listę rzeczoznawców samochodowych.
 7. Minister właściwy do spraw transportu skreśla rzeczoznawcę z listy rzeczoznawców samochodowych:
 - 1) po upływie terminu, o którym mowa w ust. 3;
 - 2) niespełniającego wymagań, o których mowa w ust. 1 pkt 2-6;
 - 3) w razie śmierci rzeczoznawcy.
 8. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty za wpis na listę rzeczoznawców samochodowych oraz wzory dokumentów z tym związanych, w szczególności zaświadczenia potwierdzającego wpis.

Art. 79b. [Zmniejszenie lub zwolnienie z opłaty za wydanie nowego dowodu rejestracyjnego]

W przypadku gdy zmiana stanu faktycznego w zakresie adresu właściciela lub posiadacza pojazdu, wymagająca wydania nowego dowodu rejestracyjnego pojazdu albo nowych blankietów profesjonalnych dowodów rejestracyjnych, spowodowana została zmianami administracyjnymi, rada powiatu może, w drodze uchwały, zmniejszyć opłatę lub zwolnić od jej uiszczenia osoby obowiązane do ubiegania się o wydanie tych dokumentów.

Art. 79c. ¹⁰⁵ [Zachowanie ważności dokumentów, tablic i znaków pojazdu]

W przypadku utworzenia, połączenia, podzielenia lub zniesienia powiatów lub zmiany nazwy powiatu albo miejscowości, dowody rejestracyjne, blankiety profesjonalnych dowodów rejestracyjnych, pozwolenia czasowe, tablice rejestracyjne, profesjonalne tablice rejestracyjne i znaki legalizacyjne wydane przed dniem wejścia w życie przepisów tworzących, łączących, dzielących lub znoszących powiaty lub zmieniających nazwę powiatu albo miejscowości, zachowują ważność.

Art. 80. ¹⁰⁶ [Zakaz powierzenia zadań i kompetencji gminom]

Zadania i kompetencje określone w art. 73 ust. 1 i 2, art. 74 ust. 1, art. 74a ust. 1, art. 75, art. 78a ust. 1, art. 79 ust. 12 i art. 80t ust. 2 nie mogą być powierzone w drodze porozumienia gminie. Przepis ten nie dotyczy miasta stołecznego Warszawy.

Rozdział 2a

Centralna ewidencja pojazdów

Art. 80a. [Utworzenie CEP. Organ prowadzący ewidencję]

1. Tworzy się centralną ewidencję pojazdów, zwaną dalej "ewidencją".
2. W ewidencji gromadzi się dane o pojazdach:
 - 1) zarejestrowanych na podstawie art. 73 albo art. 74 oraz o ich właścicielach lub niektórych kategoriach posiadaczy;
 - 2) w stosunku do których wydano ostateczną decyzję uchylającą decyzję wydaną na podstawie art. 73 albo art. 74 albo decyzję o stwierdzeniu nieważności decyzji wydanej na podstawie art. 73 albo art. 74, albo wydano decyzję odmowną na podstawie art. 74, albo decyzję umarzającą postępowanie po wydaniu decyzji w trybie art. 74, oraz o ich właścicielach lub niektórych kategoriach posiadaczy;
 - 3) wymienionych w art. 71 ust. 1, które nie zostały zarejestrowane, w stosunku do których:
 - a) przeprowadzono badania techniczne,
 - b) zawarto umowę obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów
 - c) dokonano wymiany licznika przebiegu pojazdu (drogomierza) i odczytu wskazania wymienionego drogomierza lub dokonano odczytu wskazania drogomierza w czasie kontroli.
3. W ewidencji wyodrębnia się zbiór danych i informacji o pojazdach, o których mowa w art. 73 ust. 3, poprzez jego umieszczenie w odrębnym środowisku informatycznym, spełniającym wymogi w

zakresie bezpieczeństwa teleinformatycznego, o których mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 742 oraz z 2022 r. poz. 655).

4. Ewidencję prowadzi minister właściwy do spraw informatyzacji w systemie teleinformatycznym. W rozumieniu niniejszej ustawy minister ten jest administratorem danych i informacji zgromadzonych w ewidencji.

Art. 80b. [Dane gromadzone w ewidencji]

1. W ewidencji gromadzi się następujące dane:

- 1) identyfikujące pojazd:
 - a) numer VIN albo numer nadwozia, podwozia lub ramy pojazdu,
 - b) numer rejestracyjny pojazdu;
- 2) o właścicielu pojazdu:
 - a) imię i nazwisko (nazwę lub firmę),
 - b) numer PESEL, a w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL - serię, numer i nazwę dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę państwa, które wydało ten dokument,
 - c) datę i miejsce urodzenia,
 - d) numer identyfikacyjny REGON,
 - e) adres zamieszkania (siedziby),
 - f) datę zgonu;
- 3) o posiadaczu pojazdu, o którym mowa w art. 73 ust. 5:
 - a) imię i nazwisko (nazwę lub firmę),
 - b) numer PESEL, a w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL - serię, numer i nazwę dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę państwa, które wydało ten dokument,
 - c) datę i miejsce urodzenia,
 - d) numer identyfikacyjny REGON,
 - e) adres zamieszkania (siedziby),
 - f) datę zgonu;
- 4) o użytkowniku pojazdu użytkowanego na podstawie umowy leasingu, o rejestrację którego wnioskował leasingodawca (właściciel pojazdu):

- a) imię i nazwisko (nazwę lub firmę),
- b) numer PESEL, a w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL - serię, numer i nazwę dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę państwa, które wydało ten dokument,
- c) datę i miejsce urodzenia,
- d) numer identyfikacyjny REGON,
- e) adres zamieszkania (siedziby),
- f) datę zgonu;

5) o zbyciu pojazdu:

- a) datę zgłoszenia zbycia pojazdu,
- b) datę zbycia pojazdu,
- c) dane nabywcy:
 - imię i nazwisko (nazwę lub firmę),
 - numer PESEL, a w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL - serię, numer i nazwę dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę państwa, które wydało ten dokument,
 - datę i miejsce urodzenia,
 - numer identyfikacyjny REGON,
 - adres zamieszkania (siedziby),
 - datę zgonu;

6) o obowiązkowym ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu:

- a) (uchylona),
- b) (uchylona),
- c) (uchylona),
- d) (uchylona),
- e) dane zakładu ubezpieczeń, który zawarł umowę,
- f) dane o umowie;

7) o zastawach rejestrowych ustanowionych na pojeździe:

- a) dane o pojeździe, na którym ustanowiono zastaw rejestrowy,
- b) (uchylona),

- c) numer pozycji w rejestrze zastawów,
- d) datę dokonania wpisu w rejestrze zastawów,
- e) imię i nazwisko (nazwę lub firmę) zastawnika,
- f) numer PESEL zastawnika,
- g) numer identyfikacyjny REGON zastawnika,
- h) datę wykreślenia zastawu z rejestru zastawów,
- i) nazwę (oznaczenie) sądu, który dokonał wpisu;

8) o dokumentach pojazdu:

- a) dane o dowodzie rejestracyjnym,
- b) dane o pozwoleniu czasowym
- c) 107
(uchylona)

- oraz o ich wtórnikach;

8a) o profesjonalnej rejestracji pojazdów, w tym wynikające z decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów i dotyczące blankietów profesjonalnych dowodów rejestracyjnych;

8b) zamieszczone w wykazie pojazdów używanych w ruchu drogowym prowadzonym przez podmiot uprawniony, o którym mowa w art. 80s ust. 2:

- a) o pojazdach używanych przez podmiot uprawniony w ruchu drogowym z wykorzystaniem profesjonalnych dowodów rejestracyjnych,
- b) o profesjonalnych dowodach rejestracyjnych;

9) 108

o tablicach rejestracyjnych pojazdu i ich legalizacji oraz o ich wtórnikach;

9a) o profesjonalnych tablicach rejestracyjnych oraz ich legalizacji;

10) o badaniach technicznych pojazdu;

11) o szkodach istotnych;

12) o nadaniu i wybiciu nowego numeru nadwozia (podwozia);

13) techniczne o pojeździe;

14) o kradzieży i odnalezieniu pojazdu;

- 15) o zatrzymaniu dowodu rejestracyjnego albo pozwolenia czasowego;
 - 15a) o zatrzymaniu profesjonalnego dowodu rejestracyjnego lub blankietu profesjonalnego dowodu rejestracyjnego;
 - 16) o demontażu pojazdu lub przyjęciu niekompletnego pojazdu;
 - 16a) o stacjach demontażu lub punktach zbierania pojazdów;
 - 17) o czasowym wycofaniu i ponownym dopuszczeniu do ruchu pojazdu oraz o jego wyrejestrowaniu;
 - 18) o homologacji pojazdu, dopuszczeniu jednostkowym pojazdu, dopuszczeniu indywidualnym WE pojazdu albo dopuszczeniu do ruchu drogowego pojazdu z końcowej partii produkcji;
 - 19) identyfikator osoby lub podmiotu dokonujących w ewidencji wprowadzenia lub zmiany danych;
 - 20) o zabezpieczeniach ustanowionych na pojeździe, w tym o zajęciu pojazdu przez organ egzekucyjny, oraz o ich zniesieniu;
 - 21) o wymianie drogomierza;
 - 22) o odczycie wskazania drogomierza w czasie kontroli;
2. Minister właściwy do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy katalog gromadzonych w ewidencji danych, o których mowa w ust. 1 pkt 6 lit. e i f, pkt 7 lit. a, pkt 8-18 i 20-22, przekazywanych przez podmioty, o których mowa w art. 80ba ust. 1, oraz uzupełnianych automatycznie przez system teleinformatyczny obsługujący ewidencję, mając na względzie użyteczność oraz proporcjonalność zakresu i rodzaju przetwarzanych danych, a także obowiązek monitorowania i sprawozdawczości w odniesieniu do emisji CO₂.
3. Danych zgromadzonych w ewidencji nie usuwa się.
4. (uchylony).
5. Administrator danych i informacji zgromadzonych w ewidencji przekazuje staroście informację o zatrzymaniu profesjonalnego dowodu rejestracyjnego oraz o niezwróceniu przez podmiot uprawniony, o którym mowa w art. 80s ust. 2, blankietów profesjonalnych dowodów rejestracyjnych, profesjonalnych dowodów rejestracyjnych i profesjonalnych tablic (tablicy) rejestracyjnych w terminie określonym w art. 80y ust. 1 poprzez jej automatyczne udostępnienie przez system teleinformatyczny obsługujący ewidencję do pobrania za pomocą systemu teleinformatycznego, z wykorzystaniem którego starosta wykonuje zadania związane z rejestracją pojazdów.

Art. 80ba. [Przekazywanie i wprowadzanie danych do ewidencji. Przekazywanie danych pomiędzy ewidencją a rejestrami]

1. Dane, o których mowa w art. 80b ust. 1, są przekazywane do ewidencji:

- 1) przez organ właściwy w sprawach rejestracji pojazdów - w zakresie danych, o których mowa w art. 80b ust. 1 pkt 1, pkt 2-5 z wyłączeniem daty zgonu, pkt 8, 8a, 9 i 9a, pkt 10 w zakresie terminu okresowego badania technicznego pojazdu w przypadku rejestracji pojazdu wcześniej niezarejestrowanego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pkt 12, 13, 17, 18 i 20;
- 2) przez zakłady ubezpieczeń - w zakresie danych, o których mowa w art. 80b ust. 1 pkt 6 i 11, oraz w przypadku zawierania umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów dla pojazdu niezarejestrowanego także pkt 1 i 13;
- 2a) przez podmiot uprawniony, o którym mowa w art. 80s ust. 2, któremu wydano decyzję o profesjonalnej rejestracji pojazdów - w zakresie danych, o których mowa w art. 80b ust. 1 pkt 8b;
- 3) przez właściwą jednostkę organizacyjną Policji - w zakresie danych, o których mowa w art. 80b ust. 1 pkt 14;
- 4) przez właściwą jednostkę organizacyjną Policji, Straży Granicznej, Krajowej Administracji Skarbowej, Inspekcji Transportu Drogowego lub Żandarmerii Wojskowej - w zakresie danych, o których mowa w art. 80b ust. 1 pkt 15 i 15a;
- 5) przez centralną informację o zastawach rejestrowych, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego Ministra Sprawiedliwości, niezwłocznie po dokonaniu przez sąd wpisu zastawu rejestrowego do rejestru zastawów - w zakresie danych, o których mowa w art. 80b ust. 1 pkt 7;
- 6) przez stacje kontroli pojazdów - z wyłączeniem pojazdów, o których mowa w art. 73 ust. 3 - w zakresie danych, o których mowa w art. 80b ust. 1 pkt 10, 15 i 21, oraz w przypadku przeprowadzania badania technicznego lub dokonania odczytu drogomierza pojazdu niezarejestrowanego - także pkt 1 i 13;
- 6a) przez właściwą jednostkę organizacyjną Policji, Straży Granicznej, Inspekcji Transportu Drogowego Żandarmerii Wojskowej lub Służby Celno-Skarbowej - w zakresie danych, o których mowa w art. 80b ust. 1 pkt 22, a w przypadku odczytu drogomierza pojazdu niezarejestrowanego - także pkt 1 i 13;
- 7) przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny - w zakresie danych, o których mowa w art. 80b ust. 1 pkt 11.
- 8) przez marszałka województwa - w zakresie danych, o których mowa w art. 80b ust. 1 pkt 16a;

- 9) przez stację demontażu lub punkty zbierania pojazdów - z wyłączeniem pojazdów, o których mowa w art. 73 ust. 3 - w zakresie danych, o których mowa w art. 80b ust. 1 pkt 16.
- 1a. Dane, o których mowa w art. 80b ust. 1 pkt 6 lit. e i f, pkt 7 lit. a, pkt 8-18 i 20-22, mogą zawierać dodatkowo dane uzupełniane automatycznie przez system teleinformatyczny obsługujący ewidencję.
2. Dane, o których mowa w art. 80b ust. 1 pkt 19, są uzupełniane w sposób automatyczny przez system teleinformatyczny obsługujący ewidencję.
3. Podmioty wymienione w ust. 1 wprowadzają dane do ewidencji w czasie wykonania czynności skutkującej koniecznością przekazania danych do ewidencji, za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego ewidencję lub za pomocą systemów teleinformatycznych obsługujących zadania realizowane przez te podmioty.
4. Podmioty wymienione w ust. 1 pkt 2 wprowadzają dane do ewidencji za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, o którym mowa w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 621 i 655).
- 4a. Podmiot wymieniony w ust. 1 pkt 8 może wprowadzać dane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego bazę danych, o której mowa w art. 79 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2022 r. poz. 699).
5. Dane gromadzone w ewidencji są do niej przekazywane z rejestru Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL), krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej (REGON), krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju (TERYT), centralnej ewidencji kierowców, centralnej ewidencji posiadaczy kart parkingowych, rejestru zastawów oraz Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, o ile są w nich gromadzone.
6. Minister właściwy do spraw informatyzacji:
- 1) może określić, w drodze rozporządzenia, tryb i terminy przekazywania danych pomiędzy ewidencją a rejestrami PESEL, REGON, TERYT, centralną ewidencją kierowców i centralną ewidencją posiadaczy kart parkingowych, uwzględniając potrzebę zapewnienia płynności przepływu danych pomiędzy ewidencją a innymi rejestrami i ewidencjami, poprawności i aktualności gromadzonych danych oraz konieczność zapewnienia ochrony danych osobowych;
 - 2) (uchylony);
 - 3) w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, tryb i terminy przekazywania danych pomiędzy ewidencją a Ubezpieczeniowym

Funduszem Gwarancyjnym oraz warunki, sposób i tryb współdziałania ewidencji i funduszu w zakresie przekazywania danych przez zakłady ubezpieczeń, uwzględniając potrzebę zapewnienia płynności przepływu danych pomiędzy ewidencją a Ubezpieczeniowym Funduszem Gwarancyjnym, poprawności i aktualności gromadzonych danych oraz konieczność zapewnienia ochrony danych osobowych.

Art. 80bb. [Dostęp do danych zgromadzonych w ewidencji. Wprowadzanie danych do ewidencji]

1. W celu umożliwienia wprowadzenia danych do ewidencji, podmiotom wymienionym w art. 80ba ust. 1, zapewnia się dostęp do danych zgromadzonych w ewidencji.
2. Wprowadzenie danych do ewidencji następuje przez pobranie danych zgromadzonych w ewidencji, ich weryfikację, w szczególności w oparciu o posiadane dokumenty lub dane, oraz wpisanie do ewidencji nowych danych. W przypadku rozbieżności między danymi a danymi zawartymi w rejestrze PESEL lub w REGON, rozstrzygające są dane zgromadzone w tych rejestrach.
- 2a. W przypadku wprowadzenia do ewidencji danych dotyczących nowego podmiotu, dane te są pobierane z rejestru PESEL, REGON, centralnej ewidencji kierowców oraz centralnej ewidencji posiadaczy kart parkingowych, o ile są w nich gromadzone.
- 2b. Obowiązek weryfikacji danych, o którym mowa w ust. 2, nie dotyczy danych, o których mowa w art. 80b ust. 1 pkt 8b.
3. System teleinformatyczny obsługujący ewidencję generuje komunikat o:
 - 1) wprowadzeniu danych do ewidencji - w przypadku poprawnego wprowadzenia nowych danych do ewidencji, który jest równoznaczny z wypełnieniem obowiązku wprowadzenia danych do ewidencji;
 - 2) niewprowadzeniu danych do ewidencji - w przypadku gdy nowe dane nie zostały wprowadzone do ewidencji i konieczne jest ponowne ich wprowadzenie w celu wypełnienia obowiązku wprowadzenia danych do ewidencji.
4. Minister właściwy do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) zakres danych, do których zapewnia się dostęp podmiotom wymienionym w art. 80ba ust. 1, mając na względzie prawidłowość wykonywania przez poszczególne podmioty zadań wynikających z niniejszej ustawy;
 - 2) wymagania techniczne i jakościowe w zakresie danych wprowadzanych do ewidencji oraz tryb i sposób ich wprowadzania, mając na względzie zapewnienie wysokiej jakości danych przekazywanych do ewidencji i jej referencyjny charakter.

Art. 80bc. [Termin wprowadzenia danych do ewidencji]

W przypadku braku możliwości wprowadzenia danych do ewidencji, spowodowanego przyczynami niezależnymi od podmiotu, wprowadzenia danych dokonuje się niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia, w którym powstał obowiązek ich wprowadzenia.

Art. 80bd. [Usunięcie niezgodności danych zgromadzonych w ewidencji]

1. Podmiot, który stwierdzi niezgodność danych zgromadzonych w ewidencji, wyjaśnia tę niezgodność w zakresie danych, do których przekazania jest obowiązany na podstawie ustawy, i wprowadza dane do ewidencji na zasadach określonych w art. 80bb.
2. W przypadku gdy nie jest możliwe wyjaśnienie niezgodności, podmiot, o którym mowa w ust. 1, niezwłocznie powiadamia o niezgodności administratora danych i informacji zgromadzonych w ewidencji, za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego ewidencję lub za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego zadania realizowane przez ten podmiot.
3. W celu wyjaśnienia niezgodności administrator danych i informacji zgromadzonych w ewidencji niezwłocznie powiadamia, za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego ewidencję, o niezgodności podmiot, który wprowadził dane, których niezgodność dotyczy, w przypadku:
 - 1) stwierdzenia niezgodności przez administratora danych i informacji zgromadzonych w ewidencji;
 - 2) o którym mowa w ust. 2.
- 3a. Przepisów ust. 1-3 nie stosuje się do danych, o których mowa w art. 80b ust. 1 pkt 8b.
4. Podmiot, o którym mowa w ust. 1 i 3, wyjaśnia tę niezgodność, w szczególności w oparciu o posiadane dokumenty lub dane.
5. Podmiot, o którym mowa w ust. 1 i 3, niezwłocznie informuje, za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego ewidencję lub za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego zadania realizowane przez ten podmiot, administratora danych i informacji zgromadzonych w ewidencji o wyjaśnieniu tej niezgodności w przypadku:
 - 1) wprowadzenia poprawnych danych do ewidencji za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego ewidencję lub za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego zadania realizowane przez podmiot wprowadzający dane;
 - 2) stwierdzenia, że wprowadzone do ewidencji dane są poprawne;
 - 3) stwierdzenia braku możliwości usunięcia niezgodności, z podaniem uzasadnienia.
6. Wprowadzenie do ewidencji danych, w stosunku do których stwierdzono niezgodność, o której mowa

w ust. 2, wymaga uprzedniego wyjaśnienia tej niezgodności.

7. Administrator danych i informacji zgromadzonych w ewidencji umożliwi wprowadzenie do ewidencji danych bez uprzedniego wyjaśnienia niezgodności, jeżeli jest to niezbędne do realizacji zadań wynikających z przepisów odrębnych realizowanych przez podmioty obowiązane do wprowadzania danych do ewidencji w terminach wynikających z przepisów ustawowych.
8. Minister właściwy do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb wyjaśniania niezgodności danych zgromadzonych w centralnej ewidencji pojazdów przez podmioty, które je przekazują, mając na uwadze konieczność zapewnienia kompletności i poprawności danych w ewidencji, zapewnienie terminowej obsługi procesów administracyjnych powiązanych z ewidencją i ich bezpieczeństwo.

Art. 80be. [Przekazanie i aktualizacja danych o przedsiębiorcach prowadzących stacje kontroli pojazdów]

1. Organy właściwe do prowadzenia rejestru przedsiębiorców prowadzących stacje kontroli pojazdów przekazują administratorowi danych i informacji zgromadzonych w ewidencji oraz aktualizują następujące dane o przedsiębiorcach prowadzących stacje kontroli pojazdów:
 - 1) firmę przedsiębiorcy oraz jego adres i siedzibę albo miejsce zamieszkania;
 - 2) adres stacji kontroli pojazdów;
 - 3) numer identyfikacyjny REGON;
 - 4) kod rozpoznawczy stacji kontroli pojazdów;
 - 5) zakres badań;
 - 6) datę wpisu do rejestru;
 - 7) datę wykreślenia z rejestru;
 - 8) imiona i nazwiska zatrudnionych diagnostów wraz z numerami ich uprawnień.
2. Przekazanie danych, o których mowa w ust. 1, następuje niezwłocznie nie później niż w terminie 2 dni roboczych, za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego ewidencję lub za pomocą systemów teleinformatycznych obsługujących zadania realizowane przez te podmioty.

Art. 80bf.

(uchylony).

Art. 80bg. [Dostęp ABW i AW do ewidencji]

W celu zapewnienia możliwości realizacji zadań wynikających z art. 35 ust. 4 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2022 r. poz. 557) minister właściwy do spraw informatyzacji zapewnia Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego dostęp do ewidencji.

Art. 80bh. [Elektroniczny katalog marek i typów pojazdów homologowanych oraz dopuszczonych do ruchu w Polsce]

1. Tworzy się elektroniczny katalog marek i typów pojazdów homologowanych oraz dopuszczonych do ruchu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwany dalej "katalogiem".
2. Katalog jest katalogiem referencyjnym służącym do wprowadzenia danych pojazdów do ewidencji na podstawie danych określonych w dokumentach przedstawionych do rejestracji pojazdu.
3. W katalogu prowadzonym w systemie teleinformatycznym podmiotu odpowiedzialnego za prowadzenie katalogu gromadzi się dane o typach pojazdów lub pojazdach, które mają być dopuszczone do ruchu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, takie jak dane o:
 - 1) typie pojazdu, na który zostało wydane świadectwo homologacji typu pojazdu albo świadectwo homologacji typu WE pojazdu;
 - 2) typie pojazdu, na który zostało udzielone zezwolenie na dopuszczenie do ruchu drogowego pojazdu z końcowej partii produkcji;
 - 3) typie pojazdu, na który zostało wydane świadectwo homologacji typu pojazdu, uznane przez Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego w przypadkach, o których mowa w art. 70j ust. 1 albo art. 70k ust. 1;
 - 4) pojeździe, na który udzielono dopuszczenia jednostkowego pojazdu;
 - 5) pojeździe, na który udzielono dopuszczenia jednostkowego pojazdu, uznanego przez Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego w przypadku, o którym mowa w art. 70zp ust. 1;
 - 6) pojeździe, na który udzielono świadectwa dopuszczenia indywidualnego WE pojazdu;
 - 7) typach pojazdów albo pojazdach, dopuszczonych do ruchu drogowego, innych niż wymienione w pkt 1-6.
4. Dane, o których mowa w ust. 2 i 3, przekazuje do katalogu:
 - 1) Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego na podstawie:
 - a)wydanego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej świadectwa homologacji typu WE pojazdu all

- Polska państwa członkowskiego świadectwa homologacji typu WE pojazdu,
- b) udzielonego zezwolenia na dopuszczenie do ruchu drogowego pojazdu z końcowej partii produkcji,
 - c) wydanego uznania świadectwa homologacji typu pojazdu w przypadkach, o których mowa w art. 70j ust. 1 albo art. 70k ust. 1,
 - d) posiadanych informacji o wygaśnięciu albo cofnięciu dokumentów, o których mowa w lit. a, informacji o upływie terminu ważności zezwolenia, o którym mowa w lit. b, albo w przypadku uchylecia uznania, o którym mowa w lit. c,
 - e) udzielonego dopuszczenia jednostkowego pojazdu,
 - f) wydanego uznania dopuszczenia jednostkowego pojazdu w przypadku, o którym mowa w art. 70j ust. 1,
 - g) udzielonego świadectwa dopuszczenia indywidualnego WE pojazdu;
- 2) organ właściwy w sprawach rejestracji pojazdów - na podstawie dokumentów załączonych do wniosku o rejestrację pojazdu, w przypadkach innych niż określone w pkt 1;
 - 3) producent lub importer nowego pojazdu samochodowego, ciągnika rolniczego, motoroweru, trolejbusu lub przyczepy na podstawie:
 - a) wydanego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej świadectwa homologacji typu WE pojazdu albo świadectwa homologacji typu pojazdu albo wydanego na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego świadectwa homologacji typu WE pojazdu,
 - b) wydanego świadectwa homologacji typu pojazdu w przypadku, o którym mowa w art. 70k ust. 1.
 5. Katalog opracowuje podmiot odpowiedzialny za jego prowadzenie, który gromadzi w nim dane oraz dokonuje ich weryfikacji na podstawie danych pochodzących z dokumentów, o których mowa w ust. 4.
 6. Podmiot odpowiedzialny za prowadzenie katalogu udostępnia bezpłatnie, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, dane gromadzone w tym katalogu:
 - 1) Dyrektorowi Transportowego Dozoru Technicznego;
 - 2) organowi właściwemu w sprawach rejestracji pojazdów;
 - 3) administratorowi danych i informacji zgromadzonych w ewidencji - na potrzeby przetwarzania i udostępniania danych zgromadzonych w ewidencji;
 - 4) podmiotowi obowiązkanemu do przekazywania danych do centralnej ewidencji pojazdów - na potrzeb

przekazywania tych danych.

7. Zadania związane z utworzeniem, rozwojem i funkcjonowaniem katalogu są finansowane z przychodów funduszu, o którym mowa w art. 80d ust. 2.
8. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, podmiot odpowiedzialny za prowadzenie katalogu, w tym gromadzenie danych w katalogu oraz ich weryfikację, mając na względzie konieczność zapewnienia przejrzystego, obiektywnego i konkurencyjnego sposobu wyboru tego podmiotu, a także prawidłowego i sprawnego funkcjonowania procesu gromadzenia i weryfikacji danych w katalogu, jednolity system ich przekazywania i udostępniania oraz możliwości techniczne realizacji tych zadań.
9. Minister właściwy do spraw informatyzacji w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, zakres, sposób i tryb przekazywania danych do katalogu oraz ich udostępniania, a także gromadzenia danych w katalogu oraz ich weryfikacji, mając na względzie konieczność zapewnienia prawidłowego i sprawnego funkcjonowania procesu gromadzenia i weryfikacji danych w katalogu, jednolity system ich przekazywania i udostępniania oraz możliwości techniczne realizacji tych zadań.

Art. 80c. [Udostępnianie danych z ewidencji]

1. Dane zgromadzone w ewidencji udostępnia się, o ile są one niezbędne do realizacji ich ustawowych zadań, następującym podmiotom:
 - 1) Policji;
 - 2) Żandarmerii Wojskowej;
 - 3) Straży Granicznej;
 - 4) Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu;
 - 5) Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu;
 - 6) Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego;
 - 7) Komendantowi Służby Ochrony Państwa;
 - 7a) Inspektorowi Nadzoru Wewnętrznego;
 - 8) sądom;
 - 9) prokuraturze;
 - 10) organom Krajowej Administracji Skarbowej;

- 11) Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu;
- 12) Polskiemu Biuru Ubezpieczycieli Komunikacyjnych;
- 13) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych - w celu umożliwienia zabezpieczenia ustawowym prawem zastawu należności z tytułu składek, do których poboru Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest obowiązany;
- 14) organom właściwym w sprawach rejestracji pojazdów;
- 15) strażom gminnym (miejskim);
- 16) Inspekcji Transportu Drogowego;
- 17) Szefowi Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych;
- 18) komornikom sądowym;
- 19) administracyjnym organom egzekucyjnym oraz organom podatkowym;
- 20) szefom wojskowych centrów rekrutacji;
- 20a)
ministrowi właściwemu do spraw klimatu;
- 21) ministrowi właściwemu do spraw środowiska;
- 22) ministrowi właściwemu do spraw transportu;
- 23) (uchylony);
- 24) Prezesowi Głównego Urzędu Statystycznego;
- 25) zakładom ubezpieczeń;
- 26) stacjom kontroli pojazdów;
- 27) Dyrektorowi Transportowego Dozoru Technicznego;
- 28) organom właściwym w sprawach realizacji zadań związanych z funkcjonowaniem stref płatnego parkowania;
- 29) ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego, kierownikowi ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818) - dyrektorowi centrum usług społecznych lub pracownikowi socjalnemu;

- 30) organowi prowadzącemu Rejestr Zastawów Skarbowych;
 - 31) organom Inspekcji Ochrony Środowiska;
 - 32) organom administracji miar;
 - 33) Krajowemu ośrodkowi bilansowania i zarządzania emisjami;
 - 34) Straży Leśnej i Straży Parku;
 - 35) podmiotowi odpowiedzialnemu za prowadzenie katalogu, o którym mowa w art. 80bh ust. 8.
2. Dane o pojazdach, o których mowa w art. 73 ust. 3, udostępnia się wyłącznie podmiotom określonym w ust. 1 pkt 1-10 i 16 oraz w ust. 2a.
 - 2a. Dane lub informacje zgromadzone w ewidencji udostępnia się także ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych oraz ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, w celu realizacji jego ustawowych zadań, za pomocą urządzeń teletransmisji danych, bez konieczności składania pisemnego wniosku.
 3. Zgromadzone w ewidencji dane mogą być udostępniane sądom za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, którego administratorem jest Minister Sprawiedliwości.
 - 3a. Zgromadzone w ewidencji dane udostępnia się zakładom ubezpieczeń za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, o którym mowa w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.
 4. Podmiotom, o których mowa w ust. 1, dane zgromadzone w ewidencji udostępnia się w postaci elektronicznej za pomocą środków komunikacji elektronicznej na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Udostępnienie danych w innej postaci może nastąpić wyłącznie w przypadku, gdy nie będzie możliwe udostępnienie w postaci elektronicznej.
 5. Podmiotom, o których mowa w ust. 1, dane zgromadzone w ewidencji udostępnia się na uzasadniony wniosek złożony w postaci papierowej albo w postaci elektronicznej opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. Odpowiedź w postaci papierowej może stanowić wydruk z systemu teleinformatycznego obsługującego ewidencję. Wydruk ten nie wymaga podpisu ani pieczęci.
 6. Minister właściwy do spraw informatyzacji może wyrazić zgodę, w drodze decyzji, na udostępnienie danych zgromadzonych w ewidencji podmiotom, o których mowa w ust. 1, z uwzględnieniem ust. 6a,

albo ich jednostkom organizacyjnym, za pomocą urządzeń teletransmisji danych, bez konieczności składania pisemnego wniosku, jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) posiadają urządzenia umożliwiające odnotowanie w systemie, kto, kiedy, w jakim celu oraz jakie dane uzyskał;
 - 2) posiadają zabezpieczenia techniczne i organizacyjne uniemożliwiające wykorzystanie danych niezgodnie z celem ich uzyskania;
 - 3) jest to uzasadnione specyfiką lub zakresem wykonywanych zadań albo prowadzonej działalności.
- 6a. Podmiotowi, o którym mowa w ust. 1 pkt 18, dane zgromadzone w ewidencji udostępnia się wyłącznie za pomocą urządzeń teletransmisji danych, po spełnieniu warunków, o których mowa w ust. 6.
7. Decyzji, o której mowa w ust. 6, nie wydaje się w przypadku, o którym mowa w ust. 2a.

Art. 80ca. [Udostępnianie podmiotom zagranicznym danych ewidencyjnych]

Dane zgromadzone w ewidencji mogą być udostępniane podmiotom zagranicznym w celu wypełnienia postanowień ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych, a także wykonania aktu prawa stanowionego przez organizację międzynarodową, której Rzeczpospolita Polska jest członkiem. Tryb i sposób udostępniania danych określają ratyfikowane przez Rzeczpospolitą Polską umowy międzynarodowe, akty prawa stanowionego przez organizację międzynarodową, której Rzeczpospolita Polska jest członkiem lub porozumienia zawarte pomiędzy właściwymi ministrami państw członkowskich Unii Europejskiej.

Art. 80cb. [Elektroniczne udostępnianie zainteresowanym danych ewidencyjnych]

1. Każdemu zainteresowanemu, po podaniu danych określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 3, dane zgromadzone w ewidencji udostępnia się w postaci elektronicznej przy użyciu systemu teleinformatycznego.
2. Dane osobowe zgromadzone w ewidencji mogą być udostępniane po uwierzytelnieniu zainteresowanego na zasadach określonych w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.
3. Minister właściwy do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) dane, których podanie jest wymagane do udostępnienia poszczególnych danych,
 - 2) szczegółowy zakres udostępnianych danych- mając na uwadze konieczność zapewnienia bezpieczeństwa danych.

Art. 80cc. [Wniosek o udostępnienie danych ewidencyjnych]

1. Dane zgromadzone w ewidencji udostępnia się także na wniosek właściciela pojazdu, posiadacza pojazdu wymienionego w art. 73 ust. 5 oraz użytkownika pojazdu użytkowanego na podstawie umowy leasingu, o rejestrację którego wnioskował leasingodawca (właściciel pojazdu), których one dotyczą.
2. Podmiotom, o których mowa w ust. 1, dane zgromadzone w ewidencji udostępnia się na wniosek złożony w postaci papierowej albo w postaci elektronicznej opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. Odpowiedź w postaci papierowej może stanowić wydruk z systemu teleinformatycznego obsługującego ewidencję. Wydruk ten nie wymaga podpisu ani pieczęci.

Art. 80cd. [Udostępnienie danych innym podmiotom, które wykażą swój interes prawny]

1. Minister właściwy do spraw informatyzacji może udostępnić dane zgromadzone w ewidencji innym podmiotom niż wymienione w art. 80c-80cc, w tym osobom fizycznym, osobom prawnym lub jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej, jeżeli wykażą swój interes prawny.
2. Podmiotom, o których mowa w ust. 1, dane zgromadzone w ewidencji udostępnia się na uzasadniony wniosek złożony w postaci papierowej albo w postaci elektronicznej opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. Odpowiedź w postaci papierowej może stanowić wydruk z systemu teleinformatycznego obsługującego ewidencję. Wydruk ten nie wymaga podpisu ani pieczęci.

Art. 80ce. [Ponowne wykorzystywanie danych lub informacji ewidencyjnych]

1. Dane lub informacje zgromadzone w ewidencji są przekazywane do ponownego wykorzystywania, w sposób wykluczający możliwość identyfikacji osób lub pojazdów, z zachowaniem przepisów ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (Dz. U. poz. 1641), jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej.
2. Dane zgromadzone w ewidencji są przekazywane do ponownego wykorzystywania na wniosek złożony w postaci papierowej albo w postaci elektronicznej opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.
3. Dane zgromadzone w ewidencji mogą być udostępniane do ponownego wykorzystywania także za pośrednictwem usług sieciowych.

Art. 80cf. [Wzory wniosków. Rodzaj i zakres udostępnianych danych]

1. Minister właściwy do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku, o którym mowa w art. 80c ust. 5, art. 80cc ust. 2, art. 80cd ust. 2 oraz art. 80ce ust. 2, kierując się potrzebami usprawnienia procesu udostępniania i przekazywania danych z ewidencji.
2. Minister właściwy do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, rodzaj i zakres danych udostępnianych na podstawie art. 80c i art. 80cc-80ce, uwzględniając konieczność zapewnienia bezpieczeństwa danych przetwarzanych w ewidencji i ich ochrony przed nieuprawnionym ujawnieniem i dostępem.

Art. 80cg. [Odpłatność za udostępnienie danych ewidencyjnych]

Udostępnienie i przekazywanie danych zgromadzonych w ewidencji następuje:

- 1) nieodpłatnie, w przypadku danych:
 - a) udostępnianych na podstawie art. 80c-80cc,
 - b) przekazywanych na podstawie art. 80ce w sposób określony w art. 80ce ust. 2 organom administracji publicznej, niewymienionym w art. 80c ust. 1, w celach niekomercyjnych,
 - c) udostępnianych na podstawie art. 80ce w sposób określony w art. 80ce ust. 3, w celach komercyjnych i niekomercyjnych;
- 2) odpłatnie, w przypadku danych:
 - a) udostępnianych na podstawie art. 80cd,
 - b) przekazywanych na podstawie art. 80ce w sposób określony w art. 80ce ust. 2, w celach komercyjnych i niekomercyjnych.

Art. 80ch. [Opłaty za udostępnienie danych ewidencyjnych]

1. Wysokość opłaty za udostępnienie danych jednostkowych dotyczących jednego pojazdu lub jednej osoby nie może być wyższa niż 2% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, o którym mowa w art. 20 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 504).
2. Wysokość opłaty za udostępnianie danych z ewidencji do celów komercyjnych i niekomercyjnych określa się według wzoru:

$$O = K \times (A + B) + M$$

gdzie:

O - łączna kwota opłaty za udostępnienie danych do celów komercyjnych i niekomercyjnych,

K - współczynnik wynoszący:

a) 1,0 - do celów niekomercyjnych,

b) 1,5 - do celów komercyjnych,

A - opłata za prace informatyczne,

gdzie

$$A = 0,5H1 \times Z + 0,5H2 \times Z + 0,75H3 \times Z + 10H4 \times Z + H5 \times Z$$

B - opłata za prace eksploatacyjne,

gdzie

$$B = 1,5H6 \times 10Z + H7 \times 10Z + 1,5H8 \times 10Z + 0,6H9 \times 10Z + 0,5H10 \times 10Z$$

M - koszt materiałów eksploatacyjnych doliczany, w przypadku gdy przekroczy 5% wartości usługi, a poszczególne symbole oznaczają:

H - ilość godzin przeznaczonych na realizację zadania:

H1 - czas trwania prac programowo-projektowych,

H2 - czas opracowania dokumentacji programowej,

H3 - czas trwania prac analitycznych i projektowych,

H4 - czas opracowania nowego programu,

H5 - czas opracowania programu z gotowych modułów,

H6 - czas wyboru podzbioru z bazy danych,

H7 - czas przetwarzania wybranych danych,

H8 - czas wykonania tablicy statystycznej,

H9 - czas drukowania wykazów z wybranego podzbioru zawierającego do 300 danych jednostkowych,

H10 - czas drukowania wykazów z wybranego podzbioru zawierającego powyżej 300 danych jednostkowych,

Z - opłatę za udostępnienie danych jednostkowych z ewidencji.

3. Maksymalna wysokość opłaty, o której mowa w ust. 2, wynosi 23 000 zł.

4. Minister właściwy do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia:

1) wysokość opłaty za udostępnienie danych jednostkowych z ewidencji,

- 2) warunki i sposób wnoszenia opłaty za udostępnienie danych z ewidencji,
 - 3) sposób dokumentowania wniesienia opłaty za udostępnienie danych z ewidencji
- mając na względzie zróżnicowaną postać składania wniosku o udostępnienie danych oraz tryb ich udostępniania do celów komercyjnych i niekomercyjnych.

Art. 80d. [Fundusz - Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców. Opłata ewidencyjna]

1. (uchylony).
2. Tworzy się Fundusz - Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców, zwany dalej "Funduszem", którego dysponentem jest minister właściwy do spraw informatyzacji.
3. Fundusz jest państwowym funduszem celowym.
- 3a. Organy i podmioty obowiązane do pobrania i przekazania lub uiszczenia opłaty ewidencyjnej mają obowiązek, w terminie, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie ust. 7:
 - 1) przekazywać należne kwoty na rachunek Funduszu;
 - 2) sporządzać i przysyłać ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji miesięczne sprawozdania z pobranych i przekazanych lub uiszczonych opłat ewidencyjnych.
- 3aa. Sprawozdania, o których mowa w ust. 3a pkt 2, opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, przekazuje się za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej ministra właściwego do spraw informatyzacji.
- 3b. Od nieterminowo przekazanych lub uiszczonych opłat pobiera się odsetki za zwłokę, w wysokości odsetek należnych za nieterminowe regulowanie zobowiązań podatkowych.
- 3c. Do należności z tytułu opłat ewidencyjnych oraz odsetek za zwłokę stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1325, 1423, 2122, 2123 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 72), z wyłączeniem art. 75 § 4a w zakresie określenia w decyzji stwierdzającej nadpłatę wysokości zobowiązania podatkowego oraz art. 75 § 4b, z tym że uprawnienia organów podatkowych przysługują ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji.
4. Przychodami Funduszu są:
 - 1) opłaty pobrane za udostępnienie danych lub informacji z centralnej ewidencji pojazdów i centralnej ewidencji kierowców;
 - 2) 109

150 ust. 1;

2a) opłata ewidencyjna, o której mowa w art. 8 ust. 4 i 5;

3) opłata ewidencyjna, o której mowa w art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych;

4) opłata ewidencyjna, o której mowa w:

a) art. 10 ust. 1, art. 13 ust. 6, art. 14 ust. 1, art. 15 ust. 5, art. 15a ust. 8, art. 16 ust. 1 i 5, art. 18 ust. 2, art. 28 ust. 8 i 9, art. 31 ust. 3, art. 33 ust. 2 pkt 1, art. 38 ust. 2 pkt 1, art. 58 ust. 2 pkt 1, art. 70 ust. 2 pkt 1, art. 85 ust. 8, art. 87 ust. 3 pkt 1, art. 97 ust. 3, art. 101 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 pkt 2, art. 102 ust. 2, art. 103 ust. 3 i 3a, art. 109 ust. 1, 3 i 4, art. 110, art. 115 ust. 6, art. 117 ust. 3 pkt 1 i art. 124 ust. 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami,

b) art. 39g ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym;

4a) opłata ewidencyjna, o której mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 154 i 875);

5) odsetki za zwłokę pobierane z tytułu nieterminowo przekazywanych lub uiszczanych opłat ewidencyjnych;

6) odsetki od wolnych środków przekazanych w zarządzenie zgodnie z przepisami o finansach publicznych;

7) inne przychody.

4a. Ściągnięcie należności z tytułu należnych opłat ewidencyjnych i odsetek, o których mowa w ust. 3b, następuje na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2020 r. poz. 1427, 1492 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 11 i 41) - w zakresie egzekucji obowiązków o charakterze pieniężnym.

5. Wydatki Funduszu są przeznaczone na finansowanie wydatków związanych z utworzeniem, rozwojem i funkcjonowaniem centralnej ewidencji pojazdów i centralnej ewidencji kierowców, w tym Krajowego Punktu Kontaktowego, centralnej ewidencji posiadaczy kart parkingowych oraz elektronicznego katalogu marek i typów pojazdów homologowanych oraz dopuszczonych do ruchu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

5a. Ze środków Funduszu może być dokonana wpłata na rachunek budżetu państwa.

Wysokość każdej opłaty ewidencyjnej, o której mowa w art. 75 ust. 2, art. 80t ust. 2, art. 81b ust. 3, art. 83 ust. 1 i art. 150 ust. 1 ustawy oraz w art. 10 ust. 1, art. 13 ust. 6, art. 14 ust. 1, art. 15 ust. 5, art. 15a ust. 8, art. 16 ust. 1 i 5, art. 18 ust. 2, art. 28 ust. 8 i 9, art. 31 ust. 3, art. 33 ust. 2 pkt 1, art. 38 ust. 2 pkt 1, art. 58 ust. 2 pkt 1, art. 77 ust. 2 pkt 1, art. 85 ust. 8, art. 87 ust. 3 pkt 1, art. 97 ust. 3, art. 101 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2, art. 102 ust. 2, art. 103 ust. 3 i 3a, art. 109 ust. 1, 3 i 4, art. 110, art. 115 ust. 6, art. 117 ust. 3 pkt 1 oraz art. 124 ust. 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami, a także w art. 39g ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym i w art. 25 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych, nie może przekroczyć równowartości w złotych 2 euro, a w przypadku opłaty, o której mowa w art. 8 ust. 4 i 5 ustawy, równowartości w złotych 50 eurocentów, ustalonej przy zastosowaniu kursu średniego ustalonego przez Narodowy Bank Polski w dniu ogłoszenia rozporządzenia, o którym mowa w ust. 7.

7. Minister właściwy do spraw informatyzacji w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu, ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego oraz ministrem właściwym do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia:

1) ¹¹¹

wysokość opłaty ewidencyjnej, o której mowa w art. 8 ust. 4 i 5, art. 75 ust. 2, art. 80t ust. 2, art. 81b ust. 3, art. 83 ust. 1 i art. 150 ust. 1 ustawy oraz w art. 10 ust. 1, art. 13 ust. 6, art. 14 ust. 1, art. 15 ust. 5, art. 15a ust. 8, art. 16 ust. 1 i 5, art. 18 ust. 2, art. 28 ust. 8 i 9, art. 31 ust. 3, art. 33 ust. 2 pkt 1, art. 38 ust. 2 pkt 1, art. 58 ust. 2 pkt 1, art. 77 ust. 2 pkt 1, art. 85 ust. 8, art. 87 ust. 3 pkt 1, art. 97 ust. 3, art. 101 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2, art. 102 ust. 2, art. 103 ust. 3 i 3a, art. 109 ust. 1, 3 i 4, art. 110, art. 115 ust. 6, art. 117 ust. 3 pkt 1 i art. 124 ust. 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami, a także w art. 39g ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym oraz w art. 25 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych, oraz sposób jej wnoszenia;

2) tryb i zasady pobierania, ewidencjonowania, przekazywania i rozliczania opłaty ewidencyjnej przez organy i podmioty zobowiązane do jej pobierania;

3) wzór miesięcznego sprawozdania zawierającego kwoty opłat ewidencyjnych pobranych i przekazanych lub uiszczonych na rachunek Funduszu.

8. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 7, należy uwzględnić w szczególności:

1) przypadki uiszczania opłaty ewidencyjnej;

2) zróżnicowaną wysokość opłaty w zależności od rodzaju czynności, której dokonanie jest uzależnione od jej uiszczenia;

- 3) koszty związane z funkcjonowaniem centralnej ewidencji pojazdów i centralnej ewidencji kierowców
- 4) terminy przekazywania i rozliczania opłaty ewidencyjnej oraz przekazywania miesięcznego sprawozdania z opłat ewidencyjnych pobranych i przekazanych lub uiszczonych przez organy i podmioty zobowiązane do jej pobierania.

Art. 80e.

1. (uchylony).
2. (uchylony).

Rozdział 2b
(uchylony)

Art. 80f.

(uchylony).

Art. 80g.

(uchylony).

Art. 80h.

(uchylony).

Art. 80i.

(uchylony).

Art. 80j.

(uchylony).

Rozdział 2c
Krajowy Punkt Kontaktowy

Art. 80k. [Podmiot prowadzący; krajowe podmioty uprawnione; cele wymiany informacji]

1. Tworzy się Krajowy Punkt Kontaktowy przy centralnej ewidencji pojazdów.

2. Krajowy Punkt Kontaktowy prowadzi minister właściwy do spraw informatyzacji w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 80a ust. 4.
3. Krajowy Punkt Kontaktowy umożliwia wymianę informacji z właściwymi krajowymi punktami kontaktowymi innych państw członkowskich Unii Europejskiej oraz z krajowymi podmiotami uprawnionymi - w zakresie danych dotyczących pojazdów oraz ich właścicieli lub posiadaczy.
4. Krajowymi podmiotami uprawnionymi są, w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych zadań:
 - 1) Policja;
 - 2) Inspekcja Transportu Drogowego;
 - 3) straże gminne (miejskie);
 - 4) organy celne;
 - 5) Straż Graniczna.
5. Wymiana informacji, o której mowa w ust. 3, następuje w związku z popełnieniem naruszeń, o których mowa w ust. 6, w szczególności w celu ułatwienia identyfikacji osób podejrzanych o popełnienie naruszenia podczas kierowania pojazdem zarejestrowanym w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub podczas kierowania pojazdem zarejestrowanym w Rzeczypospolitej Polskiej na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.
6. Wymiana informacji, o której mowa w ust. 3, następuje w związku z popełnieniem następujących naruszeń przepisów ruchu drogowego:
 - 1) niestosowaniem się do ograniczenia prędkości;
 - 2) niedopełnieniem obowiązku korzystania z pasów bezpieczeństwa lub przewożenia dziecka w foteliku bezpieczeństwa dla dziecka lub innym urządzeniu przytrzymującym dla dzieci;
 - 3) niestosowaniem się do sygnałów świetlnych lub znaków nakazujących zatrzymanie pojazdu;
 - 4) prowadzeniem pojazdu po użyciu alkoholu albo w stanie nietrzeźwości;
 - 5) prowadzeniem pojazdu po użyciu lub pod wpływem środka odurzającego;
 - 6) niedopełnieniem obowiązku używania w czasie jazdy kasków ochronnych;
 - 7) wykorzystywaniem drogi lub poszczególnych jej części w sposób niezgodny z przeznaczeniem;
 - 8) korzystaniem podczas jazdy z telefonu wymagającego trzymania słuchawki lub mikrofonu w ręku.

Art. 80l. [Realizacja wymiany informacji z punktami kontaktowymi innych państw członkowskich UE]

1. Wymianę informacji, o której mowa w art. 80k ust. 3, Krajowy Punkt Kontaktowy realizuje przy użyciu urządzeń teletransmisji danych oraz z wykorzystaniem oprogramowania, o którym mowa w art. 15 ust. 1 decyzji Rady 2008/616/WSiSW z dnia 23 czerwca 2008 r. w sprawie wdrożenia decyzji 2008/615/WSiSW w sprawie intensyfikacji współpracy transgranicznej, szczególnie w zwalczaniu terroryzmu i przestępczości transgranicznej (Dz. Urz. UE L 210 z 06.08.2008, str. 12), przez:
 - 1) udostępnianie danych na zapytania krajowych punktów kontaktowych innych państw członkowskich Unii Europejskiej;
 - 2) przekazywanie zapytań krajowych podmiotów uprawnionych do krajowych punktów kontaktowych innych państw członkowskich Unii Europejskiej;
 - 3) przekazywanie krajowym podmiotom uprawnionym odpowiedzi na złożone przez nie zapytania, o których mowa w pkt 2, udzielonych przez krajowe punkty kontaktowe innych państw członkowskich Unii Europejskiej.
2. Krajowy Punkt Kontaktowy realizuje wymianę informacji z krajowymi punktami kontaktowymi innych państw członkowskich Unii Europejskiej zgodnie z procedurami określonymi w rozdziale 3 pkt 2 i 3 załącznika do decyzji, o której mowa w ust. 1.

Art. 80m. [Zadania krajowych podmiotów]

Krajowe podmioty uprawnione:

- 1) składają zapytania o udzielenie informacji, o których mowa w art. 80k ust. 3, za pośrednictwem Krajowego Punktu Kontaktowego przy użyciu urządzeń teletransmisji danych;
- 2) udostępniają uzyskane informacje właściwym funkcjonariuszom lub pracownikom krajowych podmiotów uprawnionych na potrzeby prowadzonych postępowań;
- 3) wykorzystują rozwiązania teleinformatyczne przystosowane do współpracy z Krajowym Punktem Kontaktowym.

Art. 80n. [Cel przetwarzania danych]

Krajowe podmioty uprawnione przetwarzają dane uzyskane za pośrednictwem Krajowego Punktu Kontaktowego wyłącznie w związku z popełnieniem naruszeń, o których mowa w art. 80k ust. 6.

Art. 80o. [Zakres danych udostępnianych punktów kontaktowych innych państw członkowskich

UE]

1. Krajowy Punkt Kontaktowy, na zapytania krajowych punktów kontaktowych innych państw członkowskich Unii Europejskiej, udostępnia tym punktom dane o:
 - 1) pojeździe:
 - a) numer rejestracyjny,
 - b) numer VIN albo numer nadwozia, podwozia lub ramy pojazdu,
 - c) kraj rejestracji,
 - d) marka,
 - e) model,
 - f) kategoria;
 - 2) właścicielu pojazdu oraz o posiadaczu, o którym mowa w art. 73 ust. 5:
 - a) imię i nazwisko (nazwa lub firma),
 - b) adres zamieszkania (siedziba),
 - c) numer PESEL,
 - d) numer identyfikacyjny REGON,
 - e) datę i miejsce urodzenia.
2. Krajowe podmioty uprawnione w zapytaniach o udzielenie informacji podają:
 - 1) kraj rejestracji pojazdu;
 - 2) numer rejestracyjny pojazdu;
 - 3) państwo popełnienia naruszenia;
 - 4) datę popełnienia naruszenia;
 - 5) godzinę popełnienia naruszenia;
 - 6) rodzaj naruszenia, o którym mowa w art. 80k ust. 6.

Art. 80p. [Sprawozdanie]

1. Minister właściwy do spraw informatyzacji sporządza sprawozdanie zawierające:
 - 1) liczbę zapytań o udzielenie informacji kierowanych za pośrednictwem Krajowego Punktu Kontaktowego do krajowych punktów kontaktowych innych państw członkowskich Unii Europejskiej w związku z popełnieniem naruszeń, o których mowa w art. 80k ust. 6, wraz z podaniem rodzaju

naruszeń, których dotyczyły zapytania i liczby zapytań, które nie skutkowały przekazaniem przez krajowe punkty kontaktowe innych państw członkowskich Unii Europejskiej informacji, o których mowa w art. 80k ust. 3;

- 2) liczbę naruszeń, o których mowa w art. 80k ust. 6, w związku z którymi kierowano zapytania za pośrednictwem Krajowego Punktu Kontaktowego, w tym liczbę naruszeń:
 - a) ujawnionych przy pomocy urzędów rejestrujących,
 - b) w związku z którymi wysłano zawiadomienie o popełnieniu naruszenia;
 - 3) liczbę wypadków śmiertelnych z udziałem pojazdów zarejestrowanych w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej.
2. Minister właściwy do spraw informatyzacji przekazuje Komisji Europejskiej sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, co dwa lata, w terminie do dnia 6 maja za okres dwóch poprzednich lat kalendarzowych.
 3. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, jest sporządzane:
 - 1) w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 - w oparciu o informacje uzyskane z Krajowego Punktu Kontaktowego;
 - 2) w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i 3 - w oparciu o informacje uzyskane od krajowych podmiotów uprawnionych.
 4. Krajowe podmioty uprawnione przekazują ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, na formularzu w postaci elektronicznej, przy użyciu urządzeń teletransmisji danych.
 5. Krajowe podmioty uprawnione przekazują ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, co dwa lata, w terminie do dnia 15 marca za okres dwóch poprzednich lat kalendarzowych.

Art. 80q. [Wykorzystanie danych osobowych. Prawo do uzyskania informacji na temat własnych, przekazanych danych osobowych]

1. Do danych osobowych przetwarzanych na podstawie przepisów niniejszego rozdziału przez Krajowy Punkt Kontaktowy oraz krajowe podmioty uprawnione stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 4 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o wymianie informacji z organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej¹¹² (Dz. U. z 2020 r. poz. 158 oraz z 2022 r. poz. 350).
2. Dane osobowe, o których mowa w ust. 1, mogą być wykorzystywane wyłącznie do celów określonych

w art. 80k ust. 5 oraz w związku z popełnieniem naruszeń, o których mowa w art. 80k ust. 6.

3. Każda zainteresowana osoba ma prawo do uzyskania informacji na temat własnych danych osobowych, które zostały przekazane innemu państwu członkowskiemu Unii Europejskiej, w tym informacji o dacie złożenia wniosku oraz o właściwym organie innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, który te dane osobowe uzyskał.

Art. 80r. [Delegacja ustawowa - wzór formularza do przekazywania informacji]

Minister właściwy do spraw informatyzacji w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza do przekazywania informacji, o którym mowa w art. 80p ust. 4, kierując się zakresem informacji określonym w art. 80p ust. 1 oraz koniecznością ujednoczenia formy przekazywanych danych.

Rozdział 2d

Profesjonalna rejestracja pojazdów

Art. 80s. [Podmioty uprawnione do posługiwania się profesjonalnym dowodem rejestracyjnym i profesjonalnymi tablicami rejestracyjnymi]

1. Dokumentem stwierdzającym dopuszczenie do ruchu niezarejestrowanego wcześniej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub za granicą pojazdu samochodowego, motoroweru, ciągnika rolniczego lub przyczepy w celu wykonywania jazd testowych tymi pojazdami w ramach działalności prowadzonej przez podmiot uprawniony jest profesjonalny dowód rejestracyjny wraz z profesjonalnymi tablicami (tablicą) rejestracyjnymi.
 2. Podmiotami uprawnionymi w ramach prowadzonej działalności do posługiwania się profesjonalnym dowodem rejestracyjnym i profesjonalnymi tablicami (tablicą) rejestracyjnymi są:
 - 1) przedsiębiorca posiadający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej siedzibę, a w przypadku przedsiębiorcy posiadającego siedzibę za granicą - oddział, zajmujący się produkcją, dystrybucją (sprzedażą prowadzoną w ramach handlu) lub badaniem pojazdów niezarejestrowanych wcześniej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub za granicą,
 - 2) jednostka uprawniona lub jednostka badawcza producenta pojazdu, przedmiotu wyposażenia lub części przeprowadzająca badania pojazdu, przedmiotu wyposażenia lub części
- zwani dalej "podmiotami uprawnionymi".
3. Za przedsiębiorcę zajmującego się produkcją pojazdów, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, uznaje się

producenta pojazdu kompletnego, skompletowanego lub niekompletnego.

4. Przez jazdę testową rozumie się jazdę w ruchu drogowym pojazdem niezarejestrowanym wcześniej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub za granicą wykonywaną:
 - 1) z wykorzystaniem profesjonalnego dowodu rejestracyjnego i profesjonalnych tablic (tablicy) rejestracyjnych,
 - 2) w ramach działalności prowadzonej przez podmiot uprawniony w zakresie, o którym mowa w ust. 2,
 - 3) przez podmiot uprawniony albo osoby, o których mowa w art. 80w ust. 2-4- w celu przeprowadzenia testu produkowanego lub badanego pojazdu, w tym przedmiotu jego wyposażenia lub części, lub testu pojazdu będącego przedmiotem dystrybucji.
5. Profesjonalny dowód rejestracyjny stanowi wypełniony przez starostę i podmiot uprawniony blankiet profesjonalnego dowodu rejestracyjnego. Blankiet profesjonalnego dowodu rejestracyjnego jest wypełniany w części przez starostę, a w części przez podmiot uprawniony, stosownie do zakresu określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 80zc ust. 1 pkt 4.
6. Profesjonalny dowód rejestracyjny potwierdza prawo do wykonywania jazd testowych przez okres:
 - 1) 30 dni od dnia wypełnienia blankietu profesjonalnego dowodu rejestracyjnego przez podmiot uprawniony, o którym mowa w ust. 2 pkt 1,
 - 2) 6 miesięcy od dnia wypełnienia blankietu profesjonalnego dowodu rejestracyjnego przez podmiot uprawniony, o którym mowa w ust. 2 pkt 2- jednak nie dłużej niż do dnia wygaśnięcia albo uchylecia decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów, do której zostały wydane blankiety profesjonalnych dowodów rejestracyjnych.

Art. 80t. [Wydanie decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów; opłaty]

1. O decyzję o profesjonalnej rejestracji pojazdów może ubiegać się podmiot uprawniony, który:
 - 1) nie został prawomocnie skazany za przestępstwo przeciwko mieniu, przestępstwo przeciwko obrotom gospodarczym lub przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów - dotyczy przedsiębiorcy, jeżeli jest on osobą fizyczną, albo członków władz organów osoby prawnej lub nieposiadającej osobowości prawnej jednostki organizacyjnej;
 - 2) złożył oświadczenia, że:
 - a) każdy z pojazdów, którymi będą wykonywane jazdy testowe, będzie spełniał warunki określone w art. 66, odpowiednie dla pojazdu, którym będą wykonywane te jazdy,

tylko pojazdy niezarejestrowane wcześniej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub za granicą dla których posiada udokumentowane prawo do dysponowania nimi, oraz wyłącznie w celu wykonywania jazd testowych,

c) blankiety profesjonalnych dowodów rejestracyjnych będą wypełniane wyłącznie przez podmiot uprawniony albo osoby zatrudnione przez ten podmiot.

2. Starosta właściwy ze względu na siedzibę albo oddział podmiotu uprawnionego, na wniosek tego podmiotu, wydaje decyzję o profesjonalnej rejestracji pojazdów, blankiety profesjonalnych dowodów rejestracyjnych oraz profesjonalne tablice (tablicę) rejestracyjne, za opłatą oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej.
3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza się:
 - 1) oświadczenie, że podmiot uprawniony jest wpisany do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, albo kopię aktualnego odpisu z rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym albo oświadczenie o wpisie do tego rejestru albo pobrany samodzielnie wydruk komputerowy aktualnych informacji o podmiocie uprawnionym wpisanym do Krajowego Rejestru Sądowego - w przypadku przedsiębiorcy posiadającego siedzibę albo oddział na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zajmującego się produkcją, dystrybucją lub badaniem pojazdów;
 - 2) kopię dokumentu potwierdzającego uprawnienia jednostki do przeprowadzania odpowiednich badań pojazdu, przedmiotu wyposażenia lub części - w przypadku jednostek, o których mowa w art. 80s ust 2 pkt 2;
 - 3) oświadczenia:
 - a) przedsiębiorcy, jeżeli jest on osobą fizyczną, albo członków władz organów osoby prawnej lub nieposiadającej osobowości prawnej jednostki organizacyjnej o niekaralności za przestępstwo przeciwko mieniu, przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu lub przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów,
 - b) o których mowa w ust. 1 pkt 2;
 - 4) kopię dowodu wniesienia opłaty za wydanie decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów, blankietów profesjonalnych dowodów rejestracyjnych i zalegalizowanych profesjonalnych tablic (tablicy) rejestracyjnych oraz opłaty ewidencyjnej za blankiety profesjonalnych dowodów rejestracyjnych i zalegalizowane profesjonalne tablice (tablicę) rejestracyjne.
4. Oświadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 3 pkt 3 lit. a, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenie jest

obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

5. Opłatę:

- 1) za wydanie decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów, blankietów profesjonalnych dowodów rejestracyjnych oraz zalegalizowanych profesjonalnych tablic (tablicy) rejestracyjnych oraz
- 2) ewidencyjną za blankiety profesjonalnych dowodów rejestracyjnych oraz zalegalizowane profesjonalne tablice (tablicę) rejestracyjne

- pobiera starosta.

6. Wysokość opłaty za wydanie:

- 1) decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów nie może przekroczyć 100 zł;
- 2) blankietu profesjonalnego dowodu rejestracyjnego nie może przekroczyć 20 zł;
- 3) profesjonalnych tablic rejestracyjnych nie może przekroczyć:
 - a) 80 zł za komplet profesjonalnych tablic samochodowych,
 - b) 40 zł za profesjonalną tablicę motocyklową,
 - c) 30 zł za profesjonalną tablicę motorowerową;
- 4) znaku legalizacyjnego nie może przekroczyć 15 zł.

7. Starosta, realizując zadanie, o którym mowa w ust. 2, nie jest obowiązany do przeprowadzania kontroli, o której mowa w art. 84 ust. 2 pkt 1 lit. d ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

Art. 80u. [Okres obowiązywania decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów; nadanie numerów rejestracyjnych; wydanie blankietów profesjonalnych dowodów rejestracyjnych oraz zalegalizowanych profesjonalnych tablic rejestracyjnych]

1. Decyzję o profesjonalnej rejestracji pojazdów starosta wydaje na okres 1 roku, licząc od dnia jej wydania.
2. W decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów starosta nadaje jeden albo, na wniosek podmiotu uprawnionego, więcej niż jeden numer rejestracyjny.
3. Do decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów starosta wydaje:

- 1) wypełnione przez siebie blankiety profesjonalnych dowodów rejestracyjnych w liczbie:
 - a) wnioskowanej przez podmiot uprawniony, ale nieprzekraczającej 100 sztuk,
 - b) wnioskowanej - w przypadku podmiotu uprawnionego zajmującego się produkcją pojazdów;
 - 2) zalegalizowane profesjonalne tablice (tablicę) rejestracyjne odpowiadające numerowi rejestracyjnemu albo numerom rejestracyjnym nadanym w decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów.
4. W okresie ważności decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów podmiot uprawniony, po wykorzystaniu blankietów profesjonalnych dowodów rejestracyjnych, może złożyć staroście wniosek o wydanie dodatkowych blankietów w liczbie określonej w ust. 3 pkt 1, przy czym do wniosku dołącza się profesjonalne dowody rejestracyjne. W takim przypadku starosta wydaje dodatkowy załącznik do decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów.

Art. 80v. [Wydanie kolejnej decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów]

1. Jeżeli nie później niż 60 dni przed upływem daty ważności decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów podmiot uprawniony złoży staroście wniosek o wydanie kolejnej decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów, starosta wydaje kolejną decyzję o profesjonalnej rejestracji pojazdów, która będzie obowiązywać od dnia następującego po ostatnim dniu terminu ważności poprzedniej decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów. Przepisy art. 80t i art. 80u stosuje się.
2. Podmiot uprawniony, składając wniosek, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany zwrócić profesjonalne dowody rejestracyjne.
3. Niewykorzystane blankiety profesjonalnych dowodów rejestracyjnych oraz dotychczasowe profesjonalne numery rejestracyjne i profesjonalne tablice (tablicę) rejestracyjne starosta ujmuje, nieodpłatnie, na wniosek podmiotu uprawnionego, w kolejnej decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów, bez konieczności ich zwrotu przy zwracaniu się z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1.

Art. 80w. [Warunki wykonywania jazdy testowej]

1. W celu wykonania jazdy testowej danym pojazdem wypełnia się blankiet profesjonalnego dowodu rejestracyjnego.
2. Jazda testowa może być wykonywana przez podmiot uprawniony albo przez jego pracownika.
3. W przypadku podmiotu uprawnionego zajmującego się produkcją pojazdów jazda testowa może być wykonywana także na podstawie umowy cywilnoprawnej.
4. Dopuszcza się wykonywanie jazdy testowej przez osobę zainteresowaną zakupem pojazdu, pod

warunkiem jej wykonywania w obecności podmiotu uprawnionego zajmującego się dystrybucją pojazdów albo jego pracownika.

5. Podmiot uprawniony, który uzyskał decyzję o profesjonalnej rejestracji pojazdów, nie może przekazywać blankietu profesjonalnego dowodu rejestracyjnego, profesjonalnego dowodu rejestracyjnego lub profesjonalnych tablic (tablicy) rejestracyjnych osobie, która nabyła pojazd od tego podmiotu, ani innemu podmiotowi.
6. Na podstawie profesjonalnego dowodu rejestracyjnego starosta nie może dokonać rejestracji pojazdu, o której mowa w art. 73 i art. 74.

Art. 80x. [Wykaz pojazdów używanych w ruchu drogowym z wykorzystaniem profesjonalnego dowodu rejestracyjnego]

1. Podmiot uprawniony, który uzyskał decyzję o profesjonalnej rejestracji pojazdów, jest obowiązany prowadzić wykaz pojazdów używanych przez siebie w ruchu drogowym z wykorzystaniem profesjonalnego dowodu rejestracyjnego i zalegalizowanych profesjonalnych tablic (tablicy) rejestracyjnych w systemie teleinformatycznym obsługującym centralną ewidencję pojazdów.
2. Podmiot uprawniony zamieszcza w wykazie pojazdów, o którym mowa w ust. 1, dane, o których mowa w art. 80b ust. 1 pkt 8b, wypełniając blankiet profesjonalnego dowodu rejestracyjnego, przed zawarciem przez ten podmiot umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, o którym mowa w art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.
3. Podmiot uprawniony może zamieścić w wykazie pojazdów, o którym mowa w ust. 1, dane, o których mowa w art. 80b ust. 1 pkt 8b lit. a, przed wypełnieniem przez ten podmiot blankietu profesjonalnego dowodu rejestracyjnego.

Art. 80y. [Obowiązki podmiotu po wygaśnięciu lub uchyleniu decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów]

1. W ciągu 30 dni od dnia wygaśnięcia albo uchylenia decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów podmiot uprawniony jest obowiązany zwrócić staroście blankiety profesjonalnych dowodów rejestracyjnych, profesjonalne dowody rejestracyjne oraz profesjonalne tablice (tablicę) rejestracyjne, z wykorzystaniem dokumentu zwrotu.
2. Jeżeli w ciągu 30 dni od dnia wygaśnięcia decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów podmiot

uprawniony złoży staroście wniosek o wydanie kolejnej decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów, starosta, wydając tę decyzję, wydaje temu podmiotowi, nieodpłatnie, niewykorzystane blankiety profesjonalnych dowodów rejestracyjnych oraz profesjonalne tablice (tablicę) rejestracyjne. Po tym okresie zwrócone profesjonalne tablice (tablicę) rejestracyjne starosta może wydać odpłatnie innemu podmiotowi uprawnionemu, który złożył wniosek o wydanie decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów, za zgodą tego podmiotu.

3. Podmiot uprawniony zawiadamia niezwłocznie starostę o:

- 1) zaprzestaniu działalności w zakresie produkcji, dystrybucji, badań pojazdów albo badań przedmiotów wyposażenia lub części;
- 2) zmianie nazwy lub adresu siedziby albo oddziału lub numeru identyfikacyjnego REGON.

4. W przypadku zmiany danych podmiotu uprawnionego, o których mowa w ust. 3 pkt 2, podmiot uprawniony, składając zawiadomienie, o którym mowa w ust. 3, zwraca staroście blankiety profesjonalnych dowodów rejestracyjnych i profesjonalne dowody rejestracyjne. Przepisy art. 80t stosuje się odpowiednio.

Art. 80z. [Utrata lub zniszczenie profesjonalnych dowodów rejestracyjnych lub ich blankietów albo profesjonalnych tablic rejestracyjnych]

1. W przypadku gdy doszło do utraty lub zniszczenia blankietów profesjonalnych dowodów rejestracyjnych, profesjonalnych dowodów rejestracyjnych lub profesjonalnych tablic (tablicy) rejestracyjnych, podmiot uprawniony jest obowiązany niezwłocznie złożyć staroście oświadczenie, że doszło do utraty lub zniszczenia blankietów profesjonalnych dowodów rejestracyjnych lub profesjonalnych dowodów rejestracyjnych, ze wskazaniem ich serii i numerów, lub że doszło do utraty lub zniszczenia profesjonalnych tablic (tablicy) rejestracyjnych, ze wskazaniem ich numeru rejestracyjnego i numeru znaku legalizacyjnego.
2. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

Art. 80za. [Wniosek o wydanie nowych blankietów lub nowych profesjonalnych tablic rejestracyjnych w miejsce utraconych]

W przypadku gdy w okresie ważności decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów doszło do utraty lub

zniszczenia:

- 1) blankietów profesjonalnych dowodów rejestracyjnych lub
- 2) profesjonalnych tablic (tablicy) rejestracyjnych

- podmiot uprawniony może złożyć staroście wniosek o wydanie, za opłatą oraz opłatą ewidencyjną, nowych blankietów w liczbie odpowiadającej liczbie blankietów utraconych lub zniszczonych lub nowych profesjonalnych tablic (tablicy) rejestracyjnych.

Art. 80zb. [Uchylenie decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów]

1. Starosta, w drodze decyzji, uchyła decyzję o profesjonalnej rejestracji pojazdów, w przypadku gdy:
 - 1) przedsiębiorca zaprzestał prowadzenia działalności w zakresie produkcji, dystrybucji lub badania pojazdów;
 - 2) jednostka uprawniona lub jednostka badawcza producenta pojazdu, przedmiotu wyposażenia lub części zaprzestała przeprowadzania odpowiednich badań pojazdu, przedmiotu wyposażenia lub części;
 - 3) ujawnione zostało, że po dniu wydania decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów:
 - a) przedsiębiorca, jeżeli jest on osobą fizyczną, albo członek władz organów osoby prawnej lub nieposiadającej osobowości prawnej jednostki organizacyjnej został prawomocnie skazany za przestępstwo przeciwko mieniu, przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu lub przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów,
 - b) podmiot uprawniony używał w ruchu drogowym z wykorzystaniem profesjonalnego dowodu rejestracyjnego pojazdy, dla których nie posiadał udokumentowanego prawa do dysponowania nimi;
 - 4) podmiot uprawniony złożył niezgodne z prawdą oświadczenie, o którym mowa w art. 80t ust. 3 pkt 3 lit. a;
 - 5) podmiot uprawniony złożył niezgodne z prawdą oświadczenie o utracie lub zniszczeniu blankietów profesjonalnych dowodów rejestracyjnych, profesjonalnych dowodów rejestracyjnych lub profesjonalnych tablic (tablicy) rejestracyjnych;
 - 6) podmiot uprawniony złożył staroście wniosek o wydanie dodatkowych albo nowych blankietów profesjonalnych dowodów rejestracyjnych w okresie ważności decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów, a nie zwrócił profesjonalnych dowodów rejestracyjnych albo nie złożył oświadczenia o utracie lub zniszczeniu, o którym mowa w art. 80z ust. 1;

- 7) podmiot uprawniony przekazał blankiet profesjonalnego dowodu rejestracyjnego, profesjonalny dowód rejestracyjny lub profesjonalne tablice (tablicę) rejestracyjne innemu podmiotowi;
 - 8) podmiot uprawniony wykonywał jazdę testową, korzystając z niewypełnionego blankietu profesjonalnego dowodu rejestracyjnego;
 - 9) podmiot uprawniony nie dopełnił obowiązku prowadzenia wykazu pojazdów, o którym mowa w art. 80x ust. 1.
2. Decyzja o uchyleniu decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów podlega natychmiastowemu wykonaniu.
3. Podmiot uprawniony może ponownie wnioskować o wydanie decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów nie wcześniej niż po upływie 2 lat od dnia, w którym:
- 1) nastąpiło uchylenie decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów z przyczyn, o których mowa w ust. pkt 3-9;
 - 2) nastąpiło uchylenie decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów z przyczyn, o których mowa w ust. pkt 1 i 2, a podmiot uprawniony nie zwrócił staroście blankietów profesjonalnych dowodów rejestracyjnych, profesjonalnych dowodów rejestracyjnych oraz profesjonalnych tablic (tablicy) rejestracyjnych albo nie złożył oświadczenia, o którym mowa w art. 80z ust. 1;
 - 3) upłynął termin ważności decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów, a w ciągu 30 dni od upływu tego terminu podmiot uprawniony nie zwrócił staroście blankietów profesjonalnych dowodów rejestracyjnych, profesjonalnych dowodów rejestracyjnych oraz profesjonalnych tablic (tablicy) rejestracyjnych albo nie złożył oświadczenia, o którym mowa w art. 80z ust. 1.

Art. 80zc. [Delegacja ustawowa]

1. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) czynności starosty w sprawach związanych z profesjonalną rejestracją pojazdów;
 - 2) wzór:
 - a) wniosku o wydanie decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów,
 - b) decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów,
 - c) oświadczeń, o których mowa w art. 80t ust. 3 pkt 3,
 - d) wniosku o wydanie dodatkowych albo nowych blankietów profesjonalnych dowodów rejestracyjnych lub nowych profesjonalnych tablic (tablicy) rejestracyjnych,

e) dokumentu zwrotu blankietów profesjonalnych dowodów rejestracyjnych, profesjonalnych dowodów rejestracyjnych oraz profesjonalnych tablic (tablicy) rejestracyjnych;

- 3) wzór i opis blankietu profesjonalnego dowodu rejestracyjnego;
- 4) zakres wypełniania blankietu profesjonalnego dowodu rejestracyjnego przez starostę i podmiot uprawniony;
- 5) wzór i opis profesjonalnych tablic rejestracyjnych, warunki techniczne, jakie muszą spełniać te tablice, oraz zakres i sposób ich badania;
- 6) warunki i sposób dystrybucji blankietów profesjonalnych dowodów rejestracyjnych;
- 7) wysokość opłaty za wydanie:
 - a) decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów,
 - b) blankietu profesjonalnego dowodu rejestracyjnego,
 - c) profesjonalnych tablic rejestracyjnych, w tym:
 - kompletu profesjonalnych tablic samochodowych,
 - profesjonalnej tablicy motocyklowej,
 - profesjonalnej tablicy motorowerowej,
 - d) znaku legalizacyjnego.

2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw transportu uwzględni:

- 1) konieczność ujednoczenia wzorów dokumentów i tablic wydawanych w ramach profesjonalnej rejestracji pojazdów oraz potrzebę zapewnienia ich funkcjonalności;
- 2) konieczność prawidłowego zabezpieczenia blankietów profesjonalnych dowodów rejestracyjnych i profesjonalnych tablic rejestracyjnych;
- 3) koszt wyprodukowania blankietów profesjonalnych dowodów rejestracyjnych i profesjonalnych tablic (tablicy) rejestracyjnych;
- 4) koszty czynności administracyjnych związanych z wydawaniem decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów, blankietów profesjonalnych dowodów rejestracyjnych i zalegalizowanych profesjonalnych tablic (tablicy) rejestracyjnych;
- 5) potrzebę minimalizowania obciążeń administracyjnych dla podmiotów uprawnionych.

Art. 80zd. [Waloryzacja stawek opłat]

1. Stawki opłat, o których mowa w art. 80t ust. 6 i art. 80zc ust. 1 pkt 7 lit. b i d, podlegają co 6 lat waloryzacji w stopniu odpowiadającym wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem za okres 6 poprzednich lat obliczonemu na podstawie średniorocznych wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszanych w komunikatach Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski".
2. W przypadku gdy wskaźnik, o którym mowa w ust. 1, ma wartość ujemną, stawki opłat, o których mowa w art. 80t ust. 6 i art. 80zc ust. 1 pkt 7 lit. b i d, nie ulegają zmianie.
3. Minister właściwy do spraw transportu, co 6 lat, nie później niż do dnia 31 października, ogłasza, po zasięgnięciu opinii Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", wysokość stawek opłat, o których mowa w art. 80t ust. 6 i art. 80zc ust. 1 pkt 7 lit. b i d, obowiązujących od dnia 1 stycznia roku następnego, zaokrąglając je w górę do 0,5 złotego albo do złotego.

Art. 80ze. [Zasady przechowywania decyzji, blankietów oraz profesjonalnych tablic rejestracyjnych]

1. Podmiot uprawniony przechowuje:

- 1) decyzję o profesjonalnej rejestracji pojazdów,
- 2) blankiety profesjonalnych dowodów rejestracyjnych oraz profesjonalne dowody rejestracyjne,
- 3) profesjonalne tablice (tablicę) rejestracyjne

- w swojej siedzibie albo oddziale, w sposób zabezpieczający je przed kradzieżą lub zniszczeniem oraz dostępem osób nieuprawnionych.

2. Podmiot uprawniony przechowuje:

- 1) decyzję o profesjonalnej rejestracji pojazdów przez okres 5 lat od dnia, w którym upłynął termin ważności tej decyzji, lub od dnia uchYLENIA tej decyzji;
- 2) blankiety profesjonalnych dowodów rejestracyjnych, profesjonalne dowody rejestracyjne i profesjonalne tablice (tablicę) rejestracyjne do czasu ich zwrotu staroście.

3. W przypadku kradzieży blankietów profesjonalnych dowodów rejestracyjnych, profesjonalnych dowodów rejestracyjnych lub profesjonalnych tablic (tablicy) rejestracyjnych podmiot uprawniony zawiadamia o tym fakcie właściwy organ Policji oraz starostę, który wydał decyzję o profesjonalnej rejestracji pojazdów.

Art. 80zf. [Zakazy; konsekwencje zatrzymania profesjonalnego dowodu rejestracyjnego]

1. Zabrania się:
 - 1) korzystania z profesjonalnego dowodu rejestracyjnego lub profesjonalnych tablic (tablicy) rejestracyjnych przez osobę do tego nieuprawnioną;
 - 2) wykonywania jazdy testowej bez wypełnionego profesjonalnego dowodu rejestracyjnego.
2. W przypadku trzykrotnego zatrzymania profesjonalnego dowodu rejestracyjnego w ciągu danego roku kalendarzowego podmiot uprawniony podlega karze pieniężnej, o której mowa w art. 140ma ust. 2.
3. Starosta po otrzymaniu od administratora centralnej ewidencji pojazdów informacji o pierwszym zatrzymaniu profesjonalnego dowodu rejestracyjnego podmiotowi uprawnionemu informuje ten podmiot, że w przypadku zatrzymania po raz trzeci profesjonalnego dowodu rejestracyjnego w ciągu danego roku kalendarzowego nałoży na niego karę pieniężną, o której mowa w art. 140ma ust. 2.

Rozdział 3

Badania techniczne pojazdów

Art. 81. [Rodzaje badań technicznych. Zakres obowiązku. Terminy przeprowadzenia badań]

1. Właściciel pojazdu samochodowego, ciągnika rolniczego, pojazdu wolnobieżnego wchodzącego w skład kolejki turystycznej, motoroweru lub przyczepy jest obowiązany przedstawiać go do badania technicznego.
2. Badania techniczne dzieli się na badania okresowe, badania dodatkowe oraz badania co do zgodności z warunkami technicznymi.
3. Okresowe badanie techniczne po raz pierwszy jest przeprowadzane przed pierwszą rejestracją pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Badaniu, o którym mowa w ust. 3, nie podlega:
 - 1) nowy pojazd, dla którego wydano świadectwo zgodności WE, świadectwo zgodności, dopuszczenie jednostkowe pojazdu, decyzję o uznaniu dopuszczenia jednostkowego pojazdu albo świadectwo dopuszczenia indywidualnego WE pojazdu;
 - 2) zarejestrowany pojazd:
 - a) na którego typ wydano świadectwo homologacji typu WE pojazdu - w okresie od dnia pierwszej rejestracji za granicą do dnia terminu okresowego badania technicznego, ustalonego na podstawie ust. 5, lub

b)w którego dowodzie rejestracyjnym lub innym dokumencie wydanym przez właściwy organ państwa członkowskiego przedstawionym do rejestracji, zawarta jest informacja o wykonanym badaniu technicznym i jego terminie ważności

- z wyjątkiem taksówki, pojazdu uprzywilejowanego lub pojazdu odpowiednio przystosowanego lub wyposażonego zgodnie z przepisami o przewozie towarów niebezpiecznych, pojazdu z zamontowanym urządzeniem technicznym podlegającym dozorowi technicznemu oraz pojazdu przystosowanego konstrukcyjnie do ruchu lewostronnego.

5. Okresowe badanie techniczne pojazdu przeprowadza się corocznie, z zastrzeżeniem ust. 6-10.
6. Okresowe badanie techniczne samochodu osobowego, samochodu ciężarowego o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 t, motocykla lub przyczepy o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 t przeprowadza się przed upływem 3 lat od dnia pierwszej rejestracji, następnie przed upływem 5 lat od dnia pierwszej rejestracji i nie później niż 2 lata od dnia przeprowadzenia poprzedniego badania technicznego, a następnie przed upływem kolejnego roku od dnia przeprowadzenia badania. Nie dotyczy to pojazdu przewożącego towary niebezpieczne, taksówki, pojazdu samochodowego konstrukcyjnie przeznaczonego do przewozu osób w liczbie od 5 do 9, wykorzystywanego do zarobkowego transportu drogowego osób, pojazdu marki "SAM", pojazdu zasilanego gazem, pojazdu uprzywilejowanego oraz pojazdu używanego do nauki jazdy lub egzaminu państwowego, które podlegają corocznym badaniom technicznym.
7. Okresowe badanie techniczne ciągnika rolniczego, przyczepy rolniczej oraz motoroweru przeprowadza się przed upływem 3 lat od dnia pierwszej rejestracji, a następnie przed upływem każdych kolejnych 2 lat od dnia przeprowadzenia badania.
8. Przepisy ust. 6 i 7 dotyczą również pojazdów, o których mowa w ust. 6 i 7, zarejestrowanych po raz pierwszy za granicą. W tym przypadku za dzień pierwszej rejestracji, o której mowa w ust. 6 i 7, przyjmuje się dzień pierwszej rejestracji za granicą.
9. Okresowe badanie techniczne autobusu przeprowadza się przed upływem roku od dnia pierwszej rejestracji i następnie co 6 miesięcy.
10. Przyczepa lekka i pojazd zabytkowy nie podlegają okresowym badaniom technicznym. W przypadku pojazdu zabytkowego, wykorzystywanego do zarobkowego transportu drogowego podlega on corocznym badaniom technicznym.
11. Niezależnie od badań, o których mowa w ust. 3-5, dodatkowemu badaniu technicznemu podlega pojazd:

- 1) skierowany przez organ kontroli ruchu drogowego:
 - a) w razie uzasadnionego przypuszczenia, że zagraża bezpieczeństwu ruchu lub narusza wymagania ochrony środowiska,
 - b) który uczestniczył w wypadku drogowym, w którym zostały uszkodzone zasadnicze elementy nośne konstrukcji nadwozia, podwozia lub ramy, z zastrzeżeniem pkt 5, lub noszący ślady uszkodzeń albo którego stan techniczny wskazuje na naruszenie elementów nośnych konstrukcji pojazdu, mogące stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- 2) skierowany przez starostę albo na wniosek posiadacza pojazdu:
 - a) w celu identyfikacji lub ustalenia danych niezbędnych do jego rejestracji,
 - b) jeżeli z dokumentów wymaganych do jego rejestracji wynika, że uczestniczył on w wypadku drogowym, lub narusza wymagania ochrony środowiska;
- 2a) skierowany przez starostę po otrzymaniu:
 - a) informacji, o której mowa w art. 54f ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym,
 - b) wniosku organu kontroli ruchu drogowego o konieczności przeprowadzenia dodatkowego badania technicznego pojazdu kategorii M2, M3, N2 i N3, przyczepy kategorii O3 i O4 i ciągnika kołowego kategorii T5 użytkowanego na drodze publicznej do wykonywania zarobkowego przewozu rzeczy;
- 3) w którym dokonano zmian konstrukcyjnych lub wymiany elementów powodujących zmianę danych w dowodzie rejestracyjnym, z zastrzeżeniem art. 66 ust. 4 pkt 5 i 6, z wyłączeniem montażu instalacji do zasilania gazem;
- 4) który ma być używany jako taksówka, pojazd uprzywilejowany, pojazd do nauki jazdy, pojazd do przeprowadzania egzaminu państwowego lub pojazd odpowiednio przystosowany lub wyposażony zgodnie z przepisami o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych;
- 5) w którym została dokonana naprawa wynikająca ze szkody istotnej;
- 6) w którym w czasie badania technicznego stwierdzono ślady uszkodzeń lub naruszenie elementów nośnych konstrukcji pojazdu, mogących stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- 7) dla którego określono wymagania techniczne w przepisach o podatku od towarów i usług, w przepisach o podatku dochodowym od osób fizycznych lub w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych;
- 8) autobus, którego dopuszczalna prędkość na autostradzie i drodze ekspresowej wynosi 100 km/h, co d zgodności z dodatkowymi warunkami technicznymi;

9) dla którego określono dodatkowe wymagania techniczne w międzynarodowych porozumieniach dotyczących międzynarodowego transportu drogowego;

10) wyposażony w blokadę alkoholową.

11a.

Badaniu co do zgodności z warunkami technicznymi podlega pojazd zabytkowy przed pierwszą rejestracją na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

12. Badanie techniczne pojazdu z zamontowanym urządzeniem technicznym podlegającym dozorowi technicznemu może być przeprowadzone po przedstawieniu dokumentu wydanego przez właściwy organ dozoru technicznego, stwierdzającego sprawność urządzenia technicznego.

12a.

Badanie techniczne pojazdu wyposażonego w blokadę alkoholową przeprowadza się po przedstawieniu dokumentu potwierdzającego kalibrację blokady alkoholowej, wystawionego przez producenta urządzenia lub jego upoważnionego przedstawiciela, ważnego przez okres 12 miesięcy od dnia wystawienia.

13. W razie powstania trudności w ustaleniu parametrów pojazdu, badanie techniczne może być przeprowadzone po przedstawieniu opinii rzeczoznawcy samochodowego, o którym mowa w art. 79a.

14. Termin ważności badania technicznego pojazdu, o którym mowa w ust. 4 pkt 2 lit. b, uznaje się, o ile nie jest dłuższy niż termin ważności badania technicznego ustalany na podstawie ust. 5-10.

15. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, zakres i sposób przeprowadzenia badań technicznych oraz wzory dokumentów stosowanych przy tych badaniach, uwzględniając w szczególności zakres warunków technicznych pojazdów podlegających badaniu.

16. Minister właściwy do spraw transportu, uwzględniając konieczność zapewnienia bezpiecznego korzystania z pojazdów zabytkowych oraz zakres warunków technicznych tych pojazdów podlegających badaniu, określi, w drodze rozporządzenia, zakres i sposób przeprowadzania badań zgodności tych pojazdów z warunkami technicznymi, wzory dokumentów związanych z tymi badaniami.

Art. 81a. [Warunki dopuszczalności wymiany drogomierza]

Wymiana drogomierza jest dopuszczalna, gdy drogomierz nie odmierza przebiegu pojazdu w sytuacji, w której ze względu na przeznaczenie drogomierza powinien ten przebieg odmierzać lub gdy jest konieczna wymiana elementu pojazdu, z którym drogomierz jest nierozzerwalnie związany. Wymiana drogomierza

może nastąpić tylko na drogomierz sprawny i właściwy dla danego typu pojazdu.

Art. 81b. [Odczyt wskazania drogomierza po jego wymianie]

1. Właściciel lub posiadacz pojazdu samochodowego, ciągnika rolniczego, pojazdu wolnobieżnego wchodzącego w skład kolejki turystycznej lub motoroweru, także niezarejestrowanego, który dokonał wymiany drogomierza, jest obowiązany w terminie 14 dni od dnia wymiany tego drogomierza przedstawić pojazd w stacji kontroli pojazdów w celu dokonania odczytu wskazania drogomierza, o którym mowa w art. 81a zdanie drugie, wraz z jednostką miary. Przepis art. 81 ust. 13 stosuje się odpowiednio.
2. Niedotrzymanie terminu, o którym mowa w ust. 1, nie stanowi podstawy odmowy przez stację kontroli pojazdów dokonania odczytu wskazania drogomierza wraz z jednostką miary.
- 2a. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do pojazdów, o których mowa w art. 73 ust. 2b i 3.
3. Warunkiem dokonania odczytu, o którym mowa w ust. 1, jest uiszczenie przez właściciela lub posiadacza pojazdu opłaty za dokonanie odczytu wskazania drogomierza wraz z jednostką miary oraz opłaty ewidencyjnej.
4. Maksymalna wysokość opłaty za dokonanie odczytu wskazania drogomierza wraz z jednostką miary nie może przekroczyć 100 zł. Opłata stanowi przychód przedsiębiorcy prowadzącego stację kontroli pojazdów.
5. Czynność, o której mowa w ust. 1, przeprowadza się po złożeniu diagnoście przez właściciela lub posiadacza pojazdu pisemnego oświadczenia o wymianie drogomierza, sporządzonego na urzędowym formularzu. Oświadczenie zawiera:
 - 1) imię i nazwisko składającego oświadczenie;
 - 2) numer PESEL składającego oświadczenie, a w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL - serię, numer i nazwę dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę państwa, które wydało ten dokument;
 - 3) adres zamieszkania składającego oświadczenie;
 - 4) dane identyfikujące pojazd;
 - 5) datę i przyczynę wymiany drogomierza;
 - 6) oznaczenie miejsca i datę złożenia oświadczenia;
 - 7) klauzulę o treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.";

- 8) czytelny podpis składającego oświadczenie.
6. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 5, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Klauzula, o której mowa w ust. 5 pkt 7, zastępuje pouczenie o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
7. Datę i przyczynę wymiany drogomierza stwierdza, na podstawie oświadczenia, o którym mowa w ust. 5, uprawniony diagnosta zatrudniony w stacji kontroli pojazdów.
8. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) wzór urzędowego formularza oświadczenia właściciela lub posiadacza pojazdu o wymianie drogomierza, mając na uwadze rzetelne dokumentowanie czynności związanych z wymianą drogomierza;
 - 2) organ zobowiązany do przechowywania oświadczenia, o którym mowa w ust. 5, oraz sposób przekazywania tego oświadczenia, mając na uwadze znaczenie tego dokumentu dla gromadzonych informacji o pojeździe.
9. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia szczegółowe czynności uprawnionych diagnostów związane z dokonaniem odczytu wskazania drogomierza wraz z jednostką miary oraz wysokość opłaty za dokonanie odczytu wskazania drogomierza wraz z jednostką miary, mając na uwadze konieczność zapewnienia jednolitej procedury w zakresie dokonywania odczytu wskazania drogomierza wraz z jednostką miary, rzetelnego dokumentowania czynności związanych z wymianą drogomierza oraz koszty tych czynności, w tym niezbędny nakład pracy, a także zasady proporcjonalności opłat.

Art. 82. [Wpis do dowodu rejestracyjnego terminu badania technicznego; zaświadczenie o przeprowadzonym badaniu technicznym pojazdu]

1. Organ dokonujący rejestracji pojazdu wpisuje do dowodu rejestracyjnego termin badania technicznego pojazdu.
2. Uprawniony diagnosta po wykonaniu badania technicznego pojazdu:
 - 1) wydaje zaświadczenie o przeprowadzonym badaniu technicznym pojazdu;
 - 2) wpisuje kolejny termin badania technicznego do dowodu rejestracyjnego, jeżeli jest wolne miejsce w odpowiedniej rubryce tego dowodu - po stwierdzeniu pozytywnego wyniku badania technicznego pojazdu.

Art. 83. [Stacje kontroli pojazdów; uiszczenie opłaty za przeprowadzenie badania technicznego i

opłaty ewidencyjnej]

1. Badanie techniczne przeprowadza się po uiszczeniu przez właściciela lub posiadacza pojazdu opłaty za przeprowadzenie badania technicznego i opłaty ewidencyjnej, w:
 - 1) podstawowej stacji kontroli pojazdów - w zakresie:
 - a) okresowego badania technicznego pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczające 3,5 t, z zastrzeżeniem lit. c,
 - b) dodatkowych badań technicznych w odniesieniu do pojazdów, o których mowa w lit. a, z zastrzeżeniem ust. 1a,
 - c) badań technicznych przyczep przeznaczonych do łączenia z pojazdami określonymi w lit. a, o ile stacja spełnia wymagania, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 84a ust. 1 p 1 ustawy w zakresie długości stanowiska kontrolnego;
 - 2) okręgowej stacji kontroli pojazdów - w zakresie:
 - a) okresowego badania technicznego wszystkich pojazdów,
 - b) dodatkowych badań technicznych w odniesieniu do pojazdów, o których mowa w lit. a,
 - c) badań co do zgodności z warunkami technicznymi pojazdów zabytkowych.
- 1a. Badanie techniczne w zakresie badań co do zgodności z warunkami technicznymi autobusu, którego dopuszczalna prędkość na autostradzie i drodze ekspresowej wynosi 100 km/h, pojazdu przeznaczonego do przewozu towarów niebezpiecznych, pojazdu zabytkowego, pojazdu marki "SAM", pojazdu, w którym dokonano zmian konstrukcyjnych lub wymiany elementów powodujących zmianę danych w dowodzie rejestracyjnym oraz pojazdu, dla którego określono wymagania techniczne w przepisach ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych lub ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, a także dla którego określono dodatkowe wymagania w międzynarodowych porozumieniach dotyczących międzynarodowego transportu drogowego jest przeprowadzane wyłącznie w okręgowej stacji kontroli pojazdów.
- 1b. W przypadku dokonywania opłat, o których mowa w ust. 1, w obrocie bezgotówkowym za ich uiszczenie uważa się złożenie przez właściciela lub posiadacza pojazdu dyspozycji obciążenia rachunku bankowego, rachunku w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, rachunku płatniczego w instytucji płatniczej lub instytucji pieniądza elektronicznego na podstawie polecenia przelewu albo zapłaty za pomocą innego niż polecenie przelewu instrumentu płatniczego.
- 1c. Opłaty, o których mowa w ust. 1, mogą być uiszczone po przeprowadzeniu badania technicznego,

jeżeli przewiduje to umowa zawarta między przedsiębiorcą prowadzącym stację kontroli pojazdów a właścicielem lub posiadaczem pojazdu.

- 1d. Obowiązek uiszczenia opłaty ewidencyjnej, o której mowa w ust. 1, nie dotyczy pojazdów niepodlegających rejestracji i pojazdów, o których mowa w art. 73 ust. 3.
2. Działalność gospodarcza w zakresie prowadzenia stacji kontroli pojazdów jest działalnością regulowaną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców i wymaga uzyskania wpisu do rejestru przedsiębiorców prowadzących stację kontroli pojazdów.
- 2a. Stację kontroli pojazdów mogą prowadzić następujące podmioty niebędące przedsiębiorcami:
 - 1) szkoła lub centrum kształcenia, kształcące w zawodach związanych z naprawą i eksploatacją pojazdów;
 - 2) jednostka:
 - a) organizacyjna służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych,
 - b) organizacyjna podległa lub nadzorowana przez Ministra Obrony Narodowej, ministra właściwego do spraw zdrowia, ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki lub ministra właściwego do spraw transportu,
 - c) ochrony przeciwpożarowej,
 - d) systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego.
- 2b. W stosunku do podmiotów, o których mowa w ust. 2a, stosuje się odpowiednio przepisy odnoszące się do przedsiębiorców określone w niniejszym rozdziale.
- 2c. Środki publiczne przekazywane na działalność podstawową podmiotów, o których mowa w ust. 2a, nie mogą być wykorzystane w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej, o której mowa w ust. 2.
3. Stację kontroli pojazdów może prowadzić przedsiębiorca, który:
 - 1) posiada siedzibę lub miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 2) nie jest przedsiębiorcą, w stosunku do którego otwarto likwidację lub ogłoszono upadłość;
 - 3) nie był prawomocnie skazany za przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub przestępstwo przeciwko dokumentom - dotyczy osoby fizycznej lub członków organów osoby prawnej;
 - 4) posiada wyposażenie kontrolno-pomiarowe oraz warunki lokalowe gwarantujące wykonywanie

odpowiedniego zakresu badań technicznych pojazdów zgodnie ze szczegółowymi warunkami przeprowadzania tych badań;

- 5) posiada poświadczenie zgodności wyposażenia i warunków lokalowych z wymaganiami odpowiednio do zakresu przeprowadzanych badań wpisanego do rejestru przedsiębiorców prowadzących stację kontroli pojazdów;
 - 6) zatrudnia uprawnionych diagnostów.
4. Poświadczenie, o którym mowa w ust. 3 pkt 5, wydaje za opłatą, w drodze decyzji, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego, po dokonaniu sprawdzenia stacji kontroli pojazdów. Poświadczenie zachowuje ważność do czasu zmiany stanu faktycznego, dla którego zostało wydane, nie dłużej niż przez 5 lat od daty jego wydania.

Art. 83a. [Rejestr przedsiębiorców prowadzących stację kontroli pojazdów]

1. Organem właściwym do prowadzenia rejestru przedsiębiorców prowadzących stację kontroli pojazdów jest starosta właściwy ze względu na miejsce wykonywania działalności objętej wpisem.
2. W przypadku gdy przedsiębiorca wykonuje działalność gospodarczą, o której mowa w art. 83 ust. 2, w jednostkach organizacyjnych położonych na obszarze różnych powiatów, jest on obowiązany uzyskać wpis w odrębnych właściwych rejestrach na każdą z tych jednostek.
3. Wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących stację kontroli pojazdów jest dokonywany na wniosek przedsiębiorcy zawierający następujące dane:
 - 1) firmę przedsiębiorcy oraz jego adres i siedzibę albo miejsce zamieszkania;
 - 2) numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, o ile przedsiębiorca taki numer posiada, oraz numer identyfikacyjny REGON, o ile przedsiębiorca taki numer posiada;
 - 3) numer identyfikacji podatkowej (NIP) - jeżeli podmiot jest obowiązany posługiwać się tym numerem na podstawie przepisów o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników;
 - 4) adres stacji kontroli pojazdów przedsiębiorcy;
 - 5) zakres badań, jakie przedsiębiorca zamierza przeprowadzać;
 - 6) imiona i nazwiska zatrudnionych diagnostów wraz numerami ich uprawnień.
4. Wraz z wnioskiem przedsiębiorca składa oświadczenie następującej treści:

"Oświadczam, że:

 - 1) dane zawarte we wniosku o wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących stację kontroli pojazdów są

kompletne i zgodne z prawdą;

2) znane mi są i spełniam warunki wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia stacji kontroli pojazdów, określone w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym."

5. Oświadczenie powinno również zawierać:

- 1) firmę przedsiębiorcy oraz jego miejsce zamieszkania albo siedzibę i adres;
- 2) oznaczenie miejsca i datę złożenia oświadczenia;
- 3) podpis osoby uprawnionej do reprezentowania przedsiębiorcy, ze wskazaniem imienia i nazwiska oraz pełnionej funkcji.

5a. Minister właściwy do spraw transportu określi wzór wniosku o zmianę danych zawartych w rejestrze przedsiębiorców prowadzących stację kontroli pojazdów oraz wzór wniosku o wykreślenie z rejestru przedsiębiorców prowadzących stację kontroli pojazdów, w formie dokumentów elektronicznych w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

6. W rejestrze przedsiębiorców prowadzących stację kontroli pojazdów umieszcza się dane przedsiębiorcy, o których mowa w ust. 3, z wyjątkiem adresu zamieszkania, jeżeli jest on inny niż adres siedziby.

7. Starosta może wyrazić zgodę na umieszczanie nadanych cech identyfikacyjnych pojazdu przez stację kontroli pojazdów.

Art. 83aa. [Zaświadczenie o dokonaniu wpisu do rejestru]

Właściwy starosta wydaje z urzędu zaświadczenie o dokonaniu wpisu do rejestru przedsiębiorców prowadzących stację kontroli pojazdów.

Art. 83ab. [Prostowanie z urzędu wpisu do rejestru]

1. Właściwy starosta prostuje z urzędu wpis do rejestru zawierający oczywiste błędy lub niezgodności ze stanem faktycznym.
2. W przypadku zmiany danych wpisanych do rejestru przedsiębiorca jest obowiązany złożyć wniosek o zmianę wpisu w rejestrze w terminie 14 dni od dnia, w którym nastąpiła zmiana tych danych.

Art. 83ac. [Termin dokonania wpisu przedsiębiorcy do rejestru]

1. Właściwy starosta jest obowiązany dokonać wpisu przedsiębiorcy do rejestru przedsiębiorców prowadzących stację kontroli pojazdów w terminie 7 dni od dnia wpływu do niego wniosku o wpis

wraz z oświadczeniem, o którym mowa w art. 83a ust. 4.

2. Jeżeli właściwy starosta nie dokona wpisu w terminie, o którym mowa w ust. 1, a od dnia wpływu wniosku do niego upłynęło 14 dni, przedsiębiorca może rozpocząć działalność. Nie dotyczy to przypadku, gdy starosta wezwał przedsiębiorcę do uzupełnienia wniosku o wpis nie później niż przed upływem 7 dni od dnia jego otrzymania. W takiej sytuacji termin, o którym mowa w zdaniu pierwszym, biegnie odpowiednio od dnia wpływu uzupełnienia wniosku o wpis.

Art. 83b. [Nadzór nad stacjami kontroli pojazdów]

1. Nadzór nad stacjami kontroli pojazdów sprawuje starosta.
2. W ramach wykonywanego nadzoru starosta:
 - 1) co najmniej raz w roku przeprowadza kontrolę stacji kontroli pojazdów w zakresie:
 - a) zgodności stacji z wymaganiami, o których mowa w art. 83 ust. 3,
 - b) prawidłowości wykonywania badań technicznych pojazdów,
 - c) prawidłowości prowadzenia wymaganej dokumentacji;
 - 2) wydaje zalecenia pokontrolne i wyznacza termin usunięcia naruszeń warunków wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia stacji kontroli pojazdów;
 - 3) wydaje decyzję o zakazie prowadzenia przez przedsiębiorcę stacji kontroli pojazdów, skreślając przedsiębiorcę z rejestru działalności regulowanej, jeżeli przedsiębiorca:
 - a) złożył oświadczenie, o którym mowa w art. 83a ust. 4, niezgodne ze stanem faktycznym,
 - b) nie usunął naruszeń warunków wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia stacji kontroli pojazdów w wyznaczonym przez starostę terminie,
 - c) rażąco naruszył warunki wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia stacji kontroli pojazdów.
- 2a. Decyzja, o której mowa w ust. 2 pkt 3, podlega natychmiastowemu wykonaniu.
- 2b. W przypadku wydania decyzji, o której mowa w ust. 2 pkt 3, jeżeli przedsiębiorca wykonuje działalność gospodarczą objętą wpisem także na podstawie wpisów do innych rejestrów działalności regulowanej w tym samym zakresie działalności gospodarczej, z urzędu wykreśla się przedsiębiorcę także z tych rejestrów działalności regulowanej.
3. Starosta może powierzyć, w drodze porozumienia, czynności kontrolne Dyrektorowi Transportowego Dozoru Technicznego.

4. (uchylony).

Art. 83ba. [Ponowny wpis do rejestru]

1. Przedsiębiorca, którego wykreślono z rejestru przedsiębiorców prowadzących stację kontroli pojazdów, może uzyskać ponowny wpis do rejestru w tym samym zakresie działalności gospodarczej nie wcześniej niż po upływie 3 lat od dnia wydania decyzji, o której mowa w art. 83b ust. 2 pkt 3.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do przedsiębiorcy, który wykonywał działalność gospodarczą bez wpisu do rejestru. Nie dotyczy to sytuacji określonej w art. 83ac ust. 2.

Art. 83bb. [Wykreślenie przedsiębiorcy z rejestru]

Właściwy starosta wykreśla przedsiębiorcę z rejestru przedsiębiorców prowadzących stację kontroli pojazdów na jego wniosek, a także po uzyskaniu informacji z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub Krajowego Rejestru Sądowego o wykreśleniu przedsiębiorcy.

Art. 83c. [Stosowanie przepisów ustawy - Prawo przedsiębiorców w zakresie kontroli]

Do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców.

Art. 84. [Diagnosta]

1. Badanie techniczne pojazdów wykonuje zatrudniony w stacji kontroli pojazdów uprawniony diagnosta.
2. Starosta wydaje uprawnienie do wykonywania badań technicznych, jeżeli osoba ubiegająca się o jego wydanie posiada wymagane wykształcenie techniczne i praktykę, odbyła wymagane szkolenie oraz zdała egzamin kwalifikacyjny.
- 2a. Egzamin, o którym mowa w ust. 2, przeprowadza za opłatą komisja powołana przez Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego.
- 2b. Przez wymagane wykształcenie techniczne i praktykę, o których mowa w ust. 2, rozumie się:
 - 1) wyższe wykształcenie w obszarze nauk technicznych o specjalności samochodowej i udokumentowane 6 miesięcy praktyki w stacji kontroli pojazdów lub w zakładzie (warsztacie) naprawy pojazdów na stanowisku kontroli lub naprawy pojazdów albo
 - 2) średnie wykształcenie techniczne lub wykształcenie średnie branżowe, o specjalności samochodowej udokumentowany rok praktyki w stacji kontroli pojazdów lub w zakładzie (warsztacie) naprawy

pojazdów na stanowisku kontroli lub naprawy pojazdów, albo

- 3) wyższe wykształcenie w obszarze nauk technicznych o specjalności innej niż samochodowa i udokumentowany rok praktyki w stacji kontroli pojazdów lub w zakładzie (warsztacie) naprawy pojazdów na stanowisku kontroli lub naprawy pojazdów, albo
 - 4) średnie wykształcenie techniczne lub wykształcenie średnie branżowe, o specjalności innej niż samochodowa i udokumentowane 2 lata praktyki w stacji kontroli pojazdów lub w zakładzie (warsztacie) naprawy pojazdów na stanowisku kontroli lub naprawy pojazdów.
- 2c. Z obowiązku odbycia szkolenia, o którym mowa w ust. 2, jest zwolniona osoba ubiegająca się o wydanie uprawnienia do wykonywania badań technicznych, która ukończyła studia wyższe na kierunku studiów w obszarze nauk technicznych obejmującym wiedzę i umiejętności w zakresie diagnostyki samochodowej.
- 2d. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 2c, następuje na podstawie dołączonych do wniosku dokumentów poświadczających ukończenie studiów wyższych.
- 2e. Do okresu praktyki, o którym mowa w ust. 2b pkt 1 i 3, wlicza się praktykę objętą programem studiów, pod warunkiem że praktyka jest odbywana na podstawie umowy zawartej między uczelnią a stacją kontroli pojazdów lub podmiotem, o którym mowa w art. 86 ust. 1.
3. Starosta cofa diagnoście uprawnienie do wykonywania badań technicznych, jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli, o której mowa w art. 83b ust. 2 pkt 1, stwierdzono:
- 1) przeprowadzenie przez diagnostę badania technicznego niezgodnie z określonym zakresem i sposobem wykonania;
 - 2) wydanie przez diagnostę zaświadczenia albo dokonanie wpisu do dowodu rejestracyjnego pojazdu niezgodnie ze stanem faktycznym lub przepisami.
4. W przypadku cofnięcia diagnoście uprawnienia do wykonywania badań technicznych, ponowne uprawnienie nie może być wydane wcześniej niż po upływie 5 lat od dnia, w którym decyzja o cofnięciu stała się ostateczna.

Art. 84a. [Delegacje w zakresie badań technicznych pojazdów]

1. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) szczegółowe wymagania w stosunku do stacji kontroli pojazdów przeprowadzających badania techniczne w określonym zakresie;
 - 1a) wzór wniosku o wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących stację kontroli pojazdów oraz wzór

zaświadczenia potwierdzającego wpis przedsiębiorcy do tego rejestru;

2) program szkolenia diagnostów, sposób przeprowadzania egzaminu kwalifikacyjnego, o którym mowa w art. 84 ust. 2, i wysokość opłaty za egzamin oraz wzory dokumentów związanych z uzyskaniem uprawnień do wykonywania badań technicznych;

3) wysokość opłat za:

a) wydanie poświadczenia, o którym mowa w art. 83 ust. 3 pkt 5,

b) przeprowadzenie badań technicznych.

2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw transportu uwzględni w szczególności warunki techniczne pojazdów podlegających badaniu, konieczność zapewnienia odpowiednich kwalifikacji diagnostów wykonujących badanie oraz koszty wykonywania badań.

Art. 85. [Badania techniczne tramwajów i trolejbusów]

1. Tramwaj i trolejbus podlegają odrębnym badaniom technicznym.

2. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, zakres, warunki, terminy i sposób przeprowadzania badań technicznych tramwajów i trolejbusów oraz jednostki wykonujące te badania, uwzględniając w szczególności:

1) warunki techniczne pojazdów podlegających badaniu;

2) proces zużywania podstawowych części i elementów wyposażenia tych pojazdów mających bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo ruchu;

3) odpowiednie wyposażenie jednostek wykonujących te badania.

Art. 86. [Badanie techniczne pojazdów służb mundurowych]

1. Do pojazdów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Służby Ochrony Państwa, Straży Granicznej i Krajowej Administracji Skarbowej wykorzystywanych przez Służbę Celno-Skarbową, których dotyczą warunki i tryb rejestracji określone w art. 73 ust. 3 oraz w art. 76 ust. 4 pkt 1, oraz pojazdów należących do obcych sił zbrojnych przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umów międzynarodowych, o których mowa w art. 73 ust. 2b, a także do pojazdów Państwowej Straży Pożarnej mają zastosowanie przepisy art. 83 ust. 1, z wyłączeniem wymogu posiadania zezwolenia starosty, o którym mowa w art. 83 ust. 1 pkt 1 lit. b.

2. Badania techniczne pojazdów służb, o których mowa w ust. 1, są przeprowadzane:
 - 1) przez upoważnione komórki organizacyjne lub stacje kontroli pojazdów prowadzone przez służby, o których mowa w ust. 1, z wyłączeniem obcych sił zbrojnych przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 2) w stacjach kontroli pojazdów prowadzących działalność, o której mowa w art. 83 ust. 2.
3. Upoważnione do przeprowadzania badań technicznych komórki organizacyjne lub stacje kontroli, o których mowa w ust. 2 pkt 1, posiadają uprawnienia stacji kontroli pojazdów wyłącznie w odniesieniu do pojazdów służb, o których mowa w ust. 1.
4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, minister właściwy do spraw finansów publicznych oraz Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu oraz po zasięgnięciu opinii Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, Komendanta Służby Ochrony Państwa i Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego, a także Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Szefa Służby Wywiadu Wojskowego, uwzględniając specyfikę wynikającą z przeznaczenia pojazdów służb, o których mowa w ust. 1, określają, w drodze rozporządzenia:
 - 1) jednostki organizacyjne sprawujące nadzór nad komórkami organizacyjnymi i stacjami kontroli pojazdów przeprowadzającymi badania techniczne pojazdów oraz wydające upoważnienia do przeprowadzania badań technicznych, wzory dokumentów związanych z uzyskaniem upoważnień do wykonywania badań oraz wzór upoważnienia do ich przeprowadzania;
 - 2) wymagania w stosunku do komórek organizacyjnych i stacji kontroli pojazdów upoważnionych do przeprowadzania badań technicznych pojazdów;
 - 3) wzory dokumentów stosowanych przy badaniach technicznych pojazdów;
 - 4) warunki i terminy przeprowadzania badań technicznych pojazdów;
 - 5) okoliczności dopuszczające przeprowadzanie badań technicznych pojazdów, w stacjach kontroli pojazdów prowadzących działalność, o której mowa w art. 83 ust. 2, nieposiadających upoważnienia do badań technicznych pojazdów służb;
 - 6) zasady i warunki współpracy przy wykonywaniu badań technicznych pojazdów innej służby niż właściwa dla komórki organizacyjnej przeprowadzającej badanie.

Art. 86a.

(uchylony).

DZIAŁ IV
Bezpieczeństwo ruchu drogowego

Rozdział 1
(uchylony)

Art. 87.
(uchylony).

Art. 88.
(uchylony).

Art. 89.
(uchylony).

Art. 90.
(uchylony).

Art. 91.
(uchylony).

Art. 92.
(uchylony).

Art. 93.
(uchylony).

Art. 94.
(uchylony).

Art. 95.
(uchylony).

Art. 95a.

(uchylony).

Art. 95b.

(uchylony).

Art. 96.

(uchylony).

Art. 97.

(uchylony).

Art. 97a.

(uchylony).

Art. 97b.

(uchylony).

Art. 98.

(uchylony).

Art. 98a.

(uchylony).

Art. 99.

(uchylony).

Art. 99a.

(uchylony).

Art. 100.

(uchylony).

Rozdział 1a

Centralna ewidencja kierowców

Art. 100a. [Centralna ewidencja kierowców]

1. Tworzy się centralną ewidencję kierowców, zwaną dalej "ewidencją".
2. (uchylony).
3. (uchylony).
4. Ewidencję prowadzi minister właściwy do spraw informatyzacji w systemie teleinformatycznym. W rozumieniu niniejszej ustawy minister ten jest administratorem danych i informacji zgromadzonych w ewidencji.
5. 113

Minister właściwy do spraw informatyzacji może zlecić, z wyłączeniem stosowania przepisów dotyczących zamówień publicznych, zadania związane z budową, rozwojem, wdrożeniem i utrzymaniem systemu teleinformatycznego obsługującego:

- 1) centralną ewidencję kierowców,
- 2) centralną ewidencję pojazdów

- wytwórcy dokumentów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1660 i 1997 oraz z 2022 r. poz. 350, 655, 830 i 1002) lub instytucji gospodarki budżetowej, wobec której minister właściwy do spraw informatyzacji pełni funkcję organu założycielskiego.

Art. 100aa. [Dane gromadzone w ewidencji]

1. W ewidencji gromadzi się dane o:
 - 1) osobach posiadających lub którym cofnięto uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi, tramwajami lub motorowerami, zwane dalej "uprawnieniami";
 - 1a) osobach posiadających lub którym unieważniono kartę kwalifikacji kierowcy;
 - 2) osobach nieposiadających uprawnień, które kierując pojazdem popełniły naruszenie określone w przepisach wydanych na podstawie art. 105 ust. 1 pkt 1¹¹⁴ ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami;
 - 3) osobach nieposiadających uprawnień, w stosunku do których orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów;
 - 4) osobach ubiegających się o uzyskanie uprawnień;
 - 4a) osobach ubiegających się o wydanie karty kwalifikacji kierowcy;

- 5) wykładowcach prowadzących szkolenie;
 - 6) egzaminatorach;
 - 7) lekarzach uprawnionych do przeprowadzania badań lekarskich w celu ustalenia istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami, w tym również posiadających prawo do wykonywania badań lekarskich, o których mowa w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320, z 2021 r. poz. 1162 oraz z 2022 r. poz. 655);
 - 8) psychologach uprawnionych do wykonywania badań psychologicznych w zakresie psychologii transportu;
 - 9) instruktorach techniki jazdy;
 - 10) instruktorach prowadzących szkolenie;
 - 11) ośrodkach szkolenia kierowców i innych jednostkach prowadzących szkolenie;
 - 12) pracowniach psychologicznych wykonujących badania psychologiczne w zakresie psychologii transportu;
 - 13) ośrodkach doskonalenia techniki jazdy;
 - 14) ośrodkach egzaminacyjnych i ich oddziałach terenowych;
 - 15) ośrodkach szkolenia w zakresie świadectw kwalifikacji zawodowej.
2. W ewidencji gromadzi się również identyfikator osoby lub podmiotu dokonujących w ewidencji zamieszczenia lub zmiany danych.
 3. W ewidencji gromadzi się także dane zgromadzone do dnia 3 czerwca 2018 r. przez organy właściwe w sprawach wydawania uprawnień do kierowania pojazdami w związku z tworzeniem profilu kandydata na kierowcę.
 - 3a. W ewidencji gromadzi się także dane zgromadzone do dnia określonego w komunikacie, o którym mowa w art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 9 maja 2018 r. o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 957, z 2019 r. poz. 730, z 2020 r. poz. 1517 oraz z 2021 r. poz. 1997 i 2328), przez organy właściwe w sprawach wydawania dokumentów stwierdzających posiadanie uprawnienia do kierowania pojazdami w związku z tworzeniem profilu kandydata na kierowcę.
 4. W stosunku do osób, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3, gromadzi się następujące dane:
 - 1) imię i nazwisko;

- 2) datę i miejsce urodzenia;
- 3) numer PESEL, a w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL - serię, numer i nazwę dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę państwa, które wydało ten dokument;
- 4) obywatelstwo;
- 5) adres zamieszkania;
- 6) datę zgonu;
- 7) o uprawnieniach;
- 8) o okresie próbnym i jego przedłużeniu;
- 9) o skierowaniu na kurs reedukacyjny;
- 10) o dokumentach stwierdzających uprawnienia;
- 11) o zastosowaniu zakazu prowadzenia pojazdów;
- 12) o wykroczeniach lub przestępstwach stanowiących naruszenia przepisów ruchu drogowego i przypisanych im punktach;
- 13) o kierowaniu pojazdem w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu;
- 14) o zaświadczeniach ADR, o których mowa w przepisach o przewozie towarów niebezpiecznych;
- 15) o wydanych i cofniętych świadectwach kwalifikacji zawodowej potwierdzających uzyskanie odpowiednich kwalifikacji lub ukończenie szkolenia okresowego oraz o zaświadczeniach potwierdzających ukończenie modułów szkolenia okresowego, o których mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym;
- 16) o zezwoleniach na kierowanie pojazdami uprzywilejowanymi lub pojazdami, przewożącymi wartości pieniężne albo inne przedmioty wartościowe lub niebezpieczne, o których mowa w ustawie z dnia 2 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2021 r. poz. 1995);
- 17) o instruktorze, wykładowcy, instruktorze techniki jazdy, którzy prowadzili szkolenie, a także o ośrodku szkolenia kierowców i innej jednostce, ośrodku doskonalenia techniki jazdy oraz ośrodku szkolenia w zakresie świadectw kwalifikacji zawodowej, w których było prowadzone szkolenie;
- 18) o egzaminatorze i wojewódzkim ośrodku ruchu drogowego, którzy przeprowadzili egzamin państwowy;
- 19) o psychologu, który wykonywał badania psychologiczne w zakresie psychologii transportu oraz

lekarzu, który przeprowadzał badania lekarskie w celu ustalenia istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami;

20) o orzeczeniach stwierdzających istnienie lub brak przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami;

20a)

o orzeczeniach stwierdzających istnienie lub brak przeciwwskazań zdrowotnych do pracy na stanowisku kierowcy;

21) o orzeczeniach stwierdzających istnienie lub brak przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdami;

22) o orzeczeniach stwierdzających istnienie lub brak przeciwwskazań psychologicznych do pracy na stanowisku kierowcy;

23) o wydanych i unieważnionych kartach kwalifikacji kierowcy;

24) o skierowaniach na badania lekarskie stwierdzające istnienie lub brak przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami;

25) o skierowaniach na badania psychologiczne stwierdzające istnienie lub brak przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdami;

26) o obowiązku ukończenia odpowiedniego kursu reedukacyjnego i jego ukończeniu oraz obowiązku odbycia badań lekarskich i psychologicznych i ich przeprowadzeniu.

5. W stosunku do osób, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 4a, gromadzi się następujące dane:

1) identyfikator jednostki podziału terytorialnego kraju;

2) datę utworzenia profilu kandydata na kierowcę lub profilu kierowcy zawodowego;

3) unikalny numer identyfikujący profil kandydata na kierowcę oraz profil kierowcy zawodowego;

4) imię i nazwisko;

5) datę i miejsce urodzenia;

6) datę zgonu;

7) fotografię;

8) wzór podpisu;

9) numer PESEL, a w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL - serię, numer i nazwę dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę państwa, które wydało ten dokument;

- 10) obywatelstwo;
- 11) adres zamieszkania;
- 12) telefon, adres poczty elektronicznej - o ile został podany we wniosku;
- 13) o posiadanych uprawnieniach;
- 14) o dokumentach stwierdzających uprawnienia;
- 15) wskazanie, jakiej kategorii prawa jazdy dotyczy profil kandydata na kierowcę;
- 15a)

wskazanie, czy profil kierowcy zawodowego dotyczy:

a)prawa jazdy kategorii w zakresie bloku programowego:

– C1, C1+E, C i C+E czy - D1, D1+E, D i D+E,

b)kwalifikacji wstępnej,

c)kwalifikacji wstępnej przyśpieszonej,

d)kwalifikacji wstępnej uzupełniającej,

e)kwalifikacji wstępnej uzupełniającej przyśpieszonej,

f)szkolenia okresowego;

- 16) o orzeczeniach stwierdzających istnienie lub brak przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami i o orzeczeniach stwierdzających istnienie lub brak przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdami;

16a)

o orzeczeniach stwierdzających istnienie lub brak przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na stanowisku kierowcy i o orzeczeniach stwierdzających istnienie lub brak przeciwwskazań psychologicznych do wykonywania pracy na stanowisku kierowcy;

- 17) wskazanie, czy wniosek dotyczy:
 - a)wydania prawa jazdy lub pozwolenia na kierowanie tramwajem,
 - b)przywrócenia cofniętego uprawnienia do kierowania pojazdami,
 - c)wymiany wydanego za granicą prawa jazdy nieokreślonego w konwencjach o ruchu drogowym,
 - d)zwrotu zatrzymanego prawa jazdy,
 - e)skierowania na kontrolne sprawdzenie kwalifikacji;

f) wydania karty kwalifikacji kierowcy;

18) dotyczące obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów;

19) dotyczące obowiązywania decyzji o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami lub zatrzymania prawa jazdy;

20) dotyczące rozpoczęcia szkolenia w ramach kwalifikacji wstępnej;

20a)

dotyczące kursu kwalifikacyjnego, szkolenia okresowego oraz modułów szkolenia okresowego, o których mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym;

21) dotyczące ukończonego szkolenia dla osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami w przypadku jeżeli informacja o ukończonym szkoleniu widnieje w dokumentach kierowcy;

22) dotyczące zgód, o których mowa w art. 11 ust. 2 i art. 21 ust. 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami - jeżeli są wymagane;

23) o egzaminach państwowych;

24) o wydanych i cofniętych świadectwach kwalifikacji zawodowej potwierdzających uzyskanie odpowiednich kwalifikacji lub ukończenie szkolenia okresowego oraz o zaświadczeniach potwierdzających ukończenie modułów szkolenia okresowego, o których mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym.

6. W odniesieniu do osób, o których mowa w ust. 1 pkt 5-10, gromadzi się następujące dane:

1) imię i nazwisko;

2) datę i miejsce urodzenia;

3) numer PESEL, a w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL - serię, numer i nazwę dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę państwa, które wydało ten dokument;

4) numer ewidencyjny odpowiednio, wykładowcy, egzaminatora, lekarza, psychologa, instruktora techniki jazdy lub instruktora;

5) dotyczące uprawnień oraz dokumentów je stwierdzających;

6) datę i przyczynę skreślenia z ewidencji;

7) datę, do której nie może być dokonany kolejny wpis do ewidencji.

7. W odniesieniu do podmiotów, o których mowa w ust. 1 pkt 11-13, gromadzi się następujące dane:

1) nazwę;

- 2) numer ewidencyjny albo numer w rejestrze;
- 3) numer identyfikacyjny REGON;
- 4) dotyczące prowadzonej działalności objętej wpisem;
- 5) o wpisach i skreśleniach.

7a. W odniesieniu do podmiotu, o którym mowa w ust. 1 pkt 14, gromadzi się następujące dane:

- 1) nazwę;
- 2) adres siedziby albo oddziału terenowego;
- 3) numer identyfikacyjny REGON;
- 4) numer rozpoznawczy;
- 5) dotyczące prowadzonej działalności objętej wpisem.

7b. W odniesieniu do podmiotów, o których mowa w ust. 1 pkt 15, gromadzi się następujące dane:

- 1) nazwę;
- 2) numer ewidencyjny albo numer w rejestrze;
- 3) numer identyfikacji podatkowej (NIP) oraz numer identyfikacyjny REGON, o ile taki posiada;
- 4) dotyczące prowadzonej działalności objętej wpisem;
- 5) o wpisach i skreśleniach.

8. Minister właściwy do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy katalog gromadzonych w ewidencji danych, o których mowa w ust. 4 pkt 7-12 i 14-26, ust. 5 pkt 13, 14, 16, 16a i 18-24, ust. 6 pkt 5, ust. 7 pkt 4 i 5, ust. 7a pkt 5 oraz ust. 7b pkt 4 i 5, przekazywanych przez podmioty, o których mowa w art. 100ac ust. 1, oraz uzupełnianych automatycznie przez system teleinformatyczny obsługujący ewidencję, mając na względzie użyteczność oraz proporcjonalność zakresu i rodzaju przetwarzanych danych, a także konieczność zapewnienia prawidłowego funkcjonowania ewidencji oraz bezpieczeństwo gromadzonych w niej danych.

Art. 100ab. [Usuwanie danych ewidencyjnych]

1. Danych zgromadzonych w ewidencji nie usuwa się, z wyłączeniem danych, o których mowa w:

- 1) art. 100aa ust. 4 pkt 11 oraz ust. 5 pkt 18, które podlegają usunięciu z ewidencji:
 - a) jeżeli dane o zakazie prowadzenia pojazdów podlegają usunięciu z Krajowego Rejestru Karnego,

pojazdów, jeżeli dane o tym zakazie nie podlegają gromadzeniu w Krajowym Rejestrze Karnym;

2) art. 100aa ust. 4 pkt 12-13, które podlegają usunięciu z ewidencji na zasadach określonych w art. 98 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami.

1a. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, dane, o których mowa w art. 100aa ust. 4 pkt 11 i ust. 5 pkt 18, są usuwane automatycznie.

2. (uchylony).

Art. 100ac. [Przekazywanie i wprowadzanie danych do ewidencji. Przekazywanie danych pomiędzy ewidencją a rejestrami]

1. Dane, o których mowa w art. 100aa ust. 2-7b, przekazują do ewidencji:

- 1) organ właściwy w sprawach wydawania dokumentów stwierdzających uprawnienie do kierowania pojazdami w zakresie danych, o których mowa w art. 100aa ust. 4 pkt 1-5, pkt 7-10 i pkt 23-26 oraz ust. 5 pkt 1-5, pkt 7-15a, pkt 17, 19, 21 i 22;
- 2) sąd, niezwłocznie po uprawomocnieniu się orzeczenia - w zakresie danych, o których mowa w art. 100aa ust. 4 pkt 11 i 13 oraz ust. 5 pkt 18;
- 3) odpowiednio do swoich kompetencji: organy kontroli ruchu drogowego, prokurator, sąd lub organ orzekający w sprawach o naruszenia w postępowaniu dyscyplinarnym - w zakresie danych, o których mowa w art. 100aa ust. 4 pkt 12;
- 4) odpowiednio do swoich kompetencji: organy kontroli ruchu drogowego, prokurator lub sąd - w zakresie danych, o których mowa w art. 100aa ust. 4 pkt 10;
- 5) marszałek województwa lub Szef Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych - w zakresie danych, o których mowa w art. 100aa ust. 4 pkt 14;
- 6) wojewoda i dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej - w zakresie danych, o których mowa w art. 100aa ust. 4 pkt 15 i ust. 5 pkt 24;
- 7) kierownik ośrodka szkolenia w zakresie uzyskiwania kwalifikacji zawodowej, o którym mowa w art. 39e ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym - w zakresie danych, o których mowa w art. 100aa ust. 4 pkt 15 oraz ust. 5 pkt 20, 20a i 24;
- 8) starosta - w zakresie danych, o których mowa w:
 - a) art. 100aa ust. 4 pkt 16-19 i 21 oraz ust. 6 w stosunku do osób, o których mowa w art. 100aa ust. pkt 5 i 10,

b) art. 100aa ust. 7 w stosunku do podmiotów, o których mowa w art. 100aa ust. 1 pkt 11;

9) wojewoda - w zakresie danych, o których mowa w:

a) art. 100aa ust. 4 pkt 17 w zakresie danych o instruktora techniki jazdy i ośrodka doskonalenia techniki jazdy oraz w ust. 6 w stosunku do osób, o których mowa w art. 100aa ust. 1 pkt 9,

b) art. 100aa ust. 7 w stosunku do podmiotów, o których mowa w art. 100aa ust. 1 pkt 13,

c) art. 100aa ust. 7b w stosunku do podmiotów, o których mowa w art. 100aa ust. 1 pkt 15;

10) marszałek województwa - w zakresie danych, o których mowa w:

a) art. 100aa ust. 6 w stosunku do osób, o których mowa w art. 100aa ust. 1 pkt 6-8,

b) art. 100aa ust. 7 w stosunku do podmiotów, o których mowa w art. 100aa ust. 1 pkt 12;

c) art. 100aa ust. 7a w stosunku do podmiotów, o których mowa w art. 100aa ust. 1 pkt 14;

11) Biuro Informacyjne Krajowego Rejestru Karnego - w zakresie usunięcia danych o zakazie prowadzenia pojazdów, o którym mowa w art. 100aa ust. 4 pkt 11 i ust. 5 pkt 18, z Krajowego Rejestru Karnego;

12) kierownik ośrodka szkolenia kierowców - w zakresie danych, o których mowa w art. 100aa ust. 5 pkt 21;

13) dyrektor wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego - w zakresie danych, o których mowa w:

a) art. 100aa ust. 4 pkt 15 - w stosunku do osób, o których mowa w art. 100aa ust. 1 pkt 1-3,

b) art. 100aa ust. 5 pkt 23 i 24 - w stosunku do osób, o których mowa w art. 100aa ust. 1 pkt 4 i 4a;

14) lekarz uprawniony, o którym mowa w art. 100aa ust. 1 pkt 7 - w zakresie danych, o których mowa w

a) art. 100aa ust. 4 pkt 20 i 20a - w stosunku do osób, o których mowa w art. 100aa ust. 1 pkt 1-3,

b) art. 100aa ust. 5 pkt 16 i 16a w zakresie orzeczeń lekarskich - w stosunku do osób, o których mowa w art. 100aa ust. 1 pkt 4 i 4a;

15) psycholog uprawniony, o którym mowa w art. 100aa ust. 1 pkt 8 - w zakresie danych, o których mowa w:

a) art. 100aa ust. 4 pkt 21 i 22 - w stosunku do osób, o których mowa w art. 100aa ust. 1 pkt 1-3,

b) art. 100aa ust. 5 pkt 16 i 16a w zakresie orzeczeń psychologicznych - w stosunku do osób, o których mowa w art. 100aa ust. 1 pkt 4 i 4a.

2. Dane, o których mowa w art. 100aa ust. 2 oraz ust. 7a pkt 4, są uzupełniane automatycznie przez system teleinformatyczny obsługujący ewidencję.

- 2a. Dane, o których mowa w art. 100aa ust. 4 pkt 7-12 i 14-22, ust. 5 pkt 13, 14, 16 i 18-24, ust. 6 pkt 5, ust. 7 pkt 4 i 5 oraz ust. 7a pkt 5, mogą zawierać dodatkowo dane uzupełniane automatycznie przez system teleinformatyczny obsługujący ewidencję.
3. Podmioty wymienione w ust. 1, wprowadzają dane do ewidencji w czasie wykonania czynności skutkującej koniecznością przekazania danych do ewidencji, za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego ewidencję lub za pomocą systemów teleinformatycznych obsługujących zadania realizowane przez te podmioty.
4. Dane gromadzone w ewidencji są do niej przekazywane z rejestrów PESEL, REGON, TERYT, centralnej ewidencji pojazdów i centralnej ewidencji posiadaczy kart parkingowych, o ile są gromadzone w tych rejestrach.
5. Minister właściwy do spraw informatyzacji może określić, w drodze rozporządzenia, tryb i terminy przekazywania danych pomiędzy ewidencją a rejestrami PESEL, REGON i TERYT, centralną ewidencją pojazdów i centralną ewidencją posiadaczy kart parkingowych, uwzględniając potrzebę zapewnienia płynności przepływu danych pomiędzy ewidencją a innymi rejestrami i ewidencjami, poprawności i aktualności gromadzonych danych oraz konieczność zapewnienia ochrony danych osobowych.

Art. 100ad. [Dostęp do danych zgromadzonych w ewidencji. Wprowadzanie danych do ewidencji]

1. W celu umożliwienia wprowadzenia danych do ewidencji, podmiotom wymienionym w art. 100ac ust. 1 zapewnia się dostęp do danych zgromadzonych w ewidencji.
2. Wprowadzenie danych do ewidencji następuje przez pobranie danych zgromadzonych w ewidencji, ich weryfikację, w szczególności w oparciu o posiadane dokumenty lub dane, oraz wpisanie do ewidencji nowych danych. W przypadku rozbieżności między danymi a danymi zawartymi w rejestrze PESEL lub REGON, rozstrzygające są dane zgromadzone w tych rejestrach.
- 2a. W przypadku wprowadzenia do ewidencji danych dotyczących nowego podmiotu, dane te są pobierane z rejestru PESEL, REGON, centralnej ewidencji pojazdów oraz centralnej ewidencji posiadaczy kart parkingowych, o ile są w nich gromadzone.
3. System teleinformatyczny obsługujący ewidencję generuje komunikat o:
 - 1) wprowadzeniu danych do ewidencji - w przypadku poprawnego wprowadzenia nowych danych do ewidencji, który jest równoznaczny z wypełnieniem obowiązku wprowadzenia danych do ewidencji;
 - 2) niewprowadzeniu danych do ewidencji - w przypadku gdy nowe dane nie zostały wprowadzone do ewidencji i konieczne jest ponowne ich wprowadzenie w celu wypełnienia obowiązku wprowadzenia

danych do ewidencji.

4. Minister właściwy do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres danych, do których zapewnia się dostęp podmiotom wymienionym w art. 100ac ust. 1, mając na względzie prawidłowość wykonywania przez poszczególne podmioty zadań wynikających z niniejszej ustawy;
- 2) wymagania techniczne i jakościowe w zakresie danych wprowadzanych do ewidencji oraz tryb i sposób ich wprowadzania, mając na względzie zapewnienie wysokiej jakości przekazywanych danych do ewidencji i jej referencyjny charakter.

Art. 100ae. [Termin wprowadzenia danych do ewidencji]

W przypadku braku możliwości wprowadzenia danych do ewidencji, spowodowanego przyczynami niezależnymi od podmiotu, wprowadzenia danych dokonuje się niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia, w którym powstał obowiązek ich wprowadzenia.

Art. 100af. [Usunięcie niezgodności danych zgromadzonych w ewidencji]

1. Podmiot, który stwierdzi niezgodność danych zgromadzonych w ewidencji, wyjaśnia tę niezgodność w zakresie danych, do których przekazania jest obowiązany na podstawie ustawy, i wprowadza dane do ewidencji na zasadach określonych w art. 100ad.
2. W przypadku gdy nie jest możliwe wyjaśnienie niezgodności, podmiot, o którym mowa w ust. 1, niezwłocznie powiadamia o niezgodności administratora danych i informacji zgromadzonych w ewidencji, za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego ewidencję lub za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego zadania realizowane przez ten podmiot.
3. W celu wyjaśnienia niezgodności administrator danych i informacji zgromadzonych w ewidencji niezwłocznie powiadamia, za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego ewidencję, o niezgodności podmiot, który wprowadził dane, których niezgodność dotyczy, w przypadku:
 - 1) stwierdzenia niezgodności przez administratora danych i informacji zgromadzonych w ewidencji;
 - 2) o którym mowa w ust. 2.
4. Podmiot, o którym mowa w ust. 1 i 3, wyjaśnia tę niezgodność, w szczególności w oparciu o posiadane dokumenty lub dane.
5. Podmiot, o którym mowa w ust. 1 i 3, niezwłocznie informuje, za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego ewidencję lub za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego zadania realizowane przez ten podmiot, administratora danych i informacji

zgromadzonych w ewidencji o wyjaśnieniu tej niezgodności, w przypadku:

- 1) wprowadzenia poprawnych danych do ewidencji za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego ewidencję lub za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego zadania realizowane przez podmiot wprowadzający dane;
 - 2) stwierdzenia, że wprowadzone do ewidencji dane są poprawne;
 - 3) stwierdzenia braku możliwości usunięcia niezgodności, z podaniem uzasadnienia.
6. Wprowadzenie do ewidencji danych, w stosunku do których stwierdzono niezgodność, o której mowa w ust. 2, wymaga uprzedniego wyjaśnienia tej niezgodności.
7. Administrator danych i informacji zgromadzonych w ewidencji umożliwi wprowadzenie do ewidencji danych bez uprzedniego wyjaśnienia niezgodności, jeżeli jest to niezbędne do realizacji zadań wynikających z przepisów odrębnych realizowanych przez podmioty obowiązane do wprowadzania danych do ewidencji w terminach wynikających z przepisów ustawowych.
8. Minister właściwy do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb wyjaśniania niezgodności danych zgromadzonych w centralnej ewidencji kierowców przez podmioty, które je przekazują, mając na uwadze konieczność zapewnienia kompletności i poprawności danych w ewidencji, zapewnienie terminowej obsługi procesów administracyjnych powiązanych z ewidencją i ich bezpieczeństwo.
9. Przepisów ust. 1-8 nie stosuje się do usunięcia z ewidencji danych dotyczących zakazu prowadzenia pojazdu.

Art. 100ag. [Dane o przedsiębiorcach prowadzących ośrodki szkolenia]

(uchylony).

Art. 100ah. [Udostępnianie danych ewidencyjnych]

1. Dane zgromadzone w ewidencji udostępnia się, o ile są one niezbędne do realizacji ich ustawowych zadań, następującym podmiotom:
 - 1) Policji;
 - 2) Inspekcji Transportu Drogowego;
 - 3) Żandarmerii Wojskowej;
 - 4) Szefowi Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych;
 - 5) Straży Granicznej;

- 6) Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu;
- 7) Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu;
- 8) Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego;
- 9) Komendantowi Służby Ochrony Państwa;
- 10) sądom;
- 11) prokuraturze;
- 12) starostom;
- 13) strażom gminnym (miejskim);
- 13a) organom Inspekcji Ochrony Środowiska;
- 14) Szefowi Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych;
- 15) organom Krajowej Administracji Skarbowej;
- 16) szefom wojskowych centrów rekrutacji;
- 17) podmiotowi wydającemu karty, o którym mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o systemie tachografów cyfrowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 891 oraz z 2018 r. poz. 650 i 1480);
- 18) ministrowi właściwemu do spraw transportu w celu umożliwienia organom i służbom uprawnionym do korzystania z systemu Tachonet wymianę danych z organami i uprawnionymi służbami w innych państwach, w których funkcjonuje system tachografu cyfrowego;
- 19) marszałkowi województwa;
- 20) wojewódzkiemu ośrodkowi ruchu drogowego;
- 21) zakładom ubezpieczeń:
 - a) w zakresie niezbędnym do wykonywania uprawnień, o których mowa w art. 43 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych,
 - b) w zakresie danych, o których mowa w art. 100aa ust. 4 pkt 7;
- 22) Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu;
- 23) ministrowi właściwemu do spraw rodziny;
- 24) ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego;

25) organowi właściwemu dłużnika, o którym mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 877, 1162, 1981 i 2105);

26) wojewodzie.

- 1a. Dane zgromadzone w ewidencji udostępnia się także ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, w celu realizacji jego ustawowych zadań, za pomocą urządzeń teletransmisji danych, bez konieczności składania pisemnego wniosku.
2. Dane zgromadzone w ewidencji mogą być udostępniane sądom za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, którego administratorem jest Minister Sprawiedliwości.
- 2a. Zgromadzone w ewidencji dane mogą być udostępniane zakładom ubezpieczeń za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, obsługującego Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, o którym mowa w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.
3. Podmiotom, o których mowa w ust. 1, dane zgromadzone w ewidencji udostępnia się w postaci elektronicznej za pomocą środków komunikacji elektronicznej na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Udostępnienie danych w innej postaci, może nastąpić wyłącznie w przypadku, gdy nie będzie możliwe udostępnienie w postaci elektronicznej.
4. Podmiotom, o których mowa w ust. 1, dane zgromadzone w ewidencji udostępnia się na uzasadniony wniosek złożony w postaci papierowej albo w postaci elektronicznej opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. Odpowiedź w postaci papierowej może stanowić wydruk z systemu teleinformatycznego obsługującego ewidencję. Wydruk ten nie wymaga podpisu ani pieczęci.
5. Minister właściwy do spraw informatyzacji może wyrazić zgodę, w drodze decyzji, na udostępnienie danych zgromadzonych w ewidencji podmiotom, o których mowa w ust. 1, albo ich jednostkom organizacyjnym, za pomocą urządzeń teletransmisji danych, bez konieczności składania pisemnego wniosku, jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:
 - 1) posiadają urządzenia umożliwiające odnotowanie w systemie, kto, kiedy, w jakim celu oraz jakie dane uzyskał;
 - 2) posiadają zabezpieczenia techniczne i organizacyjne uniemożliwiające wykorzystanie danych niezgodnie z celem ich uzyskania;
 - 3) jest to uzasadnione specyfiką lub zakresem wykonywanych zadań albo prowadzonej działalności.

6. Decyzji, o której mowa w ust. 5, nie wydaje się w przypadku, o którym mowa w ust. 1a.

Art. 100ai. [Udostępnianie podmiotom zagranicznym danych ewidencyjnych]

1. Dane zgromadzone w ewidencji mogą być udostępniane podmiotom zagranicznym w celu wypełnienia postanowień ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych, a także wykonania aktu prawa stanowionego przez organizację międzynarodową, której Rzeczpospolita Polska jest członkiem. Tryb i sposób udostępniania danych określają ratyfikowane przez Rzeczpospolitą Polską umowy międzynarodowe, akty prawa stanowionego przez organizację międzynarodową, której Rzeczpospolita Polska jest członkiem lub porozumienia zawarte pomiędzy właściwymi ministrami państw członkowskich Unii Europejskiej.

2. 115

(uchylony).

Art. 100aj. [Udostępnianie zainteresowanym danych ewidencyjnych]

1. Każdemu zainteresowanemu, po podaniu danych określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 3, dane zgromadzone w ewidencji, udostępnia się w postaci elektronicznej przy użyciu systemu teleinformatycznego.

2. Dane osobowe zgromadzone w ewidencji mogą być udostępniane po uwierzytelnieniu zainteresowanego na zasadach określonych w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

3. Minister właściwy do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) dane wymagane do uzyskania dostępu do poszczególnych danych,
- 2) szczegółowy zakres udostępnianych danych

- mając na uwadze konieczność zapewnienia bezpieczeństwa danych.

Art. 100ak. [Wniosek o udostępnienie danych ewidencyjnych]

1. Dane zgromadzone w ewidencji udostępnia się także osobie, której one dotyczą.

2. Dane zgromadzone w ewidencji udostępnia się na wniosek złożony w postaci papierowej albo w postaci elektronicznej opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. Odpowiedź w postaci papierowej stanowi wydruk z systemu teleinformatycznego obsługującego ewidencję. Wydruk ten nie wymaga podpisu ani pieczęci.

Art. 100al. [Udostępnienie danych ewidencyjnych innym podmiotom, które wykażą swój interes prawny]

1. Minister właściwy do spraw informatyzacji może udostępnić dane zgromadzone w ewidencji innym podmiotom niż wymienione w art. 100ag-100ak, w tym osobom fizycznym, osobom prawnym lub jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej, jeżeli wykażą swój interes prawny.
2. Podmiotom, o których mowa w ust. 1, dane zgromadzone w ewidencji udostępnia się na uzasadniony wniosek złożony w postaci papierowej albo w postaci elektronicznej opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. Odpowiedź w postaci papierowej stanowi wydruk z systemu teleinformatycznego obsługującego ewidencję. Wydruk ten nie wymaga podpisu ani pieczęci.

Art. 100am. [Ponowne wykorzystanie danych ewidencyjnych]

1. Dane zgromadzone w ewidencji są przekazywane do ponownego wykorzystywania, w sposób wykluczający możliwość identyfikacji osób, z zachowaniem przepisów ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej.
2. Dane zgromadzone w ewidencji są przekazywane do ponownego wykorzystywania na wniosek złożony w postaci papierowej albo w postaci elektronicznej opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.
3. Dane zgromadzone w ewidencji mogą być udostępniane do ponownego wykorzystywania także za pośrednictwem usług sieciowych.

Art. 100an. [Wzory wniosków; rodzaj i zakres udostępnianych danych]

1. Minister właściwy do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku, o którym mowa w art. 100ah ust. 4, art. 100ak ust. 2, art. 100al ust. 2 oraz art. 100am ust. 2, kierując się potrzebami usprawnienia procesu udostępniania i przekazywania danych z ewidencji.
2. Minister właściwy do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, rodzaj i zakres danych udostępnianych na podstawie art. 100ah i art. 100ak-100am, uwzględniając konieczność zapewnienia bezpieczeństwa danych przetwarzanych w ewidencji i ich ochrony przed nieuprawnionym ujawnieniem i dostępem.

Art. 100ao. [Odpłatność za udostępnienie danych ewidencyjnych]

Udostępnienie i przekazywanie danych zgromadzonych w ewidencji następuje:

1) nieodpłatnie, w przypadku danych:

- a) udostępnianych na podstawie art. 100ah-100ak,
- b) przekazywanych na podstawie art. 100am w sposób określony w art. 100am ust. 2 organom administracji publicznej, niewymienionym w art. 100ah ust. 1, w celach niekomercyjnych,
- c) udostępnianych na podstawie art. 100am w sposób określony w art. 100am ust. 3, w celach komercyjnych i niekomercyjnych;

2) odpłatnie, w przypadku danych:

- a) udostępnianych na podstawie art. 100al,
- b) przekazywanych na podstawie art. 100am w sposób określony w art. 100am ust. 2, w celach komercyjnych i niekomercyjnych.

Art. 100ap. [Opłaty za udostępnienie danych ewidencyjnych]

1. Wysokość opłaty za udostępnienie danych jednostkowych dotyczących jednej osoby lub jednego podmiotu nie może być wyższa niż 2% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, o którym mowa w art. 20 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.
2. Wysokość opłaty za udostępnianie danych z ewidencji do celów komercyjnych i niekomercyjnych określa się według wzoru:

$$O = K \times (A + B) + M$$

gdzie:

O - łączna kwota opłaty za udostępnienie danych do celów komercyjnych i niekomercyjnych,

K - współczynnik wynoszący:

- a) 1,0 - do celów niekomercyjnych,
- b) 1,5 - do celów komercyjnych,

A - opłata za prace informatyczne,

gdzie

$$A = 0,5H1 \times Z + 0,5H2 \times Z + 0,75H3 \times Z + 10H4 \times Z + H5 \times Z$$

B - opłata za prace eksploatacyjne,

gdzie

$$B = 1,5H6 \times 10Z + H7 \times 10Z + 1,5H8 \times 10Z + 0,6H9 \times 10Z + 0,5H10 \times 10Z$$

M - koszt materiałów eksploatacyjnych doliczany, w przypadku gdy przekroczy 5% wartości usługi, a poszczególne symbole oznaczają:

H - ilość godzin przeznaczonych na realizację zadania:

H1 - czas trwania prac programowo-projektowych,

H2 - czas opracowania dokumentacji programowej,

H3 - czas trwania prac analitycznych i projektowych,

H4 - czas opracowania nowego programu,

H5 - czas opracowania programu z gotowych modułów,

H6 - czas wyboru podzbioru z bazy danych,

H7 - czas przetwarzania wybranych danych,

H8 - czas wykonania tablicy statystycznej,

H9 - czas drukowania wykazów z wybranego podzbioru zawierającego do 300 danych jednostkowych,

H10 - czas drukowania wykazów z wybranego podzbioru zawierającego powyżej 300 danych jednostkowych,

Z - opłatę za udostępnienie danych jednostkowych z ewidencji.

3. Maksymalna wysokość opłaty, o której mowa w ust. 2, wynosi 23 000 zł.

4. Minister właściwy do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wysokość opłaty za udostępnienie danych jednostkowych z ewidencji,
- 2) warunki i sposób wnoszenia opłaty za udostępnienie danych z ewidencji,
- 3) sposób dokumentowania wniesienia opłaty za udostępnienie danych z ewidencji

- mając na względzie zróżnicowaną postać składania wniosku o udostępnienie danych oraz tryb ich udostępniania do celów komercyjnych i niekomercyjnych.

Art. 100aq. [Dostęp ABW i AW do ewidencji]

W celu zapewnienia możliwości realizacji zadań wynikających z art. 35 ust. 4 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, minister właściwy do spraw informatyzacji zapewnia Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego dostęp do ewidencji.

Art. 100ar. [Możliwość weryfikacji w ewidencji danych z dokumentu prawa jazdy lub pozwolenia

na kierowanie tramwajem]

Każdemu zainteresowanemu, który zostanie uwierzytelniony w systemie teleinformatycznym obsługującym ewidencję, po podaniu imienia i nazwiska oraz numeru blankietu wydanego w kraju prawa jazdy lub pozwolenia na kierowanie tramwajem, są udostępniane następujące dane:

- 1) rodzaj oraz zakres uzyskanego uprawnienia;
- 2) data ważności uprawnienia;
- 3) data ważności dokumentu;
- 4) seria i numer blankietu;
- 5) informacja o zatrzymaniu dokumentu, jeżeli dokument pozostaje zatrzymany.

Art. 100as. ¹¹⁶ [Udostępnianie organom innych państw członkowskich UE danych zgromadzonych w ewidencji]

Dane zgromadzone w ewidencji dotyczące praw jazdy lub kart kwalifikacji kierowcy, lub świadectw kwalifikacji zawodowych udostępnia się właściwym organom państw członkowskich Unii Europejskiej przy użyciu elektronicznej sieci.

Art. 100b.

(uchylony).

Art. 100c.

(uchylony).

Art. 100d.

(uchylony).

Art. 100e.

(uchylony).

Rozdział 1b

Centralna ewidencja posiadaczy kart parkingowych

Art. 100f. [Centralna ewidencja posiadaczy kart parkingowych]

1. Tworzy się centralną ewidencję posiadaczy kart parkingowych, o których mowa w art. 8, zwaną dalej "ewidencją".
2. Ewidencję prowadzi minister właściwy do spraw informatyzacji w systemie teleinformatycznym. W rozumieniu niniejszej ustawy minister ten jest administratorem danych i informacji zgromadzonych w ewidencji.
3. (uchylony).

Art. 100g. [Dane zgromadzone w ewidencji. Przekazywanie i wprowadzanie danych do ewidencji]

1. W ewidencji gromadzi się następujące dane:
 - 1) numer karty;
 - 2) datę wydania karty;
 - 3) datę ważności karty;
 - 4) oznaczenie zespołu, którego przewodniczący wydał kartę;
 - 5) imię i nazwisko, numer PESEL osoby niepełnosprawnej, której wydano kartę, a w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL - serię, numer i nazwę dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę państwa, które wydało ten dokument;
 - 6) datę zgonu;
 - 7) nazwę i adres oraz numer identyfikacyjny REGON placówki, której wydano kartę, markę, model oraz numer rejestracyjny pojazdu, którego kierujący jest uprawniony do posługiwania się kartą - w przypadku kart wydanych placówce, o której mowa w art. 8 ust. 3a pkt 3;
 - 8) datę i przyczynę utraty ważności karty;
 - 9) status karty;
 - 10) identyfikator osoby lub podmiotu dokonującej w ewidencji zamieszczenia lub zmiany danych.
2. Dane, o których mowa w ust. 1 pkt 1-5 oraz pkt 7 i 8, z wyłączeniem numeru PESEL, oraz informację o zaistnieniu okoliczności, o których mowa w art. 8 ust. 5e pkt 2 i 3, przekazuje do ewidencji powiatowy zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności, którego przewodniczący wydał kartę.
3. Dane, o których mowa w ust. 1 pkt 9 i 10, są uzupełniane w sposób automatyczny przez system teleinformatyczny obsługujący ewidencję.
4. Powiatowy zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności wprowadza dane do ewidencji w czasie wykonania czynności skutkującej koniecznością przekazania danych do ewidencji za pomocą systemu

teleinformatycznego obsługującego zadania realizowane przez ten podmiot.

5. Dane gromadzone w ewidencji są do niej przekazywane z rejestrów PESEL, REGON, TERYT, centralnej ewidencji pojazdów i centralnej ewidencji kierowców, o ile są w tych rejestrach gromadzone.
6. Minister właściwy do spraw informatyzacji może określić, w drodze rozporządzenia, tryb i terminy przekazywania danych pomiędzy ewidencją a rejestrami PESEL, REGON i TERYT, centralną ewidencją pojazdów i centralną ewidencją kierowców, uwzględniając potrzebę zapewnienia płynności przepływu danych pomiędzy ewidencją a innymi rejestrami i ewidencjami, poprawności i aktualności gromadzonych danych oraz konieczność zapewnienia ochrony danych osobowych.
7. (uchylony).
8. Dane, o których mowa w ust. 1, usuwa się z ewidencji po upływie 3 lat od dnia utraty ważności karty.

Art. 100h. [Dostęp powiatowych zespołów do spraw orzekania do danych. Wprowadzanie danych]

1. W celu wprowadzenia danych do ewidencji, powiatowym zespołom do spraw orzekania o niepełnosprawności zapewnia się dostęp do danych zgromadzonych w ewidencji.
2. Wprowadzenie danych do ewidencji następuje przez pobranie danych zgromadzonych w ewidencji, ich weryfikację, w szczególności w oparciu o posiadane dokumenty lub dane, oraz wpisanie do ewidencji nowych danych. W przypadku rozbieżności między danymi a danymi zawartymi w rejestrze PESEL lub REGON, rozstrzygające są dane zgromadzone w tych rejestrach.
- 2a. W przypadku wprowadzenia do ewidencji danych dotyczących nowego podmiotu, dane te są pobierane z rejestru PESEL, REGON, centralnej ewidencji pojazdów oraz centralnej ewidencji kierowców, o ile są w nich gromadzone. W przypadku rozbieżności między danymi a danymi zawartymi w rejestrze PESEL lub REGON, rozstrzygające są dane zgromadzone w tych rejestrach.
3. System teleinformatyczny obsługujący ewidencję generuje komunikat o:
 - 1) wprowadzeniu danych do ewidencji - w przypadku poprawnego wprowadzenia nowych danych do ewidencji, który jest równoznaczny z wypełnieniem obowiązku wprowadzenia danych do ewidencji;
 - 2) niewprowadzeniu danych do ewidencji - w przypadku gdy nowe dane nie zostały wprowadzone do ewidencji i konieczne jest ponowne ich wprowadzenie w celu wypełnienia obowiązku wprowadzenia danych do ewidencji.
4. Minister właściwy do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) zakres danych, do których zapewnia się dostęp powiatowym zespołom do spraw orzekania o

niepełnosprawności, mając na względzie prawidłowość wykonywania przez nie zadań wynikających niniejszej ustawy;

- 2) wymagania techniczne i jakościowe w zakresie danych wprowadzanych do ewidencji oraz sposób ich wprowadzania, mając na względzie zapewnienie wysokiej jakości przekazywanych danych do ewidencji i jej referencyjny charakter.

Art. 100i. [Usunięcie niezgodności danych ewidencyjnych]

1. Podmiot, który stwierdzi niezgodność danych zgromadzonych w ewidencji, wyjaśnia tę niezgodność w zakresie danych, do których przekazania jest obowiązany na podstawie ustawy, i wprowadza dane do ewidencji na zasadach określonych w art. 100h.
2. W przypadku gdy nie jest możliwe wyjaśnienie niezgodności, podmiot, o którym mowa w ust. 1, niezwłocznie powiadamia o niezgodności administratora danych i informacji zgromadzonych w ewidencji, za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego ewidencję lub za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego zadania realizowane przez ten podmiot.
3. W celu wyjaśnienia niezgodności, administrator danych i informacji zgromadzonych w ewidencji niezwłocznie powiadamia, za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego ewidencję, o niezgodności podmiot, który wprowadził dane, których niezgodność dotyczy, w przypadku:
 - 1) stwierdzenia niezgodności przez administratora danych i informacji zgromadzonych w ewidencji;
 - 2) o którym mowa w ust. 2.
4. Podmiot, o którym mowa w ust. 1 i 3, wyjaśnia tę niezgodność, w szczególności w oparciu o posiadane dokumenty lub dane.
5. Podmiot, o którym mowa w ust. 1 i 3, niezwłocznie informuje, za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego ewidencję lub za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego zadania realizowane przez ten podmiot, administratora danych i informacji zgromadzonych w ewidencji o wyjaśnieniu tej niezgodności, w przypadku:
 - 1) wprowadzenia poprawnych danych do ewidencji za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego ewidencję lub za pomocą systemu teleinformatycznego obsługującego zadania realizowane przez podmiot wprowadzający dane;
 - 2) stwierdzenia, że wprowadzone do ewidencji dane są poprawne;
 - 3) stwierdzenia braku możliwości usunięcia niezgodności, z podaniem uzasadnienia.
6. Wprowadzenie do ewidencji danych, w stosunku do których stwierdzono niezgodność, o której mowa

w ust. 2, wymaga uprzedniego wyjaśnienia tej niezgodności.

7. Administrator danych i informacji zgromadzonych w ewidencji umożliwi wprowadzenie do ewidencji danych bez uprzedniego wyjaśnienia niezgodności, jeżeli jest to niezbędne do realizacji zadań wynikających z przepisów odrębnych realizowanych przez podmioty obowiązane do wprowadzania danych do ewidencji w terminach wynikających z przepisów ustawowych.
8. Minister właściwy do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb wyjaśniania niezgodności danych zgromadzonych w centralnej ewidencji posiadaczy kart parkingowych przez podmioty, które je przekazują, mając na uwadze konieczność zapewnienia kompletności i poprawności danych w ewidencji, zapewnienie terminowej obsługi procesów administracyjnych powiązanych z ewidencją i ich bezpieczeństwo.

Art. 100j. [Termin wprowadzenia danych do ewidencji]

W przypadku braku możliwości wprowadzenia danych do ewidencji, spowodowanego przyczynami niezależnymi od podmiotu, wprowadzenia danych dokonuje się niezwłocznie, nie później niż w terminie 2 dni roboczych od dnia, w którym powstał obowiązek ich wprowadzenia.

Art. 100k. [Udostępnianie danych ewidencyjnych]

1. Dane zgromadzone w ewidencji udostępnia się, o ile jest to niezbędne do realizacji ich ustawowych zadań, następującym podmiotom:
 - 1) Policji;
 - 2) Inspekcji Transportu Drogowego;
 - 3) Żandarmerii Wojskowej;
 - 4) Straży Granicznej;
 - 5) starostom;
 - 6) strażom gminnym (miejskim);
 - 7) powiatowym zespołom do spraw orzekania o niepełnosprawności.
2. Dane zgromadzone w ewidencji udostępnia się na umotywowany wniosek zainteresowanego podmiotu, złożony w postaci papierowej lub w postaci elektronicznej, uwierzytelniony przy użyciu mechanizmów określonych w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.
3. Minister właściwy do spraw informatyzacji może wyrazić zgodę, w drodze decyzji, na udostępnienie

danych zgromadzonych w ewidencji podmiotom, o których mowa w ust. 1, albo ich jednostkom organizacyjnym, za pomocą urządzeń teletransmisji danych, bez konieczności składania pisemnego wniosku, jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) posiadają urządzenia umożliwiające odnotowanie w systemie, kto, kiedy, w jakim celu oraz jakie dane uzyskał;
- 2) posiadają zabezpieczenia techniczne i organizacyjne uniemożliwiające wykorzystanie danych niezgodnie z celem ich uzyskania;
- 3) jest to uzasadnione specyfiką lub zakresem wykonywanych zadań albo prowadzonej działalności.

Art. 100l. [Udostępnianie danych na wniosek osoby, której one dotyczą]

Dane zgromadzone w ewidencji udostępnia się także na wniosek osoby, której one dotyczą. Dane te mogą być udostępniane z wykorzystaniem urządzeń teletransmisji danych.

Art. 100m. [Nieodpłatność udostępnienia danych]

Udostępnianie danych, o którym mowa w art. 100k i art. 100l, jest nieodpłatne.

Rozdział 2

(uchylony)

Art. 101.

(uchylony).

Art. 102.

(uchylony).

Art. 103.

(uchylony).

Art. 103a.

(uchylony).

Art. 104.

(uchylony).

Art. 105.

(uchylony).

Art. 106.

(uchylony).

Art. 107.

(uchylony).

Art. 108.

(uchylony).

Art. 109.

(uchylony).

Art. 110.

(uchylony).

Art. 110a.

(uchylony).

Art. 111.

(uchylony).

Art. 112.

(uchylony).

Art. 113.

(uchylony).

Art. 114.

(uchylony).

Rozdział 2a

(uchylony)

Art. 115a.

(uchylony).

Art. 115b.

(uchylony).

Art. 115c.

(uchylony).

Art. 115d.

(uchylony).

Art. 115e.

(uchylony).

Rozdział 2b

(uchylony)

Art. 115f.

(uchylony).

Art. 115g.

(uchylony).

Art. 115h.

(uchylony).

Art. 115i.

(uchylony).

Art. 115j.

(uchylony).

Art. 115k.

(uchylony).

Art. 115l.

(uchylony).

Rozdział 3

Wojewódzki ośrodek ruchu drogowego

Art. 116. [Utworzenie, forma prawna i nadzór]

1. Sejmik województwa tworzy, po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw transportu, wojewódzkie ośrodki ruchu drogowego na obszarze województwa.
2. Ośrodek jest samorządową wojewódzką osobą prawną.
3. Zarząd województwa sprawuje nadzór nad ośrodkiem.

Art. 117. [Zadania ośrodka]

1. Do zadań ośrodka należy:
 - 1) współpraca z wojewódzką radą bezpieczeństwa ruchu drogowego;
 - 2) współpraca ze starostami przy sprawowaniu nadzoru nad szkoleniem;
 - 3) organizowanie egzaminów państwowych sprawdzających kwalifikacje osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami oraz kierujących pojazdami;
 - 3a) organizowanie egzaminów sprawdzających kwalifikacje osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami w zakresie określonym umową międzynarodową, której stroną jest Rzeczpospolita Polska;
 - 3b) organizowanie testów kwalifikacyjnych;
 - 4) (uchylony);
 - 4a) prowadzenie szkoleń okresowych;
 - 5) prowadzenie 3-dniowych warsztatów doskonalenia zawodowego dla egzaminatorów;
 - 6) prowadzenie kursów:
 - a) doskonalących dla nauczycieli prowadzących zajęcia szkolne dla uczniów ubiegających się o kart rowerową,

- b) dokształcających w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego,
 - c) reedukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego,
 - d) reedukacyjnych w zakresie problematyki przeciwalkoholowej i przeciwdziałania narkomanii;
- 7) organizowanie zajęć dla uczniów ubiegających się o kartę rowerową;
 - 8) przekazywanie marszałkowi województwa oraz starostom informacji w zakresie statystyki zdawalności dla poszczególnych ośrodków szkolenia i instruktorów;
 - 9) inna niż wymieniona w pkt 4a i 5-8 działalność oświatowa w zakresie ruchu i transportu drogowego.
2. Ośrodek może wykonywać inne zadania z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego.
 3. Ośrodek może wykonywać działalność gospodarczą, której wyniki będą przeznaczane na działalność, o której mowa w ust. 1 i 2.

Art. 118. [Dyrektor ośrodka]

1. Działalnością ośrodka kieruje dyrektor.
2. Dyrektor jest powoływany i odwoływany przez zarząd województwa.
3. Zarząd województwa ustala wynagrodzenie dyrektora.

Art. 119. [Gospodarka finansowa ośrodka]

1. Ośrodek prowadzi samodzielną gospodarkę finansową na zasadach określonych w niniejszej ustawie.
2. Przychodami ośrodka są:
 - 1) wpływy z wykonywania zadań, o których mowa w art. 117 ust. 1;
 - 2) wpływy z wykonywania innych zadań z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego;
 - 3) wpływy z działalności, o której mowa w art. 117 ust. 3.

2a. ¹¹⁷

Przychodem ośrodka może być dotacja podmiotowa albo celowa, udzielana z budżetu województwa, na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji zadań, o których mowa w art. 117 ust. 1 i 2, niebędących działalnością gospodarczą.

2b. ¹¹⁸

Dotacje, o których mowa w ust. 2a, dla ośrodka nie mogą przekroczyć 50% kosztów jego działalności na realizację zadań, o których mowa w art. 117 ust. 1 i 2, niebędących działalnością gospodarczą.

2c. 119

Zasady udzielania dotacji, o których mowa w ust. 2a, tryb postępowania w sprawie ich udzielania i sposób ich rozliczania określa sejmik województwa, w drodze uchwały będącej aktem prawa miejscowego, mając na względzie konieczność zapewnienia realizacji zadań, o których mowa w art. 117 ust. 1 i 2, niebędących działalnością gospodarczą oraz mając na względzie dostępność środków na ten cel w budżecie województwa.

2d. 120

Udzielenie dotacji, o których mowa w ust. 2a, następuje na podstawie umowy zawartej przez marszałka województwa z dyrektorem ośrodka.

3. Ośrodek ponosi koszty z tytułu:

- 1) bieżącego utrzymania ośrodka;
- 2) wykonywania zadań, o których mowa w art. 117 ust. 1;
- 3) inwestycji związanych z działalnością ośrodka, o której mowa w art. 117;
- 4) działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego na obszarze województwa, w szczególności na popularyzację zasad ruchu drogowego i podnoszenie kultury jazdy kierowców, na które ośrodek przeznaczają pozostałe wolne środki, niewykorzystane z tytułów, o których mowa w pkt 1-3.

4. (uchylony).

5. Ośrodek może zaciągać kredyty, za zgodą zarządu województwa, na zasadach ogólnych.

6. Składniki majątkowe nabyte w ramach pierwszego wyposażenia ośrodka tworzą jego fundusz założycielski.

7. Ośrodek prowadzi odrębnie ewidencję przychodów i kosztów związanych z prowadzeniem szkolenia lub egzaminowaniem jako działalnością oświatową i odrębnie dla każdej innej działalności.

Art. 120. [Statut ośrodka]

1. Sejmik województwa nadaje ośrodkowi statut.

2. Statut ośrodka określa w szczególności jego organizację i warunki tworzenia oddziałów terenowych.

Art. 121. [Delegacja ustawowa - gospodarka finansowa ośrodków]

Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw budżetu, spraw instytucji finansowych oraz spraw finansów publicznych - szczegółowe warunki gospodarki finansowej ośrodka oraz szczegółowe warunki ewidencji przychodów i kosztów, o których mowa w art. 119 ust. 7;
- 2) ¹²¹
(uchylony).

Art. 121a. ¹²² [Wynagrodzenia egzaminatorów]

1. Warunki wynagradzania egzaminatorów określa sejmik województwa, w drodze uchwały będącej aktem prawa miejscowego, kierując się charakterem pracy wykonywanej przez egzaminatorów i potrzebą zapewnienia odpowiedniego poziomu wykonywania przez nich zadań.
2. Warunki wynagradzania egzaminatorów określone każdorazowo w uchwale sejmiku województwa, o której mowa w ust. 1, nie mogą być mniej korzystne niż warunki wynagradzania egzaminatorów określone w poprzedniej uchwale.

Rozdział 4

(uchylony)

Art. 122.

(uchylony).

Art. 123.

(uchylony).

Art. 124.

(uchylony).

Art. 124a.

(uchylony).

Art. 124b.

(uchylony).

Art. 124c.

(uchylony).

Art. 125.

(uchylony).

Art. 126.

(uchylony).

Art. 127.

(uchylony).

Art. 128.

(uchylony).

DZIAŁ V

Kontrola ruchu drogowego

Rozdział 1

Uprawnienia Policji i innych organów

Art. 129. [Uprawnienia policjanta]

1. Czuwanie nad bezpieczeństwem i porządkiem ruchu na drogach, kierowanie ruchem i jego kontrolowanie należą do zadań Policji.
 2. Policjant, w związku z wykonywaniem czynności określonych w ust. 1, jest uprawniony do:
 - 1) legitymowania uczestnika ruchu i wydawania mu wiążących poleceń co do sposobu korzystania z drogi, używania pojazdu lub urządzenia wspomagającego ruch;
 - 1a) ustalenia tożsamości kierującego pojazdem na podstawie danych z Rejestru Dowodów Osobistych;
 - 2) sprawdzania wymaganych dokumentów, o których mowa w art. 38, oraz zezwolenia, o którym mowa w art. 106 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami;
- 2¹)
weryfikacji danych o pojeździe, w tym danych o dokumentach pojazdu w centralnej ewidencji pojazdów;

2²)

weryfikacji danych o kierującym pojazdem w centralnej ewidencji kierowców;

2³) 123

weryfikacji danych o kierującym pojazdem, którego prawo jazdy lub karta kwalifikacji kierowcy zostały wydane przez inne niż Rzeczpospolita Polska państwo członkowskie Unii Europejskiej, Konfederację Szwajcarską, państwo członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, w drodze transmisji przy użyciu elektronicznej sieci, w zakresie danych aktualnie dostępnych w elektronicznej sieci;

- 2a) żądania okazania dokumentu potwierdzającego prawo do używania pojazdu, o którym mowa w art. 5 ust. 5, jeżeli pojazd ten nie jest zarejestrowany na nazwisko osoby nim kierującej;
- 2b) sprawdzania zezwolenia, o którym mowa w art. 64 ust. 1 pkt 1;
- 3) żądania poddania się przez kierującego pojazdem lub przez inną osobę, w stosunku do której zachodzi uzasadnione podejrzenie, że mogła kierować pojazdem, badaniu w celu ustalenia zawartości w organizmie alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu;
- 4) sprawdzania stanu technicznego, wyposażenia, ładunku, wymiarów, masy lub nacisku osi pojazdu znajdującego się na drodze;
- 4a) odczytu w czasie kontroli wskazania drogomierza pojazdu, drogomierza pojazdu holowanego oraz drogomierza pojazdu przewożonego wraz z jednostką miary;
- 5) sprawdzania zapisów tachografu;
- 6) zatrzymania, w przypadkach przewidzianych w ustawie, dokumentów stwierdzających uprawnienie do kierowania pojazdem lub jego używania oraz karty kierowcy w przypadkach przewidzianych w:
 - a) art. 26 ust. 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 165/2014 z dnia 4 lutego 2014 r. w sprawie tachografów stosowanych w transporcie drogowym i uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 3821/85 w sprawie urządzeń rejestrujących stosowanych w transporcie drogowym oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego (Dz. Urz. UE L 60 z 28.02.2014, str. 1),
 - b) art. 11 ust. 4 lit. c załącznika do Umowy europejskiej dotyczącej pracy załóg pojazdów wykonujących międzynarodowe przewozy drogowo (AETR), sporządzonej w Genewie dnia 1 lipca 1970 r. (Dz. U. z 2014 r. poz. 409);

- 7) wydawania poleceń:
- a) osobie, która spowodowała przeszkodę utrudniającą ruch drogowy lub zagrażającą jego bezpieczeństwu, albo osobie odpowiedzialnej za utrzymanie drogi,
 - b) kontrolowanemu uczestnikowi ruchu - co do sposobu jego zachowania;
- 8) uniemożliwienia:
- a) kierowania pojazdem lub poruszania się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch osobie znajdującej się w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu albo środka działającego podobnie do alkoholu,
 - b) korzystania z pojazdu, którego stan techniczny, ładunek, masa lub nacisk osi zagrażają bezpieczeństwu lub porządkowi ruchu, powodują uszkodzenie drogi albo naruszają wymagania ochrony środowiska,
 - c) korzystania z pojazdu zarejestrowanego w kraju niebędącym państwem członkowskim, jeżeli kierujący nim nie okazał dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu lub dowodu opłacenia składki za ubezpieczenie,
 - d) kierowania pojazdem przez osobę nieposiadającą wymaganych dokumentów uprawniających do kierowania lub używania pojazdu;
- 9) używania przyrządów kontrolno-pomiarowych, a w szczególności do badania pojazdu, określania jego masy, nacisku osi lub prędkości, stwierdzania naruszenia wymagań ochrony środowiska oraz do stwierdzania stanu trzeźwości kierującego;
- 9a) używania urządzeń rejestrujących;
- 10) usuwania lub przemieszczania pojazdu w przypadkach, o których mowa w art. 130a ust. 1-3;
- 11) kontroli przewozu drogowego towarów niebezpiecznych oraz wymagań związanych z tym przewozem;
- 11a)
- kontroli transportu odpadów w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach oraz wymagań związanych z tym transportem;
- 11b)
- zrywania plomb celem fizycznej kontroli przewożonych odpadów;
- 12) używania urządzeń nagłaśniających, sygnalizacyjnych lub świetlnych, służących do wydawania

wiążących poleceń uczestnikowi ruchu;

13) występowania w uzasadnionym przypadku z wnioskiem o ocenę stanu zdrowia kierującego pojazdem;

13a)

występowania do starosty z wnioskiem o skierowanie kierowcy lub osoby posiadającej pozwolenie na kierowanie tramwajem na egzamin sprawdzający kwalifikacje, jeżeli istnieją uzasadnione i poważne zastrzeżenia co do kwalifikacji tej osoby;

14) pilotowania pojazdów, z wyłączeniem pojazdów nienormatywnych pilotowanych zgodnie z art. 64 ust. 1 pkt 3.

3. Przepisów ust. 2 pkt 3, 4 i 6 nie stosuje się do szefów i cudzoziemskiego personelu przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych i misji specjalnych państw obcych oraz organizacji międzynarodowych, korzystających z przywilejów i immunitetów dyplomatycznych lub konsularnych na mocy ustaw, umów bądź powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych lub na zasadzie wzajemności, oraz do innych osób korzystających z tych przywilejów i immunitetów.
4. Kontrola ruchu drogowego w stosunku do kierujących pojazdami Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz w stosunku do żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową kierujących innymi pojazdami, pilotowanie pojazdów, a także kierowanie ruchem drogowym w związku z pilotowaniem pojazdów wojskowych należy do Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organów porządkowych. W tym zakresie Żandarmerii Wojskowej i wojskowym organom porządkowym przysługują uprawnienia policjantów określone w ust. 2.
- 4a. Kontrolę ruchu drogowego mogą przeprowadzać także funkcjonariusze Straży Granicznej lub funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej, którym przysługują uprawnienia, o których mowa w ust. 2 pkt 1-5 i 7-12 oraz w art. 130a ust. 4 pkt 1. Funkcjonariuszom Straży Granicznej i funkcjonariuszom Służby Celno-Skarbowej przysługuje także uprawnienie, o którym mowa w ust. 2 pkt 6, w zakresie dotyczącym dokumentów stwierdzających uprawnienie do używania pojazdu.
- 4aa. Kontrolę ruchu drogowego mogą przeprowadzać także inspektorzy Inspekcji Ochrony Środowiska, którym przysługują uprawnienia, o których mowa w ust. 2 pkt 1, 2-2a, pkt 7 lit. b, pkt 8 lit. b i pkt 11a.
- 4b. Dodatkowo funkcjonariusze odmawiają prawa wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pojazdu, jeżeli:
- 1) pojazd kierowany jest przez osobę znajdującą się w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu albo środka działającego podobnie do alkoholu, jeżeli nie ma możliwości zabezpieczenia

pojazdu w inny sposób;

- 2) pojazd kierowany jest przez osobę nieposiadającą przy sobie wymaganych dokumentów uprawniających do kierowania pojazdem lub używania pojazdu, dokumentu stwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu lub stwierdzającego opłacenie składki tego ubezpieczenia;
 - 3) stan techniczny pojazdu zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego, powoduje uszkodzenie drogi przez pojazd albo narusza wymagania ochrony środowiska;
 - 4) kierujący pojazdem nienormatywnym nie posiada wymaganego zezwolenia;
 - 5) stwierdzono naruszenie przepisów o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów.
5. (uchylony).

Art. 129a. [Uprawnienia Inspekcji Transportu Drogowego w ramach wykonywania kontroli ruchu drogowego]

1. Kontrola ruchu drogowego w odniesieniu do kierującego pojazdem:

- 1) który wykonuje przewóz drogowy w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym,
 - 2) w zakresie badania w celu ustalenia w organizmie zawartości alkoholu lub obecności środka działającego podobnie do alkoholu,
 - 3) który naruszył przepisy ruchu drogowego, w przypadku zarejestrowania tego naruszenia przy użyciu:
 - a) przyrządów kontrolno-pomiarowych,
 - b) przenośnych albo zainstalowanych w pojeździe albo na statku powietrznym urządzeń rejestrujących,
 - 4) który rażąco naruszył przepisy ruchu drogowego lub spowodował zagrożenie jego bezpieczeństwa,
 - 5) który wykonuje przewóz drogowy w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych,
 - 6) który wykonuje transport odpadów w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach
- należy również do Inspekcji Transportu Drogowego.
2. W ramach wykonywania kontroli ruchu drogowego w zakresie, o którym mowa w ust. 1, inspektorem Inspekcji Transportu Drogowego przysługują uprawnienia określone w art. 129 ust. 1 i 2, w tym również wobec właściciela lub posiadacza pojazdu.

Art. 129b. [Uprawnienia straży gminnej (miejskiej) w ramach wykonywania kontroli ruchu drogowego]

1. Kontrola ruchu drogowego w gminach lub miastach, które utworzyły straż gminną (miejską) może być wykonywana przez strażników gminnych (miejskich).
2. Strażnicy gminni (miejscy) są uprawnieni do wykonywania kontroli ruchu drogowego wobec:
 - 1) kierującego pojazdem niestosującego się do zakazu ruchu w obu kierunkach, określonego odpowiednim znakiem drogowym;
 - 2) uczestnika ruchu naruszającego przepisy o:
 - a) zatrzymaniu lub postoju pojazdów,
 - b) ruchu motorowerów, rowerów, wózków rowerowych, hulajnóg elektrycznych, urządzeń transportu osobistego, pojazdów zaprzęgowych oraz o jeździe wierzchem lub pędzeniu zwierząt,
 - c) ruchu pieszych oraz osób poruszających się przy użyciu urządzeń wspomagających ruch,
 - d) ograniczeniu ruchu w strefie czystego transportu, określonej w uchwale rady gminy, wydanej na podstawie art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 110, 1093 i 2269),
 - e) nacisku osi.
3. W ramach wykonywania kontroli ruchu drogowego w zakresie, o którym mowa w ust. 2, strażnicy gminni (miejscy) są upoważnieni do:
 - 1) zatrzymania pojazdu, osoby poruszającej się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch lub jadącego wierzchem;
 - 2) sprawdzania dokumentów, o których mowa w art. 38, oraz weryfikacji danych o:
 - a) pojeździe, w tym danych o dokumentach pojazdu, w centralnej ewidencji pojazdów,
 - b) kierującym pojazdem w centralnej ewidencji kierowców;
 - 3) (uchylony);
 - 4) legitymowania uczestnika ruchu i wydawania mu wiążących poleceń co do sposobu korzystania z drogi, używania pojazdu lub urządzenia wspomagającego ruch;
 - 5) wydawania poleceń:
 - a) osobie, która spowodowała przeszkodę utrudniającą ruch drogowy lub zagrażającą jego bezpieczeństwu,

b) kontrolowanemu uczestnikowi ruchu - co do sposobu jego zachowania;

- 6) sprawdzenia wykonania obowiązków określonych w art. 78 ust. 2;
 - 7) żądania od właściciela lub posiadacza pojazdu wskazania komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie;
 - 8) ustalenia tożsamości kierującego pojazdem na podstawie danych z Rejestru Dowodów Osobistych;
 - 9) sprawdzenia nacisku osi pojazdu znajdującego się na drodze;
 - 10) używania przyrządów kontrolnych lub pomiarowych służących do określania nacisku osi pojazdu;
 - 11) uniemożliwiania jazdy pojazdem przekraczającym dopuszczalny nacisk osi.
- 3a. W celu dokonania sprawdzenia nacisku osi pojazdu strażnicy gminni (miejscy), mający prawo jazdy odpowiedniej kategorii, mogą kierować tym pojazdem.
4. (uchylony).

Art. 129c. [Uprawnienia strażników leśnych lub funkcjonariuszy Straży Parku w ramach wykonywania kontroli ruchu drogowego]

1. Kontrola ruchu drogowego na terenach lasów lub parków narodowych może być wykonywana przez strażników leśnych lub funkcjonariuszy Straży Parku.
2. Strażnicy leśni i funkcjonariusze Straży Parku są uprawnieni do kontroli kierujących pojazdami nieostosujących się do przepisów lub znaków drogowych obowiązujących na terenach lasów lub parków narodowych, dotyczących zakazu wjazdu, zatrzymywania się lub postoju pojazdów.
3. W ramach wykonywania kontroli ruchu drogowego w zakresie, o którym mowa w ust. 2, strażnicy leśni i funkcjonariusze Straży Parku są upoważnieni do:
 - 1) zatrzymania pojazdu;
 - 2) legitymowania uczestnika ruchu drogowego;
 - 2a) weryfikacji danych o pojeździe, w tym danych o dokumentach pojazdu, w centralnej ewidencji pojazdów;
 - 3) wydawania poleceń, co do sposobu zachowania się na drodze.

Art. 129d. [Kontrola wykonywana w imieniu zarządcy drogi]

1. Osoby działające w imieniu zarządcy drogi mogą wykonywać, w obecności funkcjonariusza Policji lub inspektora Inspekcji Transportu Drogowego, kontrolę ruchu drogowego w stosunku do pojazdów:

- 1) w zakresie przestrzegania przepisów o wymiarach, masie lub nacisku osi;
 - 2) powodujących uszkodzenie lub niszczenie drogi;
 - 3) zanieczyszczających lub zaśmiecających drogę.
- 1a. Osoby działające w imieniu zarządcy drogi mogą także wykonywać, w obecności strażnika gminnego (miejskiego), kontrolę ruchu drogowego w stosunku do pojazdów w zakresie przestrzegania przepisów o nacisku osi.
2. W ramach wykonywania kontroli ruchu drogowego w zakresie, o którym mowa w ust. 1 i 1a, osoby działające w imieniu zarządcy drogi są upoważnione do:
- 1) zatrzymania pojazdu;
 - 2) legitymowania uczestnika ruchu drogowego i wydawania mu poleceń, co do sposobu korzystania z drogi lub pojazdu;
 - 3) sprawdzenia dokumentów wymaganych w związku z używaniem pojazdu;
 - 4) sprawdzenia stanu technicznego, wyposażenia, ładunku, wymiarów oraz masy lub nacisku osi pojazdu znajdującego się na drodze;
 - 5) używania przyrządów kontrolnych lub pomiarowych służących w szczególności do badania pojazdu, określania jego wymiarów, masy lub nacisku osi oraz stwierdzania naruszenia wymagań ochrony środowiska;
 - 6) uniemożliwiania jazdy pojazdem przekraczającym dopuszczalną masę lub nacisk osi albo uszkodzającym lub niszczącym drogę.
3. W celu dokonania sprawdzenia masy lub nacisku osi pojazdu osoby działające w imieniu zarządcy drogi, mające prawo jazdy odpowiedniej kategorii, mogą kierować tym pojazdem.
4. Przepisów ust. 1-3 nie stosuje się do osób działających w imieniu Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad.

Art. 129e. [Upoważnienie do wykonywania kontroli]

1. Kontrola ruchu drogowego wykonywana przez strażników gminnych (miejskich), strażników leśnych, funkcjonariuszy Straży Parku oraz pracowników zarządów dróg odbywa się na podstawie upoważnienia do wykonywania kontroli ruchu drogowego wydanego przez właściwego komendanta powiatowego (miejskiego) Policji.
2. Art. 129 ust. 3 stosuje się odpowiednio do kontroli ruchu drogowego wykonywanej przez osoby, o

których mowa w ust. 1.

Art. 129f. [Uniemożliwienie kierowania pojazdem osobie nietrzeźwej]

Strażnicy straży gminnych (miejskich), strażnicy leśni oraz funkcjonariusze Straży Parku w związku z wykonywaniem czynności z zakresu kontroli ruchu drogowego są obowiązani do czasu przybycia Policji uniemożliwić kierowanie pojazdem osobie, co do której istnieje uzasadnione podejrzenie, że znajduje się ona w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu albo środka działającego podobnie do alkoholu.

Art. 129fa. [Wstępne drogowe kontrole techniczne pojazdów]

1. Pojazd wytypowany przez kontrolującego do sprawdzenia stanu technicznego w ramach kontroli ruchu drogowego podlega wstępnej drogowej kontroli technicznej, która jest przeprowadzana zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 131 ust. 1.
2. Główny Inspektor Transportu Drogowego w porozumieniu z Komendantem Głównym Policji planują i organizują wstępne drogowe kontrole techniczne pojazdów kategorii M2, M3, N2 i N3 i przyczep kategorii O3 i O4 w taki sposób, aby łączna liczba tych kontroli obejmowała w każdym roku kalendarzowym co najmniej 5% łącznej liczby takich pojazdów zarejestrowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 129fb. [Skierowanie pojazdu na szczegółową drogową kontrolę techniczną]

1. W przypadku pojazdu kategorii M2, M3, N2 i N3, przyczepy kategorii O3 i O4 i ciągnika kołowego kategorii T5 użytkowanego na drodze publicznej do wykonywania zarobkowego przewozu rzeczy kontrolujący, na podstawie wyników wstępnej drogowej kontroli technicznej, może skierować ten pojazd na szczegółową drogową kontrolę techniczną. Kierując pojazd na szczegółową drogową kontrolę techniczną, uwzględnia się w szczególności potrzebę ustalenia, czy pojazd ten zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego lub narusza wymagania ochrony środowiska.
2. Zakres szczegółowej drogowej kontroli technicznej, która ma być przeprowadzona, określa się w protokole drogowej kontroli technicznej.
3. Szczegółowa drogowa kontrola techniczna jest przeprowadzana zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 131 ust. 1 w:
 - 1) mobilnej stacji kontroli drogowej,
 - 2) wyznaczonym punkcie przeprowadzania kontroli drogowej obejmującym obszar o odpowiedniej powierzchni, na którym jest możliwa kontrola techniczna głównych układów w pojeździe odpowiedzialnych za bezpieczeństwo

- przy użyciu przyrządów kontrolno-pomiarowych niezbędnych do przeprowadzenia takiej kontroli, w szczególności przyrządów niezbędnych do oceny stanu hamulców i skuteczności ich działania, układu kierowniczego, zawieszenia oraz uciążliwości pojazdu.

4. W przypadku skierowania pojazdu, o którym mowa w ust. 1, na szczegółową drogową kontrolę techniczną w wyznaczonym punkcie przeprowadzania kontroli drogowej kontrola ta jest przeprowadzana w możliwie najkrótszym czasie i w najbliższym wyznaczonym punkcie przeprowadzania kontroli drogowej.
5. Wyniki szczegółowej drogowej kontroli technicznej zamieszcza się w protokole drogowej kontroli technicznej.
6. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, minimalne wymagania w zakresie wyposażenia mobilnej stacji kontroli drogowej oraz wyznaczonego punktu przeprowadzania kontroli drogowej i przyrządów kontrolno-pomiarowych w nich stosowanych, uwzględniając zakres szczegółowej drogowej kontroli technicznej oraz potrzebę zapewnienia prawidłowej oceny stanu technicznego pojazdów poddawanych tej kontroli.

Art. 129fc. [Kontrolujący uprawnieni do przeprowadzania szczegółowej drogowej kontroli technicznej pojazdów]

1. Szczegółową drogową kontrolę techniczną przeprowadza kontrolujący, który posiada:
 - 1) uprawnienia, o których mowa w art. 84 ust. 2, albo
 - 2) wykształcenie i praktykę, o których mowa w art. 84 ust. 2b, oraz odbył szkolenie dla kontrolujących w zakresie przeprowadzania szczegółowych drogowych kontroli technicznych- oraz nie rzadziej niż raz w ciągu 2 kolejnych lat uczestniczy w warsztatach dla kontrolujących przeprowadzających szczegółowe drogowe kontrole techniczne.
2. Wojewódzki inspektor transportu drogowego, wojewódzki komendant Policji, Komendant Stołeczny Policji, Komendant-Rektor Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, komendant szkoły policyjnej, komendant oddziału Straży Granicznej i dyrektor Krajowej Szkoły Skarbowości, każdy w zakresie swojej właściwości:
 - 1) mogą organizować szkolenia dla kontrolujących w zakresie przeprowadzania szczegółowych drogowych kontroli technicznych i warsztaty dla kontrolujących przeprowadzających szczegółowe drogowe kontrole techniczne, zgodnie z programem określonym w przepisach wydanych na podstawie ust. 3;
 - 2) wydają zaświadczenia o ukończeniu szkolenia dla kontrolujących w zakresie przeprowadzania

szczególých drogowych kontroli technicznych oraz zaświadczenia o ukończeniu warsztatów dla kontrolujących przeprowadzających szczegółowe drogowe kontrole techniczne, pod warunkiem uczestnictwa we wszystkich przewidzianych w programie zajęciach.

3. Minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych i ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) program szkolenia dla kontrolujących w zakresie przeprowadzania szczegółowych drogowych kontroli technicznych,
- 2) program warsztatów dla kontrolujących przeprowadzających szczegółowe drogowe kontrole techniczne,
- 3) wzór zaświadczenia o ukończeniu szkolenia dla kontrolujących w zakresie przeprowadzania szczegółowych drogowych kontroli technicznych,
- 4) wzór zaświadczenia o ukończeniu warsztatów dla kontrolujących przeprowadzających szczegółowe drogowe kontrole techniczne

- uwzględniając potrzebę zapewnienia równoważności tych szkoleń i warsztatów ze szkoleniami i warsztatami dla diagnostów, potrzebę osiągnięcia właściwego poziomu wiedzy i umiejętności niezbędnych do przeprowadzania szczegółowych drogowych kontroli technicznych oraz konieczność ujednoczenia wydawanych zaświadczeń.

Art. 129g. [Stacjonarne urządzenia rejestrujące zainstalowane w pasie drogowym]

1. Ujawnianie za pomocą stacjonarnych urządzeń rejestrujących zainstalowanych w pasie drogowym dróg publicznych następujących naruszeń przepisów ruchu drogowego:

b) niestosowania się do sygnałów świetlnych

- należy do Inspekcji Transportu Drogowego.

2. Wykonując zadania, o których mowa w ust. 1, Inspekcja Transportu Drogowego:

- 1) rejestruje obrazy naruszeń przepisów ruchu drogowego i przetwarza do celów określonych w niniejszej ustawie obraz pojazdu, którym naruszono przepisy ruchu drogowego, oraz wizerunek kierującego pojazdem, jeżeli został on zarejestrowany oraz dane obejmujące:
 - a) numer rejestracyjny pojazdu, którym naruszono przepisy,
 - b) datę, czas oraz określenie miejsca popełnienia naruszenia,
 - c) rodzaj naruszenia,

d) dane właściciela lub posiadacza pojazdu lub kierującego pojazdem,

e) numer identyfikacyjny urządzenia rejestrującego;

- 2) w postępowaniach w sprawach o wykroczenia, o których mowa w ust. 1, prowadzi czynności wyjaśniające, kieruje do sądu wnioski o ukaranie, oskarża przed sądem oraz wnosi środki odwoławcze - w trybie i zakresie określonych w ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2021 r. poz. 457, 1005, 1595 i 2328 oraz z 2022 r. poz. 655);
- 3) wnioskuje do zarządców dróg publicznych, z wyłączeniem dróg zarządzanych przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, o instalację lub usunięcie urządzenia rejestrującego albo obudowy na to urządzenie, z zastrzeżeniem iż w sprawach dotyczących urządzeń rejestrujących naruszenia przepisów ruchu drogowego o dopuszczalnej prędkości wniosek wymaga uprzedniego zasięgnięcia opinii właściwego komendanta wojewódzkiego Policji;
- 4) dokonuje zakupu i naprawy oraz wykonuje czynności wynikające z bieżącej eksploatacji i obsługi urządzeń rejestrujących oraz obudów na te urządzenia, w tym czynności obejmujące import danych zarejestrowanych przez te urządzenia oraz montaż urządzeń w zainstalowanych obudowach w przypadku urządzeń zainstalowanych przez Inspekcję Transportu Drogowego lub zarządcę drogi działającego na wniosek, o którym mowa w pkt 3, a także w przypadku obudów urządzeń rejestrujących należących do Policji.
3. Zadania Inspekcji Transportu Drogowego, o których mowa w ust. 1, wykonuje Główny Inspektor Transportu Drogowego przy pomocy Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego oraz jego delegatur terenowych.
4. (utracił moc).
5. Minister właściwy do spraw transportu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych i Ministrem Sprawiedliwości, uwzględniając zakres niezbędnych danych oraz konieczność zapewnienia jednolitości dokumentów, określi, w drodze rozporządzenia, wzory dokumentów stosowanych przez Głównego Inspektora Transportu Drogowego w postępowaniu, o którym mowa w ust. 2 pkt 2.

Art. 129h. [Zakres rejestracji; odcinkowy pomiar prędkości; ustalenie właściciela lub posiadacza pojazdu]

1. W zakresie, o którym mowa w art. 129g ust. 1, rejestracji podlegają w szczególności:
 - 1) obraz naruszenia, w tym obraz pojazdu, którym kierujący naruszył przepisy ruchu drogowego, wraz z

numerem rejestracyjnym pojazdu;

- 2) data oraz czas popełnienia naruszenia;
- 3) numer identyfikacyjny urządzenia rejestrującego;

- a w przypadku przekroczenia przez kierującego pojazdem dopuszczalnej prędkości rejestrowane są również:

- 4) prędkość, z jaką poruszał się pojazd;
- 5) prędkość dopuszczalna w miejscu i czasie popełnienia naruszenia.

2. W szczególnie uzasadnionych bezpieczeństwie ruchu drogowego przypadkach Inspekcja Transportu Drogowego może ujawniać naruszenia przepisów ruchu drogowego w zakresie, o którym mowa w art. 129g ust. 1 lit. a, również za pomocą urządzeń rejestrujących, które ujawniają naruszenia przepisów ruchu drogowego na określonym odcinku drogi. W takim przypadku urządzenia te rejestrują w szczególności:

- 1) obraz pojazdu, którym kierujący naruszył przepisy ruchu drogowego, wraz z numerem rejestracyjnym pojazdu;
- 2) datę, czas oraz określenie odcinka drogi, na którym popełnione zostało naruszenie;
- 3) średnią prędkość, z jaką poruszał się pojazd na odcinku drogi, na którym popełnione zostało naruszenie;
- 4) prędkość dopuszczalną na odcinku drogi, na którym popełnione zostało naruszenie, w czasie jego popełnienia;
- 5) numer identyfikacyjny urządzenia rejestrującego.

3. Główny Inspektor Transportu Drogowego ustala wpisanego do dowodu rejestracyjnego właściciela lub posiadacza pojazdu, którym dokonano naruszenia przepisów ruchu drogowego, na podstawie danych i informacji:

- 1) określonych w ust. 1 i 2;
- 2) z centralnej ewidencji pojazdów i centralnej ewidencji kierowców udostępnianych za pomocą system teleinformatycznego;
- 3) uzyskanych w związku z prowadzonym postępowaniem, w szczególności od polskich i zagranicznych organów rejestrujących pojazd.

4. Do przetwarzania danych osobowych przez Głównego Inspektora Transportu Drogowego, w zakresie, o którym mowa w ust. 3, stosuje się przepis art. 26 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie

danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości (Dz. U. z 2019 r. poz. 125).

5. Minister właściwy do spraw transportu, mając na względzie przyczyny i lokalizację wypadków drogowych, przeciwdziałanie tym wypadkom oraz wdrażanie kierujących pojazdami do przestrzegania przepisów ruchu drogowego, określi, w drodze rozporządzenia:
- 1) warunki lokalizacji w pasie drogowym dróg publicznych stacjonarnych urządzeń rejestrujących oraz obudów na te urządzenia, z uwzględnieniem zasady, że instalowana i używana jest obudowa wraz z urządzeniem rejestrującym;
 - 2) sposób oznakowania stacjonarnych urządzeń rejestrujących oraz obudów na te urządzenia, z uwzględnieniem oddziaływania prewencyjnego poprzez zapewnienie odpowiedniej widoczności;
 - 3) sposób dokonywania pomiarów przez urządzenia rejestrujące, z uwzględnieniem progów prędkości dostosowanych do obowiązującego na drodze ograniczenia prędkości, oraz przetwarzania przez te urządzenia zarejestrowanych danych, a także biorąc pod uwagę możliwość błędu kierowcy do 10 km/h włącznie w utrzymaniu dopuszczalnej prędkości;
 - 4) (uchylony).

Art. 129i. [Badanie zawartości alkoholu w organizmie]

1. Badanie w celu ustalenia zawartości w organizmie alkoholu przeprowadza się przy użyciu urządzeń elektronicznych dokonujących pomiaru stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli stan osoby podlegającej badaniu uniemożliwia jego przeprowadzenie urządzeniem elektronicznym lub osoba ta odmawia poddania się takiemu badaniu. W takim przypadku ustalenie zawartości w organizmie alkoholu następuje na podstawie badania krwi.
3. Badanie w celu ustalenia zawartości w organizmie alkoholu może być przeprowadzone również w razie braku zgody osoby podlegającej badaniu, o czym należy ją uprzedzić.
4. Warunki oraz sposób przeprowadzania badań, o których mowa w ust. 1 i 2, określają przepisy wydane na podstawie art. 47 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 i 2469 oraz z 2022 r. poz. 24 i 218).

Art. 129j. [Badanie obecności środka działającego podobnie do alkoholu]

1. Badanie w celu ustalenia w organizmie obecności środka działającego podobnie do alkoholu przeprowadza się przy użyciu metod niewymagających badania laboratoryjnego.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli stan osoby podlegającej badaniu uniemożliwia jego

przeprowadzenie metodą niewymagającą badania laboratoryjnego albo osoba ta odmawia poddania się takiemu badaniu. W takim przypadku ustalenie w organizmie obecności środka działającego podobnie do alkoholu następuje na podstawie badania krwi lub moczu.

3. Dopuszcza się badanie krwi lub moczu jako następstwo badania przeprowadzonego metodą, o której mowa w ust. 1, albo jeżeli nie ma możliwości wykorzystania tej metody.
4. Badanie w celu ustalenia obecności w organizmie środka działającego podobnie do alkoholu może być przeprowadzone również w razie braku zgody osoby podlegającej badaniu, o czym należy ją uprzedzić.
5. Minister właściwy do spraw zdrowia, uwzględniając skutki oddziaływania na organizm kierowcy środków działających podobnie do alkoholu, określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) wykaz tych środków;
 - 2) warunki i sposób przeprowadzania badań na ich obecność w organizmie.

Art. 129ja. [Badanie na zawartość alkoholu lub na obecność innego środka w toku kontroli ruchu drogowego]

W toku kontroli ruchu drogowego uprawniony organ kontroli może poddać kierującego pojazdem lub inną osobę, w stosunku do której zachodzi uzasadnione podejrzenie, że mogła kierować pojazdem, badaniu w celu ustalenia w organizmie zawartości alkoholu lub obecności środka działającego podobnie do alkoholu.

Art. 129k. [Badanie na zawartość alkoholu lub na obecność innego środka u osób uczestniczących w wypadku]

1. W razie uczestniczenia w wypadku drogowym, w którym jest zabity lub ranny, kierujący pojazdem jest poddawany badaniu w celu ustalenia w organizmie zawartości alkoholu lub obecności środka działającego podobnie do alkoholu.
2. Badaniu, o którym mowa w ust. 1, można poddać także inną osobę, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że mogła kierować pojazdem uczestniczącym w wypadku drogowym, w którym jest zabity lub ranny.
3. Osoby, o których mowa w ust. 1 i 2, mają prawo żądać od organu kontroli ruchu drogowego przeprowadzenia badania krwi lub moczu w celu ustalenia w organizmie zawartości alkoholu lub obecności środka działającego podobnie do alkoholu.

Art. 129l. [Odczyt wskazania drogomierza w trakcie kontroli ruchu drogowego]

1. W toku kontroli ruchu drogowego uprawniony organ kontroli może dokonać odczytu wskazania drogomierza pojazdu, drogomierza pojazdu holowanego oraz drogomierza pojazdu przewożonego wraz z jednostką miary.
2. Kierujący pojazdem jest obowiązany umożliwić uprawnionemu organowi kontroli dokonanie czynności, o których mowa w ust. 1, w zakresie pojazdu kierowanego, holowanego lub przewożonego.

Art. 130.

(uchylony).

Art. 130a. [Usunięcie pojazdu z drogi. Przepadek pojazdu. Koszty usunięcia. Blokada kół pojazdu]

1. Pojazd jest usuwany z drogi na koszt właściciela w przypadku:
 - 1) pozostawienia pojazdu w miejscu, gdzie jest to zabronione i utrudnia ruch lub w inny sposób zagraża bezpieczeństwu;
 - 2) nieokazania przez kierującego dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu lub dowodu opłacenia składki za to ubezpieczenie, jeżeli pojazd ten jest zarejestrowany w kraju, o którym mowa w art. 129 ust. 2 pkt 8 lit. c;
 - 3) przekroczenia wymiarów, dopuszczalnej masy całkowitej lub nacisku osi określonych w przepisach ruchu drogowego, chyba że istnieje możliwość skierowania pojazdu na pobliską drogę, na której dopuszczalny jest ruch takiego pojazdu;
 - 4) pozostawienia pojazdu nieoznakowanego kartą parkingową, w miejscu przeznaczonym dla pojazdu kierowanego przez osoby wymienione w art. 8 ust. 1 i 2;
 - 5) pozostawienia pojazdu w miejscu obowiązywania znaku wskazującego, że zaparkowany pojazd zostanie usunięty na koszt właściciela;
 - 6) kierowania nim przez osobę nieposiadającą uprawnienia do kierowania pojazdami albo której zatrzymano prawo jazdy i nie ma możliwości zabezpieczenia pojazdu przez przekazanie go osobie znajdującej się w nim i posiadającej uprawnienie do kierowania tym pojazdem; przepisu nie stosuje się, jeżeli kierujący posiada pokwitowanie, o którym mowa w art. 135 ust. 4 lub 5 albo w art. 135a ust. 5 lub 6, upoważniające do kierowania pojazdem.
- 1a. Pojazd jest usuwany z drogi na koszt wykonującego przejazd drogowy w przypadku, o którym mowa w art. 140ad ust. 7.

2. Pojazd może być usunięty z drogi na koszt właściciela, jeżeli nie ma możliwości zabezpieczenia go w inny sposób, w przypadku gdy:
 - 1) kierowała nim osoba:
 - a)znajdująca się w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu albo środka działającego podobnie do alkoholu,
 - b)nieposiadająca przy sobie wymaganych dokumentów uprawniających do kierowania lub używania pojazdu;
 - 2) jego stan techniczny zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego, powoduje uszkodzenie drogi albo narusza wymagania ochrony środowiska.
- 2a. Od usunięcia pojazdu odstępuje się, jeżeli przed wydaniem dyspozycji usunięcia pojazdu lub w trakcie usuwania pojazdu ustana przyczyny jego usunięcia. Jeżeli wydanie dyspozycji usunięcia pojazdu w przypadkach, o których mowa w ust. 1-2, spowodowało powstanie kosztów, do ich pokrycia jest obowiązany właściciel pojazdu. Przepis ust. 10i stosuje się odpowiednio.
3. Pojazd może być przemieszczony lub usunięty z drogi, jeżeli utrudnia prowadzenie akcji ratowniczej.
4. Dyspozycję przemieszczenia lub usunięcia pojazdu z drogi wydaje:
 - 1) policjant - w sytuacjach, o których mowa w ust. 1-3;
 - 2) strażnik gminny (miejski) - w sytuacjach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 4 i 5;
 - 3) osoba dowodząca akcją ratowniczą - w sytuacji, o której mowa w ust. 3.
5. (utracił moc).
- 5a. (uchylony).
- 5b. (uchylony).
- 5c. 124
Pojazd usunięty z drogi w przypadkach określonych w ust. 1-2 oraz art. 140ad ust. 7 umieszcza się na wyznaczonym przez starostę parkingu strzeżonym do czasu uiszczenia opłaty za jego usunięcie i parkowanie, z uwzględnieniem ust. 7.
- 5d. (uchylony).
- 5e. (uchylony).
- 5f. Usuwanie pojazdów oraz prowadzenie parkingu strzeżonego dla pojazdów usuniętych w przypadkach, o których mowa w ust. 1-2, należy do zadań własnych powiatu. Starosta realizuje te zadania przy

pomocy powiatowych jednostek organizacyjnych lub powierza ich wykonywanie zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych.

6. Rada powiatu, biorąc pod uwagę konieczność sprawnej realizacji zadań, o których mowa w ust. 1-2, oraz koszty usuwania i przechowywania pojazdów na obszarze danego powiatu, ustala corocznie, w drodze uchwały, wysokość opłat, o których mowa w ust. 5c, oraz wysokość kosztów, o których mowa w ust. 2a. Wysokość kosztów, o których mowa w ust. 2a, nie może być wyższa niż maksymalna kwota opłat za usunięcie pojazdu, o których mowa w ust. 6a.
- 6a. Ustala się maksymalną wysokość stawek kwotowych opłat, o których mowa w ust. 5c:
 - a)rower lub motorower - za usunięcie - 100 zł; za każdą dobę przechowywania - 15 zł
 - b)motocykl - za usunięcie - 200 zł; za każdą dobę przechowywania - 22 zł,
 - c)pojazd o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 t - za usunięcie - 440 zł; za każdą dobę przechowywania - 33 zł,
 - d)pojazd o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 t do 7,5 t - za usunięcie - 550 zł; za każdą dobę przechowywania - 45 zł,
 - e)pojazd o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 7,5 t do 16 t - za usunięcie - 780 zł; za każdą dobę przechowywania - 65 zł,
 - f)pojazd o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 16 t - za usunięcie - 1150 zł; za każdą dobę przechowywania - 120 zł,
 - g)pojazd przewożący materiały niebezpieczne - za usunięcie - 1400 zł; za każdą dobę przechowywania - 180 zł,
 - h)hulajnoga elektryczna lub urządzenie transportu osobistego - za usunięcie - 123 zł; za każdą dobę przechowywania - 23 zł.
- 6b. Maksymalne stawki opłat określone w ust. 6a, obowiązujące w danym roku kalendarzowym ulegają corocznie zmianie na następny rok kalendarzowy w stopniu odpowiadającym wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie pierwszego półrocza roku, w którym stawki ulegają zmianie, w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego.
- 6c. Na każdy rok kalendarzowy minister właściwy do spraw finansów publicznych ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" maksymalne stawki opłat, o których mowa w ust. 6a, z uwzględnieniem zasady określonej w ust. 6b, zaokrąglając je w górę do pełnych złotych.
- 6d. Wskaźnik cen, o którym mowa w ust. 6b, ustala się na podstawie komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor

Polski", w terminie 20 dni od dnia jego ogłoszenia.

6e. Opłaty, o których mowa w ust. 6, stanowią dochód własny powiatu.

7. Wydanie pojazdu następuje po okazaniu:

1) (utracił moc);

2) w przypadku, o którym mowa w art. 140ad ust. 7 - dowodu uiszczenia opłaty, o której mowa w ust. 5c, oraz dowodu uiszczenia kaucji, a także po usunięciu przyczyny umieszczenia pojazdu na parkingu.

8. Pojazd może być unieruchomiony przez zastosowanie urządzenia do blokowania kół w przypadku pozostawienia go w miejscu, gdzie jest to zabronione, lecz nieutrudniającego ruchu lub niezagrażającego bezpieczeństwu.

9. Pojazd unieruchamia Policja lub straż gminna (miejska).

10. Starosta w stosunku do pojazdu usuniętego z drogi, w przypadkach określonych w ust. 1 lub 2, występuje do sądu z wnioskiem o orzeczenie jego przepadku na rzecz powiatu, jeżeli prawidłowo powiadomiony właściciel lub osoba uprawniona nie odebrała pojazdu w terminie 3 miesięcy od dnia jego usunięcia. Powiadomienie zawiera pouczenie o skutkach nieodebrania pojazdu.

10a.

Starosta występuje z wnioskiem, o którym mowa w ust. 10, nie wcześniej niż przed upływem 30 dni od dnia powiadomienia.

10b.

Jeżeli pojazd usunięty w przypadkach określonych w ust. 1 lub 2 nie jest zarejestrowany w żadnym z państw członkowskich Unii Europejskiej, przekazuje się go właściwemu miejscowo naczelnikowi urzędu celno-skarbowego w celu uregulowania jego sytuacji zgodnie z przepisami prawa celnego.

10c.

Przepisu ust. 10 nie stosuje się, gdy okoliczności wskazują, że nieodebranie pojazdu nastąpiło z przyczyn niezależnych od właściciela lub osoby uprawnionej.

10d.

Przepis ust. 10 stosuje się odpowiednio, gdy w terminie 4 miesięcy od dnia usunięcia pojazdu nie został ustalony jego właściciel lub osoba uprawniona do jego odbioru, mimo że w jej poszukiwaniu dołożono należytej staranności.

10e.

W sprawach o przepadek pojazdu sąd stwierdza, czy zostały spełnione wszystkie przesłanki niezbędne do orzeczenia przepadku, w szczególności, czy usunięcie pojazdu było zasadne i czy w poszukiwaniu osoby uprawnionej do jego odbioru, dołożono należytej staranności oraz czy orzeczenie przepadku nie będzie sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

10f. Do wykonania orzeczenia sądu o przepadku pojazdu jest obowiązany starosta. Wykonanie orzeczenia następuje w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy.

10g.

Jednostka prowadząca parking strzeżony, w przypadku nieodebrania pojazdu z parkingu w terminie określonym w ust. 10, powiadamia o tym fakcie właściwego miejscowo starostę oraz podmiot, który wydał dyspozycję usunięcia pojazdu nie później niż trzeciego dnia od dnia upływu tego terminu.

10h.

Koszty związane z usuwaniem, przechowywaniem, oszacowaniem, sprzedażą lub zniszczeniem pojazdu powstałe od momentu wydania dyspozycji jego usunięcia do zakończenia postępowania ponosi osoba będąca właścicielem tego pojazdu w dniu wydania dyspozycji usunięcia pojazdu, z zastrzeżeniem ust. 10d i 10i. Decyzję o zapłacie tych kosztów wydaje starosta.

10i. Jeżeli w chwili usunięcia pojazd znajdował się we władaniu osoby dysponującej nim na podstawie innego niż własność tytułu prawnego, osoba ta jest zobowiązana solidarnie do pokrycia kosztów, o których mowa w ust. 10h.

10j. Termin płatności należności ustalonych decyzją, o której mowa w ust. 10h, wynosi 30 dni od dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna. Odsetki ustawowe za opóźnienie nalicza się od dnia następującego po upływie terminu płatności. Należności te wraz z odsetkami podlegają egzekucji w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

10k.

Decyzji, o której mowa w ust. 10h, nie wydaje się, jeżeli od uprawomocnienia się orzeczenia sądu o przepadku pojazdu upłynęło 5 lat.

10l. Egzekucji, o której mowa w ust. 10j, nie wszczyna się, a wszczętą umarza, jeżeli od dnia doręczenia ostatecznej decyzji, o której mowa w ust. 10h, upłynęło 5 lat.

10m.

Jeżeli w przypadku, o którym mowa w art. 140ad ust. 7, pojazd nie zostanie odebrany z parkingu w

ciągu 30 dni od dnia nałożenia kary pieniężnej, stosuje się odpowiednio przepisy działu II rozdziału 6 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, dotyczące egzekucji należności pieniężnych z ruchomości.

11. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, kierując się zasadą zagwarantowania ochrony prawa własności oraz potrzebą zapewnienia porządku na drogach publicznych i bezpieczeństwa ruchu drogowego, określi, w drodze rozporządzenia:
- 1) tryb oraz warunki współdziałania z Policją i innymi podmiotami uprawnionymi do podejmowania decyzji o usunięciu pojazdu jednostek usuwających pojazdy lub prowadzących strzeżone parkingi;
 - 2) tryb i warunki wydawania pojazdu z parkingu;
 - 3) (utracił moc).

Art. 130b. [Sprawozdania ze śmiertelnych wypadków drogowych]

1. 125

Z każdego wypadku drogowego, w którym jest zabity, mającego miejsce na drodze, o której mowa w art. 24ga ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, Policja jest obowiązana sporządzić sprawozdanie.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

1) 126

możliwie dokładne określenie miejsca wypadku, w tym jego współrzędne geograficzne pozyskiwane za pośrednictwem Globalnego Systemu Nawigacji Satelitarnej (GNSS);

2) zdjęcia lub schemat miejsca wypadku;

3) datę i godzinę wypadku;

4) szczegółowy opis miejsca i okoliczności wypadku: rodzaj terenu, rodzaj drogi, rodzaj skrzyżowania, w tym informacje dotyczące sygnalizacji, liczby pasów ruchu, oznakowania poziomego drogi, oświetlenia, warunków pogodowych, ograniczenia prędkości, przeszkód na poboczu drogi;

5) 127

informację o skutkach wypadku, w szczególności liczbę zabitych i rannych;

6) charakterystykę uczestników wypadku: wiek, płeć, obywatelstwo, poziom alkoholu lub środka odurzającego w organizmie, stosowanie lub niestosowanie wyposażenia ochronnego;

7) dane dotyczące pojazdów uczestniczących w wypadku: rodzaj, wiek, wyposażenie ochronne oraz datę ostatniego badania technicznego;

- 8) informacje dotyczące rodzaju i przebiegu wypadku, z uwzględnieniem manewrów pojazdu i kierującego;
 - 9) o ile jest to możliwe informacje dotyczące czasu przybycia służb ratowniczych oraz przyjęcia zgłoszenia.
3. Sprawozdania, o których mowa w ust. 1, Policja przekazuje do Sekretariatu Krajowej Rady, o którym mowa w art. 140f, w terminie do 31 marca każdego roku, za rok poprzedni.

Art. 131. [Delegacja ustawowa w zakresie kontroli ruchu drogowego]

1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu, uwzględniając potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa i porządku podczas wykonywania kontroli ruchu drogowego oraz sprawnego jej przebiegu, a także konieczność należytej ochrony sposobu realizacji zadań związanych z bezpieczeństwem państwa i ujednolicenia sporządzanych dokumentów, określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) organizację, szczegółowe warunki i sposób wykonywania kontroli ruchu drogowego;
 - 2) wymagany sposób zachowania się kontrolowanego uczestnika ruchu;
 - 3) szczegółowe warunki wykonywania kontroli ruchu drogowego przez osoby, o których mowa w art. 129e;
 - 3a) szczególne warunki wykonywania kontroli ruchu drogowego pojazdów, o których mowa w art. 73 u 3, z wyłączeniem pojazdów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 4) szczegółowe warunki udzielania upoważnień do wykonywania kontroli ruchu drogowego;
 - 5) wzory dokumentów stosowanych przy wykonywaniu kontroli ruchu drogowego.
2. Minister Obrony Narodowej, uwzględniając potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa i porządku w czasie wykonywania kontroli drogowej oraz sprawne wykonywanie czynności w tym zakresie, w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw transportu oraz spraw wewnętrznych, określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) organizację, warunki i sposób wykonywania czynności, o których mowa w art. 129 ust. 4;
 - 2) warunki i tryb współdziałania Żandarmerii Wojskowej z Policją w sprawach, o których mowa w art. 130 ust. 1.

Rozdział 2

Zatrzymywanie i zwracanie dowodów rejestracyjnych

Art. 132. [Zatrzymanie dowodu rejestracyjnego]

1. Policjant, funkcjonariusz Straży Granicznej albo funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej zatrzyma dowód rejestracyjny (pozwolenie czasowe) w razie:
 - 1) stwierdzenia lub uzasadnionego przypuszczenia, że pojazd:
 - a) zagraża bezpieczeństwu w szczególności po wypadku drogowym, w którym zostały uszkodzone zasadnicze elementy nośne konstrukcji nadwozia, podwozia lub ramy,
 - b) zagraża porządkowi ruchu,
 - c) narusza wymagania ochrony środowiska;
 - 2) stwierdzenia, że pojazd nie został poddany badaniu technicznemu w wyznaczonym terminie lub termin badania nie został wyznaczony prawidłowo;
 - 3) stwierdzenia, że badanie techniczne zostało dokonane przez jednostkę do tego nieupoważnioną;
 - 4) uzasadnionego przypuszczenia, że dane dotyczące dowodu rejestracyjnego (pozwolenia czasowego) zawarte w centralnej ewidencji pojazdów nie odpowiadają stanowi faktycznemu.
- 1a. W stosunku do kierującego pojazdem zarejestrowanym za granicą uczestniczącym w ruchu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej policjant, funkcjonariusz Straży Granicznej albo funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej zatrzyma dowód rejestracyjny (pozwolenie czasowe) w razie:
 - 1) stwierdzenia lub uzasadnionego przypuszczenia, że pojazd:
 - a) zagraża bezpieczeństwu w szczególności po wypadku drogowym, w którym zostały uszkodzone zasadnicze elementy nośne konstrukcji nadwozia, podwozia lub ramy,
 - b) zagraża porządkowi ruchu,
 - c) narusza wymagania ochrony środowiska;
 - 2) stwierdzenia, że pojazd nie został poddany badaniu technicznemu w wyznaczonym terminie lub termin badania nie został wyznaczony prawidłowo;
 - 3) stwierdzenia zniszczenia dowodu rejestracyjnego (pozwolenia czasowego) w stopniu powodującym jego nieczytelność;
 - 4) uzasadnionego podejrzenia podrobienia lub przerobienia dowodu rejestracyjnego (pozwolenia czasowego);
 - 5) stwierdzenia, że badanie techniczne zostało dokonane przez jednostkę do tego nieupoważnioną;
 - 6) nieokazania przez kierującego dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego

ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu lub dowodu opłacenia składki za to ubezpieczenie, jeżeli pojazd ten jest zarejestrowany w kraju, o którym mowa w art. 129 ust. 2 pkt 8 lit. c;

7) uzasadnionego przypuszczenia, że dane w nim zawarte nie odpowiadają stanowi faktycznemu.

1aa. W stosunku do kierującego pojazdem, o którym mowa w art. 73 ust. 3, policjant, funkcjonariusz Straży Granicznej albo funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej zatrzyma dowód rejestracyjny (pozwolenie czasowe) w przypadkach, o których mowa w ust. 1a pkt 1-5 i 7.

1b. Zatrzymanie, o którym mowa w ust. 1, następuje przez wprowadzenie informacji o zatrzymaniu dowodu rejestracyjnego (pozwolenia czasowego) do centralnej ewidencji pojazdów.

1c. Zatrzymanie, o którym mowa w ust. 1a i 1aa, następuje przez zatrzymanie okazanego dokumentu.

2. W razie zatrzymania dowodu rejestracyjnego (pozwolenia czasowego) policjant, funkcjonariusz Straży Granicznej albo funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowe wydaje kierowcy pokwitowanie. Może on zezwolić na używanie pojazdu przez czas nieprzekraczający 7 dni, określając warunki tego używania w pokwitowaniu. Zezwolenie nie może być wydane w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a i c, a także w ust. 1a pkt 1 lit. a i c oraz pkt 6.

3. (uchylony).

3a. Odpowiednie organy Policji, Straży Granicznej albo Krajowej Administracji Skarbowej zawiadomią właściwego dyrektora izby administracji skarbowej o fakcie zatrzymania dowodu rejestracyjnego w przypadku powzięcia uzasadnionego przypuszczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, w sytuacji gdy dotyczy to spełnienia przez pojazd wymagań technicznych określonych w przepisach ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.

4. W przypadku określonym w ust. 1 pkt 1 oraz w przypadku stwierdzenia zniszczenia dowodu rejestracyjnego (pozwolenia czasowego) w stopniu powodującym jego nieczytelność lub uzasadnionego podejrzenia podrobienia lub przerobienia dowodu rejestracyjnego (pozwolenia czasowego), dowód rejestracyjny (pozwolenie czasowe) zatrzyma również jednostka upoważniona do przeprowadzania badań technicznych. Zatrzymany dokument przesyłany jest niezwłocznie organowi, który go wydał. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

5. Zatrzymany dokument pojazdu zarejestrowanego za granicą, z wyjątkiem przypadków określonych w ust. 1a pkt 4 i 6, pozostawia się w jednostce Policji, Straży Granicznej albo Krajowej Administracji Skarbowej przez okres 7 dni. Po upływie tego terminu dokument przekazywany jest przedstawicielstwu państwa, w którym pojazd jest zarejestrowany.

- 5a. Zatrzymany dokument pojazdu, o którym mowa w art. 73 ust. 3, jest przesyłany niezwłocznie organowi, który go wydał. Zwrot zatrzymanego dokumentu następuje niezwłocznie po ustaniu przyczyny uzasadniającej jego zatrzymanie.
6. Po ustaniu przyczyny uzasadniającej zatrzymanie dowodu rejestracyjnego (pozwolenia czasowego) i przekazaniu informacji o ustaniu tej przyczyny oraz okazaniu pokwitowania, o którym mowa w art. 38 ust. 1 pkt 4b lit. b, przez posiadacza zatrzymanego dowodu rejestracyjnego (pozwolenia czasowego) organowi, który zatrzymał dowód rejestracyjny (pozwolenie czasowe), lub organowi, który go wydał, organ ten przekazuje do centralnej ewidencji pojazdów informację o zwrocie zatrzymanego dowodu rejestracyjnego (pozwolenia czasowego).
- 6a. Zwrotu zatrzymanego dowodu rejestracyjnego (pozwolenia czasowego) w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, może dokonać również jednostka upoważniona do przeprowadzania badań technicznych po przeprowadzeniu badania technicznego odpowiadającego przyczynie zatrzymania, a w przypadku nieprawidłowo wyznaczonego terminu badania technicznego - po jego ponownym ustaleniu, przez przekazanie do centralnej ewidencji pojazdów informacji o zwrocie.
7. W przypadku pojazdu zarejestrowanego za granicą uczestniczącego w ruchu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zwrot zatrzymanego dokumentu następuje niezwłocznie po ustaniu przyczyny uzasadniającej jego zatrzymanie, z zastrzeżeniem art. 133.
8. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, zwrot zatrzymanego dokumentu następuje niezwłocznie po ustaniu przyczyny uzasadniającej jego zatrzymanie.

Art. 132a. [Zatrzymanie profesjonalnego dowodu rejestracyjnego]

1. Przepisy art. 132 ust. 1a pkt 1, 3, 4 i 7 stosuje się odpowiednio do profesjonalnego dowodu rejestracyjnego, o którym mowa w art. 80s ust. 1.
2. Policjant, funkcjonariusz Straży Granicznej albo funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej zatrzymuje również:
 - 1) profesjonalny dowód rejestracyjny - w przypadku korzystania z profesjonalnego dowodu rejestracyjnego przez osobę do tego nieuprawnioną;
 - 2) blankiet profesjonalnego dowodu rejestracyjnego - w przypadku wykonywania jazdy testowej z niewypełnionym blankietem profesjonalnego dowodu rejestracyjnego.
3. W przypadku zatrzymania profesjonalnego dowodu rejestracyjnego policjant, funkcjonariusz Straży Granicznej albo funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej wydaje pokwitowanie. Może on zezwolić na dalsze używanie pojazdu przez okres 24 godzin, określając warunki tego używania w pokwitowaniu.

Zezwolenie nie może być wydane w przypadkach, o których mowa w ust. 2, a także w art. 132 ust. 1 pkt 1 lit. a i c.

4. Odpowiedni organ Policji, Straży Granicznej albo Krajowej Administracji Skarbowej przesyła niezwłocznie zatrzymany profesjonalny dowód rejestracyjny lub zatrzymany blankiet profesjonalnego dowodu rejestracyjnego staroście, który je wydał.

Art. 133. [Zwrot zatrzymanego dokumentu]

1. W przypadku określonym w art. 132 ust. 1a pkt 6 odpowiedni organ Policji, Straży Granicznej albo Krajowej Administracji Skarbowej zwraca zatrzymany dokument po przedstawieniu dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu lub dowodu opłacenia składki za to ubezpieczenie.
2. Jeżeli z przedstawionego dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu wynika, że przed zatrzymaniem dowodu rejestracyjnego umowa ta nie była zawarta, warunkiem zwrotu zatrzymanego dokumentu jest dodatkowo wniesienie opłaty za niespełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia określonej w odrębnych przepisach.

Art. 134. [Zatrzymanie i zwrot dowodu rejestracyjnego przez Żandarmerię Wojskową]

W stosunku do pojazdów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz innych pojazdów kierowanych przez żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową uprawnienia i obowiązki policjantów określone w art. 132 ust. 1-2, i 5-7, art. 132a oraz w art. 133 wykonują również żołnierze Żandarmerii Wojskowej.

Art. 134a. [Zatrzymanie i zwrot dowodu rejestracyjnego przez Inspekcję Transportu Drogowego]

W stosunku do pojazdów wykonujących przewóz drogowy w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym, a także w przypadku kontroli, o której mowa w art. 129a ust. 1 pkt 2-4, uprawnienia i obowiązki policjantów oraz organów Policji określone w art. 132 ust. 1-2 i 5-7, art. 132a oraz w art. 133 wykonują również odpowiednio inspektorzy Inspekcji Transportu Drogowego oraz organy tej inspekcji.

Rozdział 3

Zatrzymywanie praw jazdy i pozwoleń oraz cofanie i przywracanie uprawnień do kierowania pojazdami

Art. 135. [Zatrzymanie prawa jazdy]

1. Policjant:

- 1) zatrzyma wydane w kraju prawo jazdy za pokwitowaniem w przypadku:
 - a) uzasadnionego podejrzenia, że kierujący pojazdem znajduje się w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu albo środka działającego podobnie do alkoholu,
 - b) gdy upłynął termin ważności prawa jazdy,
 - c) przekroczenia przez kierującego pojazdem liczby 24 punktów za naruszenie przepisów ruchu drogowego w okresie 5 lat od wydania skierowania na kurs reedukacyjny, o którym mowa w art. 99 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami,
 - d) 128 przekroczenia przez kierującego pojazdem w okresie 1 roku od dnia wydania po raz pierwszy prawa jazdy liczby 20 punktów za naruszenie przepisów ruchu drogowego lub stwierdzenia, na podstawie prawomocnych rozstrzygnięć, że w okresie 2 lat od dnia wydania po raz pierwszy prawa jazdy popełnił on przestępstwo przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji lub trzy wykroczenia określone w art. 86 § 1, 1a lub 2, art. 86b § 1, art. 87 § 1, art. 92a § 2, art. 92b, art. 97a lub art. 98 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2021 r. poz. 2008, 2052, 2269 i 2328),
 - e) stwierdzenia braku dokumentu, o którym mowa w art. 38 ust. 1 pkt 3a lub 4a, lub prowadzenia pojazdu niewyposażonego w blokadę alkoholową w przypadku, o którym mowa w art. 13 ust. 5 pkt 7 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami,
 - f) popełnienia w okresie próbnym, o którym mowa w art. 91 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami, trzech wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji lub jednego przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji;
- 2) zatrzyma wydane w kraju prawo jazdy za pokwitowaniem w przypadku ujawnienia czynu polegającego na:
 - a) kierowaniu pojazdem z prędkością przekraczającą dopuszczalną o więcej niż 50 km/h na obszarze zabudowanym lub
 - b) przewożeniu osób w liczbie przekraczającej liczbę miejsc określoną w dowodzie rejestracyjnym (pozwoleniu czasowym) lub wynikającą z konstrukcyjnego przeznaczenia pojazdu niepodlegającego rejestracji; przepis nie dotyczy przewozu osób autobusem w publicznym transporcie zbiorowym w gminnych, powiatowych i wojewódzkich przewozach pasażerskich w

rozumieniu ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 202 r. poz. 1371 i 2445), o ile w pojeździe przewidziane są miejsca stojące;

2a) zatrzyma wydane w kraju prawo jazdy za pokwitowaniem w przypadku ujawnienia podczas kontroli drogowej, że kierowca wykonujący przewóz drogowy, do którego mają zastosowanie przepisy rozporządzenia (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego oraz zmieniającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 3821/85 i (WE) 2135/98, jak również uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85 (Dz. Urz. UE L 102 z 11.04.2006, str. 1, z późn. zm.) lub umowy europejskiej dotyczącej pracy załóg pojazdów wykonujących międzynarodowe przewozy drogowe (AETR), sporządzonej w Genewie dnia 1 lipca 1970 r., podczas bieżącego dziennego czasu prowadzenia pojazdu wykonywał ten przewóz pojazdem wyposażonym w tachograf:

- a) wbrew obowiązkowi nie rejestrując za pomocą tachografu na wykresówce lub karcie kierowcy wskazań w zakresie prędkości pojazdu, aktywności kierowcy lub przebytej drogi,
- b) używając cudzej karty kierowcy, używając co najmniej dwóch własnych kart kierowcy, używając cudzej wykresówki, używając jednocześnie kilku wykresówek,
- c) korzystając z niedozwolonego urządzenia, przedmiotu lub zmienionego oprogramowania umożliwiającego lub powodującego podrabianie lub przerabianie danych rejestrowanych przez tachograf,
- d) jeżeli tachograf został odłączony;

3) może zatrzymać wydane w kraju prawo jazdy za pokwitowaniem w przypadku uzasadnionego podejrzenia, że

kierowca popełnił przestępstwo lub wykroczenie, za które może być orzeczony zakaz prowadzenia pojazdów.

2. Przepisu ust. 1 pkt 2 lit. b nie stosuje się, jeżeli liczba przewożonych osób w sposób, o którym mowa w tym przepisie, nie przekracza:

- 1) 5 - w przypadku przewożenia ich autobusem;
- 2) 2 - w przypadku przewożenia ich samochodem osobowym, samochodem ciężarowym lub w przyczepie ciągniętej przez ciągnik rolniczy lub pojazd wolnobieżny.

3. Przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się, jeżeli kierujący pojazdem dopuścił się naruszenia, o którym mowa w tym przepisie, działając w celu uchylenia bezpośredniego niebezpieczeństwa grożącego dobru chronionemu prawem, jeżeli niebezpieczeństwa tego nie można było uniknąć inaczej, a

poświęcone dobro w postaci bezpieczeństwa na drodze przedstawiało wartość niższą od dobra ratowanego.

4. Pokwitowanie zatrzymania prawa jazdy z przyczyn, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b oraz pkt 3, uprawnia do kierowania pojazdem w ciągu 7 dni.
5. Pokwitowanie zatrzymania prawa jazdy z przyczyn, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. c oraz f oraz pkt 2 i 2a, uprawnia do kierowania pojazdem w okresie 24 godzin od chwili zatrzymania.
6. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. e, w zakresie braku dokumentu, o którym mowa w art. 38 ust. 1 pkt 3a lub 4a, starosta wydaje zatrzymane prawo jazdy przez wprowadzenie do centralnej ewidencji kierowców informacji o zwrocie, po przedstawieniu brakującego dokumentu.

Art. 135a.

1. Policjant:

- 1) zatrzyma prawo jazdy wydane przez państwo inne niż Rzeczpospolita Polska za pokwitowaniem w przypadku:
 - a) uzasadnionego podejrzenia, że kierujący pojazdem znajduje się w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu albo środka działającego podobnie do alkoholu,
 - b) stwierdzenia zniszczenia prawa jazdy w stopniu powodującym jego nieczytelność,
 - c) podejrzenia podrobienia lub przerobienia prawa jazdy,
 - d) gdy upłynął termin ważności prawa jazdy,
 - e) gdy wobec kierującego pojazdem wydane zostało postanowienie lub decyzja o zatrzymaniu praw jazdy,
 - f) gdy wobec kierującego pojazdem orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów lub wydano decyzję o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami,
 - g) przekroczenia przez kierującego pojazdem liczby 24 punktów za naruszenie przepisów ruchu drogowego w okresie 5 lat od wydania skierowania na kurs reedukacyjny, o którym mowa w art. 99 ust. 1 pkt 4 lit. a ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami,
 - h) ¹²⁹ przekroczenia przez kierującego pojazdem w okresie 1 roku od dnia wydania po raz pierwszy prawa jazdy liczby 20 punktów za naruszenie przepisów ruchu drogowego lub stwierdzenia, na podstawie prawomocnych rozstrzygnięć, że w okresie 2 lat od dnia wydania

komunikacji lub trzy wykroczenia określone w art. 86 § 1, 1a lub 2, art. 86b § 1, art. 87 § 1, art. 92a § 2, art. 92b, art. 97a lub art. 98 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń,

i) stwierdzenia braku dokumentu, o którym mowa w art. 38 ust. 1 pkt 3a lub 4a, lub prowadzenia pojazdu niewyposażonego w blokadę alkoholową w przypadku, o którym mowa w art. 13 ust. 5 pkt 7 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami,

j) popełnienia w okresie próbnym, o którym mowa w art. 91 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami, trzech wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji lub jednego przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji;

2) zatrzyma prawo jazdy wydane przez państwo inne niż Rzeczpospolita Polska za pokwitowaniem w przypadku ujawnienia czynu polegającego na:

a) kierowaniu pojazdem z prędkością przekraczającą dopuszczalną o więcej niż 50 km/h na obszarze zabudowanym lub

b) przewożeniu osób w liczbie przekraczającej liczbę miejsc określoną w dowodzie rejestracyjnym (pozwoleniu czasowym) lub wynikającą z konstrukcyjnego przeznaczenia pojazdu niepodlegającego rejestracji; przepis nie dotyczy przewozu osób autobusem w publicznym transporcie zbiorowym w gminnych, powiatowych i wojewódzkich przewozach pasażerskich w rozumieniu ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym, o ile w pojeździe przewidziane są miejsca stojące;

2a) zatrzyma prawo jazdy wydane przez państwo inne niż Rzeczpospolita Polska za pokwitowaniem w przypadku ujawnienia podczas kontroli drogowej, że kierowca wykonujący przewóz drogowy, do którego mają zastosowanie przepisy rozporządzenia (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego oraz zmieniającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 3821/85 i (WE) 2135/98, jak również uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85 lub umowy europejskie dotyczącej pracy załóg pojazdów wykonujących międzynarodowe przewozy drogowy (AETR), sporządzonej w Genewie dnia 1 lipca 1970 r., podczas bieżącego dziennego czasu prowadzenia pojazdu wykonywał ten przewóz pojazdem wyposażonym w tachograf:

a) wbrew obowiązkowi nie rejestrując za pomocą tachografu na wykresówce lub karcie kierowcy wskazań w zakresie prędkości pojazdu, aktywności kierowcy lub przebytej drogi,

b) używając cudzej karty kierowcy, używając co najmniej dwóch własnych kart kierowcy, używając cudzej wykresówki, używając jednocześnie kilku wykresówek,

umożliwiającego lub powodującego podrabianie lub przerabianie danych rejestrowanych przez tachograf,

d) jeżeli tachograf został odłączony;

- 3) może zatrzymać prawo jazdy wydane przez państwo inne niż Rzeczpospolita Polska za pokwitowaniem w przypadku uzasadnionego podejrzenia, że kierowca popełnił przestępstwo lub wykroczenie, za które może być orzeczony zakaz prowadzenia pojazdów.
2. Przepisu ust. 1 pkt 2 lit. b nie stosuje się, jeżeli liczba przewożonych osób w sposób, o którym mowa w tym przepisie, nie przekracza:
 - 1) 5 - w przypadku przewożenia ich autobusem;
 - 2) 2 - w przypadku przewożenia ich samochodem osobowym, samochodem ciężarowym lub w przyczepie ciągniętej przez ciągnik rolniczy lub pojazd wolnobieżny.
3. Przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się, jeżeli kierujący pojazdem dopuścił się naruszenia, o którym mowa w tym przepisie, działając w celu uchylecia bezpośredniego niebezpieczeństwa grożącego dobru chronionemu prawem, jeżeli niebezpieczeństwa tego nie można było uniknąć inaczej, a poświęcone dobro w postaci bezpieczeństwa na drodze przedstawiało wartość niższą od dobra ratowanego.
4. Kierujący, o którym mowa w art. 136 ust. 3, jest obowiązany podać organowi kontroli ruchu drogowego adres do doręczeń. W przypadku niewskazania adresu do doręczeń stosuje się przepisy art. 40 § 4 i 5 Kodeksu postępowania administracyjnego, o czym poucza się kierującego.
5. Pokwitowanie zatrzymania prawa jazdy z przyczyn, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b-d oraz pkt 3, uprawnia do kierowania pojazdem w ciągu 7 dni.
6. Pokwitowanie zatrzymania prawa jazdy z przyczyn, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. g oraz j, a także pkt 2 i 2a, uprawnia do kierowania pojazdem w okresie 24 godzin od chwili zatrzymania, a w przypadku, o którym mowa w art. 136 ust. 3 - w okresie 72 godzin.
7. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. i, w zakresie braku dokumentu, o którym mowa w art. 38 ust. 1 pkt 3a lub 4a, starosta wydaje zatrzymane prawo jazdy po przedstawieniu dokumentu.

Art. 135b.

1. Zatrzymanie wydanego w kraju prawa jazdy następuje przez wprowadzenie informacji o zatrzymaniu do centralnej ewidencji kierowców niezwłocznie po stwierdzeniu wystąpienia przesłanek określonych w art. 135 ust. 1.

2. Zatrzymanie prawa jazdy wydanego przez państwo inne niż Rzeczpospolita Polska następuje przez zatrzymanie okazanego dokumentu niezwłocznie po stwierdzeniu wystąpienia przesłanek określonych w art. 135a ust. 1.

Art. 135c. [Zatrzymanie karty kwalifikacji kierowcy]

Policjant zatrzyma kartę kwalifikacji kierowcy za pokwitowaniem w razie jej unieważnienia.

Art. 136. [Przekazanie zatrzymanego prawa jazdy]

1. W przypadku, o którym mowa w art. 135b ust. 1, Policja przekazuje niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 7 dni od dnia zatrzymania prawa jazdy, informację o zatrzymaniu prawa jazdy, według właściwości, sądowi uprawnionemu do rozpoznania sprawy o wykroczenie, prokuratorowi lub staroście.
2. W przypadku, o którym mowa w art. 135b ust. 2, zatrzymany dokument, z wyjątkiem przypadku określonego w art. 135a ust. 1 pkt 1 lit. c, Policja przekazuje niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 7 dni od dnia zatrzymania dokumentu, według właściwości, sądowi uprawnionemu do rozpoznania sprawy o wykroczenie, prokuratorowi lub staroście.
3. Jeżeli prawo jazdy zostało wydane przez państwo inne niż Rzeczpospolita Polska i kierujący pojazdem nie ma miejsca zamieszkania na jej terytorium, prawo jazdy przekazuje się niezwłocznie staroście właściwemu ze względu na miejsce naruszenia przepisów prawa o ruchu drogowym. Starosta niezwłocznie przekazuje zatrzymane prawo jazdy do właściwego organu państwa, w którym zostało ono wydane.
4. W przypadku przeprowadzenia badania krwi lub moczu dla oceny trzeźwości lub zawartości środka działającego podobnie do alkoholu:
 - 1) w przypadku, o którym mowa w art. 135b ust. 1, informację o zatrzymaniu prawa jazdy przekazuje się wraz z wynikiem tego badania; jeżeli jednak wynik tego badania nie został uzyskany w ciągu 30 dni od dnia zatrzymania prawa jazdy, niezwłocznie wprowadza się do centralnej ewidencji kierowców informację o jego zwrocie;
 - 2) w przypadku, o którym mowa w art. 135b ust. 2, prawo jazdy przekazuje się wraz z wynikiem tego badania; jeżeli jednak wynik tego badania nie został uzyskany w ciągu 30 dni od dnia zatrzymania prawa jazdy, niezwłocznie zwraca się je właścicielowi.
5. W przypadku, o którym mowa w art. 135c, zatrzymaną kartę kwalifikacji kierowcy Policja przekazuje niezwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od dnia zatrzymania tej karty, staroście, który ją wydał.

Art. 137. [Postanowienie o zatrzymaniu prawa jazdy]

1. Postanowienie o zatrzymaniu prawa jazdy, w przypadkach określonych w art. 135 ust. 1 pkt 1 lit. a oraz pkt 3 i w art. 135a ust. 1 pkt 1 lit. a oraz pkt 3, wydaje w terminie 14 dni odpowiednio od dnia otrzymania informacji o zatrzymaniu prawa jazdy albo od dnia otrzymania prawa jazdy:
 - 1) prokurator - w toku postępowania przygotowawczego, a sąd - po przekazaniu sprawy do sądu;
 - 2) w sprawie o wykroczenie - sąd właściwy do rozpoznania sprawy.
2. O wydaniu postanowienia o zatrzymaniu prawa jazdy zawiadamia się właściwego starostę.
3. Na postanowienie o zatrzymaniu prawa jazdy służy zażalenie.
4. W przypadku gdy nie wydano postanowienia o zatrzymaniu prawa jazdy, postanowienie o zwrocie zatrzymanego prawa jazdy wydaje odpowiednio:
 - 1) prokurator, zawiadamiając o tym organ, który zatrzymał prawo jazdy;
 - 2) sąd, przy czym w przypadku prawa jazdy wydanego w kraju o wydaniu postanowienia sąd zawiadamia organ, który wydał prawo jazdy.
5. Postanowienie o zwrocie zatrzymanego prawa jazdy doręcza się jego właścicielowi.
6. Zwrot zatrzymanego prawa jazdy wydanego w kraju następuje przez wprowadzenie informacji o zwrocie do centralnej ewidencji kierowców:
 - 1) przez organ, który je zatrzymał - po otrzymaniu zawiadomienia o wydaniu przez prokuratora postanowienia o zwrocie zatrzymanego prawa jazdy lub po okazaniu tego postanowienia;
 - 2) przez organ, który je wydał - po otrzymaniu zawiadomienia o wydaniu przez sąd postanowienia o zwrocie zatrzymanego prawa jazdy lub po okazaniu tego postanowienia.

Art. 138.

(uchylony).

Art. 139. [Zatrzymanie pozwolenia do kierowania tramwajem. Zakaz zatrzymania prawa jazdy osobom korzystającym z przywilejów i immunitetów]

1. Przepisy art. 135 i art. 135b-137 dotyczące wydanego w kraju prawa jazdy stosuje się odpowiednio do pozwolenia na kierowanie tramwajem.
2. Przepisu art. 135-135b nie stosuje się do szefów i cudzoziemskiego personelu przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych państw obcych oraz misji specjalnych i organizacji międzynarodowych korzystających z przywilejów i immunitetów dyplomatycznych lub konsularnych

na mocy ustaw, umów bądź powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych lub na zasadzie wzajemności, a także do innych osób korzystających z tych przywilejów i immunitetów.

3. W stosunku do żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową oraz innych osób kierujących pojazdami Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej uprawnienia i obowiązki policjantów określone w art. 135 ust. 1, art. 135a ust. 1, art. 135b, art. 136 ust. 1 i 2 oraz art. 137 ust. 6 pkt 1 wykonują również żołnierze Żandarmerii Wojskowej.
4. W przypadku kontroli, o której mowa w art. 129a ust. 1, uprawnienia i obowiązki policjantów określone w art. 135 ust. 1, art. 135a ust. 1, art. 135b, art. 135c, art. 136 ust. 1, 2 i 5 oraz art. 137 ust. 6 pkt 1 wykonują w stosunku do kierujących pojazdami również inspektorzy Inspekcji Transportu Drogowego.

Art. 140.

(uchylony).

Art. 140a.

(uchylony).

Rozdział 4

Kary pieniężne za przejazd pojazdów nienormatywnych bez zezwolenia lub niezgodnie z warunkami określonymi w zezwoleniu

Art. 140aa. [Nalożenie kary pieniężnej]

1. Za przejazd po drogach publicznych pojazdów nienormatywnych bez zezwolenia, o którym mowa w art. 64 ust. 1 pkt 1, lub niezgodnie z warunkami określonymi dla tego zezwolenia nakłada się karę pieniężną, w drodze decyzji administracyjnej.
 - 1a. W przypadku braku:
 - 1) wymaganej liczby pojazdów wykonujących pilotowanie,
 - 2) wymaganego wyposażenia lub oznakowania pojazdu wykonującego pilotowanie,
 - 3) wymaganego szkolenia, o którym mowa w art. 6 ust. 3a, przez pilota
- nakłada się karę pieniężną, w drodze decyzji administracyjnej.
2. Decyzję administracyjną o nalożeniu kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1 i 1a, wydaje właściwy

ze względu na miejsce przeprowadzanej kontroli organ Policji, Inspekcji Transportu Drogowego, Straży Granicznej, naczelnik urzędu celno-skarbowego lub zarządca drogi.

3. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, nakłada się na:

- 1) podmiot wykonujący przejazd;
- 2) podmiot wykonujący czynności ładunkowe, jeżeli wykonał te czynności w sposób powodujący przekroczenie którejkolwiek z wymiarów, nacisków osi lub masy całkowitej pojazdu lub zespołu pojazdów, w stosunku do wartości dopuszczalnych lub wartości określonych w zezwoleniu, o którym mowa w art. 64 ust. 1 pkt 1, jeżeli okoliczności lub dowody wskazują, że podmiot ten miał wpływ lub godził się na powstanie naruszenia określonego w ust. 1;
- 3) podmiot wykonujący inne niż wymienione w pkt 2 czynności związane z przejazdem pojazdu nienormatywnego, w szczególności na organizatora transportu, nadawcę, odbiorcę lub spedytora, jeżeli okoliczności lub dowody wskazują, że podmiot ten miał wpływ lub godził się na powstanie naruszenia określonego w ust. 1.

3a. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1a, nakłada się na:

- 1) podmiot wykonujący przejazd - w przypadku, o którym mowa w ust. 1a pkt 1;
- 2) podmiot wykonujący pilotowanie - w przypadku, o którym mowa w ust. 1a pkt 2 i 3.

3b. Kary, o której mowa w ust. 1, za przejazd pojazdu nienormatywnego bez zezwolenia kategorii V albo z przekroczonymi parametrami technicznymi pojazdu wskazanymi w tym zezwoleniu, w zakresie dopuszczalnego nacisku pojedynczej osi napędowej nie nakłada się, w przypadku gdy kontrolujący stwierdził jednoczesne naruszenie zakazu, o którym mowa w art. 41 ust. 2 albo art. 41a ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, albo przekroczenie dopuszczalnego nacisku pojedynczej osi napędowej, o którym mowa w art. 41b ust. 1 albo 3 tej ustawy.

4. Nie wszczyna się postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1 i ust. 1a pkt 1, wobec podmiotu wykonującego przejazd, a postępowanie wszczęte w tej sprawie umarza się, jeżeli:

- 1) okoliczności sprawy i dowody wskazują, że ten podmiot:
 - a)dochował należytej staranności w realizacji czynności związanych z przejazdem,
 - b)nie miał wpływu na powstanie naruszenia, lub
- 2) rzeczywista masa całkowita pojazdu nienormatywnego nie przekracza dopuszczalnej wielkości lub wielkości określonej w zezwoleniu, o którym mowa w art. 64 ust. 1 pkt 1, a przekroczenie dotyczy wyłącznie nacisku osi pojazdu w przypadku przewozu ładunków sypkich oraz drewna.

5. Nie wszczyna się postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1, wobec podmiotu wykonującego przejazd oraz inne czynności związane z przejazdem drogowym pojazdów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.
6. W przypadku stwierdzenia przejazdu po drogach publicznych pojazdów nienormatywnych należących do Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej bez zezwolenia lub niezgodnie z warunkami określonymi dla tego zezwolenia organ kontroli, o którym mowa w ust. 2, powiadamia właściwy terytorialnie ze względu na miejsce przeprowadzenia kontroli organ Żandarmerii Wojskowej.
7. Organ Żandarmerii Wojskowej, o którym mowa w ust. 6, występuje do dowódcy jednostki wojskowej organizującej przejazd drogowy lub do jego przełożonego z wnioskiem o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, na zasadach określonych w ustawie z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. poz. 655).

Art. 140ab. [Wysokość kary pieniężnej]

1. Karę pieniężną, o której mowa w art. 140aa ust. 1, ustala się w wysokości:
 - 1) 1500 zł - za brak zezwolenia kategorii I;
 - 2) 5000 zł - za brak zezwolenia kategorii II-IV;
 - 3) za brak zezwolenia kategorii V:
 - a) 6000 zł - gdy nacisk jednej lub wielu osi, rzeczywista masa całkowita lub wymiary pojazdu przekraczają dopuszczalne wartości nie więcej niż o 10%,
 - b) 10 000 zł - gdy nacisk jednej lub wielu osi, rzeczywista masa całkowita lub wymiary pojazdu przekraczają dopuszczalne wartości o więcej niż 10% i nie więcej niż 20%,
 - c) 15 000 zł - w pozostałych przypadkach;
 - 4) 5000 zł - za przejazd pojazdu nienormatywnego przez most lub wiadukt bez potwierdzonego zawiadomienia zarządcy drogi, o którym mowa w art. 64c ust. 9;
 - 5) 3000 zł - za przejazd pojazdu nienormatywnego przez most lub wiadukt niezgodnie z warunkami określonymi przez zarządcę drogi, o którym mowa w art. 64c ust. 9;
 - 6) 6000 zł - za przejazd pojazdu nienormatywnego przez most lub wiadukt przy zgłoszonym przez zarządcę drogi sprzeciwie, o którym mowa w art. 64c ust. 10;
 - 7) 2000 zł - za niedotrzymanie warunków przejazdu określonych dla zezwolenia kategorii V lub podanych w tym dokumencie, innych niż parametry techniczne pojazdu lub zespołu pojazdów.

2. W przypadku naruszeń zakazu, o którym mowa w art. 64 ust. 2, za przejazd pojazdem nienormatywnym nakłada się karę jak za przejazd bez zezwolenia.
3. Karę pieniężną, o której mowa w art. 140aa ust. 1a, ustala się w wysokości:
 - 1) 3000 zł - za brak wymaganej liczby pojazdów wykonujących pilotowanie;
 - 2) 2000 zł - za brak wymaganego wyposażenia lub oznakowania pojazdu wykonującego pilotowanie;
 - 3) 2000 zł - za brak wymaganego szkolenia, o którym mowa w art. 6 ust. 3a.

Art. 140ac. [Odwołanie, wykonalność, egzekucja, przedawnienie]

1. Od decyzji o wymierzeniu kary pieniężnej, o której mowa w art. 140aa ust. 1 i 1a, przysługuje odwołanie do organu nadrzędnego w stosunku do organu, który tę karę wymierzył, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.
2. Decyzja ostateczna podlega wykonaniu po upływie 30 dni od jej doręczenia, chyba że wstrzymano jej wykonanie. Organ kontroli, który wydał decyzję ostateczną, z urzędu wstrzymuje jej wykonanie, w drodze postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie, w razie wniesienia skargi do sądu administracyjnego.
3. Karę pieniężną uiszcza się w formie przekazu na wskazany w decyzji rachunek bankowy. Koszty związane z jej przekazaniem pokrywa obowiązany podmiot.
4. Kara pieniężna, o której mowa w ust. 2, podlega przymusowemu ściągnięciu w trybie określonym w przepisach ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
5. Obowiązek uiszczenia kary pieniężnej, o której mowa w ust. 2, przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym kara powinna zostać uiszczona.

Art. 140ad. [Kaucja zagranicznego podmiotu]

1. W przypadku gdy podczas kontroli zostanie stwierdzone naruszenie, o którym mowa w art. 140aa ust. 1, przez zagraniczny podmiot mający siedzibę w państwie, z którym Rzeczpospolita Polska nie jest związana umową o wzajemnej egzekucji kar pieniężnych, osoba przeprowadzająca kontrolę pobiera kaucję w wysokości odpowiadającej przewidywanej karze pieniężnej.
2. Kaucję pobiera się:
 - 1) podczas kontroli na drodze - w formie gotówkowej, za pokwitowaniem na druku ścisłego zarachowania, lub za pomocą karty płatniczej;
 - 2) w terminie późniejszym - w formie przelewu na wyodrębniony rachunek bankowy organu

prowadzącego postępowanie administracyjne w sprawie o nałożenie kary, a w przypadku poboru kaucji przez naczelnika urzędu celno-skarbowego - na wyodrębniony rachunek bankowy urzędu skarbowego określony w przepisach odrębnych, przy czym koszty przelewów ponosi obowiązany podmiot.

3. Kaucja przechowywana jest na nieoprocentowanym rachunku bankowym, o którym mowa w ust. 2 pkt 2. Koszty związane z uiszczeniem kaucji w formie przelewu na rachunek bankowy lub za pomocą karty płatniczej - związane z autoryzacją transakcji i przekazem środków na właściwy rachunek bankowy - pokrywa obowiązany podmiot.
4. Kaucję przekazuje się:
 - 1) na rachunek bankowy określony w decyzji o nałożeniu kary, w terminie, o którym mowa w art. 140 a ust. 2, albo
 - 2) na rachunek bankowy podmiotu, który ją wpłacił, w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji lub orzeczenia uchylającego decyzję o nałożeniu kary pieniężnej.
5. W przypadku gdy wysokość nałożonej kary jest mniejsza od wysokości pobranej kaucji, do powstałej różnicy stosuje się odpowiednio przepis ust. 4 pkt 2.
6. Odpowiedzialność za szkody spowodowane ruchem pojazdów nienormatywnych ponosi wykonujący przejazd pojazdem nienormatywnym.
7. W przypadku gdy podczas kontroli zostanie stwierdzone naruszenie, o którym mowa w art. 140aa ust. 1 lub 1a, przez podmiot, o którym mowa w ust. 1, osoba przeprowadzająca kontrolę na drodze zatrzymuje, za pokwitowaniem, dokumenty dotyczące przejazdu pojazdu nienormatywnego oraz dowód rejestracyjny (pozwolenie czasowe) pojazdu i usuwa pojazd, na koszt podmiotu wykonującego przejazd pojazdem nienormatywnym, na parking strzeżony, o którym mowa w art. 130a ust. 5c, a jeżeli ze względu na wymiary lub masę pojazdu umieszczenie pojazdu na tym parkingu jest niemożliwe - na inny, w miarę możliwości najbliższy parking strzeżony, jeżeli:
 - 1) nie pobrano kaucji lub
 - 2) nie usunięto stwierdzonego naruszenia.

Art. 140ae. [Przekazywanie i przeznaczenie środków z tytułu kar; prowizja od pobranych kar]

1. Kary pieniężne, o których mowa w art. 140aa ust. 1 i 1a, są przekazywane odpowiednio do budżetów jednostek samorządu terytorialnego lub na wyodrębniony rachunek bankowy Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

2. Środki z tytułu kar gromadzone na wyodrębnionym rachunku bankowym Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad są przekazywane w terminie pierwszych 2 dni roboczych po upływie tygodnia, w którym wpłynęły, na rachunek Krajowego Funduszu Drogowego, z przeznaczeniem na budowę lub przebudowę dróg krajowych, drogowych obiektów inżynierskich i przepraw promowych oraz na zakup urządzeń do ważenia pojazdów.
3. Urzędy celno-skarbowe otrzymują prowizję od pobranych kar pieniężnych w wysokości 12% nałożonej kary.
4. Prowizja, o której mowa w ust. 3, stanowi dochód budżetu państwa.
- 4a. Wojewódzkie inspektoraty transportu drogowego otrzymują prowizję od pobranych kar pieniężnych w wysokości 12% nałożonej kary. Prowizja stanowi wpływ Funduszu rozwoju przewozów autobusowych, o którym mowa w ustawie z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 717, 802 i 2165 oraz z 2022 r. poz. 640).
5. Od kar pieniężnych urzędy celno-skarbowe i wojewódzkie inspektoraty transportu drogowego odliczają prowizję, a pozostałą część kary, w terminie 4 dni po upływie każdych kolejnych 10 dni miesiąca, przekazują odpowiednio do podmiotów wymienionych w ust. 1.

Art. 140af. [Grzywny i kary porządkowe stanowiące wpływy Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej]

1. Grzywny, o których mowa w art. 96 § 3 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń, pobierane przez organy Inspekcji Transportu Drogowego, nakładane na właściciela lub posiadacza pojazdu, o których mowa w art. 78 ust. 4 i 5 ustawy, stanowią wpływy Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, o którym mowa w ustawie z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.
2. Kary porządkowe, o których mowa w art. 49 § 1 i 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, pobierane przez organy Inspekcji Transportu Drogowego, nakładane na osoby, o których mowa w art. 78 ust. 4 i 5 ustawy, stanowią wpływy Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, o którym mowa w ustawie z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

Art. 140ag. [Grzywny stanowiące wpływy Krajowego Funduszu Drogowego]

1. Grzywny, o których mowa w art. 86, art. 86b, art. 87, art. 90, art. 92, art. 92a § 2, art. 92b, art. 94 § 1-2, art. 96 § 1 pkt 2 i 3 oraz art. 97a ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń, stanowią wpływy Krajowego Funduszu Drogowego.
2. Właściwy naczelnik urzędu skarbowego oraz Główny Inspektor Transportu Drogowego przekazują kwoty z grzywien, o których mowa w ust. 1, w terminie pierwszych dwóch dni roboczych po zakończeniu tygodnia, w którym wpłynęły, na rachunek Krajowego Funduszu Drogowego z przeznaczeniem na finansowanie:
 - 1) zadań inwestycyjnych związanych z poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach krajowych;
 - 2) budowy lub przebudowy dróg krajowych.

DZIAŁ Va

Działania na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego

Art. 140b. [Krajowa Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego]

1. Tworzy się Krajową Radę Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, zwaną dalej "Krajową Radą".
2. Krajowa Rada działa przy ministrze właściwym do spraw transportu jako międzyresortowy organ pomocniczy Rady Ministrów w sprawach bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Art. 140c. [Zadania Krajowej Rady]

1. Krajowa Rada określa kierunki i koordynuje działania administracji rządowej w sprawach bezpieczeństwa ruchu drogowego.
2. Do zadań Krajowej Rady w zakresie poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego należy w szczególności:
 - 1) proponowanie kierunków polityki państwa;
 - 2) opracowywanie programów poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego w oparciu o propozycje przedstawiane przez właściwych ministrów i ocena ich realizacji;
 - 3) inicjowanie badań naukowych;
 - 4) inicjowanie i opiniowanie projektów aktów prawnych oraz umów międzynarodowych;
 - 5) inicjowanie kształcenia kadr administracji publicznej;
 - 6) inicjowanie współpracy zagranicznej;

- 7) współpraca z właściwymi organizacjami społecznymi i instytucjami pozarządowymi;
- 8) inicjowanie działalności edukacyjno-informacyjnej;
- 9) analizowanie i ocena podejmowanych działań;
- 10) 130

ustalanie, co najmniej raz na trzy lata, średniego kosztu społeczno-ekonomicznego wypadku drogowego, w którym jest zabity, oraz średniego kosztu społeczno-ekonomicznego wypadku drogowego, w którym osoba doznała obrażeń ciała w rozumieniu art. 156 § 1 albo art. 157 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2021 r. poz. 2345 i 2447), powstałego na drogach, o których mowa w art. 24ga ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych.

3. Przy ustalaniu średniego kosztu społeczno-ekonomicznego wypadków drogowych, o których mowa w ust. 2 pkt 10, uwzględnia się:
 - 1) utratę produktywności zabitych i rannych w wypadkach drogowych;
 - 2) koszty leczenia i rehabilitacji poszkodowanych w wypadkach drogowych;
 - 3) koszty administracyjne wypadków drogowych;
 - 4) straty materialne powstałe w wyniku wypadków drogowych.

Art. 140d. [Skład Krajowej Rady]

W skład Krajowej Rady wchodzi:

- 1) Przewodniczący - minister właściwy do spraw transportu;
- 2) zastępcy Przewodniczącego:
 - a) sekretarz lub podsekretarz stanu w ministerstwie właściwym do spraw wewnętrznych,
 - b) sekretarz lub podsekretarz stanu w ministerstwie właściwym do spraw transportu;
- 3) sekretarz Krajowej Rady wskazany przez ministra właściwego do spraw transportu;
- 4) członkowie Krajowej Rady wskazani przez: Prezesa Rady Ministrów spośród wojewodów, Ministra Obrony Narodowej, Ministra Sprawiedliwości oraz ministrów właściwych do spraw: administracji publicznej, budżetu, finansów publicznych, gospodarki, budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa, klimatu, oświaty i wychowania, środowiska, transportu, wewnętrznych, pracy oraz Komendanta Głównego Policji, Komendanta Głównego Straży Pożarnej, Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad.

Art. 140e. [Przewodniczący Krajowej Rady]

1. Przewodniczący Krajowej Rady kieruje jej pracami i reprezentuje ją na zewnątrz.
2. Przewodniczący Krajowej Rady otrzymuje od ministrów i innych organów, których przedstawiciele są członkami Krajowej Rady:
 - 1) sprawozdania i informacje dotyczące realizacji zadań określonych w programach bezpieczeństwa ruchu drogowego;
 - 2) informacje dotyczące stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego, w szczególności informacje umożliwiające ustalanie średniego kosztu społeczno-ekonomicznego wypadków, o których mowa w art. 140c ust. 2 pkt 10.
3. Przewodniczący Krajowej Rady składa Radzie Ministrów corocznie, do końca marca, sprawozdanie dotyczące stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz działań realizowanych w tym zakresie.
4. Prezes Rady Ministrów składa Sejmowi, Senatowi i Prezydentowi corocznie, do końca kwietnia, sprawozdanie dotyczące stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz działań realizowanych w tym zakresie.

Art. 140f. [Sekretariat Krajowej Rady]

1. Krajowa Rada wykonuje swoje zadania przy pomocy Sekretariatu Krajowej Rady.
2. Sekretariat Krajowej Rady działa jako wewnętrzna jednostka organizacyjna ministra właściwego do spraw transportu.
3. Szczegółową organizację i tryb prac Krajowej Rady określa regulamin przyjęty w drodze uchwały na pierwszym posiedzeniu Krajowej Rady.

Art. 140g. [Wojewódzka Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego]

1. Tworzy się Wojewódzką Radę Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, zwaną dalej "Wojewódzką Radą".
2. Wojewódzka Rada działa przy marszałku województwa jako wojewódzki zespół koordynacyjny w sprawach bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Art. 140h. [Zadania Wojewódzkiej Rady]

1. Wojewódzka Rada koordynuje i określa kierunki działań administracji publicznej w sprawach bezpieczeństwa ruchu drogowego.
2. Do zadań Wojewódzkiej Rady w zakresie, o którym mowa w ust. 1, należy w szczególności:

- 1) opracowywanie regionalnych programów poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego;
 - 2) opiniowanie projektów aktów prawa miejscowego w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego;
 - 3) zatwierdzanie planu wydatków wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego w części przeznaczonej na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego;
 - 4) inicjowanie kształcenia kadr administracji publicznej i szkolenie w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego;
 - 5) inicjowanie współpracy międzywojewódzkiej;
 - 6) współpraca z właściwymi organizacjami społecznymi i instytucjami pozarządowymi;
 - 7) inicjowanie działalności edukacyjno-informacyjnej;
 - 8) analizowanie i ocena podejmowanych działań.
3. Szczegółową organizację i tryb pracy Wojewódzkiej Rady określa regulamin przyjęty przez radę w drodze uchwały.

Art. 140i. [Skład Wojewódzkiej Rady]

W skład Wojewódzkiej Rady wchodzi:

- 1) przewodniczący - marszałek województwa;
- 2) zastępcy przewodniczącego:
 - a) wojewoda,
 - b) wojewódzki komendant Policji;
- 3) sekretarz - wskazany przez marszałka województwa;
- 4) członkowie Wojewódzkiej Rady:
 - a) wojewódzki inspektor transportu drogowego,
 - b) dyrektor właściwego terenowo oddziału Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad,
 - c) przedstawiciel wojewody,
 - d) przedstawiciel Szefa Centralnego Wojskowego Centrum Rekrutacji,
 - e) przedstawiciel kuratora oświaty,
 - f) przedstawiciel zarządu województwa,
 - g) przedstawiciel zarządów powiatu,
 - h) przedstawiciel wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast,

- i) przedstawiciel komendanta wojewódzkiego Policji,
- j) przedstawiciel komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej,
- k) przedstawiciel zarządu dróg wojewódzkich,
- l) przedstawiciel wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego,
- m) przedstawiciel zarządów dróg powiatowych,
- n) osoby wskazane przez marszałka województwa w szczególności reprezentujące działające na terenie województwa organizacje pozarządowe, których celem statutowym jest problematyka bezpieczeństwa ruchu drogowego, przy czym marszałek województwa może wskazać nie więcej niż 12 osób.

Art. 140j. [Przewodniczący Wojewódzkiej Rady]

1. Przewodniczący Wojewódzkiej Rady kieruje jej pracami i reprezentuje ją na zewnątrz.
2. Przewodniczący Wojewódzkiej Rady otrzymuje od organów, których przedstawiciele są członkami Wojewódzkiej Rady:
 - 1) sprawozdania i informacje dotyczące realizacji zadań określonych w programach bezpieczeństwa ruchu drogowego;
 - 2) informacje dotyczące stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego.
3. Przewodniczący Wojewódzkiej Rady składa Przewodniczącemu Krajowej Rady corocznie, do końca stycznia, sprawozdanie dotyczące stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie województwa oraz działań realizowanych w tym zakresie.

Art. 140k. [Obsługa Wojewódzkiej Rady]

Obsługę Wojewódzkiej Rady zapewnia wyznaczony przez marszałka województwa wojewódzki ośrodek ruchu drogowego.

Art. 140l. [Udział w pracach Rady z głosem doradczym]

W pracach Krajowej Rady i Wojewódzkiej Rady mogą brać udział z głosem doradczym:

- 1) przedstawiciele organizacji pozarządowych, których statutowy zakres działalności obejmuje zagadnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- 2) pracownicy naukowi wyższych uczelni lub jednostek badawczo-rozwojowych;
- 3) niezależni eksperci.

DZIAŁ Vb
Kary pieniężne

Art. 140m. [Kary pieniężne za wprowadzenie pojazdów do obrotu]

1. Kto:

- 1) wbrew przepisowi art. 70g ust. 1 wprowadził do obrotu nowy pojazd bez wymaganego odpowiedniego świadectwa homologacji typu lub innego równoważnego dokumentu, o których mowa w art. 70j ust. 1, art. 70k ust. 1, art. 70o ust. 1, art. 70zo ust. 1, art. 70zp ust. 1 albo art. 70zu ust. 1,
- 2) wbrew przepisowi art. 70g ust. 5 ponownie wprowadził do obrotu pojazdy wycofane z obrotu,
- 3) wbrew przepisowi art. 70g ust. 6 wprowadził do obrotu nowy przedmiot wyposażenia lub część,
- 4) wbrew przepisowi art. 70g ust. 8 ponownie wprowadził do obrotu przedmiot wyposażenia lub część wycofane z obrotu

- podlega karze pieniężnej w wysokości nie większej niż 25% wartości sprzedaży wynikającej z wprowadzenia do obrotu tego pojazdu, przedmiotu wyposażenia lub części.

2. Kto wbrew obowiązkowi nie wykonuje decyzji, o których mowa w art. 70g ust. 4 lub ust. 10, podlega karze pieniężnej w wysokości nie większej niż 50% wartości sprzedaży wynikającej z wprowadzenia do obrotu tego pojazdu, przedmiotu wyposażenia lub części.

Art. 140ma. [Kary pieniężne za naruszenie przepisów o profesjonalnej rejestracji pojazdów]

1. Podmiot uprawniony, który:

- 1) nie zwrócił staroście w terminie, o którym mowa w art. 80y ust. 1, blankietów profesjonalnych dowodów rejestracyjnych, profesjonalnych dowodów rejestracyjnych oraz profesjonalnych tablic (tablicy) rejestracyjnych, podlega karze pieniężnej w wysokości 3000 zł;
- 2) nie prowadzi wykazu, o którym mowa w art. 80x ust. 1, podlega karze pieniężnej w wysokości 5000 zł.

2. Podmiot uprawniony, któremu trzykrotnie w ciągu danego roku kalendarzowego zatrzymano profesjonalny dowód rejestracyjny, podlega karze pieniężnej w wysokości 2000 zł.

Art. 140mb. [Kary pieniężne za naruszenie obowiązku rejestracji pojazdu lub obowiązku zawiadomienia starosty o nabyciu lub zbyciu pojazdu]

Kto:

- 1) będąc właścicielem pojazdu sprowadzonego z terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej wbrew przepisowi art. 71 ust. 7 nie rejestruje pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) będąc właścicielem pojazdu zarejestrowanego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wbrew przepisowi art. 78 ust. 2 pkt 1 nie zawiadamia starosty o nabyciu lub zbyciu pojazdu

- podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 1000 zł.

Art. 140n. [Nałożenie kary pieniężnej]

1. Kary pieniężne, w sprawach określonych w art. 140m-140mb, są nakładane w drodze decyzji administracyjnej.
2. Kary pieniężne, o których mowa w art. 140m:
 - 1) za wprowadzenie do obrotu albo niewycofanie z obrotu pojazdów, przedmiotów wyposażenia lub części, o których mowa w art. 70d ust. 1 i ust. 6 pkt 2 przeznaczonych dla konsumentów, nakłada właściwy organ Inspekcji Handlowej;
 - 2) za wprowadzenie do obrotu albo niewycofanie z obrotu pojazdów, o których mowa w art. 70d ust. 1, ust. 4 i ust. 6 pkt 2, nieprzeznaczonych dla konsumentów, nakłada Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego.
- 2a. Kary pieniężne, o których mowa w art. 140ma i art. 140mb, nakłada starosta.
3. Kary pieniężne, o których mowa w ust. 2:
 - 1) pkt 1 stanowią dochód budżetu państwa;
 - 2) pkt 2 stanowią przychód Transportowego Dozoru Technicznego.
- 3a. Kary pieniężne, o których mowa w art. 140ma i art. 140mb, stanowią dochód powiatu.
4. Ustalając wysokość kary pieniężnej uwzględnia się zakres naruszenia, powtarzalność naruszeń oraz korzyści finansowe uzyskane z tytułu naruszenia ustawy.
5. Kary pieniężne są wnoszone na odrębne rachunki bankowe odpowiednio budżetu państwa, starostwa albo Transportowego Dozoru Technicznego, w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja o nałożeniu kary pieniężnej stała się ostateczna.
6. Do kar pieniężnych, o których mowa w art. 140m-140mb, w zakresie nieuregulowanym w ustawie, stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa.
7. Jeżeli czyn będący naruszeniem, o którym mowa w art. 140mb, wyczerpuje jednocześnie znamiona

wykroczenia, w stosunku do podmiotu będącego osobą fizyczną stosuje się wyłącznie przepisy o odpowiedzialności administracyjnej.

DZIAŁ Vc

Przetwarzanie danych osobowych

Art. 140o. [Żądanie ograniczenia przetwarzania danych osobowych a przebieg i wynik kontroli ruchu drogowego lub uprawnienie organu do nałożenia kary]

Wystąpienie z żądaniem, o którym mowa w art. 18 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.), nie wpływa na przebieg i wynik kontroli, o których mowa w art. 129 ust. 1, 4 i 4a, art. 129a ust. 1, art. 129b ust. 1, art. 129c ust. 1 oraz art. 129d ust. 1, ani na uprawnienie właściwego organu do nałożenia kary.

DZIAŁ VI

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy epizodyczne, przejściowe i końcowe

Art. 141.

W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń (Dz. U. Nr 12, poz. 114, z 1981 r. Nr 24, poz. 124, z 1982 r. Nr 16, poz. 125, z 1983 r. Nr 6, poz. 35 i Nr 44, poz. 203, z 1984 r. Nr 54, poz. 275, z 1985 r. Nr 14, poz. 60 i Nr 23, poz. 100, z 1986 r. Nr 39, poz. 193, z 1988 r. Nr 20, poz. 135 i Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 34, poz. 180, z 1990 r. Nr 51, poz. 297, Nr 72, poz. 422 i Nr 86, poz. 504, z 1991 r. Nr 75, poz. 332 i Nr 91, poz. 408, z 1992 r. Nr 24, poz. 101, z 1994 r. Nr 123, poz. 600, z 1995 r. Nr 6, poz. 29 i Nr 60, poz. 310 oraz z 1997 r. Nr 54, poz. 349, Nr 60, poz. 369 i Nr 85, poz. 539) dodaje się art. 96a w brzmieniu: (zmiany pominięte).

Art. 142.

W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. - Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. Nr 12, poz. 117, z 1985 r. Nr 23, poz. 100 i z 1991 r. Nr 73, poz. 321) skreśla się art. XIV.

Art. 143.

W ustawie z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 41, poz. 324, z 1990 r. Nr 26, poz. 149, Nr 34, poz. 198 i Nr 86, poz. 504, z 1991 r. Nr 31, poz. 128, Nr 41, poz. 179, Nr 73, poz. 321, Nr 105, poz. 452, Nr 106, poz. 457 i Nr 107, poz. 460, z 1993 r. Nr 28, poz. 127, Nr 47, poz. 213 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 27, poz. 96 i Nr 127, poz. 627, z 1995 r. Nr 60, poz. 310, Nr 85, poz. 426, Nr 90, poz. 446, Nr 141, poz. 700 i Nr 147, poz. 713, z 1996 r. Nr 41, poz. 177 i Nr 45, poz. 199 oraz z 1997 r. Nr 9, poz. 44, Nr 23, poz. 117, Nr 43, poz. 272, Nr 54, poz. 348, Nr 60, poz. 369, Nr 79, poz. 471 i Nr 88, poz. 554) w art. 11: (zmiany pominięte).

Art. 144.

(uchylony).

Art. 145. [Przepis przejściowy]

1. Ośrodki szkolenia lub szkoły prowadzące szkolenie osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami w dniu wejścia w życie ustawy na podstawie dotychczasowych przepisów uważa się za spełniające wymagania określone w ustawie przez okres 1 roku od dnia wejścia jej w życie.
2. 131
Osoby wykonujące czynności instruktora lub wykładowcy w ośrodkach szkolenia lub w szkołach w dniu wejścia w życie ustawy na podstawie dotychczasowych przepisów mogą prowadzić szkolenie osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami w zakresie dotychczas posiadanym, jeżeli spełnią wymagania, o których mowa w art. 105 ust. 2 pkt 1, 2, 6 i 7, oraz pod warunkiem zdania w okresie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy egzaminu, o którym mowa w art. 105 ust. 2 pkt 5.
3. Ośrodki egzaminowania, w których odbywa się sprawdzanie kwalifikacji osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami i kierujących pojazdami w dniu wejścia w życie ustawy na podstawie dotychczasowych przepisów, uważa się za spełniające wymagania określone ustawą przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.
4. Osoby wykonujące czynności egzaminatora w dniu wejścia w życie ustawy na podstawie dotychczasowych przepisów uważa się za spełniające wymagania określone ustawą. Osoby te mogą wykonywać swoje czynności przez okres 10 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy na podstawie umowy zlecenia.
5. Stacje kontroli pojazdów działające w dniu wejścia w życie ustawy na podstawie dotychczasowych przepisów uważa się za spełniające wymagania określone ustawą w terminach określonych w

wydanych im upoważnieniach.

6. Osoby wykonujące czynności diagnosty w dniu wejścia w życie ustawy na podstawie dotychczasowych przepisów uważa się za spełniające wymagania określone ustawą.

Art. 146. [Utworzenie wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego]

1. Wojewoda utworzy wojewódzki ośrodek ruchu drogowego w okresie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.
2. Z chwilą utworzenia ośrodka, o którym mowa w ust. 1, opłaty za egzaminy państwowe na prawo jazdy i pozwolenia do kierowania tramwajem wpływają na jego rachunek.
3. Do czasu rozpoczęcia przez ośrodek samodzielnego przeprowadzania egzaminów państwowych sprawdzających kwalifikacje osób ubiegających się o uprawnienie do kierowania pojazdami oraz kierujących pojazdami, z wpływów z opłat, o których mowa w ust. 2, są finansowane koszty przeprowadzania egzaminów w ośrodkach, o których mowa w art. 145 ust. 3.
4. Upoważnia się wojewodę do udzielenia wojewódzkiemu ośrodkowi ruchu drogowego jednorazowej pożyczki na cele inwestycyjne na okres nieprzekraczający 2 lat.

Art. 147. [Spełnienie wymagań ustawowych przez osoby, które ukończyły lub uczestniczą szkolenie w dniu 1 lipca 1999 r.]

1. Osoby w wieku od 17 do 18 lat, ubiegające się o prawo jazdy kategorii B+E, które ukończyły wymagane szkolenie lub w nim uczestniczą w dniu 1 lipca 1999 r., uważa się za spełniające wymagania określone w art. 90 ust. 2 pkt 3.
2. Osoby ubiegające się o prawo jazdy kategorii C lub D, które ukończyły wymagane szkolenie lub uczestniczą w nim w dniu 1 lipca 1999 r., uważa się za spełniające wymagania, o których mowa w art. 88 ust. 4.

Art. 148. [Utrzymanie w mocy zezwoleń wydanych przed wejściem w życie ustawy]

1. Zezwolenia na wykorzystanie pojazdów jako uprzywilejowanych, wydane przed dniem wejścia w życie ustawy, zachowują ważność do dnia 15 stycznia 1998 r.
2. Zezwolenia na wykonanie badań instalacji przystosowującej pojazdy do zasilania gazem i sposób jej montażu, wydane przed dniem wejścia w życie ustawy, zachowują ważność do dnia 31 marca 1998 r.
3. Zezwolenia na odstępstwo od stosowania się do niektórych znaków drogowych, wydane przed dniem wejścia w życie ustawy, zachowują ważność do dnia 31 marca 1998 r.

Art. 148a. [Poruszanie się pojazdów elektrycznych po buspasach]

1. Do dnia 1 stycznia 2026 r. dopuszcza się poruszanie się pojazdów elektrycznych, o których mowa w art. 2 pkt 12 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych, oraz pojazdów napędzanych wodorem, o których mowa w art. 2 pkt 15 tej ustawy, po wyznaczonych przez zarządcę drogi pasach ruchu dla autobusów.
2. Zarządca drogi może uzależnić poruszanie się pojazdów elektrycznych po wyznaczonych pasach ruchu dla autobusów od liczby osób poruszających się tymi pojazdami.

Art. 148b. [Oznakowanie pojazdów elektrycznych i pojazdów napędzanych wodorem]

1. Od dnia 1 lipca 2018 r. do dnia 31 grudnia 2019 r. pojazdy elektryczne i pojazdy napędzane wodorem oznacza się nalepką wskazującą na rodzaj paliwa wykorzystywanego do ich napędu umieszczaną na przedniej szybie pojazdu według wzoru określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 76 ust. 1 pkt 1.
2. Nalepkę, o której mowa w ust. 1, wydaje wójt, burmistrz albo prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania albo siedziby właściciela pojazdu.

Art. 149. [Karty pojazdów zarejestrowanych przed 1 lipca 1999 r.]

Minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, ministrem właściwym do spraw wewnętrznych oraz Ministrem Sprawiedliwości, kierując się potrzebą zapewnienia stabilnego obrotu pojazdami samochodowymi, może określić, w drodze rozporządzenia:

- 1) obowiązek uzyskania karty pojazdu przez właścicieli pojazdów zarejestrowanych przed dniem, o którym mowa w art. 152 pkt 3;
- 2) warunki, terminy i tryb uzyskiwania karty pojazdu przez osoby, o których mowa w pkt 1, organy właściwe do ich wydania, dokumenty stosowane w tych sprawach oraz wysokość opłaty za wydanie karty pojazdu.

Art. 150. [Wymiana praw jazdy]

1. Prawa jazdy i inne dokumenty uprawniające do kierowania pojazdami lub potwierdzające dodatkowe kwalifikacje i wymagania w stosunku do kierujących pojazdami, wydane na podstawie dotychczasowych przepisów, zachowują ważność do czasu ich wymiany dokonywanej na koszt osoby uprawnionej w zakresie, na jaki zostały wydane. Osoba uprawniona dokonująca wymiany jest obowiązana do uiszczenia opłaty ewidencyjnej.

2. Minister właściwy do spraw transportu, uwzględniając wszystkie wydawane przed dniem wejścia w życie ustawy dokumenty uprawniające do kierowania pojazdem oraz koszty związane z ich wymianą, określi, w drodze rozporządzenia, warunki i terminy wymiany praw jazdy i innych dokumentów uprawniających do kierowania pojazdami lub potwierdzających dodatkowe kwalifikacje kierujących pojazdami oraz wysokość opłat za ich wymianę.

Art. 151. [Przepis derogacyjny]

1. Traci moc ustawa z dnia 1 lutego 1983 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 1992 r. poz. 41 i 114 oraz z 1995 r. poz. 515), z wyjątkiem art. 60, 69-70 i 72-82, które tracą moc z dniem 30 czerwca 1999 r.
2. Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie, nie dłużej jednak niż przez okres 18 miesięcy od dnia wejścia jej w życie, zachowują moc przepisy wydane na podstawie ustawy, o której mowa w ust. 1, jeżeli nie są sprzeczne z niniejszą ustawą.

Art. 152. [Wejście w życie ustawy]

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1998 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 49 ust. 2 pkt 5, art. 80, 99 i 109 ust. 4, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1998 r.;
- 2) art. 39 ust. 3 i art. 85, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.;
- 3) art. 74 ust. 2 pkt 2 lit. a, art. 77, 87, 88, 90-98 i 100-108, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1999 r.

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK Nr 1

KATEGORIE ZEZWOLEŃ NA PRZEJAZD POJAZDU NIENORMATYWNEGO

Zezwolenie	Pojazdy nienormatywne	Drogi
Kategoria I	o długości, wysokości, naciskach osi oraz rzeczywistej masie całkowitej nie większych od dopuszczalnych, o szerokości nieprzekraczającej 3,5 m;	publiczne, z wyjątkiem ekspresowych i autostrad

Kategoria II	<p>o naciskach osi i rzeczywistej masie całkowitej nie większych od dopuszczalnych, o szerokości nieprzekraczającej 3,2 m,</p> <p>o długości nieprzekraczającej:</p> <p>15 m dla pojedynczego pojazdu,</p> <p>23 m dla zespołu pojazdów,</p> <p>o wysokości nieprzekraczającej 4,3 m;</p>	publiczne
Kategoria III	<p>o rzeczywistej masie całkowitej oraz naciskach osi nie większych od dopuszczalnych,</p> <p>o szerokości nieprzekraczającej 3,4 m,</p> <p>o długości nieprzekraczającej:</p> <p>15 m dla pojedynczego pojazdu,</p> <p>23 m dla zespołu pojazdów,</p> <p>30 m dla zespołu pojazdów o skrętnych osiach, o wysokości nieprzekraczającej 4,3 m;</p>	krajowe
Kategoria IV	<p>o szerokości nieprzekraczającej:</p> <p>3,4 m dla drogi jednojezdniowej,</p> <p>4 m dla drogi dwujezdniowej klasy A i S, o długości nieprzekraczającej:</p> <p>15 m dla pojedynczego pojazdu,</p> <p>23 m dla zespołu pojazdów,</p> <p>30 m dla zespołu pojazdów o skrętnych osiach, o wysokości nieprzekraczającej 4,3 m,</p> <p>o rzeczywistej masie całkowitej nieprzekraczającej 60 t,</p> <p>o naciskach osi nie większych od dopuszczalnych;</p>	publiczne
Kategoria V	<p>o wymiarach oraz rzeczywistej masie całkowitej większych od wymiennionych w kategoriach I-IV,</p> <p>o naciskach osi przekraczających wielkości dopuszczalne.</p>	wyznaczona trasa wskazana w zezwoleniu

ZAŁĄCZNIK Nr 2
KATEGORIE POJAZDÓW

1. Kategoria M: pojazdy samochodowe przeznaczone do przewozu osób mające co najmniej cztery koła, w tym:

- 1) kategoria M1: pojazdy do przewozu osób, mające nie więcej niż osiem miejsc oprócz siedzenia kierowcy;
- 2) kategoria M2: pojazdy zaprojektowane i wykonane do przewozu osób, mające więcej niż osiem miejsc oprócz siedzenia kierowcy i mające maksymalną masę całkowitą nieprzekraczającą 5 t;
- 3) kategoria M3: pojazdy zaprojektowane i wykonane do przewozu osób, mające więcej niż osiem miejsc oprócz siedzenia kierowcy i mające maksymalną masę całkowitą przekraczającą 5 t.

2. Kategoria N: pojazdy samochodowe mające co najmniej cztery koła i zaprojektowane i wykonane do przewozu ładunków, w tym:

- 1) kategoria N1: pojazdy zaprojektowane i wykonane do przewozu ładunków i mające maksymalną masę całkowitą nieprzekraczającą 3,5 t;
- 2) kategoria N2: pojazdy zaprojektowane i wykonane do przewozu ładunków i mające maksymalną masę całkowitą przekraczającą 3,5 t, ale nieprzekraczającą 12 t;
- 3) kategoria N3: pojazdy zaprojektowane i wykonane do przewozu ładunków i mające maksymalną masę całkowitą przekraczającą 12 t.

3. Kategoria O: przyczepy, w tym:

- 1) kategoria O1: przyczepy o maksymalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 750 kg;
- 2) kategoria O2: przyczepy o maksymalnej masie całkowitej przekraczającej 750 kg, ale nieprzekraczającej 3,5 t;
- 3) kategoria O3: przyczepy o maksymalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 t, ale nieprzekraczającej 10 t;
- 4) kategoria O4: przyczepy o maksymalnej masie całkowitej przekraczającej 10 t.

4. Kategoria L: pojazdy dwukołowe lub trójkołowe, niektóre pojazdy czterokołowe, w tym:

- 1) kategoria L1e - motorowery dwukołowe;
- 2) kategoria L2e - motorowery trójkołowe;
- 3) kategoria L3e - motocykle dwukołowe bez bocznego wózka;

4) kategoria L4e - motocykle dwukołowe z bocznym wózkiem;

5) kategoria L5e - motocykle trójkołowe;

6) kategoria L6e - czterokołowce lekkie;

7) kategoria L7e - czterokołowce.

Do kategorii L nie mogą być zaliczone pojazdy:

a) których maksymalna prędkość konstrukcyjna nie przekracza 6 km/h,

b) przeznaczone do kierowania przez osobę pieszą,

c) ciągniki i maszyny używane do celów rolniczych lub podobnych,

d) rowery i wózki rowerowe.

5. Kategoria T: ciągniki rolnicze, w tym:

1) kategoria T1: ciągniki kołowe o maksymalnej prędkości konstrukcyjnej nieprzekraczającej 40 km/h, mające oś położoną najbliżej kierowcy, o minimalnym rozstawie kół nie mniejszym niż 1150 mm, masę własną, w stanie gotowości do jazdy, przekraczającą 600 kg i prześwit nie większy niż 1000 mm. W przypadku ciągników ze zmianą pozycji kierowcy (zmiana położenia siedzenia i koła kierownicy), ośią położoną najbliżej kierowcy musi być oś z zamontowanymi oponami o największej średnicy;

2) kategoria T2: ciągniki kołowe o maksymalnej prędkości konstrukcyjnej nieprzekraczającej 40 km/h, mające minimalny rozstaw kół mniejszy niż 1150 mm, masę własną, w stanie gotowości do jazdy, przekraczającą 600 kg i prześwit nie większy niż 600 mm. W przypadku gdy wysokość środka ciężkości ciągnika (mierzona względem podłoża) podzielona przez minimalny rozstaw kół każdej osi przekracza 0,90, maksymalna prędkość konstrukcyjna jest ograniczona do 30 km/h;

3) kategoria T3: ciągniki kołowe o maksymalnej prędkości konstrukcyjnej nieprzekraczającej 40 km/h i masie własnej, w stanie gotowości do jazdy, nieprzekraczającej 600 kg;

4) kategoria T4: ciągniki kołowe specjalnej konstrukcji o maksymalnej prędkości konstrukcyjnej nieprzekraczającej 40 km/h, w ramach której ze względu na prześwit i szerokość wyróżnia się kategorie T4.1, T4.2, oraz T4.3;

5) kategoria T5: ciągniki kołowe o maksymalnej prędkości konstrukcyjnej przekraczającej 40 km/h.

6. Kategoria C: ciągniki gąsienicowe, w tym ciągniki kategorii C1, C2, C3, C4, C5

- według kryteriów podziału jak dla kategorii T. W ramach kategorii C4 wyróżnia się kategorie C4.1, C4.2, oraz C4.3 według podziału jak dla kategorii T4.1, T4.2, oraz T4.3.

7. Kategoria R: przyczepy rolnicze, w tym:

- 1) kategoria R1: przyczepy o maksymalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 1,5 t;
- 2) kategoria R2: przyczepy o maksymalnej masie całkowitej przekraczającej 1,5 t, ale nieprzekraczającej 3,5 t;
- 3) kategoria R3: przyczepy o maksymalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 t, ale nieprzekraczającej 21 t;
- 4) kategoria R4: przyczepy o maksymalnej masie całkowitej przekraczającej 21 t.

Każda kategoria przyczep oznaczona jest także indeksem "a" lub "b", zależnie od jej konstrukcyjnej prędkości:

- "a" dla przyczep o maksymalnej prędkości konstrukcyjnej mniejszej lub równej 40 km/h,
- "b" dla przyczep o maksymalnej prędkości konstrukcyjnej większej niż 40 km/h.

¹ Niniejsza ustawa wdraża postanowienia następujących dyrektyw Wspólnoty Europejskiej:

- 1) dyrektywy Rady z dnia 16 grudnia 1991 r. odnoszącej się do obowiązkowego stosowania pasów bezpieczeństwa i urządzeń przytrzymujących dla dzieci w pojazdach (91/671/EWG) (Dz. Urz. WE L 373 z 31.12.1991, str. 26, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 7, t. 1, str. 353, z późn. zm.);
- 2) dyrektywy Rady 92/6/EWG z dnia 10 lutego 1992 r. w sprawie montowania i zastosowania urządzeń ograniczenia prędkości w niektórych kategoriach pojazdów silnikowych we Wspólnocie (Dz. Urz. WE L 57 z 02.03.1992, str. 27, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 7, t. 1, str. 359, z późn. zm.);
- 3) dyrektywy Rady 96/53/WE z dnia 25 lipca 1996 r. ustanawiającej dla niektórych pojazdów drogowych poruszających się na terytorium Wspólnoty maksymalne dopuszczalne wymiary w ruchu krajowym i międzynarodowym oraz maksymalne dopuszczalne obciążenia w ruchu międzynarodowym (Dz. Urz. WE L 235 z 17.09.1996, str. 59, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 7, t. 2, str. 478, z późn. zm.);
- 4) dyrektywy 97/27/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 1997 r. odnoszącej się do mas i wymiarów niektórych kategorii pojazdów silnikowych i ich przyczep oraz zmieniającej dyrektywę 70/156/ EWG (Dz. Urz. WE L 233 z 25.08.1997, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 19, str. 200, z późn. zm.);
- 5) dyrektywy Rady 1999/37/WE z dnia 29 kwietnia 1999 r. w sprawie dokumentów rejestracyjnych

pojazdów (Dz. Urz. WE L 138 z 01.06.1999, str. 57, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 7, t. 4, str. 351, z późn. zm.);

6) (uchylony);

7) dyrektywy 2002/24/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 marca 2002 r. w sprawie homologacji typu dwu- lub trzykołowych pojazdów mechanicznych i uchylającej dyrektywę Rady 92/61/EWG (Dz. Urz. WE L 124 z 09.05.2002, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 29, str. 399, z późn. zm.);

8) dyrektywy 2003/20/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 kwietnia 2003 r. zmieniającej dyrektywę Rady 91/671/EWG w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do obowiązkowego stosowania pasów bezpieczeństwa w pojazdach poniżej 3,5 tony (Dz. Urz. UE L 115 z 09.05.2003, str. 63; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 7, t. 7, str. 277);

9) dyrektywy 2003/37/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie homologacji typu ciągników rolniczych lub leśnych, ich przyczep i wymiennych holowanych maszyn, łącznie z ich układami, częściami i oddzielnymi zespołami technicznymi oraz uchylającej dyrektywę 74/150/EWG (Dz. Urz. UE L 171 z 09.07.2003, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 31, str. 311, z późn. zm.);

10) dyrektywy 2007/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 września 2007 r. ustanawiającej ramy dla homologacji pojazdów silnikowych i ich przyczep oraz układów, części i oddzielnych zespołów technicznych przeznaczonych do tych pojazdów ("dyrektywa ramowa") (Dz. Urz. UE L 263 z 09.10.2007, str. 1, z późn. zm.);

11) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/40/WE z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie badań zgodności do ruchu drogowego pojazdów silnikowych i ich przyczep (Dz. Urz. UE L 141 z 06.06.2009, str. 12, z późn. zm.);

12) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/82/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie ułatwień w zakresie transgranicznej wymiany informacji dotyczących przestępstw lub wykroczeń związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego (Dz. Urz. UE L 288 z 05.11.2011, str. 1);

13) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/47/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie drogowej kontroli technicznej dotyczącej zgodności do ruchu drogowego pojazdów użytkowych poruszających się w Unii oraz uchylającej dyrektywę 2000/30WE (Dz. Urz. UE L 127 z 29.04.2014, str. 134 oraz Dz. Urz. UE L 197 z 04.07.2014, str. 87).

² Art. 2 pkt 1 zmieniony przez art. 7 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.

- ³ Art. 2 pkt 1a zmieniony przez art. 7 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ⁴ Art. 2 pkt 1b zmieniony przez art. 7 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ⁵ Art. 2 pkt 2 uchylony przez art. 7 pkt 1 lit. d ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ⁶ Art. 2 pkt 2a dodany przez art. 7 pkt 1 lit. e ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ⁷ Art. 2 pkt 2b dodany przez art. 7 pkt 1 lit. e ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ⁸ Art. 2 pkt 3 zmieniony przez art. 7 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ⁹ Art. 2 pkt 4 zmieniony przez art. 7 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ¹⁰ Art. 2 pkt 4a dodany przez art. 7 pkt 1 lit. g ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ¹¹ Art. 2 pkt 4b dodany przez art. 7 pkt 1 lit. g ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ¹² Art. 2 pkt 5 zmieniony przez art. 7 pkt 1 lit. h ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ¹³ Art. 2 pkt 6 zmieniony przez art. 7 pkt 1 lit. i ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ¹⁴ Art. 2 pkt 8 zmieniony przez art. 7 pkt 1 lit. j ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ¹⁵ Art. 2 pkt 9 zmieniony przez art. 7 pkt 1 lit. j ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ¹⁶ Art. 2 pkt 10 zmieniony przez art. 7 pkt 1 lit. j ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ¹⁷ Art. 2 pkt 11 zmieniony przez art. 7 pkt 1 lit. k ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ¹⁸ Art. 2 pkt 11a dodany przez art. 7 pkt 1 lit. l ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ¹⁹ Art. 2 pkt 12 zmieniony przez art. 7 pkt 1 lit. m ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.

- ²⁰ Art. 2 pkt 14 zmieniony przez art. 7 pkt 1 lit. n ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ²¹ Art. 7 ust. 2 uchylony przez art. 7 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ²² Art. 7 ust. 3 uchylony przez art. 7 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ²³ Art. 7 ust. 3a dodany przez art. 7 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ²⁴ Art. 7 ust. 3b dodany przez art. 7 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ²⁵ Art. 8 ust. 1 zmieniony przez art. 7 pkt 3 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ²⁶ Art. 10 ust. 10b dodany przez art. 7 pkt 4 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ²⁷ Art. 10 ust. 10c dodany przez art. 7 pkt 4 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ²⁸ Art. 11 ust. 1 zmieniony przez art. 7 pkt 5 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ²⁹ Art. 11 ust. 4 zmieniony przez art. 7 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ³⁰ Art. 11 ust. 4a zmieniony przez art. 7 pkt 5 lit. c ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ³¹ Art. 13 ust. 1 zmieniony przez art. 7 pkt 6 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ³² Art. 13 ust. 2 zmieniony przez art. 7 pkt 6 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ³³ Art. 13 ust. 3 zmieniony przez art. 7 pkt 6 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ³⁴ Art. 13 ust. 4 zmieniony przez art. 7 pkt 6 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ³⁵ Art. 13 ust. 5 zmieniony przez art. 7 pkt 6 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ³⁶ Art. 13 ust. 6 zmieniony przez art. 7 pkt 6 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.

- ³⁷ Art. 14 pkt 1 zdanie wstępne zmienione przez art. 7 pkt 7 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ³⁸ Art. 14 pkt 2 zmieniony przez art. 7 pkt 7 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ³⁹ Art. 14 pkt 3 zmieniony przez art. 7 pkt 7 lit. c ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ⁴⁰ Art. 14 pkt 4 zmieniony przez art. 7 pkt 7 lit. d ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ⁴¹ Art. 14 pkt 7 zmieniony przez art. 7 pkt 7 lit. e ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ⁴² Art. 14 pkt 8 zmieniony przez art. 7 pkt 7 lit. e ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ⁴³ Art. 15a ust. 1 zmieniony przez art. 7 pkt 8 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ⁴⁴ Art. 15a ust. 3 zmieniony przez art. 7 pkt 8 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ⁴⁵ Art. 15a ust. 4 zmieniony przez art. 7 pkt 8 lit. c ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ⁴⁶ Art. 15a ust. 5 uchylony przez art. 7 pkt 8 lit. d ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ⁴⁷ Art. 17 ust. 1 pkt 2 zmieniony przez art. 7 pkt 9 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ⁴⁸ Art. 17 ust. 1 pkt 3 zmieniony przez art. 7 pkt 9 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ⁴⁹ Art. 17 ust. 1 pkt 3a zmieniony przez art. 7 pkt 9 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ⁵⁰ Art. 26 ust. 3 pkt 3 zmieniony przez art. 7 pkt 10 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ⁵¹ Art. 26 ust. 4 zmieniony przez art. 7 pkt 10 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ⁵² Art. 26 ust. 5 zmieniony przez art. 7 pkt 10 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.
- ⁵³ Art. 26 ust. 6 zmieniony przez art. 7 pkt 10 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dniem 21 września 2022 r.

- 54 Art. 27 ust. 1 zmieniony przez art. 7 pkt 11 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- 55 Art. 27 ust. 1a zmieniony przez art. 7 pkt 11 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- 56 Art. 27 ust. 3 zmieniony przez art. 7 pkt 11 lit. c ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- 57 Art. 27 ust. 4 zmieniony przez art. 7 pkt 11 lit. d ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- 58 Art. 33 ust. 1 zmieniony przez art. 7 pkt 12 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- 59 Art. 33 ust. 1a zmieniony przez art. 7 pkt 12 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- 60 Art. 33 ust. 5 zmieniony przez art. 7 pkt 12 lit. c tირet pierwsze ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- 61 Art. 33 ust. 5 pkt 2 zmieniony przez art. 7 pkt 12 lit. c tირet drugie ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- 62 Art. 33 ust. 6 zmieniony przez art. 7 pkt 12 lit. d ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- 63 Art. 33a ust. 1 zmieniony przez art. 7 pkt 13 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- 64 Art. 33a ust. 2 zmieniony przez art. 7 pkt 13 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- 65 Art. 33a ust. 3 pkt 3 dodany przez art. 7 pkt 13 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- 66 Art. 33b ust. 1 zmieniony przez art. 7 pkt 14 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- 67 Art. 33b ust. 2 zmieniony przez art. 7 pkt 14 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- 68 Art. 33b ust. 3 pkt 4 dodany przez art. 7 pkt 14 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- 69 Art. 33c zmieniony przez art. 7 pkt 15 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- 70 Art. 34 ust. 4 zmieniony przez art. 7 pkt 16 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.

- ⁷¹ Art. 36 ust. 1 pkt 4 zmieniony przez art. 7 pkt 17 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- ⁷² Art. 36 ust. 1 pkt 5 zmieniony przez art. 7 pkt 17 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- ⁷³ Art. 37 ust. 4 pkt 1 zmieniony przez art. 7 pkt 18 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- ⁷⁴ Art. 37 ust. 4 pkt 2 zmieniony przez art. 7 pkt 18 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- ⁷⁵ Art. 37 ust. 4 pkt 5 zmieniony przez art. 7 pkt 18 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- ⁷⁶ Art. 43 ust. 3 zmieniony przez art. 7 pkt 19 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- ⁷⁷ Art. 47 ust. 1 zmieniony przez art. 7 pkt 20 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- ⁷⁸ Art. 47 ust. 2 zmieniony przez art. 7 pkt 20 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- ⁷⁹ Art. 47 ust. 3 zmieniony przez art. 7 pkt 20 lit. c ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- ⁸⁰ Art. 49 ust. 1 pkt 2 zmieniony przez art. 7 pkt 21 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- ⁸¹ Art. 49 ust. 1 pkt 11 zmieniony przez art. 7 pkt 21 lit. b ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- ⁸² Art. 50 ust. 1 pkt 2 zdanie wstępne zmienione przez art. 7 pkt 22 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- ⁸³ Art. 54 ust. 2 pkt 2 zmieniony przez art. 7 pkt 23 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1768) zmieniającej nin. ustawę z dnia 21 września 2022 r.
- ⁸⁴ Art. 71 ust. 2 zmieniony przez art. 1 pkt 7 ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. (Dz.U.2020.1517) zmieniającej nin. ustawę z dnia 4 września 2022 r.
- ⁸⁵ Art. 72 ust. 1 pkt 2 uchylony przez art. 1 pkt 8 lit. a ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. (Dz.U.2020.1517) zmieniającej nin. ustawę z dnia 4 września 2022 r.
- ⁸⁶ Art. 72 ust. 2 pkt 2 zmieniony przez art. 1 pkt 8 lit. b tiret drugie ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. (Dz.U.2020.1517) zmieniającej nin. ustawę z dnia 4 września 2022 r.
- ⁸⁷ Art. 72 ust. 4 zmieniony przez art. 1 pkt 8 lit. c ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. (Dz.U.2020.1517) zmieniającej nin. ustawę z dnia 4 września 2022 r.

- 88 Art. 73 ust. 1 zmieniony przez art. 1 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. (Dz.U.2020.1517) zmieniającej nin. ustawę z dnia 4 września 2022 r.
- 89 Art. 73 ust. 2b zmieniony przez art. 1 pkt 9 lit. c ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. (Dz.U.2020.1517) zmieniającej nin. ustawę z dnia 4 września 2022 r.
- 90 Art. 73 ust. 3 zmieniony przez art. 1 pkt 9 lit. d ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. (Dz.U.2020.1517) zmieniającej nin. ustawę z dnia 4 września 2022 r.
- 91 Art. 73 ust. 3a zmieniony przez art. 1 pkt 9 lit. e tiret drugie ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. (Dz.U.2020.1517) zmieniającej nin. ustawę z dnia 4 września 2022 r.
- 92 Art. 75 ust. 2 zmieniony przez art. 1 pkt 13 lit. b ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. (Dz.U.2020.1517) zmieniającej nin. ustawę z dnia 4 września 2022 r.
- 93 Art. 76 ust. 1 pkt 1 lit. a zmieniona przez art. 1 pkt 16 lit. a tiret pierwsze ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. (Dz.U.2020.1517) zmieniającej nin. ustawę z dnia 4 września 2022 r.
- 94 Art. 76 ust. 1 pkt 1 lit. b zmieniona przez art. 1 pkt 16 lit. a tiret pierwsze ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. (Dz.U.2020.1517) zmieniającej nin. ustawę z dnia 4 września 2022 r.
- 95 Art. 76 ust. 1 pkt 1 lit. d dodana przez art. 1 pkt 16 lit. a tiret pierwsze ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. (Dz.U.2020.1517) zmieniającej nin. ustawę z dnia 4 września 2022 r.
- 96 Art. 76 ust. 1 pkt 2 zmieniony przez art. 1 pkt 16 lit. a tiret drugie ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. (Dz.U.2020.1517) zmieniającej nin. ustawę z dnia 4 września 2022 r.
- 97 Art. 76 ust. 4 pkt 2 zmieniony przez art. 1 pkt 16 lit. b ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. (Dz.U.2020.1517) zmieniającej nin. ustawę z dnia 4 września 2022 r.
- 98 Art. 76 ust. 5 pkt 2a dodany przez art. 1 pkt 16 lit. c ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. (Dz.U.2020.1517) zmieniającej nin. ustawę z dnia 4 września 2022 r.
- 99 Art. 77 uchylony przez art. 1 pkt 17 ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. (Dz.U.2020.1517) zmieniającej nin. ustawę z dnia 4 września 2022 r.
- 100 Art. 78 ust. 1 zmieniony przez art. 1 pkt 18 lit. b ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. (Dz.U.2020.1517) zmieniającej nin. ustawę z dnia 4 września 2022 r.
- 101 Art. 78 ust. 1a zmieniony przez art. 1 pkt 18 lit. b ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. (Dz.U.2020.1517) zmieniającej nin. ustawę z dnia 4 września 2022 r.
- 102 Art. 78 ust. 3 zmieniony przez art. 1 pkt 18 lit. c ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. (Dz.U.2020.1517) zmieniającej nin. ustawę z dnia 4 września 2022 r.
- 103 Art. 78b pkt 1 zmieniony przez art. 1 pkt 20 lit. a ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. (Dz.U.2020.1517) zmieniającej nin. ustawę z dnia 4 września 2022 r.
- 104 Art. 78b pkt 2 uchylony przez art. 1 pkt 20 lit. b ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. (Dz.U.2020.1517) zmieniającej nin. ustawę z dnia 4 września 2022 r.

- 105 Art. 79c zmieniony przez art. 1 pkt 22 ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. (Dz.U.2020.1517) zmieniającej nin. ustawę z dniem 4 września 2022 r.
- 106 Art. 80 zmieniony przez art. 1 pkt 23 lit. a ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. (Dz.U.2020.1517) zmieniającej nin. ustawę z dniem 4 września 2022 r.
- 107 Art. 80b ust. 1 pkt 8 lit. c uchylona przez art. 1 pkt 24 lit. a tiret drugie ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. (Dz.U.2020.1517) zmieniającej nin. ustawę z dniem 4 września 2022 r.
- 108 Art. 80b ust. 1 pkt 9 zmieniony przez art. 1 pkt 24 lit. a tiret trzecie ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. (Dz.U.2020.1517) zmieniającej nin. ustawę z dniem 4 września 2022 r.
- 109 Art. 80d ust. 4 pkt 2 zmieniony przez art. 1 pkt 28 ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. (Dz.U.2020.1517) zmieniającej nin. ustawę z dniem 4 września 2022 r.
- 110 Art. 80d ust. 6 zmieniony przez art. 1 pkt 28 ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. (Dz.U.2020.1517) zmieniającej nin. ustawę z dniem 4 września 2022 r.
- 111 Art. 80d ust. 7 pkt 1 zmieniony przez art. 1 pkt 28 ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. (Dz.U.2020.1517) zmieniającej nin. ustawę z dniem 4 września 2022 r.
- 112 Obecnie tytuł ustawy brzmi: o wymianie informacji z organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej, państw trzecich, agencjami Unii Europejskiej oraz organizacjami międzynarodowymi, na podstawie art. 85 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości (Dz.U.2019.125), która weszła w życie z dniem 6 lutego 2019 r.
- 113 Art. 100a ust. 5 zmieniony przez art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. (Dz.U.2022.1002) zmieniającej nin. ustawę z dniem 13 maja 2022 r.
- 114 W obecnym brzmieniu art. 105 ust. 1 nie zawiera punktów.
- 115 Art. 100ai ust. 2 uchylony przez art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 14 października 2021 r. (Dz.U.2021.1997) zmieniającej nin. ustawę z dniem 3 października 2022 r.
- 116 Art. 100as dodany przez art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 14 października 2021 r. (Dz.U.2021.1997) zmieniającej nin. ustawę z dniem 3 października 2022 r.
- 117 Art. 119 ust. 2a dodany przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. (Dz.U.2022.2589) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2023 r.
- 118 Art. 119 ust. 2b dodany przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. (Dz.U.2022.2589) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2023 r.
- 119 Art. 119 ust. 2c dodany przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. (Dz.U.2022.2589) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2023 r.
- 120 Art. 119 ust. 2d dodany przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. (Dz.U.2022.2589) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2023 r.

- ¹²¹ Art. 121 pkt 2 uchylony przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. (Dz.U.2022.2589) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2023 r.
- ¹²² Art. 121a dodany przez art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. (Dz.U.2022.2589) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2023 r.
- ¹²³ Art. 129 ust. 2 pkt 2³ dodany przez art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 14 października 2021 r. (Dz.U.2021.1997) zmieniającej nin. ustawę z dniem 3 października 2022 r.
- ¹²⁴ Art. 130a ust. 5c częściowo został uznany za niezgodny z art. 64 ust. 1 i 3 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2018 r. sygn. akt K 6/17 (Dz.U.2018.2322) z dniem 13 września 2019 r. Zgodnie z tym wyrokiem wymieniony wyżej przepis trzci moc w zakresie, w jakim przewiduje, że pojazd usunięty z drogi w przypadkach określonych w art. 130a ust. 1 i 2 ustawy - Prawo o ruchu drogowym pozostaje na parkingu strzeżonym wyznaczonym przez starostę do czasu uiszczenia opłaty za jego usunięcie i parkowanie.
- ¹²⁵ Art. 130b ust. 1 zmieniony przez art. 3 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1783) zmieniającej nin. ustawę z dniem 9 września 2022 r.
- ¹²⁶ Art. 130b ust. 2 pkt 1 zmieniony przez art. 3 pkt 1 lit. b tiret pierwsze ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1783) zmieniającej nin. ustawę z dniem 9 września 2022 r.
- ¹²⁷ Art. 130b ust. 2 pkt 5 zmieniony przez art. 3 pkt 1 lit. b tiret drugie ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1783) zmieniającej nin. ustawę z dniem 9 września 2022 r.
- ¹²⁸ Art. 135 pkt 1 lit. d zmieniona przez art. 1 pkt 5 lit. a tiret pierwsze ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. (Dz.U.2021.2328) zmieniającej nin. ustawę z dniem 17 września 2022 r.
- ¹²⁹ Art. 135a pkt 1 lit. h zmieniona przez art. 1 pkt 6 lit. a tiret pierwsze ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. (Dz.U.2021.2328) zmieniającej nin. ustawę z dniem 17 września 2022 r.
- ¹³⁰ Art. 140c ust. 2 pkt 10 zmieniony przez art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. (Dz.U.2022.1783) zmieniającej nin. ustawę z dniem 9 września 2022 r.
- ¹³¹ Art. 145 ust. 2 utracił moc z dniem 24 grudnia 1999 r. w zakresie, w jakim uzależnia wykonywanie zawodu przez dotychczasowych instruktorów i wykładowców nauki jazdy w ośrodkach szkolenia lub szkołach jazdy, wykonujących te czynności w dniu wejścia w życie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 1991 r. o zmianie ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz.U.1991.73.321), od posiadania średniego wykształcenia, stosownie do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 grudnia 1999 r. (Dz.U.1999.106.1216).